iyi ki kitaplar var...

TİMAŞ YAYINLARI

İstanbul 2026

timas.com.tr

17 HAZİRAN
Alex Schulman

TİMAŞ YAYINLARI | 6685
Edebiyat Kitaplığı - Dünya Edebiyatı Dizisi | 130

PROJE EDİTÖRÜ
Ayşe Tuba Ayman

EDİTÖR
Dilruba Aydın

ÇEVİRİ
Yonca Mete Soy

SON OKUMA
Eminenur Bektaş

KAPAK TASARIMI
Barış Şehri

İÇ TASARIM
Timaş Grafik Tasarım

1. BASKI
Nisan 2026, İstanbul

ISBN
ISBN: 978-605-08-4998-1
9 786050 849981

TİMAŞ YAYINLARI
Bahçelievler Mah. Zübeyde Hanım Cad. No: 8
Üsküdar / İstanbul Telefon: (0212) 511 24 24

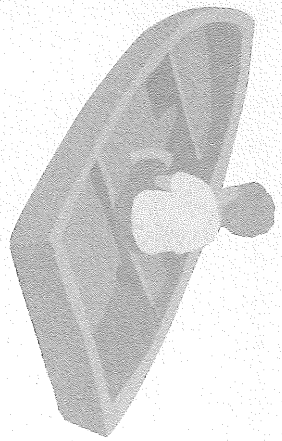
timas.com.tr
timas@timas.com.tr
timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 45587

BASKI VE CİLT
WPC Matbaacılık
Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No: 17-1
Esenyurt / İstanbul
Telefon: (0212) 886 83 30
Matbaa Sertifika No: 50884

KULTURRÅDET
Bu kitap, İsveç Sanat Konseyi'nin çeviri desteğiyle yayımlanmıştır.

YAYIN HAKLARI
© Alex Schulman 2025
© *17 Juni* orijinal adıyla yayımlanan bu eserin Türkiye'deki tüm yayın hakları, First Edition Management aracılığıyla yapılan anlaşma kapsamında Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketine aittir. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca hiçbir şekilde basılı ya da dijital olarak kopya edilemez, çoğaltılamaz, yayınlanamaz. Bu yolla üretilmiş kopyalar bulundurulamaz. Tanıtım amacıyla kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.



17

HAZİRAN

ALEX

SCHULMAN

İsveççe
Aslından Çeviren
Yonca Mete Soy

ALEX SCHULMAN

Alex Schulman (1976) İsveç'in güneyindeki Skåne'de doğdu ve Stockholm banliyösü Farsta'da büyüdü. Gazeteci, blog yazarı, televizyon ve radyo sunucusu olarak başarılı bir kariyere sahip oldu. 2012'den beri her hafta yüz binlerce dinleyiciyle buluşan İsveç'in en popüler haftalık podcast'ini yönetiyor. Daha önce dört otobiyografik kitap yazdı ve hepsi de İsveç'te çok satanlar arasına girdi. Beşinci kitabı ve 2020'de yayınlanan ilk romanı *Hayatta Kalanlar* ile Schulman, uluslararası çıkışını yaptı. Bu başarıyı 2022'de *Malma İstasyonu* ile devam ettirdi. Alex Schulman'ın kitapları İsveç'te bir milyondan fazla okura, dünyada 35 ülkeye ulaşmıştır.

YONCA METE SOY

1978 yılında İstanbul'da doğdu. İlk ve ortaokulu Stockholm'de, lise eğitimini Kadıköy Anadolu Lisesinde tamamladı. Yıldız Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümünden mezun oldu; ancak çocukluğundan beri ilgi duyduğu dil ve edebiyat, peşini hiç bırakmadı. Yeditepe Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümünde çeviri alanında yüksek lisans tezini yazıyor. İngilizce ve İsveççeden çeviriler yapan Soy; John Ajvide Lindqvist, Arne Dahl, Malin Persson Giolito, Caroline Eriksson, Tove Jansson, Simon Stålenhag, Bim Eriksson, Ann-Helén Laestadius, Lisa Ridzén, Maria Turtschaninoff gibi yazarların eserlerini Türkçeye kazandırdı. Evli ve ikiz oğulları var.

Bruno'ya

Her şey bodrumdaki ölü fareyle başladı.

Dolaptan montumu almaya indiğimde fark ettim; eylül sonuydu, hava soğumuştu. Tam bölmemin kapısının kilidini açmak üzereydim ki, onunla orada, iki kolinin arasında göz göze geldim. Orada uzun süredir yatıyor olamazdı; çevresindeki dışkılar tazeydi ve tavandaki floresan lambanın ışığı, farenin ölü bakışında hafifçe parıldıyordu. Bedeni bütündü; yaşıyor gibiydi, ama ölüydü. Bir süre öylece bakakaldım, içimde tiksintinin kabardığını hissettim; sonra arkamı dönüp merdivenlerden aceleyle çıktım. Fare olduğu yerde kalacaktı. İlerleyen haftalarda hâlâ orada durması zaman zaman beni rahatsız etti elbette. Bir gün bu sorunla ilgilenmem gerekeceğini biliyordum. Ama o günün bugün olmadığını da biliyordum.

Konut derneğinden e-postalar yağmaya başladı. Fareyle ilgili endişeler dile getiriliyordu, üstelik koku da yayılır olmuştu. E-postaları yanıtsız bıraktım; derken bir gün kapı çalındı. Derneğin başkanı kapının önünde duruyordu; o kadar öfkeliydi ki tek kelime edemiyordu. "Yeter artık," dedi, farenin oradan kaldırılması gerekiyordu.

İşte böyle oldu; her şeyi ölü bir fare harekete geçirdi. O akşam yeniden bodruma indim. Ayaklarım geri geri gidiyordu. Fareyi bir süpürgeyle küreğin üzerine süpürdüm. Onu önümde tutarak merdivenlerden çıkarken mide bulantısından bayılacak gibiydim.

Cesedi bahçedeki çiçekliğe fırlattım.

Alan dezenfekte edilecekti; bu da tüm kolileri daireme taşımam gerektiği anlamına geliyordu. Hepsini antrede üst üste yığdım ve bir süre öylece dokunulmadan durdular. Ekim ayında, bir öğleden sonra, markete gitmek için montumu giymek üzereyken, en üstteki koliyi kurcalamaya başladım. Kapağını kıvırıp içine bir göz attım. Birkaç yıl önce babam öldüğünde onun evinden topladığım eşyalarla doluydu. Yemek yaparken taktığı önlük, çocukken çizdiğim karikatürleri sakladığı bir dosya ve sayfalarını hızlıca karıştırıp tekrar yerine koyduğum birkaç fotoğraf albümü vardı. Kapağı kapatmak üzereydim ki tanıdık bir şey gözüme çarptı. Kolinin en dibinde babamın telefon rehberi duruyordu.

Yıpranmış sayfaları çevirdim. Her sayfa eski bir telefon defterinin izlerini taşıyordu: Üzeri çizilip yenileri yazılmış numaralar; kimi körelmiş bir kurşun kalemle, kimi farklı renklerde mürekkeple. Can sıkıntısından sayfa kenarlarına karalanmış çizimler. İç içe geçmiş daireler. Bir üçgen. Babamın el yazısını tanıdım. Sayfalardan birinde, çocukken sahip olduğumuz yazlık evin telefon numarası yazıyordu; sadece beş rakam. Durup numaraya baktım. Birden göl kenarındaki o uzun yaz akşamlarından birine ait kısa bir anı belirdi gözümün önünde: Güneş ufukta asılı durmuş, eski ahşap evimiz huş ağaçlarının arasından parlıyordu. Ben göl kenarında duruyordum, küçük bir oğlan çocuğu. Durgun suya bir taş attığımı hatırladım.

Gölün aynasını kırmaktan nasıl da suçluluk duymuştum; sanki sınırı aşan, yasak bir şey yapmıştım; ciddi sonuçları olacak bir şey. Kimsenin görmediğinden emin olmak için etrafı kolaçan etmiştim. O günün anısı bir anlığına parlayıp söndü ama akşam güneşinin sıcaklığı hâlâ alnımda duruyordu sanki.

26217.

Annem telefonu her zaman sadece numarayı söyleyerek açardı. Ne isim, ne "Alo," –yalnızca numara. Bu da her konuşmayı belli bir mesafe ve soğuklukla başlatırdı. "Yirmi altı, yirmi bir, yedi." Bazen yediye acırdım; diğer rakamlar ikiliydi ama yedi yapayalnızdı.

Numaraya baktım. Sonra ne yaptığımı nasıl anlatabilirim? Ansızın gelen bir heves. Belirsiz bir dürtüyle birden kaşındım. Telefonumu çıkarıp rakamları tuşladım.

Sonra arama tuşuna bastım.

Hat önce sessizdi; ardından uzun, uzak çalma sinyalleri ve aralardaki cızırtı geldi. Bağlantı zayıftı, her an kopabilirdi. Beşinci çalıştan sonra telefonu kapatmak üzereydim ki tanıdık bir ses duydum: Ahize kaldırıldığında sarkan kablonun çıtırtısı.

"Alo, buyurun?"

Yalnızca iki kısa kelimeydi ama en ufak bir kuşkum yoktu: Babamdı. Tonlamasından anlamıştım; telefona cevap verirken her zaman taşıdığı o temkinli, savunmacı tondan. Sanki konuşmak istemezdi ama mecburdu. Tek kelime edemedim.

"Alo?" dedi babam yeniden.

Sessizlik. Hafif bir cızırtı.

"Alo..." dedim sonunda.

"Buyurun?"

Telefonu kulağıma o kadar sert bastırdım ki canım acıdı. Arkadaki seslere kulak verdim. Dolap kapaklarının açılıp kapandığını duydum. Musluk açıldı, su pompası çalıştı. Annemin sesini duydum. "Arayan kim?" dedi sinirli bir tavırla.

Telefonu kapattım. Antrede öylece durdum. Kalbim deli gibi atıyordu.

O akşam dişlerimi fırçalayıp yatağa girdim. Telefonumda Tetris oynadım. Işığı kapattıktan sonra genellikle Tetris blokları karanlık tavana bakarken üzerime yağar ve hemen derin bir uykuya dalardım ama o gece farklıydı. Huzursuzdum. Göl kenarındaki evimizi yeniden gördüm; rüyalarıma girip çıkan bir anı. Ağları suya bırakıyoruz, göl tuhaf biçimde karanlık, babam çektikçe kürekler suda kayboluyor. Strafor şamandıraya neredeyse ulaşıyoruz; babam onu kaldırmamı söylüyor. Teknenin kenarından eğiliyorum ama ellerimi suya sokmaya cesaret edemiyorum. Babam çıldırıyor. "Çek, çek!" Ama biz doğruca yanından geçip gidiyoruz. Yapamıyorum. Göl simsiyah bir ayna gibi ve birinin beni yakalayıp aşağı, ta dibe, kayalara kadar sürüklemesinden korkuyorum.

Ertesi gün, bütün bu olanlardan çok utanç duydum. Elbette aradığımda telefonu açan babam değildi; mutlaka yanlış duymuştum. Bir zamanlar eski yazlığımıza ait olan, ama yıllar önce kullanım dışı kalmış bir numarayı çevirmiştim. Numara artık başka bir eve aitti ve sesi babamınkini andıran bir adam telefonu açmıştı. Olan biten buydu işte. Bu kadar basitti.

Yürüyüşe çıktım. Pazar sabahıydı, Stockholm neredeyse bomboştu. Ortalıkta yalnızca cumartesi gecesinden sonra kaldırımlardaki kusmuğu koklamak isterken tasmalarından çekiştirilen köpekler ve sahipleri vardı. Gärdet'teki dairemden çıkıp Stureplan'dan geçerek Tessinparken'e kadar yürüdüm. Strandvägen'de, yaşam alanına dönüştürülmüş balıkçı teknelerinin önünden geçtim. Tuhaf sahipleri çoktan güvertelerine çıkmış kahvelerini yudumluyordu; kendilerini teşhir etmekten hoşlanırlardı.

Geri döndüğümde ev soğuktu. İki yumurta haşladım. Tepelerini kestiğimde ikisinden de buhar çıkmaya başladı. Tavana doğru kıvrılarak yükselen iki ince sütunu izledim. Televizyon açıktı, bir tenis maçı vardı.

Tam yemeğe başlayacaktım ki aklıma su pompası geldi. Onu çocukluğumdan o kadar net hatırlıyordum ki –bir nükleer santraldeki alarm gibi ses çıkarırdı. Pompa tuvaletteydi; bu da her gidişi bir kâbusa çevirirdi, çünkü her an devreye girebileceğini bilirdim. Ablam Tora bazen ben tuvalete girer girmez mutfağa süzülür, musluğu açardı. Sırf beni korkutmak için yapardı bunu. Pompa çalışmaya başladığında pantolonum ayak bileklerimde, hıçkırıklara boğulmuş halde dışarı fırlar, merdivenlerden inip çimlere koşardım. Pompanın o vahşi böğürtüsü. Ablamın hamağa geçerken yüzünde beliren sessiz tebessümü.

O su pompası ve kendine özgü uluması. Kırk beş yıllık hayatımda bir daha hiç öyle ses çıkaran bir pompayla karşılaşmadım. Ama dün, o telefon konuşması sırasında, onu yeniden duymuştum. Çalışmış, sonra susmuştu. Uydurmuyordum; çocukluğumun pompasıydı o.

Telefonu çıkarıp çevirdiğim numaraya, son arananlar listemdeki o siyah rakamlara baktım. Konuşma süresi, tam on dört saniye. Televizyonun sesini kapattım ve parmağımı ekrandaki numaranın üzerinde tuttum. Çok aptalcaydı, inanılmaz derecede saçmaydı. Kendi kendime güldüm. Sonra yeniden aradım. Dünkü gibi uzun çalma sinyallerini duydum ama bu kez iki çalıştan sonra açıldı.

"Alo, buyurun?"

Yine babamdı. Bu kez kendimi daha hızlı toparlamaya çalıştım, hafifçe boğazımı temizledim.

"Kiminle görüşüyorum?" diye sordum.

"Kimi arıyorsunuz?" diye karşılık verdi babam.

O an, babamın telefonda kendini tanıtmayan insanlara karşı ne kadar sinirlendiğini hatırladım. Bize bu konuda nutuk çektiğini; telefonu açanın adını söylemek zorunda olmadığını, adını ve maksadını açıklaması gerekenin arayan kişi olduğunu.

"Alo?" dedi babam yine. "Kimi arıyorsunuz?"

"Şey..." dedim ve sustum. Ne söyleyeceğimi bilemedim, anın elimden kayıp gitmek üzere olduğunu fark ettim. Bu kez mutfak sessizdi; kapıyı çarpan, ortalığı birbirine katan kimse yoktu.

İşte o zaman duydum. Beni kesin olarak ikna eden şeyi. Babamın nefes alışını. Burnundan soluyuşunu, göğsünün ağır ve yumuşak iniş çıkışlarını, ayı gibi, derin ve ritmik. Çocukken üzgün olduğumda babamın beni nasıl teselli ettiğini hatırladım; bir sarılışıyla her şey yumuşardı, birden babam her yerdeydi. "Tamam, oğlum," derdi, beni kucaklayarak. "Tamam, oğlum." Benim nefesim hızlı ve sığdı, her an kesilecek gibiydi; babamınkiyse kıyıya vuran dalgalar kadar dingin. Hattın ucundan öyle net geliyordu ki; imkânsızdı, akıl almazdı, tam bir delilikti ama en ufak kuşku yoktu.

"Baba," diye fısıldadım.

Babam sustu.

"Efendim?" dedi sonra.

Oradaydı. Oradaydık, nefeslerimiz birbirine karışmıştı.

"Kimi arıyorsunuz?" diye sordu babam sonunda, sesi bu kez daha kararsızdı.

Ardından, arka planda birden annemin sesi belirdi; sinirli, huzursuz, belli belirsiz bir homurtu: "Ne oluyor burada?" Mutfağa girerkenki o telaşlı hareketlerini duydum, terlikleriyle mutfağa hızlı hızlı gelişini.

Ne oluyor burada?

Bir hoşnutsuzluk yaşadığında annemden bu tepkileri o kadar çok duymuştum ki. Çatal bıçağım biraz ses çıkardığında ya da yere bir şey düşürdüğümde. Şimdi sesini yükselten babamdı, sanki anneme destek olmak istiyordu.

"Kimsiniz? Kimi arıyorsunuz?"

Hemen kapattım. Telefon elimde, öylece oturdum. Yumurtalardan artık buhar çıkmıyordu. Güneş pencereden içeri sızdı, yavaşça üzerimden geçip kayboldu. Daire kararadı. Birkaç ışık yakmam gerektiğini biliyordum ama koltuktan kalkamadım. Televizyon, hareketsizlik nedeniyle birazdan kapanacağını haber verdi.

Annem ve babam.

Çocukluğumu düşünmeyeli yıllar olmuştu ama şimdi onları yazlıktaki mutfakta bütün açıklığıyla görebiliyordum. Annem, sabahlığıyla yapbozun başında, sırtı bana dönük. Gözünü parçalardan ayırmadan, küllüğe bakmadan sigarasının külünü silkeliyor. Babam, keyifsiz, masada oturmuş. Kapalı gökyüzüne bakıyor, yoğun bulutların arasında mavinin en ufak izini arıyordu. Ablam Tora, bir şey almak ya da atıştırmak için odasından fırlıyor, hep ulaşılmaz haliyle, kulaklıkları takılı, odadan yayılan tiz müzik eşliğinde yine ortadan kayboluyordu.

Ama kendimi göremiyordum.

Telefon konuşması sırasında kendi sesimi duymamıştım, ama bu ne kadar tuhaf olabilirdi ki? Çocukken en büyük numaram bu değil miydi zaten; ortadan kaybolabilmek? Ortama uyum sağlayıp görünmez olurdum, biri beni fark edene kadar saatler geçebilirdi. Bir keresinde, annemle babamın kavgalarından

birinde mutfaktaydım. Birbirlerine bağırıyorlardı; annem her zamanki gibi, "Gidiyorum!" deyip dışarı fırladı. Kapıyı çarptı; pencerenin öbür tarafından geçişini ve arabayla yokuşu tırmanıp gidişini gördüm. Babam mutfakta kaldı ve beni fark ettiğinde öfkelendi. "Bizi mi dinliyordun?!" Oysa dinlemiyordum, sadece numaramı yapıyordum.

Hiç konuşmayan o çocuk, telefon konuşması sırasında mutfakta mıydı? Eğer öyleyse ne yapıyordu? Masada oturmuş, karikatür çizimleriyle mi uğraşıyordu? Babası sesini yükselttiğinde kaygıyla başını kaldırdı mı? Oturma odasında televizyon uyku moduna geçti. Daire sessizdi. Aramanın üzerinden saatler geçmişti ama sakinleşemiyordum, kalbim durmadan çarpıyordu. Uzun zaman önce annemle babamın ağzından çıkmış birkaç söz, on yıllar boyunca yol alırken güç kazanmış, bana ulaşınca dev bir dalgaya dönüşmüştü. Dikkat etmezsem bu sözlerin beni ezip geçebileceğini fark ettim.

O gece bunu kendi kendime bu kadar açık ifade etmesem de aslında bir seçeneğimin olduğunu anladım: numarayı silmek, bir daha asla aramamak, olanları unutmak... Ya da kapıyı ardına kadar açıp kendimi dışarı atmak. Seçtiğim yolun dışında bir yol alabilir miydim?

Muhtemelen hayır.

Bir sonraki adım benim için o kadar açıktı ki başka türlüsü mümkün değildi.
Yapmalıydım, değil mi? Yoksa bunun ne anlamı vardı?

O gün, öğleden sonranın loşluğunda, içimdeki huzursuzluk nabız gibi atar ve kalbim bir türlü sakinleşmezken kararımı verdim: Bir dahaki sefer babam telefonu açtığında kendimle konuşmak istediğimi söyleyecektim.

Ertesi gün, hayatımın ilk sorgusu için Bergsgatan'daki polis karakoluna gittim. Bir süredir işten uzaklaştırılmış ve kendime yeni, tuhaf bir gündelik düzen kurmuştum. Sorguya çağrıldığımda beklediğim kadar dramatik bir durum oluşmadı. Hatta ilk adım atıldığı için rahatladım; hayatın yeniden normal seyrine dönmesine doğru atılmış bir adım. Güler yüzlü bir kadın polis memuru beni karşılayıp sorgu odasına götürdü. Orada bulunmak, kendimi gerçek bir şüpheli gibi değil, adeta bir staj ziyaretine gelmişim gibi hissettirdi. Oda küçüktü, bir masanın iki yanında iki sandalye vardı. Oturduğum sandalyenin yere vidalanmış olduğunu fark ettim.

"Sandalye neden yere sabitlenmiş?" diye sordum.

"Çünkü insanlar bazen şiddet uyguluyor ve eşyaları fırlatmak istiyorlar," dedi.

"Masayı da?"

"Evet."

"Endişelenmenize gerek yok," dedim.

"Ne için?"

"Eşyaları fırlatmam."

"Yok," dedi kadın gülümseyerek. "Endişelenmiyorum."

Konuşmamız kelimesi kelimesine böyleydi. Sonradan ifadenin dökümünü talep ettim. Polis memuru, Farsta'daki Larsboda Okulu'nda yaşanan bir olay nedeniyle darp şüphesiyle ifade verdiğimi söyleyerek başladı ve ardından olan biteni kendi sözlerimle anlatmamı istedi. Bu benim için hiç zor olmadı. Baştan sona anlattım.

Dönemin başlarında bir gündü. Mesai bitmek üzereydi, öğretmenler odasına dönüyordum ki koridorda kavga eden iki öğrenci gördüm. Araya girdim, çocukları ayırmaya çalıştım ama bu, içlerinden birini daha da kışkırttı. Bunun üzerine onu kollarından tutup oradan uzaklaştırdım. Diğer öğretmenler gelip ortam sakinleşene kadar onu tuttum. Hepsi bu kadardı. Olan biteni bir daha aklıma bile getirmemiştim, ta ki bir hafta sonra okul müdürü beni odasına çağırıp ailesinin suç duyurusunda bulunduğunu söyleyene dek. Darpla suçlanıyordum ve müdür, soruşturma tamamlanana kadar beni görevden uzaklaştırmıştı. Kararını içten içe anlıyordum. Muhtemelen polise şikâyet edilen bir öğretmeni, aksine dair hiçbir işaret olmasa bile geçici olarak uzaklaştırmak standart bir uygulamaydı. O zamandan beri günlerimi evde geçiriyor, polisin arayıp bu işi netleştirmesini bekliyordum. Polis memuruna, sonunda ifadeye çağrılmaktan memnun olduğumu söyledim. İşime dönmek istiyordum.

Polis, ifadem sırasında birkaç not aldıktan sonra eklemek istediğim bir şey olup olmadığını sordu. O an, eğitimin bugünkü hali üzerine düşüncelerimi paylaşma isteği duydum: Haklarla şişirilmiş ama sorumluluktan azade bırakılmış öğrenciler, kavga

eden çocuğuna neden kavga ettiğini sormak yerine öğretmeni polise şikâyet eden ebeveynler. Ama kendimi tuttum. Eklemek istediğim bir şey olmadığını söyledim. Kadın evrakları toparladı; görüşmenin bittiğini sandım. Ama bunun yerine, ışıkta parlayan bir fotoğraf çıkardı. Hastane personeli, öğrencinin yaralarının fotoğrafını çekmişti.

Sorgu dökümüne, fotoğrafı gördüğümde irkildiğimi yazmışlardı. Morluk, çocuğun bileğinden dirseğine kadar tüm koluna yayılmıştı; sadece mavi ve kırmızı değil, mor, pembe, sarı tonlarda da izler vardı. Polis memuru, bu fotoğraf hakkında ne söyleyeceğimi sordu ama tek kelime edemedim. Sadece orada oturup çocuğun kolunda dolaşan renklere baktım.

Bir süredir adımsayar kullanıyordum. O günkü sayılara baktığımda sabah karakola gitmek için 7.000, eve dönmek için 12.000 adım attığımı gördüm. Aynı sokaklar boyunca gidip geldiğim, çılgın bir güzergâh çizmişti uygulama.

O akşam, kanepeye oturup eski yazlığın numarasını bir kez daha çevirdim. Ama açan olmadı.

Bir kez daha denedim.

Sinyaller her seferinde daha da uzuyordu; sanki biri onları çekiyor, tendonlar gibi gerip uzatıyordu. On beş, belki yirmi kez çaldı; sonra sessizlik. Hat kesildi. O akşam üç kez daha aradım.

Erken yattım. Bir süre Tetris oynadım, sonra ışığı kapattım. Ama bir türlü uyuyamadım. Dönüp durdum, kalbim yeniden hızlandı. Karanlık yatak odamda gözlerim açık yatıyor, göğsümdeki öfkeli çarpıntıyı dinliyordum. Morluk içimde yeniden belirdi, büyüdü, parladı; yeşiller, kırmızılar, maviler, morlar. Tavanda kuzey ışıkları gibi ışıldıyorlardı.

İnsan öylece çocukluğunu arayıp da biraz olsun şanslı olmayı dileyemez. Hattı düşürebilirsin belki ama içeri giremezsin. Hazırlıklı olman gerekir; ne söyleyeceğini bilmen, bir planının olması gerekir. Bu anlamda dördüncü gün kritikti, bir dönüm noktasıydı. Çünkü yöntemin önemini o gün kavradım.

Geç uyandım, yatakta uzanırken durumu ve elimdekileri değerlendirdim: bir numara. Eski yazlığın mutfağına bağlanan doğrudan bir hat. Bu, kaybettiklerim dahil ailemin farklı üyeleriyle konuşma fırsatı veriyordu bana. Ama her şeyden önemlisi, çocuk benle konuşma fırsatı veriyordu.

Engeller belliydi: Sınır bekçileri. Telefonu bir kavram olarak sevmeyen ve her çaldığında savunmaya geçen babam. Oldukça asosyaldi, insanlardan pek hoşlanmazdı. Özünde iyi, ama tehlikeli derecede sinirli, her an patlayabilecek bir saatli bomba. Bir de mutfakta huzursuz huzursuz dolanan kadın, annem vardı. Mantıksız, çabuk parlayan, her şeyden kuşkulanan biri. Telefona kendisi bakmasa bile yakınlarda olurdu; dolap kapaklarını çarpar, tabak çanağı gürültüyle dizerdi. Arayanın onun huyuna gitmesi, mizacının etrafından dolaşması gerekirdi.

İki kişi, iki huysuz, o mutfakta telefonun etrafında dolanıp duruyorlardı. Dördüncü günün sabahında, ilk strateji taslağını oluşturmaya başladım. Evi arayacak, çocukken gittiğim okulun müdür yardımcısı olduğumu söyleyecektim. Fena bir fikir değildi ama riskliydi. Ailemin otoriteyle karmaşık bir ilişkisi vardı. Boyun eğmeye yatkındılar ama bu, kolayca tersine dönebilirdi. Onlara hükmeden biri en ufak onur kırıcı davranışta bulunsa tüm güçleriyle karşılık verirlerdi. Tıpkı bir keresinde babamın E4 otoyolunda polis tarafından durdurulduğunda yaptığı gibi. Önce öyle bir alçakgönüllülükle konuşmuştu ki arka koltuktaki ablamla ben utanarak birbirimize bakmıştık. Sonra birdenbire tersine dönmüştü, ne olduğunu bile anlayamadan, araç ruhsatını polis memurunun şaşkın bakışları önünde yırtıp atmıştı.

Kahvemi yaptım, mutfak masasına oturdum. Önümde küçük not defterim vardı: strateji ve yöntem. Sonra numarayı çevirdim. Çaldı. Telefonu ablam açtı. Bu beni tamamen hazırlıksız yakaladı. Annemle babama o kadar odaklanmıştım ki Tora'nın açabileceği ihtimalini hiç düşünmemiştim.

"Yirmi altı, yirmi bir, yedi."

Annem gibi cevapladı; elbette öyle yapacaktı. Annesinin akıllı küçük kızı. Sesini duyar duymaz onu gözümün önünde canlandırdım: Uzun perçemi, telefonu kulağına dayamış halde sessiz ve içe kapanık duruşu, ayakta dururken kalçasını eliyle tutuşu, sanki bedenini dağılmaktan korumak ister gibi.

"Merhaba, Vidar'la görüşebilir miyim?" dedim.

Karşı tarafta sessizlik, ardından hafif bir şüphe... Sonra: "Bir dakika."

Ahizeyi masaya bıraktı. Mutfaktan ağır adımlarla uzaklaştığını duydum; hiç acele etmiyordu! Kapıya ulaştı, yağmurdan sonra

şişen ahşabı açmak için her zaman yaptığımız gibi tekme atarak itti. Sonra basamağa çıkıp seslendi: "Vidar! Telefon!" Mutfak masasının yakınındaki pencere açık olmalıydı, çünkü dışarıdan sesler geliyordu: Kuş cıvıltıları, ağaçların arasında esen hafif bir rüzgâr. O an çocukluğumun göl kenarındaki evinde yaz mevsiminin sürdüğünü anladım. Benim penceremin önünde ise sararmış akçaağaç yaprakları dökülüyordu. Burada sonbahar kışa dönüyordu, ama Tora'nın orada ağaçlar yeşil ve canlıydı.

Aradan birkaç dakika geçti.

Ben neredeydim? Göl kenarında mıydım? Babama ağlarda yardım mı ediyordum? O kadar uzun bekledim ki sonunda ablamın beni bulmaktan vazgeçip başka bir şey yapmaya gittiğini düşündüm. Ama sonra basamaklarda ayak sesleri duydum. Bir mırıltı, küçük bir erkek kardeşin meraklı sorusu: "Kimmiş?" Ablamın kayıtsız cevabı: "Bilmem."

Masaya doğru yürüdüğünü duydum. Ahizeyi kaldırışını, o ince sesini.

"Alo?"

Bunun ben olduğumu anında anladım, ama sesini kesin olarak tanıdığımı söyleyemem. Annemin, babamın, hatta ablamın sesini hemen ayırt etmiştim. Ama bu farklıydı. Sanki sesin üzerine ince bir örtü çekilmişti; sanki insan kendisiyle konuştuğunda delirmesin diye evren araya böyle ince bir zar, hafif bir titreşim koymak zorundaydı.

"Vidar, sen misin?" dedim.

"Evet."

"Kötü bir zamanda mı aradım?"

"Yoo."

"Ne yapıyordun?"

"Futbol oynuyordum."

"Babanla mı?"

Sessizlik. Karşıdaki çocuğun sesi huzursuzdu; kimdi bu adam, niye sorular soruyordu?

"Hayır. O asla oynamak istemez."

"Peki yalnız mı oynuyordun?"

"Evet. Batı Almanya-İskoçya. Maçı bugün öğleden sonra televizyon verecek. Ben maçları önceden oynuyorum."

"Doğru ya," dedim. Birden her şeyi hatırladım. Evimizin aşağısındaki küçük futbol sahası, gölün hemen kenarında. Babamın yaptığı kale; direkler, elleriyle toprağa çaktığı iki tahta parçası. Orada geçirdiğim uzun yaz günleri; boş alanda kendi kendime top sürüşüm. Yalnızca bir millî takımın forveti değil, aynı zamanda televizyonda kendi bilek hareketlerimi anlatan spiker olurdum. Gol attığımda ellerimi havaya kaldırır, köşe bayrağına koşar, hayalî tribünlerin uğultusunu dinlerdim. Orada geçirdiğim onca yalnız saat. İçimi bir acıma duygusu sardı ve çocuğa söyleyecek bir şey bile bulamadım. Sessizlik uzadıkça uzadı. Hafifçe nefes alışını duydum. Sonra kibarca sordu: "Şey... siz kimsiniz?"

Boğazımı temizledim.

"Bunu nasıl açıklayacağımı tam bilmiyorum ama bana güvenmelisin. Ben senin arkadaşınım. Anladın mı?"

"Tamam."

"Nasıl olduğunu merak ettiğim için aradım."

Sessizlik.

"İyi olup olmadığını kontrol etmek istedim."

Çocuk konuşmadı. Sonra mutfaktaki sessizlik, aniden bir dizi keskin sesle yırtıldı: Klozet kapağının çarpması, sifon, hemen ardından çığlık atan öfkeli pompa ve banyonun kapısının açılışı. Peşi sıra annem mutfağa girdi.

"Kimmiş?" diye sordu alçak sesle. Buzdolabına doğru geçerken ayak seslerini duydum.

"Bilmiyorum," diye mırıldandı çocuk.

Annem durdu. Birden dikkat kesildi, huzursuzlandı. "Ne demek bilmiyorum," dedi. "Konuştuğun kişinin kim olduğunu elbette biliyorsundur."

"Adam kim olduğunu söylemedi," dedi çocuk.

Sonra telefonda küçük bir kargaşa oldu. Annem çocuğa bir şeyler mırıldandı, bağlantıda bir hışırtı, sonra telefonu eline aldı. Artık çok yakındı, oradaydı. Dudakları ahizeye değecek kadar.

"Ne oluyor burada?"

Çok yakındı. Tehlikeliydi. Kapattım.

Uzun süre öylece oturdum. Konuşma içimde asılı kaldı: Nefes alışları, dışarıdaki kuş sesleri, annemin fısıltı gibi gelen ayak sesleri, çocuğun endişesi. Her şey gerçekti, gerçekten yaşanmıştı. Yine de kendime sormadan edemedim: Aklımı mı yitiriyorum? Psikozun ilk evresinde miyim?

Her şeyin kayda geçmesi için yazıyorum bunları, hiçbir şey unutulmasın diye. Bu, bir tür belgeleme işi, ayrıntıların kaydı. Evet, ayrıntıların kilit rol oynayabileceğini düşünüyorum. Şu an olup biten her şeyin mutlaka bir açıklamasının olduğuna inanıyorum. Her şeyi aydınlatan sesi ya da sahil boyunca söğütlerin, ancak pencere açıkken duyulabilen o iç çekişini keşfedeceğime. Bu bir dedektiflik işi, alanı güvenlik çemberine alıyorum, titiz bir arama yapıyorum. Ve şu ana kadar vardığım sonuç: O alan benim.

Bu olaylar başladığında aldığım not defterinin ilk sayfasında aynen böyle yazıyor; ama bir nokta vardı ki, onu bir türlü aşamıyordum. Eğer alan bensem, bu alan pek de ilginç sayılmazdı. Bildiğim kadarıyla ne benimle ne de çocukluğumla ilgili çözümsüz bir mesele vardı. Normal, uyumlu bir hayat yaşıyordum. Sevdiğim bir işim vardı; meslektaşlarım arasında sevilirdim, en azından öyle sanıyordum. Öğrencilerimin çoğu tarafından takdir edilirdim. Ne çok zengindim ne yoksul, ne yalnızdım ne aşırı sosyal. Ara sıra duvar tenisi kortlarına gider, yabancılarla oynamak için kaydolurdum ve bu bana tuhaf gelmezdi. Bekârdım ama bundan rahatsız da değildim;

aşk aceleye gelmez. Kısacası işler yolundaydı ve hayatım gayet iyi gidiyordu.

Sıkıntılı bir durumum yoktu.

Çocukluğum da hiçbir zaman bir muamma olmamıştı. Eğer bir gizemden söz edilecekse, o da çok az şey hatırlamamdı. Ama yazlığı ilk kez aradıktan sonra, küçük anılar su yüzüne çıkmaya başlamıştı. Beklenmedik bir şeydi bu; mart ayında Humlegården Parkı'ndan geçerken, kışın yaraladığı çıplak yamaçların arasında birdenbire bahar çiçekleri görmek gibi. Nereden çıkmışlardı?

Göl kıyısında, çocuk halim belirdi gözlerimin önünde. Annemle babam birer kadeh şarap içerken küçük çocuk da yakınlarda dolanıyor. Onlara olabildiğince yakın duruyor ki söyledikleri her şeyi duyabilsin; birbirlerini sevip sevmediklerine dair işaretler arıyor. Her kelimeyi içine çekiyor, kulaklarını öyle zorluyor ki sızlıyorlar. Ve aynı anda iribaş yakalıyor. Kepçesi elinde, sabırla toplayıp göl suyuyla dolu kırmızı bir kovaya bırakıyor. Ara sıra durup onları izliyor, kovada ağır ağır yüzüşlerini. İribaşların küçük, siyah konuşma balonlarına benzediğini düşünüyor. Bir gün çizerek para kazanmayı hayal ediyor; dünyaca ünlü bir karikatürist olmayı. O vahşi tutku. Geleceğini hayal etmeye cesaret ettiğinde, kendini hep böyle görüyor: Elinde kalem, büyük bir masanın başında oturduğunu, önündeki çizim karmaşasını parlak bir lambanın aydınlattığını. Kovaya baktığında gördüğü o minik kabarcıklar, işte bunlar konuşma balonları, yakında hikâyelerle dolacak gelecek balonları.

Kendimi akşam vaktinde görüyorum. Ailece mutfakta toplanmış, beş yüz oynuyoruz; kartlar annemin Grappo ve cin

kokteylinden yapış yapış. Babam mısır patlatmış, üzerine eritilmiş tereyağı dökmüş, masanın her yanında yağlı parmak izleri var. Biri eli kazandığında annem sinirlenmiş gibi yapıp "*Shit!*"* diye bağırıyor, çocuk kıkırdıyor. Dışarıda, gölün öte yanındaki orman kararıyor.

Gece olduğunda çocuk yatakta, annesiyle babasının kavgalarını dinliyor. Bir kapı çarpıyor, sonra bir diğeri. Birinin sesi yankılanıyor: "Gidiyorum!" Sonra bir araba geceye karışıyor. Çocuk odasında sessizce yatıyor; giden her kimse, geri dönmesini diliyor.

Beşinci gün, öğleden sonra yazlığı yeniden aradım. Telefon uzun süre çaldı, tam vazgeçecekken biri açtı. Annemdi, nefesi kesik kesikti.

"Ah, merhaba. Adım Bertil Romare, Larsboda Okulu'nun müdür yardımcısıyım."

"Ah, evet," dedi annem. "Tabii, merhaba."

Bertil Romare'ye dair silik bir anım vardı; okulda hep ortalarda dolaşan ama tam olarak orada olmayan, konumunun sağladığı bir yükseklikle süzülen, hiç ders vermeyen, kimseyle konuşmayan, elinde kâğıtlarla koridorlarda yürüyüp duran adam. Annem onunla veli toplantılarında mutlaka görüşmüş olmalıydı ama sesini tanıyamazdı.

"Kötü bir zamanda mı aradım?" diye sordum.

"Hayır, hayır, hiç değil," dedi annem, sesi artık daha yumuşaktı. "Sahilden koşarak geldim de. Güneş açınca aşağı inmiştik ve..."

* "Kahretsin!" (İng.) (e.n.)

"Anlıyorum. Uzatmayacağım. Aslında Vidar'la konuşmak istiyordum."

"Ah tamam," dedi kısa bir sessizlikten sonra. "Sanırım göl kenarında."

"Peki. O zaman şöyle söyleyeyim, Vidar'ın geçen dönemki bazı notlarını inceledim, önümde duruyorlar..."

"Yazın ortasında mı?" diye sordu.

"Efendim?"

Annem güldü.

"Yazın ortasında öğrencilerin notlarını mı inceliyorsunuz? Oldukça adanmış gördüm sizi."

"Evet..."

"Tatiliniz yok mu?"

Hâlâ nazikti ama sesinde bir sertlik belirdi. Bir şüphe parıltısı. Hata yapmıştım. Bir müdür yardımcısı yazın ortasında bir öğrenciyi aramazdı. Annem her şeyi sezmişti; her zaman öyle yapardı. Özellikle benim yalanlarımı. Ve beni yakaladığında her zaman aynı tepkiyi verirdi: Adımı ve soyadımı birlikte söyler, hatamın ağırlığını hissettirmek isterdi. "*Bullshit*,* Vidar Åkeby!" Şimdi de bir iz yakalamıştı; sezgileri keskindi, bir şeylerin yanlış olduğunu hissediyordu.

"Eh öyledir ya..." dedim, "bir müdür yardımcısının tam anlamıyla tatili olmaz!"

İşgüzar küçük bir gülüş attım ama o sessiz kaldı.

---

* Saçmalık. (İng.) (e.n.)

"Son birkaç şeyi toparlamaya çalışıyorum," dedim. "Ve şunu söylemeliyim ki, oğlunuz çok yetenekli. Gerçekten iyi gidiyor."

"Öyle mi?" dedi annem, hâlâ temkinliydi. "Bunu duymak güzel."

"Kesinlikle. Hatta bazı değerlendirme testlerinde ulusal düzeyde en yüksek sonuçları almış."

"Vay canına," dedi, sesi yeniden yumuşamıştı. "Bu harika."

"Kendisiyle kısaca konuşma şansım olur mu? Sadece birkaç teşvik edici söz söylemek istiyorum."

"Tabii. Bir bakayım, bulabilecek miyim."

Sandalyesinden kalktığını, pencereye doğru eğildiğini duydum. Sessizlikte, mutfakta radyonun açık olduğunu fark ettim. Konuşmaları seçemiyordum ama bir melodi duydum; üç basit nota. "Beşe çeyrek kala haberleri," başlıyordu. Kol saatime baktım, tam 16.45'ti.

"Affedersiniz," dedim, sesimi sakin tutmaya çalışarak saatime baktım. "Saat beşe çeyrek mi var şu an?"

"Ne dediniz?" dedi annem, biraz dalgın.

"Saat... beşe çeyrek mi var?"

"Saat mi?" Tonunda bir belirsizlik. "Saat kaç bilmiyorum."

"Az önce radyodan duydum sanki. Radyonuz açık mı?"

"Radyo mu?" dedi. "Evet?"

"Beşe çeyrek kala haberleri mi başladı?"

"Olabilir," dedi. "Ama şimdi hiçbir şey anlamıyorum."

"Ne olur, saati söyler misiniz?"

"Yanımda saat yok."

"Yok mu?"

"Evet."

Sessizlik. Annem bekliyordu.

"Peki, bugün ayın kaçı?" diye sordum.

"Nasıl?"

"Tarih. Bugün ayın kaçı?"

Annem boğazını temizledi. Garip davrandığımı biliyordum; onun da şaşırdığını, huzursuz olduğunu. Ama o melodi, o ani fark ediş... Kendimi tutamadım.

"Affedin ama... hangi yıldayız?" diye sordum.

"Ne dediniz?" diye sordu şaşkınlıkla.

"Lütfen, hangi yıl olduğunu söyler misiniz?"

Sessizlik.

"Hangi yıldayız!"

Annem telefonu kapattı.

Bu bir kırılmaydı. Deliliğin içinde bir tür mantık bulmuştum. Defterime yazdım:

Zamanlar paralel akıyor.

Sonra daha da güçlü bir farkındalık geldi. O ana kadar evi sürekli karanlığa gömülü, içindekileri de donmuş, yalnızca ben aradığımda canlanan kişiler olarak hayal etmiştim. Telefonlarım dev bir projektör gibiydi: Aradığımda yazlığı aydınlatıyor, kapattığımda söndürüyordu. Ama şimdi anlı-

yordum ki aile var olmaya devam ediyordu; ben aramasam da oradaydılar. Yazdım:

Evdeki hayat kesintisiz sürüyor.

Annemden yılı söylemesini istemiş, hatta ona bağırmıştım; o da telefonu kapatmıştı. Saate baktım: 16.48. Onu gözümde canlandırabiliyordum. Günü yaşamaya devam ediyordu.

Sahile, onu bekleyen babamın yanına döndü.

"Kimdi arayan?" diye sordu babam.

"Aman," dedi annem, "delinin teki."

Babamın yanına oturdu. O harika öğleden sonra güneşinin altında, göl kıyısındaki huşlar gölgelerini eve kadar uzatıyor, aralarından geçen ışık sarı şeritler bırakıyordu. Annemle babam tuza batırarak turp yiyorlardı. Ben göl kenarında, hemen yanlarındaydım, onları dinliyordum. Babam salam dilimliyordu, bıçağıyla bir parça uzatıyor, annem de gülümseyerek ağzına alıyordu. Annem başını babamın omzuna yasladı. Bunu gören çocuk, göğsünde bir sıcaklık hissetti. Kıyı boyunca yürüdü, söyledikleri her şeyi duyabilecek kadar yakın kalmaya dikkat etti. Elinde kırmızı kovayla sürekli dönüp onlara bakıyordu; annesinin başı hâlâ babasının göğsünde. Kepçesiyle iribaş yakalıyordu; kovasında konuşma balonlarından oluşan bir kalabalık.

"Burayı ne hakla arıyorsun?"

Çocuğun babasının, kendimi tanıttıktan sonra söylediği ilk sözlerdi bunlar. Bu kadar çatışmacı olmasını beklemiyordum. Niyetim iyiydi. Sadece özür dilemek istiyordum; beni polise ihbar eden çocuğa ulaşmanın tek mantıklı yolunun bu olduğuna karar vermiştim. Onun hakkında bildiklerim sınırlıydı: Adı Johan Mellberg'di, kısaca Mellberg diyorlardı. Okul koridorlarında hep belanın kokusunu alan biri gibiydi ama öğretmenler odasında gündem olmasının asıl sebebi, küçük öğrencilerden biriyle yaşanan talihsiz bir olaydı. Bir gün okula giderken, önünde yürüyen bir çocuğun *Koyun Shaun* dizisinin müziğini mırıldandığını duymuş, o günden sonra çocuğa Koyun Shaun diye seslenmeye başlamıştı. Herkes gülmüştü elbette, diğer öğrenciler de katılmıştı. Zorbalıkla ilgili bir soruşturma açılmış, sonra hızla kapatılmıştı. Bir gün Koyun Shaun ortadan kaybolmuştu; muhtemelen okul değiştirmişti. Mellberg ise hâlâ oradaydı. Onunla bir kez, ayaküstü birkaç kelime konuşmuştuk. Koridorda tükürdüğünü görmüş, yanına gidip ona ne yaptığını sormuştum.

"Hiç," demişti.

"Kes şunu," demiştim.

Başını kaldırıp bana bakmıştı; bakışını hâlâ hatırlıyorum. Gözleri, derin deniz yaratıklarınınki gibi neredeyse renksizdi. Gülümsedi ve arkasını dönüp gitti. Sakinliği beni kışkırtmıştı. Yalnızca, evde kuralları çocukların koymasına izin verilen, ebeveynlerin dizginleri teslim ettiği ailelerden çıkan çocuklarda görülen o yetişkinlere karşı saygısızlık. Uzaklaşıp gittim.

Aradığımda telefonu Mellberg'in babası açtı. Çabucak kendimi tanıtıp durumu anlattım. Larsboda Okulu'nda bir kavgayı ayırırken fazla sert davranan o öğretmen olduğumu söyledim ve oğluyla kısa bir konuşma yapıp yapamayacağımı sordum.

"Lanet olsun," dedi babası, şaşkındı. "Burayı ne hakla arıyorsun?"

"Oğlunuzdan özür dilemek istiyorum," dedim.

"Ha, öyle mi? Özür dilemenin onu daha çabuk iyileştireceğini mi sanıyorsun?"

"Hasta mı ki?"

"Hasta mı?" diye tekrarladı babası, sesi yükselerek. "Kolunu mahvetmişsin! Futbol oynayamıyor! Uyuyamıyor! Yatakta her döndüğünde acıyla ağladığını duyuyorum!"

"Bakın, kendimi biraz talihsiz bir durumun mağduru gibi hissettiğimi söylemem gerek."

"Mağduru mu?" dedi baba. "Mağdur olan sensin, öyle mi?"

"Hayır ama oğlunuzun kolunun fotoğrafını gördüm, anlamıyorum, bunu benim yapmış olmam mümkün değil. Evet,

onu diğer çocuktan ayırdım ve belki gerekenden biraz daha sert davrandım. Ama bu şekilde zarar vermiş olmam fikri..."

"Kes!" diye haykırdı babası. Ağır ağır nefes aldığını duyuyordum. "Bak..." dedi sesi öfkeden titreyerek. "Bundan sıyrılmaya çalışabilirsin ama kurtulamayacaksın."

"Hiçbir şeyden sıyrılmaya çalışmıyorum. Arama sebebim bu değil. Sadece oğlunuzdan özür dilemek istiyorum."

"Oğluma bir daha asla yaklaşmayacaksın. Ne göreceksin ne konuşacaksın. Anlaşıldı mı?"

"Evet."

"Polis soruşturma yürütüyor. Öyle kafana göre arayıp özür dileyemezsin."

"Haklısınız," dedim. "Ama ne olduğunu duymak istemiyor musunuz? En azından kendi tarafımı anlatamaz mıyım?"

Cevap vermedi ama telefonu kapatmadı da. Bunu devam etmem için bir izin saydım.

"Oğlunuzu tanımıyorum, dersine hiç girmedim. Ama yıllardır okulda görüyorum ve dövüş sporlarına ilgisi var gibi."

"Öyle mi?"

"Evet. Onu sık sık kapılara, dolaplara tekme atarken görüyorum."

"Eee?"

"Hep tekmeler... Türlü türlü. Yanından başka çocuklar geçerken onlara tekme atacakmış gibi hamle ediyor ama temas etmeden duruyor. Teneffüslerde tekmeleriyle koridoru esir alıyor."

"Bu ne saçmalık! Ne anlatıyorsun sen?" dedi babası.

"Sadece gördüklerimi söylüyorum. Ve sanırım bilinçaltımda hep şunu düşündüm: Bu çocuğun şiddete yatkınlığı var. Benim kanaatim bu."

"On üç yaşında," diye tersledi babası. "Öyle sandığın gibi tehlikeli falan değil."

"Hayır. Sadece o gün koridorda onu gördüğümde aklımdan geçenleri söylüyorum. Ortalığa tam bir kaos hâkimdi, etrafta izleyen bir dolu öğrenci vardı. Oğlunuzu gördüm, daha önce gördüğüm tekmelerin aynısını atıyordu. Kısasa kısas bir kavga değildi. Ben araya girmeseydim neler olabilirdi kim bilir. Diğer çocuk ciddi şekilde yaralanabilirdi."

Adam sustu. İlk kez biraz olsun rüzgârı arkama almıştım; söylediklerimin hepsi doğruydu ve oğluyla ilgili bu gerçekleri bilmesi önemliydi.

"Hızlı davranmam gerekiyordu, koştum ve oğlunuzu tuttum. Kavga eden öğrenciler söz konusu olduğunda bize öğretilen budur: En saldırgan olanı ortamdan uzaklaştırmak. Çok öfkeliydi, onu tutmaya çalıştım. Tutmaya çalıştım..."

Sahneyi zihnimde canlandırmak için gözlerimi kapadım ama garip bir şekilde her şey silindi.

"Tutmaya çalıştım..." dedim yine ama sonrası yoktu. Sonra ne olmuştu? Çocuğu tutup kenara çektiğimi hatırlıyordum ama ondan sonra?

O günden hatırladığım, ağladığımdı. Ama neden? Koridorda ağlamıştım; birileri beni tutmuş, oradan uzaklaştırmıştı. Telefonda babanın nefesini duyuyordum; farkında olmadan kısa bir kahkaha attım, öfkeli bir homurtu gibi, tam kulağına.

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Birkaç saniye geçti, bir daha güler gibi oldum. Babanın sabrının tükendiğini anladım, muhtemelen hayli dengesiz görünmüştüm.

"Bu numarayı bir daha arama," dedi ve telefonu kapattı.

Gölün üzerinde gün ağarıyor.

Kendimi, gölün kıyısındaki ağaçların tepesinden aşağıya bakan biri gibi hayal ediyorum. Ev, sabahın ilk saatlerinde gölgede, sessizce göle doğru uzanan yamacın dibinde dinleniyor. Ve bir anda, çocukluğumdan beri hiç düşünmediğim ayrıntılar beliriyor gözümün önünde: Bacaya tutturulmuş eğri anten, babamın renk sırasına göre astığı çamaşırlar, güneye bakan cephede güneşte kavrulup dökülen kırmızı boya. Güneş yavaşça yükseliyor; çatıya vurduğunda kiremitler eski altın külçeleri gibi parlıyor. Çimenlerdeki çiy. En ufak bir esinti yok, su ayna gibi.

Evin içinde yalnızca bir kişi uyanık: Ben.

Her zamanki gibi herkesten önce kalkıyorum, sonra sessizce mutfağa girip diğerlerinin uyanmasını bekliyorum. İşte çocuk orada! O kadar sessiz ki neredeyse yok; hafif nefesi bile yer kaplamıyor sanki. Şimdi onu görüyorum; pencerede küçücük bir yüz, gölün karşı kıyısına kaygıyla bakıyor. Pencere pervazından iskambil destesini alıyor ve Solitaire için kartları babasının ona öğrettiği gibi diziyor. Sonra kartları kaldırıyor.

Gün ağarırken o çocuk orada zamanı nasıl geçiriyor? Ne düşünüyor? O büyük yalnızlığıyla ne yapıyor?

Altıncı gün, alarmımı altıyı birkaç dakika geçeye kurdum. Elbette bu kadar erken aramanın riskleri vardı. Telefonun sesi annemi uyandırabilir, odadan fırtına gibi çıkıp, "Bu saatte kim arıyor, ne oluyor?" diye bağırabilirdi. Ama buna değdi. Çünkü erken aradığım takdirde çocuğun evde uyanık tek kişi olma ihtimali yüksekti. Onu yalnız yakalayabilecektim.

06.34'te aradım.

Telefon neredeyse bir kez bile çalmadan açtı. Yumuşak sesi; berrak ve pürüzsüz, daha önce konuştuğumuz zamankiyle aynı korku izlerini taşıyordu.

"Merhaba Vidar," dedim. "Yine ben. Birkaç gün önce aramıştım, hatırlıyor musun?"

Çocuk konuşmadı.

"İyi olup olmadığını merak ettiğim için aramıştım."

"Hatırlayamadım."

"Önemli değil, kısa bir sohbetti zaten. Sana arkadaşın olduğumu ve bana güvenmen gerektiğini söylemiştim."

Hâlâ sessizdi, tereddütlüydü. Arka planda bir ses duydum; çıtırtılı, patlayan şekerlere benzeyen bir ses. Çocuğun sobada ateş yakmış olması gerektiğini fark ettim. Gece yağmur yağdıysa sabahların ne kadar soğuk olabildiğini bir anda hatırladım.

"Ama..." dedi çocuk. Sesi tereddütlüydü, kaba davranmak istemiyor gibiydi. "Kimsiniz?"

"Biliyor musun," dedim gülerek, "Benim adım da Vidar."

"Öyle mi?"

"Evet."

O anda sesinde belirsiz bir heyecan sezdim, uyanan hafif bir merak.

"Vidar adında çok insan yok," dedi.

"Yok, biliyorum. Neredeyse hiç. Küçükken adımı değiştirmek isterdim. Çocukken Vidar olmak hiç eğlenceli değildi."

Susup ona alan açtım ama tek kelime etmedi. Sadece hızlı bir nefes alış duydum; sanki aklına bir şey gelmişti ama paylaşmak isteyip istemediğinden emin değildi.

"Vidar adını seviyor musun?" diye sordum.

"Sınıfımda bir kız var," dedi. "Bana hep Vida diyor."

"Kim?"

"Sınıfımdaki bir kız. Josefin."

"Ne salakça bir şey," dedim.

"Evet."

Josefin'i hatırlamaya çalıştım ama başaramadım. Dahası, kimsenin bana "Vida" dediğini de hatırlamıyordum. O an fark ettim ki, onun hatırladığı ama benim unuttuğum şeyler vardı. Çocuğun dünyasında olan ama bende silinmiş anılar.

"Bir şey diyeyim mi? Büyüyünce adının Vidar olması gayet güzel. Şimdi adımı seviyorum."

"Hımm," dedi çocuk kısık sesle.

Konuşma narin bir denge üstündeydi. Çocuğun yavaş yavaş gardını indirdiğini hissediyordum.

"Hep diğerlerinden önce mi kalkarsın?" diye sordum.

"Evet, genelde."

"Peki yalnızken ne yapıyorsun?"

"Pek bir şey yapmam. Genelde Solitaire oynarım. Bazen futbol oynarım ama bugün dışarısı çok ıslak."

"Futbolu ben de çok severim," dedim. "En sevdiğin futbolcu kim?"

"Sócrates."

"Sócrates!" diye bağırdım.

"Üstüne tanımam! Serbest vuruşları nasıl ama, hiç gerilmeden vurur!"

"Gerilip vurmasına gerek yok ki." diye karşılık verdi çocuk. "Direkt vuruyor. Dünyada gerilmeden şut atabilen tek kişi o."

Birden gözümün önünde canlandı: Sarı yeşil Brezilya forması, uzun ve çelimsiz bedeniyle sakallı Sócrates. Sahiden hiç gerilmeden vururdu. O an vücudumda bir ürperti hissettim; aklıma gelen eski bir anıdan ziyade bir idole sahip olmaya dair çocukça hissi, o ilk hayranlık coşkusunu yeniden yaşamıştım.

"Sócrates..." dedim.

"Sócrates," dedi çocuk

Arka planda bir ses duydum; evin başka bir yerinden gelen, belirsiz bir hareketlenme. Alçak bir gümbürtü; tanıdık bir sesti bu, üst kattaki annemle babamın yatak odasının kapısının açılma sesi. Ardından merdivenlerde ayak sesleri geldi; kuşkusuz babamındı. Daha büyük adımlar, daha yavaş, ağır ve isteksiz; annemin huysuz tıkırtılarından daha kaygı yüklü.

"Baban mı geliyor?" dedim.

"Evet."

"Hep bu kadar erken mi kalkar?"

Saatime baktım. 06.38'di.

"Hayır," dedi çocuk. "Sanırım tuvalete gidiyor."

Adımlar yaklaştı; babam merdivenlerden indi, holü geçti, sessizce tuvalete girdi. Kapıyı kapattı, kilidi çevirdi ve ev yeniden sessizliğe büründü.

"Seni görmedi mi?"

"Acelesi vardı," dedi. "Galiba bağırsakları hareketlenmeye başladı."

Gülümsedim. Bu ifadeyi en son duyalı yirmi beş yıl olmuştu ama yine de son derece tanıdıktı; babamın bitmek bilmeyen hareketlenme bekleyişleri. Çocukluğumun koca bir bölümü babamın bağırsak sorunlarının etrafında dönmüştü. Evde volta atar, kabızlığının geçmesini sabırsızlıkla beklerdi. İçinde bir kıpırdanma hisseder hissetmez doğruca tuvalete koşar ama çoğu zaman kısa bir süre sonra hayal kırıklığıyla çıkardı.

"Hareketlenme demek. Biliyor musun, aslında babanı epey iyi tanıyorum," dedim.

"Gerçekten mi?"

"Evet, çok iyi. Açıldı mı diye sormak için tuvalet kapısının önünde kaç kere beklediğimi bir bilsen."

"Gerçekten mi?"

"Çok. Sen de yapmışsındır, değil mi?"

"Evet," dedi çocuk.

"En son ne zaman açıldı?"

"Beş gün önce galiba."

"Off."

Bir sessizlik oldu. Sonra çocuk hayretle sordu:

"Babamı tanıyor musun?"

"Evet ama onu görmeyeli epey zaman oldu. Nihayet hareketlenme gerçekleştiğinde her zaman söylediği şeyi hâlâ hatırlıyorum. Hep aynı şeyi söylerdi."

"'Hayat şimdi başlıyor,' mu?"

"Evet! Çok mutlu olurdu. 'Hayat şimdi başlıyor!'"

İkimiz de güldük, aynı kahkaha, aynı ses tonuyla; sanki tek bir kişi gülüyordu. Sabahın erken saatinde, orada birlikte oturduk, babamızın küçük tuhaflıklarına kıkırdadık; o tuvalette sessizce otururken sobada ateş çıtırdıyordu. Kendini arayabilmek, kendi sesindeki kaygıyı duymak ve kendini avutmanın bir yolunu bulmak. Onun kahkahası! Köpüren gülüşü! İşte o anda, tamamen ve geri dönüşsüz biçimde bağlandığımı biliyordum.

Babam sifonu çekti, su pompası çalıştı. Çocuğun sesi koridora uzandı:

"Nasıl geçti?"

"Çıktım," dedi babam. "Hareketlenme oldu."

"İyi."

"Evet, rahatladım," dedi, sesi uykulu ve boğuktu. Derin bir nefes aldı, bir an ciğerlerinde tuttu ve sonra ağır ağır verdi; sanki büyük tuvaletin öte tarafında soluduğu hava daha temiz, daha oksijen yüklüydü. Kısa bir sessizlik oldu; babam

oğluna dönüp baktığında, çocuğun telefonu kulağına dayamış olduğunu fark etti.

"Kiminle konuşuyorsun?"

Her şeyin bu anda dağılabileceğini biliyordum. Sonra yaptığım şey bir kumardı; çocuğun bana karşı bir güven geliştirmesine, benimle konuşmaktan hoşlanmasına bağlı bir hamleydi. Sesimi alçalttım:

"Ona Kenneth olduğumu söyle," dedim. "Arkadaşın Kenneth."

Ev o kadar sessizdi ki tuvaletteki pompanın uğultusu dışında hiçbir şey duyulmuyordu. Çocuk kararsız görünüyordu. Babam mutfağa doğru birkaç adım attı.

"Kiminle konuşuyorsun dedim?"

"Kenneth," dedi çocuk.

"Bu saatte mi?"

"Ona Kenneth'in yaz kampına gittiğini söyle," dedim. "Yola çıkmak üzere, veda etmek için aramış."

"Yaz kampına gidiyormuş," dedi çocuk. "Veda etmek için aramış."

"Ah, tamam," dedi babam. "O zaman ona selamımı ilet." Sonra tekrar hole, merdivenlere yöneldi. "Ben yatmaya gidiyorum."

"Tamam baba," dedi çocuk. "Karnının rahatlamasına sevindim."

"Evet. Hayat şimdi başlıyor."

Merdivenlerdeki ağır adımlarını duydum ve içimi ani bir sevinç kapladı, çünkü çocukla aramızda sadece bize ait bir şey oluşmuştu. Ortaktık artık. O an mutlu olduğunu biliyor-

dum; gülümsediğini, benimkiyle aynı gülümsemeyle orada oturduğunu biliyordum.

"Hayat şimdi başlıyor," diye fısıldadım.

"Evet," dedi çocuk. Kıkırdadı.

Babamın ayak sesleri uzaklaştı, kapı kapandı ve ev yeniden sessizliğe gömüldü.

"Üzgün müsün?" dedi çocuk.

"Hayır."

"Sanki ağlıyorsun."

"Yok, yok... Sadece seninle konuşabildiğim için mutluyum."

"Hımm, peki," dedi.

Bir sessizlik daha. Boğazımı temizledim.

"Bugün ne yapacaksın?" diye sordum.

"Bilmem."

"Hadi ama, mutlaka bir şeyler yapmayı düşünüyorsundur."

"Batı Almanya-İskoçya maçı var televizyonda."

"Harika."

"Evet. Genelde maçları önce kendim de oynarım. Sahada."

Arka planda yeni sesler belirdi; ne oldukları zor seçiliyordu. Üst kattaki yatak odasında açılan bir pencere mi? Mutfağın dışındaki taş zemine çarpan suyun sesi mi? Annemin gergin sesi; duvarlardan, tavandan ve yılların içinden süzülerek gelen boğuk bir tını. Uykulu ve huzursuzdu; babamın yanıtları daha inatçı, anlaşılmaz bir mırıltı. Birden annemin sesi yükseldi.

"Neler oluyor?" diye sordum.

"Annemle babam kavga ediyor."

"Neden?"

"Sanırım lazımlık yüzünden."

Babam yatağın altında bir lazımlık tutardı; gece işemesi gerektiğinde alt kata inmeye üşendiği zaman kullanırdı. Sabahları, idrarı yatak odasının penceresinden dökerdi; gökten düşen sarı yağmuru hatırlıyorum. Annem bunu iğrenç bulur, görmek bile istemez, her seferinde öfkesine yenik düşerdi. Babam ise huyundan bir türlü vazgeçemezdi. Bu tartışmayı yüzlerce kez duymuştum: Annemin sesi gitgide yükselir, sonunda yataktan çıkarken bir gümbürtü olur, ahşap zeminde öfkeli adımlar... Aynı odada onunla duramayacağını söyleyişi...

Yatak odasının kapısı açıldı ve büyük bir gürültüyle kapandı. "Tımarhane!" diye bağırdı annem, ardından merdivenlerde hızlı ayak seslerini duydum. Geliyordu.

"Kapatmam lazım," dedi çocuk aceleyle.

"Tamam. Ama dinle, seni yine arayabilir miyim?"

"Evet," dedi. "Hoşça kal."

Konuşmamızın ardından içimde bir huzursuzluk kaldı. Çocuğun kaygısını duymuştum, kahkahasını da. Aramızdaki yakınlığın arttığını hissetmiştim.

Saatler sonra, sohbetimizin sonlarına doğru söylediği şeyi düşündüm. Televizyonda Batı Almanya-İskoçya maçını seyredeceğini söylemişti. İki gün önce konuştuğumuzda da aynısını söylemişti. O sabah, oyunun kurallarını kökten değiştirecek bir şeyi fark ettim.

Her defasında aynı güne telefon ediyordum.

Yedinci gün, işe koyuldum. O andan itibaren yaptığım her telefon görüşmesini kaydetmeye, kelimesi kelimesine yazıya dökmeye başladım. Her şeyi haritalandırıyordum; sistematik bir süreçti bu. Devasa proje böylece başlamış oldu.

İnternete girip Batı Almanya'nın İskoçya'yla ne zaman maç yaptığını araştırdım; çok sık karşılaşmamışlardı. İki takım yalnızca iki kez oynamıştı: Biri altmışlarda, biri seksenlerde. Açık nedenlerle altmışlardaki maçı eledim; bu da demek oluyordu ki, artık önümde duran not defterine yazabileceğim bir yıl ve bir tarih vardı. Son birkaç günün o sürreal, neredeyse rüya gibi parıltıları bir anda çok daha somut hale geldi. Aradığım gün hep aynıydı ve artık bunun tam olarak hangi gün olduğunu biliyordum.

Emin olmak için öğle vaktinden önce evi aradım, telefonu babam açtı. Karakoldan aradığımı söyledim. Babam hemen yumuşadı; öyle boyun eğer bir halde, öyle uysaldı ki neredeyse onun adına üzüldüm. Gölde şüpheli bir petrol sızıntısıyla ilgili bilgi almak istediğimi, birinin bilerek suya yağ salmış olabileceğini söyledim. İlk anda onu suçluyormuşum gibi tepki verdi ve öfkelendi: "Benim motorlu teknem bile yok!"

Ama onu nasıl sakinleştireceğimi biliyordum. Onun sorumlu olduğuna inanmak için hiçbir nedenimizin olmadığını, yalnızca son birkaç gündür göl çevresinde olağandışı bir şey görüp görmediğini öğrenmek istediğimi söyledim. Bunun üzerine sakinleşti; birinin göle petrol bırakmasının rezalet olduğunu söyledi ama kendisinin hiçbir şey görmediğini ekledi. Ardından bunun kulağa tuhaf geldiğini söyledi, "Zaten gölde motorlu tekne var mı ki? Ben hiç görmedim." Ben de yardımı için teşekkür ettim ve günün tarihini ne olduğunu söylemesini istedim; bu onu şaşırttı.

"Görüşmeler kayıt altına alınıyor," diye açıkladım. "Soruşturmanın bir parçası. Lütfen bana bugünün tarihini söyleyebilir misiniz?"

"Salı?" dedi babam.

"Hayır, günün tarihini."

"Ah, 17 Haziran."

"Peki yıl?"

"Yıl mı?"

"Sadece bir formalite."

"Peki." Babam bir an sustu, kafası karışmıştı. Sonra, "1986," dedi.

"Yani 17 Haziran 1986, doğru mu?"

"Evet?" dedi babam biraz kuşkuyla.

"Evet, doğru. Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim."

Kırtasiyeye gidip büyük bir ayaklı yazı tahtası aldım, salonun tam ortasına kurdum. Kalın, mavi bir keçeli kalemle *17 Ha-*

ziran 1986 yazdım. Sonra o gün yazlıkta gerçekleştiği bilinen ilk olaylardan birini ekledim:

06.38: Babamın hareketlenmesi

O tek satıra baktım. Kâğıtları taşıyan tahtaya. Bunun yeterli olacağını sanmıştım; daha fazla alana ihtiyaç duymayacağımı düşünüyordum. Bu işin ne kadar büyüyeceğinden, hayatımı nasıl altüst edeceğinden henüz bihaberdim.

14.500 adımda Larsboda Okulu'na vardım. Dizüstü bilgisayarımı iade etmek için okula yürüdüm; gerçi bu sadece bahaneydi. Okul müdürüyle konuşmak istiyordum. Belki başka bir günü seçmeliydim, çünkü yorgundum, sersem gibiydim, neredeyse hiç uyumamıştım ve yürürken meslektaşım Caroline'i düşündükçe içimde bir huzursuzluk, bir öfke yükseliyordu. Neden hiç haber vermemişti? Öğretmenler odasında kaç kez yan yana oturup üzeri Hindistan cevizi parçacıklarıyla kaplı o çikolatalı bisküvilerden yemiş, etrafımızdaki deliliğe gülmüştük? Arkadaş değil miydik? Hatta yakın arkadaş sayılmaz mıydık? Ona birkaç kez mesaj atmıştım; cevap gelmeyince içimde bir hüzün ve yalnızlık belirmişti ama zaman geçtikçe bu duygu başka bir şeye dönüştü. Sarı binayı ileride gördüğümde sanki içimi bir öfke sardı: Her şeye, adaletsizliğe, peşin hükümlülüğe, herkesin sessizliğine –ama en çok da Caroline'in sessizliğine, çünkü en çok acıtan oydu.

Okul bahçesi bomboştu, koridorlar ıssızdı; herkes dersteydi. İçinde hiç çocuk yokken bir okulda dolaşmak her zaman tuhaf gelir bana; eğitim sisteminin gıcırdayan alt takımını

görmüş gibi, binayı uygunsuz bir anda yakalamış gibi. Son yıllarda böylesine büyük değişimlerden geçmiş tuhaf İsveç okul sistemi. Bir yönetim toplantısında, özel beslenme gereksinimi olan öğrencilerin öğle yemeği kuyruğunun artık normal yemek kuyruğundan daha uzun olmasını tuhaf bulup bulmadıklarını sormuştum. Hayır, onlara hiç tuhaf gelmiyordu; oysa modern eğitim için bundan daha çarpıcı bir metafor olamazdı. Ben çocukken bir öğretmen şapkamı çıkarmamı söylediğinde çıkarırdım. Bugün bir öğretmen öğrenciden şapkasını çıkarmasını istese annesinden bir e-posta gelir; çocuğun aslında şapkasıyla kendini daha rahat hissettiğini açıklayan bir e-posta.

Şu lanet şapkayı çıkar işte.

Öğrencilerim derste müzik dinler, ben de nazikçe kapatmalarını rica ederim, ama anında havaya kâğıtlar savrulur: Resmî teşhisler, psikolog raporları, bu özel öğrenci için derste müzik dinlemesine izin verilmesi gerektiğini destekleyen belgeler. Tartışmanın anlamı yok, uğraşmaya gerek yok; modern eğitim sistemi böyle ve öğrenci her zaman haklıdır.

Sınıfımın önünden geçerken kapının aralık olduğunu gördüm. Durmak istemedim ama dar aralıktan içeri dolan güneş ışığını, penceredeki eskimiş dünya küresini görebiliyordum; Rusya'nın hâlâ Sovyetler Birliği, Sri Lanka'nın Seylan olduğu küreyi. Öğrencilerimin oturduğu sıraları. Bir zamanlar üzerine bir alıntı yazdığım, şimdi silinmiş olan beyaz tahtayı: "Tarihi görmezden gelenin ne geçmişi vardır ne de geleceği."

Taş merdivenleri çıkıp müdür odasına gittim. Teddy masanın arkasında oturuyordu; buruşuk takım elbisesi, kaşlarının

arasındaki o çizgiyle her zamanki gibi biraz hüzünlü görünüyordu. Beni görür görmez huzursuzlandı:

"Burada olmaman gerekiyor, Vidar."

Dizüstü bilgisayarımı kaldırdım.

"Sadece bunu geri vermeye geldim."

"Ah, tamam," dedi Teddy. Kocaman gözleri sağa sola kaymaya başladı. "Ama burada olman iyi değil, Vidar. Her şeyi netleştirene kadar gelmemen gerektiğini söylemiştim. İç soruşturmanın tamamlanmasına müsaade etmeliyiz, ayrıca polis..."

"Biliyorum," dedim, "ama seninle konuşmam lazım. O çocuğun kolundaki, benim yaptığımı iddia ettikleri morluğun fotoğrafını gördün mü?"

"Evet," dedi Teddy. "Ve hiç iyi görünmüyor."

"Ama ben yapmadım. Bunu anlaman lazım. Ben yapmadım."

"Tamam da..." Teddy ayağa kalktı, sonra tekrar oturdu. "Sence nasıl oldu o zaman?"

"Hiçbir fikrim yok. Ama ne yaptığımı biliyorum. Kavga eden bir öğrenciyi kenara çektim sadece."

Yeniden ayağa kalktı, ellerini masaya koydu, dosyalarına baktı.

"Peki şu polis meselesi ne olacak, Vidar?" Ellerini havaya kaldırdı. "Duydum ki sorgu sırasında kalkıp gitmişsin?"

"Evet, sanırım aptalcaydı."

"Sanırım mı?" diye tekrarladı gergin bir kahkahayla. "Kesinlikle aptalca, Vidar."

"Elbette. Ama o fotoğrafı gösterdiklerinde... sinirlerim altüst oldu."

"Yine de sorguyu yarıda bıraktıktan sonra seni aradıklarında cevap vermemek olmaz. Bu, hem senin okuldaki durumunu zorlaştırıyor hem de benim durumumu. Şimdi seni bulmak için beni arıyorlar."

"Bak, Teddy..."

Sakinleşmesini istiyordum, bu yüzden ona biraz zaman verdim. Kâğıtlarını karıştırmaya başladı, sonra sandalyesine çöktü.

"Bana inanıyor musun?" diye sordum.

"Elbette inanmak istiyorum. Ama her şey çok nahoş. Ve biliyor musun, benim ne düşündüğüm önemli değil. Polisin işini yapmasına müsaade etmeliyiz, sonra konuşuruz."

Ayağa kalktı, ben de kalktım, bilgisayarı ona uzattım.

"Bunu bana verme, Vidar," dedi. "Görevliye vermelisin."

Görevli öğle yemeğine çıkmıştı; bu da koridorda beklemem gerektiği anlamına geliyordu. Parlak sarı bir banka oturdum; birileri üzerine bıçakla "pipi" ve "kuku" kelimelerini oymuştu. Kendime bir nabız sayar almıştım; sık sık durup dururken hızlanan nabzımı takip etmek istiyordum ve orada otururken kalp atışlarımın yükselmeye başladığını fark ettim. Çocuğun kolundaki morluk bir sorundu, ancak imkânsız bir suçlamayla açıklanabilecek bir sorun: Öğrencinin beni suçlamak için kendine zarar verdiği iddiasıyla. Orada otururken, yönetimden hiçbir destek bekleyemeyeceğimi anladım ve işimi sahiden kaybedebileceğim düşüncesi ilk kez

kafama dank etti. Her şey bittikten sonra, elimde hiçbir şey kalmayabilirdi.

Okul ortamında bulunmanın da ayrı bir hissiyatı vardı. Issız koridorlar. Taş zemindeki fosiller, floresan ışıklar, dolap sırası. Koridorun ucundan gelen kantin kokusu; okul yemeklerinin zamansız kokusu. Yeniden 1986'yı, çocuk halimi düşünmeye başladım. Gece boyunca 1986'yı, çocuğun dünyasını internetten araştırmıştım. Çernobil felaketi ve Olof Palme suikastı. Meksika Dünya Kupası'nda Maradona; orta sahadan topu sürüp ceza sahasına kadar girdiği o gol, her hareketi yukarıdan kameraya alınmış, sanki bizzat Tanrı stadyuma yukarıdan bakıyor da biz maçı onun gözlerinden izliyormuşuz gibi. Uzay Mekiği Challenger derin mavi bir gökyüzünde patlamıştı. Babamın ağlamaya başladığını hatırlıyorum; kanepenin ucuna ilişmişti, ben de hemen yanında ayakta duruyordum. Ne yapacağımı bilmiyordum, sadece elimi omzuna koymuş, orada bırakmıştım, hıçkırıklarının sırtından aşağı yayıldığını hissetmiştim.

Tiz bir ses okul binasını yardı; öğrenciler hızla açınca sınıf kapıları duvarlara çarptı ve çocuklar koridora doluştu. Birden her yer çocuk doldu: Tek tek, gruplar halinde, dosya ve fotokopi taşıyan kızlar, parfüm ve deodorant kokusu, gezinen bakışlar, dolap kapaklarının açılıp kapanması, sendeleyerek geçen bir oğlan grubu, Air Jordan'ların zeminde gıcırdayarak oraya buraya savrulması, birbirlerinin montlarını çekiştirmeleri. Hep bana ait olmuş o sesler bütünü, bir anda yabancı ve tehlikeli hissettirdi. Yüksek sesleri duvarlardan sekiyordu; kendimi tehdit altında hissettim, hepsinin bana bağırdığını düşündüm, ama sonra tam tersinin doğru olduğunu fark

ettim. Beni fark etmemişlerdi bile; sadece aceleyle yanımdan geçip gidiyorlardı. Ben görünmezdim, şeffaftım.

Ve sonra, çocuk kalabalığının arasında onu gördüm: Caroline'i. Yanılmak mümkün değildi; kilometreler öteden fark edilen kızıl saçlarıyla, bir dersten diğerine hızlı adımlarla gidiyordu. Elinde, ona mantar toplamaya çıkmış gibi bir hava veren, içinde dosyalarının olduğu, hep dalga geçtiğim o örgü sepet vardı. Yaklaştı, yanımdan geçti. Beni görmemiş olması mümkündü, ama büyük ihtimalle çoktan fark etmiş, sonra bakışlarını koridorun ucuna dikmiş ve adımlarını hızlandırmıştı.

"Alo, buyurun?"

Babamın sesi her zamanki gibi gergin, kararsız ve gönülsüzdü.

"Alo," dedim. "Ben Fredrik Wikingsson. *Nya Wermlandstidningen* gazetesinden arıyorum."

"Ah, tamam," dedi babam.

"Bir dakikanızı alabilir miyim?"

"Ne hakkında?"

Çocukluğumu aramak bir rodeo atına binmek gibiydi; er ya da geç üzerinden fırlatılacağımı biliyordum. Bazı günler telefonu açan kişi birkaç saniye sonra kapatsa da ara sıra konuşma uzuyordu. Kimin açtığına bağlıydı bu: Çocuk ve Tora genellikle kısa konuşmalara açık olurdu, babam da ilk öfkesini atlatınca genellikle yumuşardı ama annem daima zor, daima tetikteydi. Sanki bir şeylerin yolunda gitmediğini içgüdüsel olarak hissediyordu. Ama konuşmanın süresi biraz da hangi "ihtiyar" olarak aradığıma bağlıydı. Daha iyi bir ad bulamadığım için onlara ihtiyarlar diyordum: Sohbeti sürdürmek için büründüğüm karakterler, roller. Kendimi eğlendirmek

için hepsini listeledim; en az otuz taneydiler ve konuşmayı istediğim yöne çekmek için yaratılmışlardı. Bazıları hemen çöpe giderdi, bazılarıysa işe yarar, tekrar sahne alırdı. Gazete muhabiri rolü iyi bir fikirdi; çünkü annemle babamın gururuna hitap ediyordu, gazeteye çıkma fikrini ikisi de severdi.

"Tatilin ortasında rahatsız ettiğim için özür dilerim," dedim. "Ama gazete, bölgeyi ziyaret edenlerle konuştuğumuz özel bir sayı hazırlıyor. Ortalama bir İsveçli yazın günlerini nasıl geçirir? Zamanını ne yaparak doldurur?"

"Ah, öyle mi?"

"Evet! Acaba siz de bu küçük ankete katılmak ister misiniz? Sadece birkaç dakikanızı alır."

Hattın öbür ucunda kısa bir sessizlik oldu, sonra babam konuştu:

"Peki... Olur sanırım."

Bu, eyerin üzerinde biraz daha kalmamı sağladı. O sabah kendisinin ve ailesinin ne yaptığını mümkün olduğunca ayrıntılı anlatmasını istedim. Güne ağları toplamak için iki çocuğuyla göle açılarak başladıklarını söyledi.

"Saat kaç gibiydi?"

"Şey... kaçtaydı... Sekiz miydi? Sekizi çeyrek geçe?"

"Ağları nereye attınız?" diye sordum.

"Nereye mi?" Babam şaşırmıştı. "Göle tabii!"

"Evet ama gölün neresine? Hep aynı yerde balık tutmuyorsunuzdur herhalde?"

"Evet, tabii." Sakinleşti. "Dün gece yağmur vardı, yağmurdan sonra turnalar kıyıya yaklaşır. O yüzden kayıkhanenin oraya attık."

"Balık çıktı mı?"

"Bir turna, iki levrek."

"Akşam yemeğiniz hazır o zaman!"

"Yok, karım balık sevmez. Ben genelde levrekleri fileto yapar, kızartır, öğleden sonra kıtır ekmeğin üzerine koyup yerim."

"Mmm, ne güzel," dedim.

"Evet," dedi ve sonra kendi kendine mırıldanır gibi ekledi, "Harika oluyor."

"Peki sonra ne yaptınız?"

"Ondan sonra..." Bir an düşündü. "Ağları topladım, saunanın duvarına astım. Sonra kahvaltı ettim. Dışarıda başladım ama..."

Sesi, neredeyse duyulmaz bir iç çekişle kesildi; sanki üzerine ani bir yorgunluk çökmüştü.

"Ama?" dedim.

"Yağmur başladı ve içeri geçtim."

"Kahvaltıda ne yediniz?"

"Bu ilginç mi şimdi?"

"Evet! En ufak ayrıntı bile ilginç."

"Peki. İki haşlanmış yumurta ve bir *rallarhalva*.*"

---

* İsveç'e özgü çavdarlı bazlama. (ç.n.)

Bir kahkaha attım.

"Pardon?" dedi babam.

"*Rallarhalva* mı?"

"Evet?"

O kelimeyi yeniden duyunca afalladım. Doktoru beyaz ekmeği bırakmasını söylediğinden beri babamın yemekte ısrar ettiği o ekmek: Yemek tabağı büyüklüğünde, ince dilimlenmiş *rallarhalva*; zımpara gibi kuru. Tadına katlanabilmek için üzerine kocaman bir parça tereyağı sürer, ardından yaban mersini reçelini boca ederdi; ekmek görünmez olur, kocaman mavi bir frizbiye benzerdi. Isırınca diş izleri ortaya çıkardı, dişlerinin tamamı yaban mersini tabakasına gömülürdü. Annem bu manzaraya katlanamaz, bazen o diş izlerinden o kadar tiksinirdi ki sofradan kalkıp başka bir yerde yemeye giderdi.

"Peki kahvaltıdan sonra ne yaptınız?"

"Balıklarla ilgilendik. Bunu çabuk yapmak gerekir. Acı çekmemeleri için öldürürsün, sonra da içlerini temizlersin."

"Haklısınız."

Sahne gözümün önünde canlandı: Sahil kenarındaki boyalı tahta bank, babam balıkları deşip iç organlarını göle atıyor, tahtanın üzeri kan ve boya lekeleriyle kaplı. Balık başları, gümüş pullar, sabah güneşinde ikaz renkleri gibi parlayan organlar... Babam hepsini bir elinde toplar, bakmadan arkasına savururdu; suya düştüklerini bilirdi.

"Sonra ne yaptınız?"

"Bir düşüneyim..." dedi babam. "Pek bir şey yapmadık sanırım. Eşim yapbozla meşgul ama birazdan dükkâna gidecek.

Çocuklar da..." Pencereye doğru eğildiğini duydum, beni ya da ablamı görmeye çalışıyordu. "Çocukların ne yaptığını da bilmek ister misiniz, yoksa sadece beni mi?"

"Yok yok, tüm aileyi. Her şeyi bilmek istiyorum."

"Tamam, oğlum Vidar göl kenarında. Ne yaptığını göremiyorum." Bir an sustu. "Bazen ne yaptığını sorduğumda kendisi bile bilmiyor. Biraz hayalperesttir."

Babam uzaklaşmış gibiydi. Bir sessizlik oldu, oğluna bakıyordu.

"Solucan arıyor," dedi sonunda. "Toprağı kazıyor."

"Balığa mı çıkacak?"

"Öyle görünüyor."

Babamın derin, yumuşak nefesi telefondan duyuluyordu.

"Unuttum," dedi sonra kendi kendine.

"Neyi unuttunuz?"

"Bana birlikte tutalım mı diye sormuştu. Ama unuttum."

"Tüh," dedim. "Olsun, olur böyle şeyler."

"O hiç balık yakalayamadı," dedi kısık sesle. "Canım benim. Bir kere bile. Ama yine de devam ediyor..."

Sonra o sesi duydum; önce uzaklarda, gök gürültüsünü andıran bir uğultu gibi, sonra gitgide büyüdü, başka bir şeye dönüştü.

"N'oluyor lan?" dedi babam alçak sesle. Ayağa kalkmış olmalıydı; gevşek kablodan çıtırtılar geliyordu, belki daha iyi görebilmek için kalkmıştı. "Askerî uçaklar... Ne garip, buradan hiç savaş uçağı geçmez."

Evlerin üstünden geçip gölün üstünde ilerlerken kükremeleri duyuldu.

"Tanrım!" diye bağırdı babam. "Çok alçaktan uçuyorlar!"

"Savaş uçağı mıydı?" diye sordum ama babam beni dinlemiyordu. Evde bir hareketlenme başlamıştı; annemin yapbozun olduğu yerden bağırdığını duydum, ne dediğini seçemedim, ablam da mutfaktaydı.

"Baba, savaş mı çıktı?" diye sordu.

"Hayır, hayır. Sadece tatbikat. Ama ne kadar alçaktan uçtular! Kaç metre olabilir? Yirmi? On beş?"

Ses uzaklaşırken manzara gözümün önünde canlandı: Ev, göl, ellerimdeki toprak, üç savaş uçağı ormanın ardından çıkıp doğrudan üstümüzden geçiyor. Öyle alçaktan uçuyorlar ki sanki elektrik hatlarını ya da bayrak direğini beraberlerinde götürecekler. Gidişlerini izliyorum, neredeyse gözden kayboldukları anda dönüp geri geliyorlar.

"Geri dönüyorlar," diye mırıldandım telefona, ama babam duymadı; hâlâ uzaklaşan uçaklara gözlerini kısarak bakıyordu.

"Geri dönüyorlar," dedim daha yüksek sesle, ama babam başka bir yerdeydi.

"Tanrım," diye mırıldandı birkaç saniye sonra, ardından bağırdı: "Dönüyorlar! Geri geliyorlar!" Sonra bana, "Kusura bakma, bunu görmem lazım, sohbet için sağ ol," deyip telefonu kapattı ve hat kesildi. Ama onu duymama gerek yoktu artık, çünkü o anı hatırlıyordum. O günü ve sonrasında olanları. Sesi duyunca ayağa kalkıyorum, dizlerimde çamur. Başımı kaldırıp uçakların ilk geçişini görüyorum; kükreyerek uzaklaşıyorlar. Sonra geri geliyorlar. Heyecanlanıyorum, belki biraz

da korkuyorum, dönüp eve doğru koşuyorum. Babam orada, göle bakıyor ve elini uzatıyor. "Gel buraya oğlum." Yanında duruyorum; gölün üstünde yaklaşan üç noktayı görüyorum, büyüyorlar. "İşte geliyorlar," diyor. "Hazır ol!" Ses gitgide yükseliyor. "İşte geliyorlar!" diye bağırıyor. Üç jet gölün üstünden neredeyse suya değecek kadar alçaktan geçiyor; su, altlarında kabarıyor. Üstümüzden geçerlerken öyle yüksek bir ses çıkıyor ki var olup olmadığımı bile kestiremiyorum. Ağaç tepeleri çılgına dönüyor, babamın coşkulu gülümsemesi, vahşi sırıtışı... Yumruğunu havaya kaldırıp tüm gücüyle bağırdığını görüyorum ama tek kelimesini bile duymuyorum.

Sonra kalkıp büyük yazı tahtasının başına geçtim. Babamın anlattığı her etkinliği yazdım, saatlerini not ettim: Balıklar, kahvaltı ve sonunda, üç savaş uçağının evin üstünden geçişi –saat 11.07. O gece uyumaya çalışırken o üç uçağı düşünmeden edemedim. Bana bir tür teselli olmuşlardı. Çünkü artık biliyordum: Ne bir rüyayı arıyordum ne de bir kâbusu. *17 Haziran 1986*'yı arıyordum ve o gün gerçekten yaşanmıştı. O sabah üç savaş uçağı üstümüzden geçmişti ve onları izlediğimi hatırlıyordum.

Bir süre sonra o uçakların daha derin bir anlamı olabileceğini düşündüm; gökyüzünden gelen bir işaret, belki de çözümün anahtarıydı. Ama sonra vazgeçtim. Çünkü o günün esas belirleyici olayları bambaşka türdendi.

Hayır, uçaklı anın bir anlamı yoktu. Sadece peş peşe akan görüntülerdi; kısa bir hikâye. Uzun zaman önce, bir haziran günü, bir gölün üstünde alçaktan, çok alçaktan uçan üç savaş uçağı geçerken omuz omuza duran bir babayla oğlun hikâyesi.

Günlerden pazardı. Bunu biliyorum, çünkü kiş yapmıştım. Fırınla haşır neşir olmak sadece birkaç haftada gündelik hayatımın doğal bir parçası haline gelmişti ve her pazar kiş yapmaya başlamıştım. Kişi soğumaya bıraktım, sonra sekiz dilime kestim; altı dilimi alüminyum folyoya sarıp tek tek dondurucuya koydum ki hafta boyunca dayansınlar. Yedinci dilimi aynı akşam yemek için buzdolabına koydum, kalan sekizinci parçayı ise her zamanki gibi mutfağın ortasında ayakta yiyiverdim –emeğime küçük bir ödül. Evet, günlerden pazardı, bunu biliyorum, çünkü zil çaldığında kişi fırından henüz çıkarmıştım.

Gelen Caroline'di. Kapı deliğinden ona baktığımda, onun da bakışlarını deliğe diktiğini gördüm; karşı taraftan birinin onu izlediğinin muhtemelen farkında olduğunu görünce neredeyse ağlamaya başlayacaktım. Çok yorgundum ve sanki üzerimden koca bir yük kalkmıştı; öyle ağır bir yük ki bedenim bitkin düşmüştü, sürgüyü çekmek için kolumu kaldıracak halim bile yoktu. Ama oradaydı işte, gerçekten Caroline'di. Koridorda birbirimize sarıldık, o da yüzünü göğsüme gömerek konuştu.

"Uzun zamandır aramadığım için üzgünüm," dedi.

Bunu söylediğinde neredeyse sinirlenecektim, duymak istemiyordum. Sonuçta buradaydı.

"Sorun değil," dedim.

Mutfakta birkaç adım attı, paltosunu bir sandalyenin arkalığına astı. Ona jambonlu, peynirli kiş ikram etmek istedim ama aç değildi.

"Beni suçladıkları şey var ya..." dedim bir yandan kahveyi yaparken. "Bir çocuğa asla zarar vermeyeceğimi biliyorsun, değil mi?"

"Evet, biliyorum," dedi Caroline.

"Ortalıkta dolanan bir fotoğraf var," dedim. "Çocuğun kolunun fotoğrafını çekmiş biri..."

"Evet, gördüm."

"Gördün mü?"

Olduğum yerde durup ona baktım.

"Nerede gördün?"

"Öğretmenler arasında dolaştırıldı."

"Ha... tabii."

Yokluğumda hakkımda neler konuşulmuş olabileceğini düşündüm; dedikoduyla yaşayan, kendi hüzünlü hayatlarını bir anlığına unutmak için başkalarının trajedilerine tutunan meslektaşlarımı.

"Bunu yapmadığımı bildiğini umuyorum," dedim. "Yapmış olamam."

"Biliyorum," dedi Caroline, ama bunu söylerken gözlerimin içine bakamadı.

Ocağa bir tencere süt koydum, o da salona geçti.

"Bu nedir?" dedi.

Telefon görüşmelerindeki ayrıntıları not ettiğim ayaklı tahtayı fark etmişti. Gözünü zaman çizelgemden ayırmadan hırkasını çıkardı.

"Boş vaktimde oyalanmak için yaptığım bir şey," dedim.

"Nedir bu?"

"17 Haziran 1986'ya dair anılarım."

"Annem dükkâna gidiyor," diye yüksek sesle okudu Caroline. "Babam minderleri içeri alıyor."

"Evet," dedim.

"Ama..." Kâğıtlara bakmaya devam etti. "Tam olarak ne yapıyorsun burada?"

"Bilmiyorum... Bir tür özet gibi."

Tahtaya biraz daha yaklaştı. O günle ilgili farklı notları okurken izledim onu, sonra ilgisini kaybetti sanki.

"Geçen hafta seni okulda gördüm," dedi birden.

Sanki geldiğinden beri bir suçluluk taşıyordu da sonunda söylemeye karar vermişti.

"Hımm," dedim kanepeye otururken. "Ben de görüp görmediğini merak etmiştim."

"Gördüm."

Dönüp yanıma oturdu.

"Selam vermediğim için çok üzgünüm, çok afalladım. Sonradan kendimi aptal gibi hissettim. Yanına gelmeliydim."

"Şimdi buradasın."

Caroline başını eğip dizlerine dayadı, saçları yüzünü kapattı. Bir an için tamamen kayboldu ve ikimiz de konuşmadık. Sonra elini saçlarından geçirdi, yüzü yeniden ortaya çıktı. Gülümsedi.

"Ee," dedi. "Anlat hadi."

"Neyi?"

"Her şeyi."

"Karakolda ifade verdim," dedim.

"Off," dedi. "Korkunç."

"Evet, gerçekten berbattı. Sonra beni şikâyet eden çocuğu aradım."

"Mellberg'i mi? Neden aradın?"

"Özür dilemek için. Ama tuhaf bir şey oldu..."

Duraksadım; beni deli gibi gösterebilecek şeyleri anlatmaktan kaçınmalı mıydım? Ama başlamıştım bir kere.

"Babası açtı telefonu," dedim. "Olan biteni kendi açımdan anlatmaya çalıştım ama... sonrası yoktu."

"Nasıl yani?"

"Çocukların kavga ettiğini gördüğümü, onları ayırdığımı, Mellberg'i çekip aldığımı, onun da direnmeye devam ettiğini söyledim. Ama ondan sonrası tamamen boşluk."

"Hiç mi hatırlamıyorsun?"

"Ağladığımı ve diğer öğretmenlerin beni oradan uzaklaştırdığını hatırlıyorum. Onun dışında hiçbir şey yok. Kapkara."

Kahveleri almak için mutfağa geçtim. Caroline, ısınmak ister gibi fincanını iki eliyle kavradı. Kahveye bakıyordu, düşüncelere dalmıştı.

"Dinle," dedi. "Onu bir daha arama. Bu, durumu daha da kötüleştirir."

"Evet," dedim. "Haklısın."

"Bir de böyle bir şeyin Teddy'nin kulağına gitmesi hoş olmaz," dedi. "Saldırmakla suçlandığın öğrenciyi taciz ediyormuşsun gibi."

"Yok, tabii ki."

"Bunu hoş karşılamaz."

Caroline, Teddy'nin fal taşı gibi gözlerini, kocaman açık ağzını taklit etti; bakışları tavandan yere, oradan odaya kaydı. Kahkahalarla gülmeye başladım, o da güldü. Onun kahkahasını duymak dışarıda daha fazla kahkaha olduğunu hatırlamak gibi bir şeydi; beni umut dolu ve aydınlık bir yere bağlıyordu.

"Bence biraz daha dışarı çıkmalısın," dedi.

"Çıkıyorum zaten."

"Ne yapıyorsun peki?"

"Adım topluyorum."

"Adım mı topluyorsun?" dedi kuşkuyla.

"Yani yürüyüşe çıkıyorum. Adımlarımı sayıyorum. Zaman geçirmeye yardımcı oluyor."

"Ha," dedi. "Daha tuhaf şeyler toplayanlar da vardır. Ben Dala atı* topluyorum."

"Öyle mi?" dedim. "Kaç tane var?"

Yüzü kocaman bir gülümsemeyle aydınlandı.

"Üç. Çok hızlı değilim."

O sırada telefonu çalmaya başladı. Hırkasının ceplerini yoklayıp telefonu çıkardı.

"Selam," diye fısıldadı. "Evet, oradayım şimdi."

Kocasının aradığını fark ettim. Fısıldaması kendimi araya girmiş gibi hissetmeme neden oldu, ben de mutfağa döndüm. Tezgâhın yanında durup kişe dokundum, elimin tersiyle altın rengi kabuğunu yokladım. Hâlâ sıcaktı. Bir süre elim kişin üzerindeyken öylece durdum, sonra ona doğru döndüm; kanepede, telefonu kulağında oturuyordu. Paltosu sandalyenin arkasındaydı, hırkası kanepenin kolunda. Bir kadının mobilyalara bırakılmış giysileri. Saçmaydı ve tamamen masumdu ama bir şekilde son derece erotikti.

Larsboda Okulu'ndaki ilk öğretmenlik yılımı hatırladım. O da yeniydi ve aramızda bol kıkırdamalı bir arkadaşlık başlamıştı. Bir gün, bütün öğleden sonra yan yana oturup sınav kâğıdı okumuştuk; ben tarih, o matematik. Öğretmenler odası boşalmış, pencerenin dışında karanlık çökmüştü. Bir anda bacağını benimkine yaslamış, öyle durmuştu. Kalbim deli gibi atmaya başlamıştı, o ise bacağını çekmemişti.

---

* *Dalahäst.* İsveç'in Dalarna bölgesine özgü ahşaptan oyma ve genellikle kırmızı zemin üzerine renkli çiçek motifleriyle süslenen at figürleri. (e.n.)

Aramızda kısa bir süreliğine aralanmış bir pencere gibiydi bu. Neden sonuna kadar açmadığımızı bilmiyorum. Suçun kimde olduğunu da.

Ve şimdi buradaydı; kanepemde oturmuş, telefonuna fısıldıyordu. Dudaklarında yumuşak bir gülümseme vardı, o zamankiyle aynı gülümseme. Kafasının hangi yanında durmak istediğine karar verememiş gibi duran o aynı kızıl saçlar. Bileğinde, kreşteki kızının yaptığı pembe simli bilezikleri gördüm. Sol elinin yüzük parmağındaki yüzük; onunla ilgili bir şeyler söyleyen, sessizce parlayan.

"Birazdan evdeyim," dedi alçak sesle.

Konuşmalarındaki tondan ve üsluptan çok net anlaşılıyordu: Nerede olduğunu, ne yaptığını ona anlatmasına gerek yoktu. Elbette buraya geleceğini biliyordu. Sonra tüm kurguyu gözümün önünde gördüm: Yemekten sonra, kadehlerde biraz şarap kalmışken, "Gidip ona bir bakayım, nasıl olduğunu göreyim," demişti. O da, "Evet, iyi fikir. Git," diye karşılık vermişti. Ziyaretinin planını baştan sona gözümün önünde canlandırdım. Kapatmadan hemen önce kısa bir gülüş attı; bunun benimle ilgili küçük bir dedikodu, sevgililer arasında edilen ufak bir laf olabileceğini düşündüm, belki tamamen masum bir şeydi. Yine de içimi acıtmıştı.

Tüm hafta gizli numaradan aramalar aldım. Bitmek bilmiyordu. Arayanın polis olduğunu anlamak için dâhi olmaya gerek yoktu; karakolda yarım bıraktığım ifadeyi tamamlamaya çalışıyorlardı. Telefona cevap vermemek, sorularını sormalarına izin vermemek aptalcaydı; ifadeyi oracıkta terk etmiş olmam da –bu beni suçlu gibi göstermiş olmalıydı. Ama polis memuru çocuğun kolunun fotoğrafını gösterdiğinde çok sarsılmıştım. Fotoğrafı masanın üzerine koyduğunu ve sessizce oturup ona baktığımı hatırlıyorum. Sonunda, "Bir avukat istemediğinizden emin misiniz?" dedi. Cevap vermeyince soruyu yineledi. İşte o anda ayağa kalkıp çıktım.

O günden sonra telefonum durmadan çaldı, sesli mesaj kutum hiç dinlemediğim mesajlarla doldu. Bu aralıksız çalma hali delilikti, neredeyse işkenceydi ve bir süre sonra beni gerçekten yıpratmaya başladı. Telefonu duyar duymaz kalbim yerinden fırlayacak gibi oluyor, düşüncelerim göl kenarındaki o sessiz yazlığa daha sık kayıyordu. Gün batımında, son esintinin de akşamla birlikte yok olduğu o dingin akşamlara. Kuşlar susmuş, su dümdüz. Gökyüzü açık, hava duru. Karşı kıyıdaki tepeleri kaplayan ormanlar, farklı mavi tonlarında şeritlere

dönüşmüş. Sadece mutfak aydınlık, pencereden parlak bir ışık sızıyor. Orada annemi gördüm: Camın ardında yalnız bir yüz. Elinde, üzeri solmuş düğün çiçekleriyle süslü bir bardakta Grappo ve cin karışımı içiyor; içkisi griye çalan bir sarı, sanki bulaşık suyu içiyor.

Onu izliyorum, içkisinden bir yudum alıp pencere pervazındaki çatalı alıyor –hep orada dururdu o çatal, iskambil destesinin ve herkesin süpürmeye üşendiği ölü sinek yığınlarının yanında. Annemin çatalıydı o, kimse el sürmezdi. Onunla sırtını kaşırdı. Babam da kaşınmayı severdi ama farklı bir yöntemle, ya bir kapı pervazına yaslanırdı ya da dışarıda bir ağacın kabuğuna sürtünürdü. Hayvansı bir tarafı vardır bunun. Anneminki daha zarifti; şimdi çatalı boynundan sabahlığının altına kayıyor, omzuna değdiği an gözlerini kapatıyor.

Daha önce hiç bu kadar geç saatte aramamıştım. Belki sabırsızlıktandı, belki de dayanılmaz bir meraktan. Günde yalnızca bir kez arayabildiğimi ilk başlarda fark etmiştim. Tekrar ararsam meşgul sesi geliyor, ertesi günü beklemek zorunda kalıyordum; 17 Haziran 1986 yeniden gelene kadar. Kural buydu: Günde bir arama. Bu, sistemleştirme sürecinin en başlarıydı; her şeyi didik didik etmeye başlamadan önceydi. Çoğunlukla içimden geldiği anda arıyordum; bu yüzden aramaların çoğu günün erken saatlerine denk geliyordu, kendime engel olamıyordum çünkü. Ama bu kez 21.55'e kadar bekledim. 17 Haziran'da hiç bu kadar geç vakte kalmamıştım. Annem telefonu hemen açtı.

"26217," dedi neredeyse soru sorar gibi. O an her şeyin on kat ağırlaştığını hissettim; sanki pusuya düşmüştüm, arama bir tuzak kapısıydı. Yeraltına çekilmiş, bir solucan deliğine kapılmış ve şimdi öte taraftan fırlayıp çıkmıştım. Annem sarhoştu.

O halini yeniden duymak; hafif peltekliği, yumuşak ünsüzleri, ağır ve yönsüz ama bütünüyle tehlikeli. O ana kadar sadece çocukluğumu ziyaret ediyordum, şimdiyse yeniden çocuktum. İlk birkaç saniye felç olmuş gibiydim. Karşısındaydım sanki. Annemin ahizeyi kaldırıp üç basit sayı söylemesi yetmişti; kim olduğunu biliyordum. Nasıl göründüğünü, nasıl hareket ettiğini biliyordum. Hâlâ annemdi ama başka birine dönüşmüştü; tuvalete giderken koridorda duvara tutunmak zorunda kalan birine. Cumartesi akşamı geç vakitte yenen yemeklerde tabağındaki patatesleri çatalına geçirmeye çalışan ama sürekli ıskalayan, porseleni çizen birine. Babam fark etmemiş gibi yapardı. Tora da. İkisi de başka tarafa bakardı ama ben gözlerimi ayıramazdım. İçtiğinde onu istediğim kadar izleyebilirdim; baktığım için bana kızmaz, fark etmezdi. Bu yüzden sarhoşken yüzünü bu kadar net hatırlıyorum; en ufak ayrıntısına kadar.

Sesini duyar duymaz aradığıma pişman oldum. Böyleyken konuşmak istemiyordum. Sesim titredi, bu da onu kışkırttı. Zayıf bir hayvanın kokusunu almıştı.

"Evet?" dedi hızla.

"Merhaba..." dedim.

"Evet?"

"Adım Kenneth... Daha doğrusu Johannes. Kenneth'ın babasıyım."

"Ah. Sizsiniz." Tonu biraz yumuşamıştı. "Merhaba, Johannes."

"Bu saatte rahatsız ettiğim için üzgünüm ama Kenneth'ın ağustostaki doğum gününü planlamaya çalışıyorum. Ona sürpriz bir parti yapmayı düşünüyorum ve Vidar'la kısacık

konuşabilir miyim diye merak ettim. Kenneth'ın en yakın arkadaşı, bu yüzden işin içinde olması önemli."

"Hımm," dedi annem sessizce. Bir sigara yaktı. "Hayır, bunun için pek uygun bir zaman değil."

"Öyle mi?"

"Konuşmak istemiyor."

"İstemiyor mu?"

"Evet, istemiyor."

Sessizlik. Derin bir nefes çekti, sonra yavaşça üfledi. Ama hiçbir şey söylemedi; aramızdaki suskunluğun uzamasına aldırmıyordu.

"Konuşmak istememesinin sebebini sormamda sakınca var mı?"

"Yok... Üzgün. Bilmiyorum."

"Off, bir şey mi oldu?"

"Benim yüzümdendir, her zamanki gibi." Bir nefes daha çekti. "Genelde öyledir."

Bu sessizlikte bir tuhaflık vardı. Ev neden bu kadar sessizdi? Babam neredeydi? Bu kadar erken yatmış olamazdı. Peki ya çocuklar, onlar da mı yatmıştı?

"Onunla iki dakika bir şey konuşmam mümkün değil mi sahiden?"

"Hayır," dedi usulca. "Kesinlikle."

Sigarasından bir nefes daha çekti, sonra sesine ani bir sertlik geldi:

"Ama dünyanın sonu değil ya, öyle değil mi? Yani doğum günü ağustostaysa. Daha iki ay var."

"Elbette," dedim. "Yarın tekrar denerim. Ama belki bana size..."

"Dayanamıyorum artık!" diye bağırdı. "Yine mi geldi!"

"Pardon?"

"Bir şey yok, dışarıda bir kedi var da... Kocaman bir kedi... Artıkların peşinde dolanır hep, yine gelmiş de."

Ne diyeceğimi bilemedim.

"Kahretsin!" diye bağırdı. "Yine çöpleri karıştırıyor."

Sandalyenin ayakları gıcırdayarak sıçradı.

"Bir dakika," dedi.

Ahizeyi masaya bıraktı, koridora doğru yürüdüğünü duydum. Sendeleyen adımlarını hayal ettim. Kapıyı açıp dışarı bağırdı: "Defol!" Kediye bir şey fırlattığını belli eden bir ses geldi. Sonra hat sessizleşti; otuz saniye boyunca hiçbir ses duyulmadı. Ne olduğunu anlayamıyordum. Ardından geri geldi, kapıyı arkasından kapattı.

"Tanrım," diye söylendi mutfağa girerken. "Bunun yanması şart mı?" Tavan lambasının düğmesini çevirdi. Buzlu camın arkasındaki floresan lambanın sert, beyaz ışığı gözümde o kadar netti ki. İçeri nasıl girdiği belirsiz sinekleri hatırladım; şimdi camın üzerinde ölü yatıyorlardı. Bazen hâlâ yaşayan bir tanesini fark ederdim; küçük bir gölge, ölü akrabalarının üzerinden tırmanır, sonra o da durur, yığının bir parçası olurdu. Babam hep ışığı yakar, görmek isterdi. Annemse kapatırdı. Karanlıkta oturmayı tercih ederdi.

Gözlerimi kapattım. Sanki mutfakta onunla birlikteydim.

Buzdolabına gitti, bir şey çıkarıp tezgâha koydu. Canının çektiği bir atıştırmalık; bir kaburga parçası ya da sosis. Bir tabağa alıp masaya götürdü. Oturdu ve bir sigara daha yaktı. Akşamın geç saatlerinde incecik silüetini gördüm; sigarasının ucu karanlıkta parlak bir nokta gibi.

"İğrenç," diye mırıldandı. Neyi kastettiğini bilmiyorum; mutfakta bir şey mi fark etmişti, dışarıdaki kediyi mi düşünüyordu, yoksa o anki halini mi dile getiriyordu, ama söylediği buydu.

İğrenç.

Ve ondan sonra her şey çok hızlı oldu.

"Bu ne lan!" diye mırıldandı masadaki telefonu fark edince. Ahizeyi kaldırıp yerine koydu.

Oturma odasının bir duvarında dikkat çekici bir duvar kâğıdı vardı; çam ağaçlarının arasından süzülen güneş ışığıyla aydınlanan bir orman açıklığını betimleyen bir duvar resmi. Sunum panosunda yer kalmayınca çalışmamı oraya taşıdım. İşim nihai biçimini o duvarda aldı. Maskeleme bandıyla, biri duvardan duvara, diğeri yerden tavana uzanan iki eksen oluşturdum. Yatay x eksenine günün yirmi dört saatini, dikey y eksenineyse ailemin üyelerinin adlarını yazdım. Ardından o ana kadar bildiğim her şeyi ekledim. Bant çizgilerini görmek, her keşfin yerli yerine oturtulması, düzenli biçimde kayda geçirilmesi son derece tatmin ediciydi. İlk kayıt sabah altı civarındaydı: Vidar uyanıyor. Sonuncusuysa akşam onda: Annem, dışarıda dolanan iri kediyi kovalıyor. Konuşmalarımızdaki her ayrıntı o zaman çizelgesine girdi ve yavaş yavaş, arka planda orman açıklığı dururken, o duvarda bir şey belirmeye başladı: 17 Haziran 1986'nın hikâyesi.

Zaman çizelgesinin asıl faydası, şimdiye kadar öğrendiklerimi görmekten ziyade, öğrenemediklerimi fark edebilmekti. Boşluklar artık daha netti; henüz keşfetmediğim zaman dilimleri. Örneğin sabahın erken saatleri. Çocuk uyandıktan sonra, anne

babası sırayla alt kata iner; babası 06.38'de *hareketlenme* olup olmadığına bakar, annesi 06.41'de tuvalete gider. Ardından yeniden yatağa dönerler ve baba 07.45'e kadar kalkmaz. Peki bu süre boyunca çocuk ne yapar? Haritalandırılmamış bir saatten biraz fazla zaman. Saat 07.10'da aradım; küçük çocuk, o neşeli ve meraklı sesiyle iki çalıştan sonra açtı telefonu.

"Merhaba Vidar," dedim. "Bir süre önce seni aramış, tekrar arayabilir miyim diye sormuştum; izin vermiştin ama belki hatırlamıyorsundur."

"Hatırlamıyorum..." dedi çocuk. Hemen bir huzursuzluk sardı sesini; yanlış bir şey yapma, hatırlaması gereken bir şeyi unutmuş olma hissi.

"Tabii, tahmin etmiştim," dedim. Zaten bu benim için sürpriz değildi. Aile bireylerine söylediğim hiçbir şey onlarda kalmıyordu. Gün bitip yeni bir 17 Haziran başladığında önceki söylediklerimi hatırlamıyorlardı; her yeni arama, baştan başlamak için bir fırsattı.

"Ben, annenle babanın eski bir dostuyum diyebiliriz."

"Hımm," dedi. "Uyuyorlar."

"Tamam, sorun değil. Seninle biraz konuşmak istiyorum, olur mu?"

"Ama..." Her zamanki gibi nazikti, iyi yetiştirilmiş bir çocuktu. Arayanın kim olduğunu sormaya hakkı vardı ama bu, onun doğasına ters düşüyordu. "Kiminle görüşüyorum?"

"Adım Vidar," dedim.

"Öyle mi?"

"Evet, seninkiyle aynı."

"Hı."

"Küçükken," dedim, "sınıfımdaki bir kız adım Vidar olduğu için benimle dalga geçerdi. Bana Vida derdi."

Çocuk bir an sessiz kaldı, tereddüdünü duyduğumda söylediğime pişman oldum. Onu yönlendiriyormuşum gibi hissettim; sanki biraz fazla yüklenmiştim.

"Benim sınıfımda da bir kız var," dedi birkaç saniye sonra. "O da bana Vida diyor."

"Sandığından daha çok benziyoruz," dedim. "Adı ne?"

"Josefin."

"O zaman bir dahaki sefere seninle dalga geçtiğinde ona ne diyeceğini biliyorsun."

"Ne?"

"Josefil."

Çocuk kısa bir kahkaha attı, sonra durdu ama kendini tutamadı; hattın birkaç kez cızırdamasına neden olacak kadar kıkırdamaya başladı. "Josefil," diye mırıldandı, neredeyse kendi kendine.

"Böyle dersen o da susar," dedim.

"Evet," dedi.

Bir konuşmamızda onu ikinci kez güldürüyordum ve o harika kıkırdaması yanaklarımın ısınmasına neden olmuştu. Bunun tehlikeli bir kahkaha olduğunu bir yanıyla biliyordum. Projeye takıntılı hale gelmiştim, hayatımın büyük bir bölümünü ele geçirmişti ama genel olarak kontrol altındaydı. Ciddi

bir bağımlılığa dönüşebilecek tek şey, çocuğun kahkahasını dinlemekti. Buna doyamıyordum.

"Uyanık olan tek kişi sen misin?" diye sordum.

"Evet."

"Herkes uyurken ne yaparsın peki?"

"Pek bir şey yapmam," dedi. "Yazı yazarım."

"Ne yazıyorsun?"

"Bir Dünya Kupası defterim var, her maç için bir rapor yazıyorum."

Bunu hatırladım; babamın bir zamanlar bana verdiği, kareli, kapaklı küçük cep defteri. Turnuva boyunca her sonucu, her sarı kartı, her seyirci sayısını yazdığım defter.

"Şimdi hangi maçın özetini yazıyorsun?"

"Dünkü Arjantin-Romanya maçını. Arjantin 1-0 kazandı."

"Sarı kart var mı?"

"Bir tane. Burruchaga."

Demek gün ağarırken mutfakta oturmuş, Arjantin ile Romanya arasındaki maçın raporunu yazıyordu. Küçücük defterine olabildiğince çok bilgi sığdırabilmek için minicik harflerle yazıyordu.

"Bence Arjantin Dünya Kupalarında tehlikeli," dedim.

"İdare ederler," dedi çocuk. "Ama kazanamayacaklar."

"Öyle mi?"

"Evet. Brezilya kazanır."

Çocuk, az önce suskun ve çekingenken, birdenbire coşup konuşmaya başladı. Brezilya orta sahasından; Sócrates, Zico, Falcão ve Cerezo'dan oluşan, yeryüzünün en korkulan orta sahası "muhteşem dörtlü"den söz etti. Sócrates'in koşmadan attığı penaltıları anlattı. Geçen gün Senegal'e atılan golü, hayatında gördüğü en güzel golü... Anlatırken canlı yayında maç anlatan bir spiker gibi davranıyordu: Falcão'dan Eder'e, uzun pas Zico'ya ve Zico topu ağların çatısına çakıyor!

"Bir oyun oynayalım mı?" dedim. "Bazen oynarım, eğlencelidir. Benim gelecekten aradığımı varsayalım."

"Gelecekten mi?"

"Evet. Ben gelecekten arıyorum, senin 1986'da nasıl olduğunu merak ediyorum, sen de benim nasıl olduğumu."

"Gelecekte senin nasıl olduğunu mu?"

"Evet!"

"Tamam."

"Harika," dedim. "Sen başla. Sormak istediğin bir şey var mı?"

"Evet," dedi. "Gelecekte her şey nasıl?"

"İyi. Sorduğun için teşekkür ederim."

Kıkırdadı.

"Başka?"

"Evet..." Bir an düşündü, ne diyeceğini bilemedi, sonra heyecanlandı. "Dünya Kupası'nı kim kazanıyor?"

"Kim mi?"

"Evet, gelecektensen bilmen lazım."

Sesindeki o heves, ancak biriyle arkadaş olduktan sonra kullanılan hafif alaycı ton.

"Tabii ki biliyorum," dedim. "Arjantin kazanıyor."

"Artık gelecekte olmadığını biliyorum," dedi. "Çünkü Arjantin asla kazanamaz."

"Kesin bilgi," dedim. "Arjantin kazanacak ve Maradona Dünya Kupası'nın kralı olacak. Şu an Sócrates'i sevdiğini biliyorum ama bu kupa bittiğinde onu tamamen unutacaksın. Maradona'yı her şeyden çok seveceksin ve birkaç yıl boyunca, çocukluktan gençliğe geçerken, neredeyse hayatını ona adayacaksın. Azteca Stadı'nın çimlerinde takım arkadaşlarının omzunda kupayı kaldıran Maradona'nın posteri yıllarca yatağının üstünde asılı olacak. Ve her gece yatarken ona bakacaksın."

Çocuk bir süre sessiz kaldı.

"Hımm," dedi sonra. "Göreceğiz."

"Unutma, ben gelecekten geliyorum. Ne olacağını biliyorum."

"Hım," dedi yine.

"Şimdi sıra bende; gelecekten sorular soracağım."

"Tamam."

"Peki... Geçmişte durumlar nasıl?"

Hat cızırdadı.

"Sorduğun için teşekkürler, iyi!"

"Gerçekten mi?"

"Evet."

"En çok ne zaman mutlu oluyorsun?"

"En çok mu?"

"Evet."

"Bilmem."

"Bir düşün, hatırlamaya çalış."

"Anne babamlayken."

"Ne güzel. Onları seviyor musun?"

"Evet. Yağmur yağdığında beraber beş yüz oynuyoruz, dün ben kazandım!"

"Harika," dedim. "Peki en çok ne zaman üzgün olursun?"

Elinde bir kalem vardı; az önce Dünya Kupası defterine yazarken kullandığı kalem olmalıydı. Konuşma boyunca tepesine basıp durmuştu. Şimdi de aynı şeyi yapıyordu, daha hızlı, durmadan. Tek kelime etmiyordu.

"Orada mısın?"

"Evet."

"En çok ne zaman üzülüyorsun?"

Kalem devam etti: tik-i-tik-tik-i-tik.

"Şey," dedi. "Bilmiyorum. Belki yalnızken."

"Yalnız kalmaktan korkuyor musun?"

"Biraz. Ama her zaman değil. Mesela şu an sorun değil, çünkü biliyorum ki yukarıda uyuyorlar. Ama bazen..."

Çocukla aramızdaki boşlukta, duyabildiğim tek şey kırılgan bağlantının yumuşak uğultusuydu. Rüzgâr gibi, on yıllar arasında sıkışmış hüzünlü bir esinti gibi geliyordu.

"Şey..." dedi yine.

"Bazen ne?"

"Bazen..." Sesini alçalttı. "Bazen gün ortasında uyanıyorum ve ne zaman uyuduğumu hatırlamıyorum. Sadece uyanıyorum ve bir yerdeyim."

"Of, kulağa korkunç geliyor. Korkutucu mu sence?"

"Evet," dedi kısık sesle.

"Anlıyorum. Ama endişelenmene gerek yok. Her şey yoluna girecek."

Gözlerimi kapatıp telefonu kulağıma bastırdım; nefes alışının hızlandığını duydum.

"Dostum," dedim. "Söz veriyorum her şey yoluna girecek. Unuttun mu? Ben gelecekten geliyorum."

"Hımm," dedi çocuk. Kalemin tıklaması kesildi. Sandalyede kıpırdadığını duydum, gevşek kablo cızırdadı, sonra o da sustu ve çocuk berrak bir sesle konuştu:

"Babam bugün Stockholm'e gidecek. Gitmesini istemiyorum."

Bunu neredeyse ürkütücü bir ciddiyetle söyledi. Sanki en başından beri söylemek istemiş, dilinin ucuna kadar gelmiş ama cesaret edememiş, ancak şimdi söyleyebilmişti. Ardından telefonu kapatmak istedi. Her zamanki nezaketiyle açıkça söylemedi, ama ben hissettim. Konuşmayı bitirdik.

Sonra gidip duvarın önünde durdum ve Dünya Kupası defteriyle babamın Stockholm seyahatine dair yeni bilgileri ekledim. Gerçekten olabilir miydi bu? Babam 17 Haziran 1986'da Stockholm'e gitmiş ve ben bunu fark etmemiş miydim? Böyle bir yolculuk nasıl gözümden kaçabilirdi? Orman

açıklığı boyunca uzayıp giden zaman çizelgesine baktım. Ne zaman gitmişti? Neden? Ne zaman dönmüştü?

"Gitmesini istemiyorum," demişti çocuk.

Bunu duyduktan sonra proje değişmiş gibiydi. Gün karardı.

Kapı çaldığında gelenin ablam olduğundan emindim. Ne tuhaf bir düşünce. Daha önce evime hiç gelmemişti ki. Tora yıllardır Norveç'te yaşıyordu; adresimi biliyor muydu ki? Tüm bunlara rağmen gelenin o olduğundan emindim. Belki de son birkaç gündür onu bu kadar çok düşündüğüm içindi; rüyalarımda gitgide daha sık belirmeye başlamıştı, hep de çıkıp giden bir silüet olarak. Peşinden koşuyor ama bir türlü yetişemiyordum. Pek çok sabah uyanıp ona ulaşmaya karar veriyordum. Birdenbire benim için çok önemli biri haline gelmişti, gitgide karmaşıklaşan bir davanın kilit tanığı gibi. Ama her seferinde, vazgeçmek için bir bahane buluyordum.

Ne var ki gelen Tora değil, sivil kıyafetli iki polis memuruydu. Kapının önünde öylece duruyorlardı; sanki bir süredir oradaydılar da sonunda zile basmaya karar vermişlerdi. Karakolda beni sorgulayan kadın, yanında bir erkek polisle gelmişti; gözlerinin altındaki torbalara bakmamanın zor olduğu yaşlıca bir adamdı.

"Size defalarca ulaşmaya çalıştım," dedi kadın.

İlk karşılaşmamızdan hatırladığım o sıcak yüz ifadesinden eser yoktu. Daha çok yorgun görünüyordu; bütün bu saçmalıklardan bıkmış gibiydi ki bu da şaşırtıcı değildi. Yapması gereken bir işi vardı ve ona epey zorluk çıkarmıştım.

"Aramalarıma cevap vermemek için makul bir nedeniniz var mı?" diye sordu.

"Hayır," dedim. "Özür dilerim."

Geçen sefer yarım kalan ifadeyi tamamlamak istediklerini söylediler, sonra da bunu burada mı yoksa karakolda mı yapmak istediğimi sordular; karar bana aitti. Onları içeri buyur ettim. Ben mutfakta kahve hazırlamakla meşgulken, erkek polis memuru salondan seslendi:

"Duvardaki şey nedir?"

17 Haziran projem artık seksenlere dair birkaç saf düşüncenin bir yazı tahtasına karalanmasından ibaret değildi. Şimdi duvarı kaplayan şey, öyle kolay açıklanacak gibi değildi. İki polisin zaman çizelgesine ve duvara iliştirilmiş çeşitli not kâğıtlarına bakarkenki hallerini gördüm ve bunun onlara ne kadar tuhaf gelmiş olabileceğini fark ettim.

"Nedir bu?" diye sordu adam tekrar.

"Bu..."

Hazırlıksızdım, ne diyeceğimi bilmiyordum. İki polise baktım, sonra o gerçeküstü duvara; içimde bir yerlerde histerik bir şey yükseldi ve sonunda kahkahayı bastım. Yüksek sesle gülmeye başladım, onlarsa daha da afallamış görünüyorlardı.

"İzindeyken üzerinde çalıştığım bir proje," dedim. "Çocukluğumdan bir günü haritalamaya çalışıyorum."

Polis memuru duvara biraz daha yaklaştı.

"17 Haziran 1986," diye okudu, zaman işaretleri boyunca uzanan notları incelerken.

"7.55: Ağları topluyor... Bir turna, iki levrek... 11.32: Annem markete gidiyor... Büyük kedi etrafta dolanıyor... Bunların hepsini nasıl hatırlıyorsunuz?"

"Birden hatırladım," dedim.

"İnanılmaz." Okumaya devam etti. "Kahvaltıda iki yumurta, yaban mersini reçelli bir *rallarhalva*."

"Evet," dedim.

Bu cevap ona yetmiş gibi görünüyordu; ilgisini kaybedip kanepeye geçti. Kadın zaten orada oturuyordu, ses kayıt cihazını çalıştırdı.

"Geçen görüşmemizin hemen öncesinde size çocuğun morarmış kolunun fotoğrafını göstermiştim. Şimdi o fotoğraf hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordu.

"Rahatsız edici," dedim. "Çünkü hiç benlik bir şey değil. Bir çocuğa böyle zarar veremem; kimseye zarar veremem. Ben şiddet yanlısı biri değilim. Hiç kimseye yumruk atmadım, hayatımda hiç kavga etmedim, çocukken bile."

Kadın başını salladı ve bir şeyler not aldı.

"Olan biteni anlatırken onu tuttuğunuzu söylemiştiniz. Yaptığınız tek şey bu muydu?"

"Evet."

"Olay teneffüste gerçekleşti ve etrafta başka öğrenciler de vardı."

"Aynen öyle, sorun onlara!"

"Zaten sorduk. Birkaç öğrenciyle konuştuk, ayrıca olan biteni telefonlarıyla kayda alan çocuklardan üç video elde ettik. İnsanların kavgayı ayırmak yerine çekim yapması hakkında ne derseniz deyin, ben de bundan hoşlanmıyorum."

"Ben de."

"Olacak şey değil aslına bakarsanız. Ama suç soruşturmalarında bu tür videolar aslında son derece faydalı."

Kadın telefonunu çıkardı ve uyuşukluğun geri geldiğini hissettim. Bir süredir ara ara oluyordu ama artık sol elimin tamamını etkiliyordu. Kan dolaşımını geri getirmek için parmaklarımı masanın altında açtım. Kadın telefonunu sehpanın üzerine koydu ve oynatma düğmesine bastı; bir anda kendimizi o öğleden sonra okul koridorunda bulduk. Mellberg başka bir öğrenciyle dolapların önünde kavga ediyordu, etraflarında bağıran öğrenciler vardı; birinin diğerine vurmayı başardığı her an tezahüratlar yükseliyordu. Sonra kendimi hızla kadraja girerken gördüm; doğrudan aralarına girdim ve doğru olanı yaptım: Daha saldırgan olanı, Mellberg'i yakaladım ve ortamı yatıştırmak için onu koridor boyunca geri çektim. Mellberg hâlâ son derece öfkeliydi, kavgaya devam etmek istiyordu. Sonra sanki kurtulma çabasından vazgeçti, sakinleşti. Orada bitmesi gerekirdi ama bir şey oldu. Sanki içime birdenbire öfke doldu. Bu kez onu belinden kavradım, bir güreşçinin yapacağı türden bir hamleyle koridor boyunca sürükledim. Onu dolaba fırlattığımda acıyla bağırdı.

"Neler oluyor?" diye sordum.

"Evet," dedi polis memuru. "Biz de tam olarak bunu soruyoruz."

Telefonu itip kanepeye yaslandım.

"Bu videoyu defalarca seyrettim," dedi kadın. "Başlangıçta durumu kontrol altına almış gibisiniz, ama sonra bir şey oluyor. Çocuk size bir şey söylüyor, sizi gerçekten sarsan bir şey. Şuraya bakın."

Videoyu başa sardı, bu kez yavaşlatıp yakınlaştırarak oynattı. Görüntü biraz bulanık ve pikselliydi ama yüzlerimiz yeterince netti.

"Burada ne diyor size?"

Çocuğu ağır çekimde seyrettim; bedeninin gevşediğini, omuzlarının düştüğünü gördüm. Sonra bana baktı. Biraz öne eğildi ve dudakları hareket etmeye başladı, sadece bir iki saniyeliğine. Bir şey söyledi; ağzının kenarı, hafif bir gülümsemeyi andırır biçimde yukarı kıvrıldı. Ve sonra onu yakaladım, koridor boyunca sürükleyip dolaba çarptım.

"Bunu sizi zorlamak için yapmıyorum. Ne söylediğini hatırlayabilirseniz o gün ne olduğunu anlamamıza gerçekten yardımcı olur. Size bir şey mi dedi, bir isim mi taktı?"

Videoyu bu kez normal hızda oynattı. Çocuğu dolaba fırlattıktan sonra da sıkıca tutmaya devam ediyordum. Başka bir öğretmen araya girip bırakmamı istedi ama bırakmadım, ağladığımı gördüm.

"Neden ağlıyorum?" diye fısıldadım.

"Bunların hiçbirini hatırlamıyor musunuz?" diye sordu kadın.

Başımı iki yana salladım.

"Bir daha seyredelim," dedi. "Belki hafızanızı tetikler."

Karşımdaki iki polisle birlikte kanepede oturmak çok tuhaftı. Seyredemedim, gözlerimi kapattım. Video, kadın polisin sehpanın üzerindeki telefonunda oynuyordu; öğrencilerin tezahüratını, çocuğun bağırışını, onu dolaba savururken çıkan o tok sesi duydum.

"Lütfen," dedim. "Kapatın."

Parmaklarımda neredeyse hiç his kalmamış, sol elim tamamen uyuşmuştu. Başım daha da dönmeye başladı, bir an için yer neresi, gök neresi karıştırır oldum. Ama ardından daha da kötüsü geldi: Göz kapaklarımın ardında, odadaki şeylerin yok olmaya başladığına dair o çılgın his. Olan biteni görmüyor ama biliyordum; önümdeki masa kayboldu, duvardaki televizyon kayboldu, kitaplık gitti, mobilyalar teker teker sökülüp alındı. Son şey de silindiğinde gerçeklikle bağımın tamamen kopacağını, tüm umudun yok olacağını biliyordum. Gözlerimi açmam gerekiyordu ama korkuyordum, çünkü o zaman çoktan yok olan her şeyi görecektim.

"İyi misiniz?" diye sordu kadın.

Videoyu durdurdu. Yavaşça, gözlerimi kısarak başımı kaldırdım ve karşımda o duvarı gördüm. Gözlerimi üstünde gezdirdim, notları okuyarak kendimi toparladım.

Babamın zaman çizelgesini takip ettim; şafakla uyanışından başlayıp sabahını el yordamıyla geçtim. Uyanışını gördüm, hareketlenmesini, ağları topladığını ve ayıkladığını, kahvaltı ettiğini; yumurtaları, ekmeği.

"*Rallarhalva*," dedim.

"Pardon?"

"Yaban mersini!"

Her şey o kadar açıktı ki. Babamın sorunlarının cevabı başından beri oradaydı. Her sabah uyanıyor, hayatından şikâyet ediyor, sürekli şişkin olan midesinden yakınıyor, sonra da oturup kaşık kaşık yaban mersini reçeli yiyordu. Kabızlığının asıl sebebi buydu elbette. Kendi kendime güldüm; zamanlama yanlıştı, biliyordum, ama kendimi tutamıyordum. Gözümün önündeydi: Bir yandan günlerdir hareketlenme olmamasının verdiği hassasiyetle karnını tutuyor, inleyip sızlanıyor, bir yandan da ekmeğin üzerine kalın bir reçel tabakası daha sürüyordu. İşleri gittikçe zorlaştırıyor, kendini daha derin bir kabızlığa doğru sürüklüyordu.

Yeniden güldüm ve bunu bir öksürük gibi gizlemeye çalıştım ama polislerin inanıp inanmadığını bilmiyorum. Sadece öksürmeye devam ettim; durmadan, durmadan.

Larsboda Okulu'na bir 14.500 adım daha; her biri isteksiz. Soruşturma süresince okul bölgesinde açıkça istenmeyen biriydim. Okul müdürü benimle katiyen muhatap olmak istemiyor gibiydi; Caroline dışında eski meslektaşlarımdan biri bile arayıp destek olmamıştı. Okula adım atmamam gerektiğinin fazlasıyla farkındaydım ama başka ne yapacağımı da bilmiyordum. Bir alternatif, Mellberg'i evinde ziyaret etmekti; kapısına kadar gidip zili çalmak. Ama bunun, özellikle öfkeli ebeveynler ve yabancı bir ortam söz konusu olduğunda, son derece kötü sonuçlanabileceğini biliyordum. Yine de... Çocuğu görmem şarttı. Koridorda çekilen videoyu seyrettiğimden beri onu düşünmeden edemiyordum. Bir çocuğa orantısız güç kullanmıştım. Tek istediğim sakince ondan özür dileyebilmekti.

Bir de bana ne söylemişti? Videoda, kulağıma doğru eğilip tıslayarak bir şeyler söylediği açıkça görünüyordu. Üç dört kelime bir şey. Aklımda en ufak bir şüphe yoktu: Kontrolümü kaybetmemin nedeni tam olarak o sözlerdi. Ardından da histerik biçimde ağlamaya başlamıştım. Hiçbirini hatırlamı-

yordum. Böyle bir şey nasıl silinip gidebilirdi? Hayatımdan bir dakika öylece yok olmuştu. Bu nasıl olabilirdi?

Okuldan güvenli bir mesafede durup binayı uzaktan inceledim. Sonbaharın son günlerinde çok güzeldi. Yapraklarını dökmüş ağaçlar, bahçede birikmiş yaprak yığınları; hepsi duvarlarla aynı sarı tondaydı. Okuldan meydana uzanan yol boyunca, küçük korulukların içine oyulmuş cepler vardı; her birinde bir bank. Geçen her öğrenciyi net görebileceğim birine oturdum. Okul portalına hâlâ girişim vardı ve Mellberg'in son dersinin ne zaman bittiğini öğrenmem zor olmamıştı. Saatime baktım, erken gelmiştim. Son zamanlarda sıkça dinlediğim, 1986 yılının şarkılarından oluşan Spotify listesini açtım. Bir kez daha fark ettim ki, bir zamanlar neşeli ve rahatlatıcı gelen bu şarkıların hepsi şimdi oldukça hüzünlü geliyordu kulağa. Mutluluktan söz eden sesler, neredeyse histerik bir tonla söylüyordu şarkılarını. "*We built this city!*"* Ama haykırışlar metalik ve boştu; nakaratlarda herkes yardım ister gibiydi. Belinda Carlisle'ın hüzünlü fısıltıları, Cyndi Lauper'ın sızlanışı. Melankoli! Seksenlerden kasvetli ulumalar.

Mellberg'i fark ettikten sonra her şey çok hızlı gelişti; bir anda ortaya çıkmıştı ve bu hiç iyi olmadı. Oturduğum bankın yarısı ağaçların arasında gizliydi, bu yüzden onun gözünde muhtemelen orman beni tükürüp önüne fırlatmış gibi görünüyordu. Üstelik eğimli bir yerdeydi; bu da ona doğru hızla yaklaşmama, neredeyse yuvarlanmama neden oldu. Beni hemen tanıdı, korkmuş gibiydi.

"Bir dakika konuşabilir miyiz?" diye sordum.

---

* "Bu şehri biz inşa ettik!" (İng.) (e.n.)

Mellberg cevap vermedi, adımlarını hızlandırdı. Muhtemelen onu köşeye sıkıştırmak istediğimi ya da yeniden saldıracağımı düşünüyordu. Daha hızlı yürümeye başladı. Ona zarar vermek istemediğimi, sadece konuşmak istediğimi bağırarak söyledim ama dinlemedi. Ardından koştum; otoyolun üstündeki üst geçitte ona yetiştim. Korkmuştu.

"Bak, sadece olanlar için özür dilemek istiyorum," dedim.

"Tamam," dedi. Kaçacak bir yol arar gibi etrafına bakıyordu.

"Özür dilerim!"

"Tamam, önemli değil."

"Gerçekten. Özür dilerim."

"Tamam ama kolumu bırakır mısın?"

Kolunu sımsıkı tuttuğumu fark ettim ve hemen bıraktım.

"Ama burada kal, olur mu? Gitme. Sadece bir dakikanı ver, söyleyeceklerim var."

Ne var ki kendini çekti; bir anda fırladı, ben de peşinden koştum. Durması için bağırdım. Şaşırtıcı derecede hızlıydı; köprüyü geçip köşedeki bakkalın olduğu küçük meydana daldı, ben de arkasından. Her şey tam bir parodi gibiydi, dışarıdan bakıldığında son derece komik görünüyor olmalıydı: Ben bağırarak özür dilemek istediğimi söylüyordum, o ise daha da hızlı kaçıyordu. Meydanı geçip bisiklet yoluna saptı, inanılmaz derecede hızlıydı. Birden ağaçların arasına daldı, ben de peşinden. Çalılıkların, ağaçların arasından kestirme yaparak ilerledim ve sonunda ona yetiştiğimde içgüdüsel davrandım. Tek istediğim durmasıydı; bir dakika olsun sabit durması, konuşabilmemiz. Onu yere düşürdüm, ayağımı bacaklarının arasına takıp çelme attım. O kadar

hızlı gidiyordu ki havaya savruldu ve sertçe düştü. İkimiz de yerdeydik. Bana baktı; gözlerindeki korkuyu, şaşkınlığı gördüm. Sonra ayağa fırladı ve yeniden koşmaya başladı, ağaçların arasında kayboldu. Doğruldum ve nefesimi toplamaya çalıştım. Hayır, düşündüğüm gibi gelişmemiş, sonuç iyi olmamıştı.

Cehennem aradığında, bunu gizli numaradan yapar. Mellberg'le görüşmemden yalnızca birkaç saat sonra telefonum çalmaya başladı, bir daha da durmak bilmedi ve akşam boyunca çaldı. Ertesi sabah kapım erkenden çaldı, kadın bir polis gelmişti. Yine aynı kişiydi, bu kez yalnızdı. Yüzü yorgundu; içinde bulunduğumuz durumdan bıkmış olması son derece anlaşılırdı. Hiç sohbete girmedi, defalarca ısrar etmeme rağmen bir fincan kahve bile istemedi. Doğrudan ses kayıt cihazını açtı ve bana yeni bir suçtan şüpheli olduğumu bildirdi: Adaletin işleyişini engelleme. Bununla ilgili bir ifade daha almak için gelmişti. Mağduru okulda bizzat arayıp bulduğumun doğru olup olmadığını sordu. Ben de itiraf ettim.

"Neden yaptın bunu?"

"Ondan özür dilemek için."

"Onu ormanda kovaladın mı?" diye sordu.

"Hayır."

"Onun iddiası bu ve yalan söylemesi için hiçbir gerekçe göremiyorum."

"Sadece özür dilemek istedim."

"Ama neden peşinden koştun?"

"Kaçtı, ben de arkasından koştum. Olanlardan dolayı özür dilemek için. Sadece özür dilemek istedim."

Gözlüğünü çıkardı, burnunun kemerini iki parmağıyla sıktı ve yavaşça başını salladı. Kayıt cihazını durdurdu.

"Biliyor musun Vidar?" dedi, sesi artık kabullenmiş gibiydi. "Ben insan sarrafıyımdır. Ve bence sen tehlikeli biri değilsin."

"Değilim."

"Hayır. Ama yaptıkların... Kendini ciddi bir çıkmaza sokuyorsun."

"Evet," dedim kısık sesle.

"Zaten ciddi bir suçtan, darptan şüphelisin. Bunun farkında mısın?"

"Evet."

"Deliller açısından güçlü bir dosyamız var. Olayı her açıdan gösteren video kayıtları mevcut. Bu da yalnızca makul şüphe değil, kuvvetli suç şüphesi anlamına geliyor. Açık konuşayım, Vidar, durumun hiç iyi değil."

"Değil, biliyorum."

"Ve çocuğun peşine düşerek bir suç daha işlemiş oldun. Bu da seni artık iki ayrı suçtan soruşturmamız gerektiği anlamına geliyor. Ailesi doğal olarak çok sarsılmış durumda. Koruma emri talep ediyorlar. Çocuğu tekrar görmeye çalışırsan yargılama süresince tutuklanabilirsin."

Bana baktı.

"Ne dediğimi anlıyor musun?"

"Bu korkunç olur," dedim. "Bir daha yapmam, elbette."

"Daha önce de sordum ama yine soracağım: Bir avukat tutmayı düşünür müsün?"

"Hayır, avukata ihtiyacım yok."

Göz göze geldik. Kızgından ziyade üzgün görünüyordu.

"Bu suçun hapis cezasıyla sonuçlanabileceğinin farkında mısın?"

"Farkındayım."

Masaya baktım.

"Ben kimseye zarar vermek istemedim," dedim.

Bir daha çocuğu aramayacağıma ve beni aradığında telefonu açacağıma söz verdikten sonra evimden ayrıldı.

Tuhaf bir dönemdi. Sanki iki paralel gerçeklik vardı; biri şimdide, diğeri Haziran 1986'da yaşanıyordu. Şimdide olan, yeni bir hayatı temsil ediyordu. İşsizdim, yasayı çiğnemekle suçlanıyordum; sürekli değişen bir gerçeklikti bu. Her gün kendimi son derece tuhaf durumların içinde buluyordum. 17 Haziran 1986'da geçen gerçeklik ise tam tersiydi. Orada hiçbir şey değişmiyordu. Her şey donuktu, olaylar tekrar tekrar yaşanıyordu. Hava durumu hep aynıydı. Şafak berraktı ve serindi; sabah saatlerinde evin üzerine beyaz bir pus çöküyordu. Sonra yağmur başlıyordu; önce merdivenlere düşen birkaç iri damla, ardından hızla sağanağa dönüşüyordu. Öğleden sonra ise güneş yeniden ortaya çıkıyordu.

Evin bahçesinde de birebir aynı şeyler gerçekleşiyordu. Ailem ve neredeyse sıradan denebilecek hareket ve konuşma kalıpları.

Aynı şeyleri söylüyor, aynı şeyleri yapıyorlardı. Açıkçası bazen biraz sıkıcı oluyordu. Yine de aramaya devam ediyordum; ben bilgi topladıkça duvardaki zaman çizelgesi dolup taşıyordu. Elbette yeni şeyler de öğreniyordum, mesela balıkla ilgili bir olayı. Babam bir sabah tuttuğu balıkları hemen temizlemek yerine kovayı mutfakta bırakıyor ve minderleri içeri alıp bahçeyi yağmura hazır hale getirmek için dışarı çıkıyor. O yokken balıklardan biri sıçrayıp kovadan çıkmayı başarıyor. Mutfak masasına düşüyor, çırpınmaya başlıyor ve ortalığı birbirine katıyor. Masadakiler devriliyor, annem çığlık atıyor, babam apar topar içeri gelmek zorunda kalıyor. O sırada mutfakta bir fare yerden fırlayıp etrafta koşuyor, annem bir kez daha çığlık atıyor ve babam her şeyi yarıda bırakıp yardıma koşuyor, ama o sırada fare çoktan buzdolabının arkasına kaçıyor.

Evet, yeni şeyler ortaya çıkıyordu ama bunun hiçbir önemi yoktu. Bu bilgilerle hiçbir şey yapamıyordum. Proje için gece gündüz yaşadığım o ilk coşku sönmüştü. Aramaya devam ediyordum ama neden aradığımı artık bilmiyordum. Her şeyin üzerine düşük bir enerji çökmüştü; benimle 1986 arasında bir tür çıkmaz, bir durgunluk hali vardı. Eğer böyle sürüp gitseydi, bunun bir hiç olduğu, hiçbir anlama gelmediği fikrine saplanıp kalır ve sonunda ilgimi tamamen yitirebilirdim.

Ama sonra her şey değişti.

Bir keşif yüzünden değil, bir keşifsizlik yüzünden. Bir bakıma, kalp şeklinde kâğıt bir şablonu pankekin üzerine koyup üstüne pudra şekeri serpmek gibiydi. Kâğıdı çektiğinde pankekin üzerinde bir kalp şekli kalır, ama o şekli oluşturan pudra şekeri değil, pudra şekeri olmayan kısımdır.

Duvardaki zaman çizelgesinde olan da buydu. Beni oraya götüren bilgi değil, eksik olan şeydi. Verideki büyük, açıklanamaz boşluk.

Beni doğrudan karanlığa sürükleyen elli beş dakikalık bir radyo sessizliği.

Her şey saat 19.20'de çocukla yaptığım bir konuşmayla başladı. Onu mutfak masasının başında yalnız yakalamıştım. Babam Stockholm'e gitmiş, annem şarap içmek için sahile inmişti, ablam da odasında müzik dinliyordu. Çocuğu aradığımda çoğu zaman yaptığım gibi ailesini tanıdığımı söyledim; birkaç şaşkın tepkinin ardından bunu genellikle kabulleniyordu. Bir süre konuştuktan sonra, sesimin onda bir rahatlık duygusu yarattığını, aramızda belirsiz bir yakınlık oluştuğunu düşündüm. Belki de bu kadarı yeterliydi. Çünkü çoğu zaman, birkaç dakika içinde ondan kısa da olsa bir kahkaha koparabiliyordum. Gevşiyordu.

"Ne yapıyorsun?" dedim.

"Bir şeyler çiziyorum."

"Ne çiziyorsun?"

"Bir çizgi roman. Şu an babamın daktilosuyla konuşma baloncuklarını yazıyorum. Stockholm'e gittiğinde bana bırakıyor."

"Ne zaman dönecek?"

"Yarın akşam."

"Daktilosunu kullanmana izin vermesi güzel."

"Evet. O yokken kullanmama izin veriyor hep."

Televizyonda maçı seyredip seyretmediğini sordum. Seyretmişti. Bir süre futbolda, o olağanüstü Brezilya takımından konuştuk. Yine Sócrates'ten, hiç gerilmeden vurabilmesinden söz etti.

"Olduğu yerden şut çekebiliyor," dedi.

"Evet, inanılmaz," dedim.

Çocuk boğazını temizledi. Aramıza kısa bir sessizlik girdi.

"Çizgi romanın adı ne?" diye sordum.

"Dönüşüm."

"Konusu ne?"

"Yavaş yavaş cadıya dönüşen yaşlı bir kadın."

"Tüyler ürpertici," dedim.

"Evet."

Ablamın odasından gelen Peter Cetera şarkısı bitip yerini Europe'un *The Final Countdown*'ına bıraktı.

"Bu şarkıyı çok severim," dedim.

"Gerçekten mi?" diye sordu. "Adı ne?"

"*The Final Countdown*'ı bilmiyor musun?"

Bir an durdu ve şarkıyı dinledi.

"Hayır."

"İleride iyi bileceksin."

Açılıştaki elektronik ses döngüsü ana tuhaf bir yazgı hissi kattı. İkimiz de sessizce dinlerken çocuk birden fısıldadı:

"Bir saniye."

Hatta bir cızırtı duyuldu; pencereye doğru eğilmişti.

"Annem geliyor," dedi aceleyle. "Kapatmam lazım."

Ve telefonu kapattı.

Saat tam 19.25'ti. Olan şuydu: Çocuk, annesini yokuştan çıkarken görmüş ve konuşmayı bitirmişti. Yedi sekiz akşamdır hemen hemen aynı saatte arıyordum onu. Her seferinde konuşma aynı biçimde sona eriyordu: Peter Cetera bitip *The Final Countdown*'ın girişi duyuluyor, çocuk annesini eve doğru yürürken görüyor ve gitmesi gerektiğini söylüyordu.

Sonrasında elli beş dakikalık mutlak bir sessizlik olurdu.

Kimse telefonu açmaz, iletişim tamamen kopardı; ne kadar denesem de bir türlü ulaşamazdım.

19.25 ile 20.20 arasında bir boşluk, bir kör nokta vardı.

Bir akşam, 19.25'ten 20.20'ye kadar evi her dakika aradım. Açan olmadı.

Sonunda, tam elli beş dakika sonra, saat 20.21'de bağlantı yeniden kuruldu.
Telefonu açan çocuktu. Yıkılmıştı.

"Alo?" diye bağırıyordu. Nefes nefeseydi, telefona koşmuş gibiydi. "Anne?"

Hıçkırarak ağladığını duydum.

"Alo? Vidar?" dedim.

"Alo?"

Hıçkırıklarının arasında bir şeyler mırıldandı ama sözleri seçemedim. Sonra çığlık attı. O çığlığı tarif etmek zor. En azından benim için. Çığlık, olduğu gibi hattın içine doluyordu. Ardından telefonu kapattı.

Günler böyle geçti. Aradım. Durmadan aradım. Ve her akşam saat 20.21'de, aynı kâbusun içine düştüm. Çocuk her defasında, bir önceki günkü kadar paniğe kapılmış halde kontrolden çıkıyordu. Aynı dayanılmaz çığlık. Her seferinde onu sakinleştirmeye çalıştım. "Tamam canım, ağlama," dedim. "Geçecek." Bazen daha sert konuştum. "Beni dinle." Ondan ne olduğunu anlatmasını istedim. Ama tek kelime edemedi; sadece kekeliyor, nefessiz kalıyordu. Onu oyalamaya, susturmaya, yatıştırmaya çalıştım. Hiçbiri işe yaramadı. Zamanım hep çok dardı. Çünkü telefonu açtığında histerik ve teselli edilemez bir halde oluyor, ağlayarak annesini istiyor, arayanın bir başkası olduğunu anladığı an telefonu yüzüme kapatıyordu.

O çağrıdan sonra çocuk hikâyeden çekilir, kaybolur. 21.15'e kadar kimse telefonu açmaz. O zaman diliminde ev sessizdir. Anne mutfakta tek başına içer. Çocuktan ise hiçbir iz yoktur.

O günden sonra 17 Haziran asla eskisi gibi olmadı. Proje artık bir bilmece, duvara asılmış ipuçlarından oluşan bir oyun değildi. Çocukluğunu arayıp kendinle konuşmak, o çocuğun çaresizliğini duymak ve ne söylersen söyle, ne yaparsan yap onu kurtaramayacağını bilmek... Bir ölüm kalım meselesine dönüştü.

Geceleri çocuk aklımdan çıkmıyordu. Neredeyse hiç uyuyamıyordum. Uyanık yatıyor, ağlayan çocuğu düşünüyordum. Ama annemi de düşünüyordum. Mavi karanlığın içinde git-

gide koyulaşan bir silüete dönüştü. 17 Haziran 1986 gecesi, mutfakta otururken onu çok net görüyordum: Tavan lambası kapalı. Onu dışarıdan, pencereden izliyorum. Masada tek başına oturuyor, önünde bir kadeh. Ona yaklaşmak, onu görmek istiyorum. İçeri giriyorum. Ama beni fark etmiyor; oysa tam karşısındayım. Sigaranın ucu, dumanı içine çektiğinde kızarıyor. O soluk ışık yüzünü görünür kılıyor. Annem. Ağzının kenarındaki kalıcı çizgi. Öfkenin izi gibi duran bir oluk. Keskin elmacık kemikleri, sert çene hattı. Derinin altında kemik hemen hissediliyor. Kaşının üzerindeki o küçük iz, sinirlendiğinde kaşıdığı yer. Her hareketini görüyorum: Kadehini kavrarken biraz sakar, yine de hareketlerinde kedi gibi bir yumuşaklık var. Masaya eğiliyorum. Gözlerinin içine bakıyorum.

Artık çok yakınım.

Bu akşam burada ne oldu? Yokuştan yukarı çıktın, çocuğa doğru yürüyordun. Peki sonra ne oldu?

Bir nefes daha alıyor, külü dalgınca bir kahve fincanına vuruyor. Sonra başını pencereye çeviriyor. Bakışlarını gölün ardında puslanarak silikleşen sıradağlar boyunca gezdiriyor. Ev, açıklanamaz bir sessizlik içinde.

Onu köprünün yanında bekledim.

Aralık ayıydı; şimdiden gece süsüne bürünmüş bir öğleden sonraydı. Gökyüzü koyu ve ağırdı, alttan vuran şehir ışıklarıyla yer yer aydınlanıyordu. Kışın kanal ıssız ve hırçındı. Su simsiyah. Kepenkleri kapalı kafe ve barlar, teraslarda üst üste yığılmış, hırsızlığa karşı içlerinden çelik kablolar geçirilmiş sandalyeler. Bir brandanın altından sarı bir deniz bisikletinin ucu görünüyordu; yazın turistlere kiralananlardan.

"Bir daha adım saymaya çıkarsan haber ver," diye yazmıştı mesajında. "Ben de gelmek isterim." Ertesi gün için sözleşmiştik. Şimdi onu bekliyordum. Uzaktan fark ettim: Yaklaştıkça büyüyen, neon bir nokta. Sarı bir yağmurluk giymişti. Bana el salladı. Djurgården'e giden köprüyü geçerken şemsiyesi ters döndü. Onunla boğuşmaya başladı; bir an gerçekten havalanacakmış gibi göründü, rüzgârla süzülüp kaybolacakmış gibi. Şemsiyeyle mücadelesi başlı başına seyretmeye değer bir sahneydi.

Galär Parkı'ndan geçip Djurgården kıyısına doğru yürüdük. Vasa Müzesi'nin önünden geçerken mırıldandı: "Kim gider

ki oraya?" Kötü niyetle söylememişti; yıllar boyunca sayısız sınıfla oraya yüzlerce kez gittiğimi muhtemelen düşünmemişti. Ona hikâyesinin aslında çok sürükleyici olduğunu söyledim: Kralların kralı II. Gustaf Adolf'un, büyük bir kibir anında, dünyanın gördüğü en güçlü savaş gemisini istediğini, geminin se yalnızca yüz metre sonra, tam burada battığını. Denizi işaret ettim.

"Orada mı?" dedi.

"Evet. Tam orada, rüzgâr yüzünden battı. Düşünebiliyor musun? Bir savaş gemisi, bir esinti yüzünden batıyor! Mürettebattan elli kişi onunla birlikte dibi boyladı."

Omuz silkti.

"Çok da sürükleyici bir hikâye değil," dedi.

"Ne? Hayır, tamam, yeter," dedim. "İçeri giriyoruz."

Kolundan tuttum, onu dev hangara yönlendirdim.

"Bana Vasa gemisini mi göstereceksin?" dedi.

Gülmeye başladı. Bense ciddi görünmeye çalıştım.

"Her İsveçli hayatında en az bir kez Vasa gemisini görmeli. Elimizdeki en iyi şey o."

Onu girişe doğru yönlendirirken eğleniyor gibiydi; aynı zamanda aramızda hafif bir mesafe vardı, sanki tüm bunlar ironik bir oyundu –sonuçta hiçbir yetişkin İsveçli Vasa Müzesi'ni ziyaret etmeyi sahiden istemezdi. Ama içeri girer girmez sustu. Olduğu yerde kalıp devasa savaş gemisine baktı. Oraya pek çok öğrenciyle gitmiştim; tepkileri her seferinde Caroline ile aynı olmuştu. Konuşup şakalaşıyor olsalar bile gemiyi görür görmez susarlardı. Sanki bir anda küçülür, önlerindeki tarihin

ağırlığı karşısında ezilirlerdi. Kapakların altından kara gözler gibi bakan nemli toplar, tavandan damlayan su... Gemi, korunması için sürekli tuzlu suyla nemlendiriliyordu. Ahşap koyu ve kaygandı. Her yer bodrum gibi kokuyordu. Kilisedeymiş gibi sessizce konuştuk. Geminin etrafında yavaşça dolaştık. Yıllar önce o gün olanları fısıldadım; her şeyi şimdiki zamanla anlattım, sanki yıl 1627'ydi, sanki gemi hâlâ sudaydı, ilk seferine çıkmak üzereydi ve biz de limanda, görülmemek için ringa fıçılarının arkasına saklanmıştık.

"Nasıl oldu peki?" dedi. "Nasıl battı?"

"Az önce çok sıkıcı bulmuştun," dedim gülümseyerek.

"Hadi anlat."

"Yükü yanlış hesapladılar," dedim. "Nerede hata yaptıklarını sen söyle. Matematikçi olan sensin."

Müzeden çıktığımızda gökyüzü mavimsi bir siyaha dönmüştü. Sokak lambaları karanlık suda titreşiyordu. Gröna Lund lunaparkının yanındaki iskeleden Slussen'a giden tekneye bindik. Güvertede neredeyse kimse yoktu, çoğu ısınmak için içeri geçmişti. Baş taraftaki banklardan birine oturduk. İkimiz için yolluk getirmiştim –kiş. Alüminyum folyo rüzgârda hışırdıyor, termostaki kahveden buhar yükseliyordu. Gamla Stan önümüzde ağır ağır belirdi. İndik. Dar sokaklarda yürürken kar başladı. Yılın ilk karı. Mısır patlağı büyüklüğünde iri taneler, ıslak taşların üzerine yavaşça düşüyordu. Noel süslerinin ışıkları yanıyordu; her şey altın rengi, her şey gösterişliydi. Vitrinlerdeki simler bile pahalı duruyordu. Parlamento binasının önünden geçtik; Strömparterren Parkı boyunca su kabarıyordu. Drottninggatan'a çıktık. Küçük

turistik dükkânlardan birinin önünde neşeyle onu dışarıda beklememi söyledi ve içeri daldı. Elinde bir Dala atıyla döndü.

"Koleksiyonum için," dedi.

Klarabergsgatan'a doğru yürümeye devam ettik. Sergels torg meydanına vardığımızda Nordiska Kompaniet mağazasının tepesindeki saate baktım. Sekizi on geçiyordu.

Nasıl olmuştu da saati tamamen unutmuştum?

Acele etmem gerekiyordu. Vedamız kısa ve tuhaftı. Bir anda dönüp koşmaya başladım. Hamngatan boyunca koştum; böyle kaçtığımı görünce arkamdan ne düşündüğünü düşünmeye bile cesaret edemedim. Eve kadar durmadım. Montumu fırlatıp kanepeye çöktüm, numarayı çevirdim. Çocuk hemen açtı.

"Alo?"

Sesindeki çaresizlik her zamanki gibiydi. Aynı gözyaşları, aynı panik.

"Anne?" dedi.

"Hayır, annen değilim, ama dinle beni..."

Doğru kelimeleri bulamadım. Koşmaktan nefes nefeseydim. Bir an, kaygılı nefes alışımın onunkiyle aynı olduğunu fark ettim.

Bir süre ikimiz de aynı şekilde nefes aldık. Sonra telefonu kapattı.

Bodrumdan çıkan koliler hâlâ antrede üst üste duruyordu. Babamın evinden gelen kolideki şeyleri salonun ortasına döktüm. Ölümünden sonra neyi saklayıp neyi atmaya nasıl karar verdiğimi hatırlamıyorum. Deri önlüğünü neden almıştım mesela? Ne işime yarayacaktı ki? Üzerime geçirdim. Hiçbir şey çağrıştırmadı. Ama bir şeyi hatırladım:

Mutfak masasındayım. Babam akşam yemeği pişirmek için önlüğü takarken annem onu izliyor.

"Buna ne gerek var?" diye soruyor.

Babam gülüyor. "Sence?"

"Söylesene. Ne işe yarıyor?"

"Üzerimi kirletmemek için?"

"Zaten kirli değil mi?"

"Nasıl yani?"

"Kıyafetlerin zaten leke içinde değil mi?" Ayağa kalkıyor, artık bağırıyor, sesi öfkeden titreyerek: "Zaten baştan aşağı leke içinde değil mi!"

Sonra da mutfaktan çıkıp gidiyor.

Çizgi romanlarım da kolideydi. Babam hepsini bir klasöre koymuştu; yirmi kadar çizgi roman, her biri özenle tarihlenmiş. Aralarında Dönüşüm'ü aradım ama yoktu. Bu beni şaşırttı. Babamın titiz düzeninde, o hariç hepsi saklanmıştı. Haziran 1986'nın başlarında Penceredeki Adam adlı bir çizgi roman çizmiştim; o yaz tamamladığım tek çizgi roman oydu. Muhtemelen Dünya Kupası'nı seyretmekle meşguldüm. Zaten 1986 yazından sonra bir daha hiç çizmedim.

Eski fotoğraf albümlerini çıkarıp yatağın üzerine koydum. Her yıl için bir tane; aralarda boşluklar vardı, babamın hayatımızı belgeleme hevesini kaybettiği yazlar. Ama onu böyle hatırlıyordum ben: Üstü çıplak, bronzlaşmış, askısı hep karnının üzerinden geçen refleks fotoğraf makinesiyle. İyi bir fotoğrafçı değildi. İnsanlara durmadan poz verdirmeye çalışırdı, doğallıktan eser olmazdı, makinenin ayarlarıyla da oyalanır, diyaframla ve enstantaneyle mutlaka uzun uzun uğraşması gerekirdi. O arada anlar heba olurdu; annem sinirlenir, "Dayanamıyorum artık," der ve çekip giderdi. Babam bir süre fotoğrafları kendi banyo etmekte ısrar etti. Kapının kapalı kalması gerektiğini bazen unutur, içeri girerdim; kimyasallarla uğraşırken bağırırdı, sanki her şey mahvolmuş gibi.

Albümde babamın bir fotoğrafı bile yoktu ama onu çok net görüyordum. Büyük bir gövdenin altında ince bacaklar. Bacaklarıyla gurur duyardı. Yaz akşamları, annemle göl kenarında şarap içerlerken bacaklarını uzatır, şortunu sıvar, baldır kaslarını gererdi. Biz de etrafına toplanırdık. Annemin bakışını hatırlıyorum. Başını sallardı. Onaylar gibiydi.

Albümlerde kız kardeşimin yalnızca birkaç fotoğrafı vardı; daima kenarda, bir hamakta ya da sahilde birkaç metre ötede, çoğu zaman o büyük kasetçalar yanında. Aramızdaki fark buydu. O kendini kapatır, katılmayı reddederdi. Bense sürekli olup bitenin merkezine yaklaşmaya çalışırdım.

1986 yazından bana ait tek fotoğraf vardı. Gölde bir sandaldayım. Arkada karanlık su, uzakta ev; kırmızı bir Lego parçası gibi. Gülümsüyor muyum, yoksa güneşte gözlerimi mi kısıyorum, bilmiyorum. Keskin hatlar, açık kahve gözler. Ben çocukken, annem en şefkatli anlarında "ancak bir annenin sevebileceği bir yüzümün olduğunu" söylerdi. Bunu söylerken sesi sıcak, aydınlıktı; şakaklarındaki deriyi geri çekip gözlerimi işaret eder, Çinli bir çocuğa benzediğimi söylerdi. Gülümserdi. Sanırım beni en çok, ne kadar çirkin olduğumu anlatırken seviyordu. Bu, ne kadar emek verdiğinin, ne çok fedakârlık yaptığının kanıtıydı; sevilmesi zor bir çocuğu sevmişti.

Fotoğrafa baktım, o ana dair bir duygu ya da anı çıkarmaya çalıştım. Hiçbir şey gelmedi. Kirli bir tişört, küçülmüş mayo, alnıma düşen uzun perçem. Babam saçımı neden böyle yaptığımı sorardı, eliyle geriye itip yüzümü açardı. "Güzel yüzünü görmek istiyorum." O bakmıyorken saçımı yine gözlerime indirirdim.

Fotoğrafların çoğu annemindi. Düz, koyu saçlar. Pürüzsüz bir cilt. Çok güzeldi. Neden annemin bu kadar çok fotoğrafı vardı da benimle ablamın bu kadar az? Annemin 1986 yazından fotoğrafları ardı ardına diziliyordu: İskelede annem, akşam güneşinde elinde kadehle annem, merdivenin yanındaki verandada bulmaca çözerken annem. Herhangi bir yazdan olabilirlerdi. 17 Haziran fark edilmeden geçip gidiyordu. O gün sanki tarihten silinmişti. Tetris'te bir sırayı tamamlayıp

yok ettiğinizde olduğu gibi; sıra kaybolur ama oyun devam eder, bloklar düşmeyi sürdürür.

Kendi fotoğrafımı çıkarıp salonun duvarına astım. 1986 yazından, ahşap sandalda bir çocuk. Tarihsiz. Muhtemelen bir şeylerin yaşandığı günden hemen önce ya da hemen sonra çekilmiş. Çocuğun yüzünde ya da görüntüde hiçbir ipucu yok. Sadece sandalda bir çocuk.

Sonra annemin fotoğraflarını da astım. X ve Y eksenlerine bakarken, 17 Haziran'ın saatleri önümde dururken şunu fark ettim: Annem her yerdeydi. Yanlış mı düşünmüştüm bunca zamandır? Başta her şeyin benimle ilgili olduğunu sanmıştım. Oysa belki mesele annemdi.

O akşam 21.57'de, içimde güçlü bir isteksizlik olmasına rağmen annemi yine aradım, çünkü içtiğinde onunla konuşmak istemezdim. İki çalışta açtı. Sesi, sanki uzun süredir kullanılmamış gibi balgamlıydı. O tehlikeli yumuşaklık da oradaydı. Nazik, ağır, neredeyse hoşgörülüydü. Ama bir şey daha vardı; yalnızca benim duyabildiğim bir şey, uzaktan gelen bir temkin. Sanki karanlıkta oturuyor, yumuşak ve ağırkanlı, bıçaklarını bileyliyordu.

"Ah, merhaba, adım Benny Blanco. Gölün doğu tarafında, biraz ileride oturan komşularınızdanım."

"Öyle mi?" Kısa bir duraklama. "Komşularımız olduğunu bile bilmiyordum."

"Var tabii, ama çok yakın sayılmayız."

"Öyle mi?"

Dalgındı, başka bir işle meşgul gibiydi. Birkaç saniye bekledim; bilgiyi özümsemesi için ona zaman tanımak istemiştim. Ama hata ettim. Sinirlendi.

"Eee?" dedi.

"Bu saatte rahatsız ettiğim için kusura bakmayın, ama bugün köpekle ormandaydım, evinizin yanından geçtik."

"Evet?"

"Ve bir çocuğun çığlık attığını duydum."

"Hımm."

"Evet."

"Hiçbir bilgim yok," dedi annem.

"Endişelendim, her şey yolunda mı diye aramak istedim."

"Evet," dedi. Hâlâ yumuşak, hâlâ dostça. "Her şey yolunda."

"Sevindim, çünkü pek öyle gelmedi."

"Hayır hayır, biz iyiyiz."

"Ne olduğunu sormamın sakıncası var mı?"

"Bilmem," dedi. "Ben hiç çığlık duymadım."

"Duymadınız mı?"

"Hayır. Bir şey duymadım. Biri çığlık mı attı?"

"Evet. Bir çocuk. Sanki bir oğlan sesiydi."

Bir sigara yaktı. Çakmağı masaya bıraktı. Derin bir nefes aldı, dumanı verdi.

"Eğer ima ettiğiniz buysa, oğlumu dövmedim," dedi.

"Hayır, asla! Sadece çığlığı duydum ve..."

"Ormanda yürüyordum dediniz?" Sesi şimdi daha keskindi.

"Evet."

"Köpekle, öyle mi?"

"Evet... Söylediğim gibi."

"Hıh. O zaman açıklama sırası sizde. Köpeğinizi bizim arazimizde mi gezdiriyordunuz?"

"Hayır, ormandaydım..."

"Ama evin üst tarafındaki orman bizim arazimiz."

"Bilmiyordum..."

"Yeter artık!" diye çıkıştı. "Yine mi geldi!"

"Pardon?"

"Of, burada dolaşan bir kedi var da..."

Sandalyenin gıcırtısını duydum. Ayağa kalkmıştı.

"Burada dolanan koca, iğrenç bir kedi..."

"Beni dinleyin. Ne oldu? Çocuk neden bu kadar üzgündü?"

"Tanrım, şimdi de çöpe dadandı."

"Çocuğa ne oldu?"

"Bir dakika."

"Hayır!" diye bağırdım.

Ama telefonu çoktan masaya bırakmış, kediyi kovalamak için dışarı çıkmıştı. Görüşmeyi bitirdim. Sonrasında ne olacağını biliyordum. Hepsini. Daha önce de yaşamıştım. Dışarı çıkacak, telefonda olduğunu unutacak ve sonra ahizeyi yerine koyacaktı.

Farkında olmadan ayağa kalkmıştım. Alnımı serin pencereye dayadım. Meydandaki inşaat alanında iki kazı kepçesi vardı; yukarıdan bakınca çocukların oyuncak kepçelerini bıraktığı bir kum havuzu gibi görünüyordu. Gärdet'ten geçen bir koşucunun kafa lambası, önündeki zeminde beyaz bir ışık konisi oluşturuyordu. Annemle telefonda bir yere varamayacağımı biliyordum. Çok zekiydi. İçki onu biraz yavaşlatsa da hiçbir zaman gardını tamamen indirmezdi.

Bu yüzden bir karar verdim. İşe yarama ihtimali çok düşüktü, belki hiç yoktu. Yine de denemeye karar verdim. Yarın annemin yanına gidecektim. Onunla yüz yüze konuşacaktım.

Annemin bölümü binanın en ucunda, en dipteydi. Koridor, floresan lambaların altında uzayıp giden, sonu gelmez bir muşamba şeridi gibiydi. Hâlâ burada yolumu bulmakta zorlanıyor, kapıların üzerindeki numaralara gözümü dikmek zorunda kalıyordum. Havada el dezenfektanı ve eski elektrik kablolarının kokusu vardı. Ortak salonun önünden geçtim; içeride kitaplar, oyunlar ve duvara asılı bir televizyon vardı. Muhtemelen yaşlıların burada biraz vakit geçirmesi düşünülmüştü ama ziyaretlerimin hiçbirinde böyle bir şeye tanık olmamıştım. Bana hep oradayken daha yalnız görünürlerdi; koltuklardan birine yerleştirilmiş, önlerine bir tür oyalayıcı, bir satranç tahtası ya da iskambil destesi bırakılmış halde. Taşlara, kartlara bakar, hafif bir şaşkınlıkla öylece dururlardı; sanki ne olduklarını, ne işe yaradıklarını ancak silik bir anı olarak hatırlıyorlarmış gibi.

Mutfağın yanından geçtim; lavabonun önünde üç bakıcı vardı. Yüzlerini biliyordum, buranın eskilerindendi hepsi.

"Annemi görmeye geldim," dedim. İçlerinden biri başını salladı, sonra ötekilere döndü; o an az önce beni konuştuklarına dair tamamen yersiz ve haksız bir düşünce geçti içimden.

Koridorda dimdik durmuş, bana hayretle bakan yaşlı bir adamın yanından geçtim. Annemin odası köşedeydi. Önceki ziyaretlerimden birinde bunun onun için ne kadar önemli olduğunu anlamıştım; huzurevindeki en iyi odanın kendininki olduğunu söylerdi hep, iki cepheli pencereleri olan oda. Kapıyı açmayı denedim. Kilitliydi. Tıkladım, içeriden ses gelmedi. Anneme seslendim, bir kez daha vurdum.

"Durun, ben yardımcı olayım," dedi bir bakıcı, bana doğru gelirken. Beyaz takunyaları tıkırdıyordu, anahtarlığını ağır ağır çıkardı.

"Kapıyı içeriden kilitleyebildiğini bilmiyordum," dedim.

"O kilitlemiyor," dedi bakıcı. "Biz kilitliyoruz."

"Siz mi kilitliyorsunuz?"

Anahtarlarla uğraşmasını izledim, doğru olanı arıyordu.

"Evet?" dedi.

"Yani onu odasına kilitliyorsunuz."

"Yok, yani isterse çıkabilir. Kapıyı çalarsa hemen biri gelir."

"Yine de kapıyı kilitliyorsunuz."

"Onun iyiliği için. Bir şey yapmamız gerekiyordu. Sürekli kayboluyor."

"Kaçmaya mı çalışıyor?"

"Kaçmak doğru kelime mi emin değilim. Nereye gideceğini bildiğini sanmıyorum. Kalkıyor, dolaşmaya başlıyor, sonra ya dışarıda ya da biraz ileride caddede buluyoruz. Yol çok yoğun. Tehlikeli. O yüzden kapıyı kilitlemeye başladık."

Bakıcı bunları söylerken öyle sakindi ki ilgilenmeye vakit bulamadıkları hastaları hapsetmenin dünyanın en doğal şeyi olduğu hissini veriyordu. Anahtarı kilide soktu ama olmadı. "Olmadı," dedi gülerek, bir başkasını denedi.

"Nasıl durumu?" diye sordum.

"Bence fena değil. Genelde kendi halinde. Yemeğini de yiyor... Sık sık öfkeleniyor ama bu da neredeyse her şeyin yolunda olduğunun işareti sayılır!"

Tiz bir kahkaha attı. Sonunda doğru anahtarı buldu, kapıyı açtı. Annem yataktaydı. Odaya birkaç adım attım. Bulmacasına eğilmişti, başını kaldırdı.

"Ah, sen miydin," dedi. "Merhaba tatlım."

Elini uzattı. Yanına gidip tuttum, orta parmaklarımı yakalayıp hafifçe oynattı. Makyaj yapmamıştı, yüz hatları daha yumuşaktı. Kanı çekilmiş gibiydi, neredeyse saydamdı, ama elinin arkasındaki koyu mavi damarlar yazı yazarken eklemlerinin üzerinde adeta dans ediyordu. Saçı biraz dağınıktı, boyanın bittiği yerde kahverengi griye dönüyordu. Sabahlığının altında, çocukluğumdan beri hatırladığım o ipek pijamalar vardı; bir gece elinde sigarasıyla uyuyakaldığında yakıp delik açtığı, daha sonra aylarca gizli gizli odasına girip bir daha yanmasın diye kontrol ettiğim pijamalar. Bulmacasına yeniden eğildi, kısa kalemini dişlerinin arasında çevirdi.

"Ne yapıyorsun anne?"

"Ee," dedi dalgınca. "Hiç sorma."

Bir kelime yazdı, sonra kalemi ters çevirip hemen sildi.

"Nerenin bulmacası bu?"

"Google'a gir bak!"

"Google'a mı?"

Cevap vermedi. Kalemi çiğneyip dikkatle bulmacasına baktı.

"*Svenska Dagbladet* gazetesinin mi?" dedim. "Yoksa *Dagens Nyheter* gazetesinin mi?"

"*DN* ama çok kolay," diye iç geçirip bulmacasını başucuna koydu. "İyi bulmaca yapmayı beceremezler."

Oda serindi, pencerelerden birinin aralık olduğunu fark edip kapattım. Sokak sesleri sustu.

"Nasılsın anne?"

"Nasıl mıyım?" Katlanmak zorunda kaldığı sefaleti görmemi ister gibi etrafı işaret etti.

"Göründüğü gibi," dedim.

"Göründüğü gibi," dedi o da. "Çok yorgunum. Yataktan kalkamıyorum artık. Kalkmam gerektiğini düşünüp duruyorum, sonra bir bakıyorum akşam olmuş, yemek getirmişler."

"Ama arada kalktığını söylüyorlar. Hatta kaçmaya çalışıyormuşsun?"

"Kaçmak mı? Olabilir..."

"Nereye kaçıyorsun?"

"Ee..."

"Söylesene."

"Google'a gir bak!"

Öncekine benzer, teslim olmuşçasına bir hareket yaptı, ne manaya geldiğini anlayamadım.

Bulmacasını yeniden eline aldı. Onu süzdüm. Saçları seyrelmişti, altından solgun kafa derisi görünüyordu; kemikli parmakları yazarken, artık bol gelen yüzükleri birbirine çarpıp hafifçe çınlıyordu. Yaşlı bir kadındı ama hâlâ aynıydı. Hep yaptığı şeyi yapıyordu: Bir konuşmadan sıkıldığında katılmayı bırakırdı. Karşısındaki kişi sanki buharlaşıp silik, istenmeyen bir şeye dönüşürdü; nahoş bir koku gibi.

"Onu bir dakika bırakır mısın, anne? Seninle konuşmak istediğim bir şey var."

"Neden bu kadar yorgunum?" diye mırıldandı. "İçecek bir şeye ihtiyacım var."

Komodinin üzerinde bir sürahi su vardı, ben bardağını doldururken annem boş boş izledi.

"Dışarıdaki o kızlarda bir tuhaflık var," dedi. "Özellikle de şu siyahi olanda."

"Hangi kızlar?"

"Kızlar işte!" diye tısladı. Sonra bana doğru eğilip fısıldadı: "Sanırım bu yüzden bu kadar yorgunum."

"Neden yani?"

"Çayıma uyku hapı koyduklarını düşünüyorum."

"Hadi ama anne, öyle bir şey yapmıyorlardır elbette."

"Beni hep uyutmak istiyorlar."

"Yapma anne..."

Bana yine yaklaştı.

"Babanı aramama da hiç izin vermiyorlar. Ne kadar yalvarsam da mutlaka bir bahane buluyorlar. Sence bu tuhaf değil mi?"

"Tabii."

Fotoğrafları montumun cebinden çıkardım. 1986 yazından annemin olduğu beş kare, bir de sandaldaki ben.

"Sana bir birkaç fotoğraf göstermek istiyorum."

"Görmek istemiyorum."

Fotoğrafları bulmacanın üzerine koydum.

"Bunlar seksen altı yazından."

"Öyle mi?"

Kendisinin fotoğrafları olduğunu görünce ilgiyle bakmaya başladı.

"Yazlığımızı hatırlıyor musun?"

"Elbette," dedi küçümser bir sesle. "Ne oldu peki?"

"Peki o yazı hatırlıyor musun?"

Başını çaresizce salladı, resimlere baktı.

"Neyi hatırlamam gerekiyor?"

"17 Haziran 1986 günü ne olduğunu hatırlıyor musun?"

"Bir şey olmadı ki!"

"Evet, oldu. O akşam ben çok, çok üzgündüm."

"Ah, her zamanki gibi korkunç bir şey yapmışımdır," dedi annem.

"Seni suçlamıyorum, sadece ne olduğunu soruyorum."

"Kesin benim suçumdur."

"Ama anne..."

"Yok, yok Vidar."

Annem bardağını aldı, pipeti attı ve içti. Tekrar doldurdum.

"Off," dedi. "O ev beni endişelendiriyor."

"Neden?"

"Çünkü orada kimse yok, kimse oraya bakmıyor."

"Ev için endişelenmene gerek yok. Artık bizim değil. Otuz yıldır bizim değil."

Pencereden dalgın dalgın dışarı baktı.

"Hep bir şeyler olurdu işte," diye mırıldandı.

Yüzüne ışık vuruyordu; yıllardır görmediğim bir renk parladı gözlerinde, yeşilin içinde mavi benekler. Fotoğraflardan birini aldı, uzun uzun baktı. Kendi fotoğrafıydı; sarı, örgü bir kazakla evin kırmızı duvarının önünde oturuyordu.

"Challenger kazası seksen altıda değil miydi?" dedi. "Yoksa seksen beş miydi? Zavallı insanlar... O cehennemin içinde sıkışıp kaldılar ve sonra paramparça oldular... Atlantik'in üzerine kül ve atomlar gibi yağdılar."

Kendisinin olduğu bir başka fotoğrafa geçti.

"O kazayı duymanı istemedim, çok üzücüydü, sen de uzayla kafayı bozmuştun."

"Öyle mi?"

"İnanılmaz derecede. Okul kütüphanesinden aldığın uzayla ilgili kitaplarla gelirdin eve."

"Hiç hatırlamıyorum."

"Gecenin bir vakti Halley Kuyruklu Yıldızı'nı görmeye gittiğimizi hatırlamıyor musun?"

"Halley Kuyruklu Yıldızı mı?"

"Hatırlamıyor musun? Arabayı almıştık, sadece sen ve ben, başka kimse gelmek istemedi. Şehri geride bırakacak kadar uzağa gittik, şehir ışıklarının bizi kör etmemesi için, saatlerce gittik, doğrudan kırsala, sonra da toprak yollara. Yanımda sıcak çikolata dolu bir termosla kurabiye ve karın üzerine serdiğim bir battaniye vardı, kıştı, hatırlamıyor musun?'

"Yok... Ya da bilemedim..."

"Orman zifirî karanlıktı ve sen karanlıktan korkuyordun, bu yüzden farları yakmamı söyledin. Ben de dedim ki, 'Amaç bu, karanlık olmalı, yoksa kuyruklu yıldızı göremeyiz!' Ve battaniyenin üzerine oturduk, ama bir kez daha söyledin: 'Farları yak, anne! Farları yak!' Ben de gittim farları yaktım ve sonra orada, bembeyaz ışığın ortasında, dünyanın merkezindeymişiz gibi oturduk, her şeyin merkezindeymişiz gibi. Sen de 'Kapatma, anne!' dedin."

Annem sessizce gülümsedi ve aynı şeyi, bu kez daha yavaş tekrar etti.

"'Kapatma anne,' demiştin. 'Kapatma.'"

Gözlerini kapattı.

"Yanındayım, tatlım," diye fısıldadı. "Buradayım, tatlım."

Bir an için uykuya dalacak sandım, çünkü sustu ve yüzüne bir sakinlik çöktü, kaşlarının arasındaki çizgi kayboldu. Sonra gözlerini açıp bana baktı.

"Çok korkaktın. Hâlâ da öylesin." Gülümseyerek ekledi: "Şehir içinde araba kullanmaya bile cesaret edemiyorsun. Her şeyden tırsıyorsun."

"Tabii ki cesaret ediyorum," diye yanıtladım.

"Ha öyle mi, o zaman neden kullanmıyorsun?"

"Arabam yok ki."

"Yağmurdan bile korkuyorsun."

Elimde tuttuğum şemsiyeyi işaret etti ve tiz bir kıkırdamayla yine güldü.

Derin bir iç çekti, yatakta biraz doğruldu.

"Gel," dedi. "Yanıma gel."

Ona doğru birkaç adım attım; eliyle işaret edip biraz daha yaklaşmamı istedi, ben de öne eğildim. Bir şey fısıldayacağını sandım. Ama o, iki elini yüzüme doğru uzattı, başparmaklarını şakaklarıma koydu ve yanaklarımdan geriye çekti.

"Böyle görünüyordun," dedi. "Çinli bir çocuğa benziyordun."

"Anne," dedim ve kendimi geri çekip ayağa kalktım. "Bu benim için önemli," dedim. "17 Haziran akşamı ne oldu? Lütfen hatırlamaya çalış. Gündüz pek bir şey olmadı. Üç savaş uçağı evin üstünden uçup gitti, günün en büyük meselesi buydu. Gün boyunca yağmur yağmıştı, ama akşamleyin güneş ağaçların arasından parlıyordu. Babam iş için Stockholm'e gitmişti ve sen mutfakta yalnız oturuyordun. Alacakaranlık geliyordu. Bir içki alıyorsun, sigara içiyorsun. Dışarıda, taş merdivende siyah bir kedi görüyorsun ve onu kovuyorsun. Sonra içeri giriyorsun, tavan lambasını kapatıyorsun. Karanlıkta öylece oturuyorsun. O akşamı hatırlıyor musun? Ne oldu o akşam?"

"Of çok iğrenç..." diye mırıldandı.

"İğrenç olan ne?"

Yavaşça başını iki yana salladı.

"İğrenç olan ne anne?"

"Amaan," dedi boş verircesine.

"Anne, bu çok önemli."

"Yok, Vidar. Yok."

Gözlerini kapattı. Fotoğrafı hâlâ elindeydi. Bir süre sonra uykuya daldı.

Ocak ayında bir öğleden sonra, 17.00'yi beklemek için bilgisayarın başına oturdum. Bunun ne işe yarayacağını ben de bilmiyordum. Her şey Batı Almanya-İskoçya maçı yüzündendi. FIFA'nın sitesinden maçın tamamını seyretmek için para ödemiştim. Seyrederek bir şey kazanacağımı düşündüğümden değil, aksine, neredeyse emindim: Hiçbir şey olmayacaktı. Evet, tamamen anlamsızdı, yine de yaptım işte. O çocuk 17 Haziran 1986'da doksan dakikayı babasıyla maç seyrederek geçirmişti ve ben, onun seyrettiğini seyretmek istiyordum. Bir de o anı onunla paylaşmak. Bu yüzden oynat tuşuna basmadan önce saatin beş olmasını beklemeye karar vermiştim.

1986 yazının bir gününde olan şeyleri beklemek, neredeyse gülünç bir hal almıştı. Artık dışarı çıkamıyordum; kırk yıl önceki anlara bağlanıp kalmıştım. Sehpanın üzerindeki zarfı aldım, bir kez daha okudum. Savcılıktan taahhütlü bir mektup. Hakkımda koruma emri çıkarıldığını bildiriyordu. Kısa, net birkaç satır: Mellberg'i aramam, onunla temas kurmam, e-posta, mesaj, telefon ya da sosyal medya yoluyla ulaşmam kesinlikle yasaktı. Mektubu sabah ilk okuduğumda hissettiğim ürperti yine içimden geçti. Önce utanç. Koruma emri denen

şey karısını dövenlere, tehlikeli insanlara verilmez miydi? Sonra kendimden tiksindim. Çocuğu bulmaya çalışmak baştan sona aptalcaydı ve bunu elime yüzüme bulaştırmıştım.

Saat beşe çeyrek vardı. Aile bireyleri şu an ne yapıyor diye duvara baktım. Çocuk göl kenarında iribaş yakalıyor olmalıydı; annemle babam kıyıda güneşte oturuyorlardı. Duvarımdaki çalışma büyümüştü; iğnelenmiş notlar çoğalmış, duvar kâğıdı neredeyse tamamen beyaza dönmüştü. Pencereyi her açtığımda kâğıtlar kıyıdaki huş ağaçlarının yaprakları gibi hışırdıyordu. Duvar kâğıdı artık görünmüyordu, 1986'dan kalma karalamalar ormanı gizlemişti. Yine de zaman zaman yeni bir bilgiye, bilmediğim ya da hatırlamayı unuttuğum küçük ayrıntılara rastlıyordum. Mesela çocuğun üzerindekiler. Mavi şort, Marwin Sports marka bir tişört. İkisini de hatırlıyordum. Şortlar fazlasıyla kısaydı; incecik bacaklarım altından çıkıyor, dizlerim baldırlarımdan geniş duruyordu. Tişörtse tanımadığım ülkelere ait, göz alıcı bayraklarla kaplıydı. En sevdiğimdi.

Evet, her gün yeni bir bilgi ortaya çıkıyordu ama asıl sorun değişmiyordu: 19.25 ile 20.20 arasındaki o karanlık saat, karanlığını koruyordu. Atlanan bölge hiçbir şeyin sızmasına izin vermiyordu; o elli beş dakikanın dışındaki her şey anlamsızlaşıyordu. X ve Y eksenlerine iğnelenmiş tüm o notlar aynı noktayı işaret ediyordu: 17 Haziran 1986, yaz günleri zincirinden yalnızca biriydi. Sıkıntı, pencere pervazındaki ölü sinekler, ağdaki balıklar, su kenarında sallanan ağaçlar, rüzgârda çırpınan sabah gazeteleri, muşambanın üzerindeki kahve halkaları, güneş, yağmur, yalnızlık, ensede ezilen sivrisineğin sesi, radyonun uğultusu, eğimli sahada oynanan futbol.

Her yaz günü gibi bir gündü. Yaptığım şeyin boş olduğu, hiçbir anlam taşımadığı düşüncesi yeniden içime sızmaya başlamıştı. Bir adım geri çekilmem gerektiğine karar verdim. Bir hayatım vardı ve onu ihmal ediyordum. Sehpada duran ödenmemiş faturalar yığınına baktım; hemen yanlarında, köşesinde savcılık amblemi bulunan zarf duruyordu. Yasağı ihlal edersem, diyordu mektup, yeni bir suç işlemiş olacaktım; cezası bir yıla kadar hapis. Okuldayken okuduğum bir şey geldi aklıma: Vücuttaki bakterilerin belirli bir sürede ikiye bölünmesi. Benim yaptığım da öyleydi sanki. Bir suç hızla ikiye, iki suç dörde dönüşüyordu.

Saat 17.00 oldu. Maçı başlattım. Spiker yoktu; bu, deneyimi beklediğimden çok daha ürkütücü kılıyordu, sanki hayalet bir maç seyrediyordum. Üstelik seksenlerde futbol başka türlü duyuluyordu. Tribün uğultusu sonradan eklenmiş gibiydi; yanlış anlarda coşuyor, biri atağa kalktığında susuyor, taç atışı verildiğinde çılgına dönüyorlardı. Hakemin düdüğü bile tuhaftı; daha yavaş, daha kalın; her çaldığında kasvetli, hüzünlü bir ses çıkıyordu. Görüntü pütürlüydü. Top, kötü zeminde sekip duruyordu. Oyuncular, boğuk tezahüratın arasından birbirlerine bağırıyordu. Batı Almanya yirmi sekizinci dakikada 1-0 öne geçti. Littbarski o meşhur çift ayak çalımlarından birini attı, topu Rummenigge'ye verdi; o da Rudi Völler'e çıkardı, Völler dokundu ve gol oldu. O an onları düşündüm: İçine gömülünce kalkması zor olan kanepede oturan çocukla babasını. Çocuk defterini dizlerine yerleştirmiş, durmadan bir şeyler karalıyordu. Sonra tribünlerdeki dalgayı gördüm. Tamamen unutmuştum. O inanılmaz Meksika dalgası. Kamera, stadyumu dolaşan o kabarmayı takip ediyordu. Tribünler yükselip alçalıyordu. Vahşi, güçlü, durdurulamaz bir dalgaydı bu. İzlerken kollarımdaki tüylerin diken diken olduğunu

hissettim. Ve biliyordum: Göl kenarındaki yazlıkta, bir çocuk babasının yanında oturuyordu ve onun da kollarındaki tüyler aynı anda diken diken oluyordu.

Devre arasında onu aradım. Telefon çaldı, çaldı. Şaşırdım; salonda televizyon seyrediyor olmaları gerekiyordu. Dört, beş, altı kez çaldı. Sonunda ablam açtı.

"Yirmi altı, yirmi bir, yedi."

Arka planda kulakları sağır eden bir müzik vardı. Sesini zor duyuyordum ama hayatı boyunca yakasını bırakmayacak o hafif peltekliği oradaydı.

"Merhaba, ben Erik Torstensson. Åkebylerin evi mi?"

"Evet," dedi. "Åkebyler." Müziğin üstünden bağırıyordu.

"Harika şarkı! Foreigner mı?"

"Evet, *I Want to Know What Love Is*," dedi. "Bir saniye..."

Radyoya koştu, müziği kapatıp geri döndü.

"Kusura bakmayın," dedim. "Bölmedim umarım."

"Yok... Şarkıyı kasete almaya çalışıyordum ama telefon çaldı."

"Eyvah," dedim. "Kaydı mahvettim."

"Evet," dedi. "Sorun değil ama."

Elbette sorundu. Tora'nın biri kayıtları bozarsa nasıl öfkelendiğini bilirdim. Teybi radyonun yanına koyar, sevdiği bir şarkı çıkınca kırmızı *RECORD* tuşuna basardı. O andan sonra tek bir ses bile çıkmamalıydı. Kapıyı yanlış anda açtığım, babama seslendiğim, düşünmeden televizyonu açtığım anları hatırladım. Kapalı kapının arkasından gelen öfkeyi. Benden en nefret ettiği anlar onlardı.

"Üzgünüm," dedim.

"Sorun değil."

"Yolda bir cüzdan buldum," dedim. "Kırmızı siyah, üzerinde AC Milan baskısı var. İçinde Vidar Åkeby adına bir otobüs kartı."

"Evet. Kardeşim."

"Harika. Onunla konuşabilir miyim?"

"Dışarıda futbol oynuyor, bekleyin."

"Futbol mu? Televizyondaki maçı seyretmiyor mu?"

"Devre arası sanırım. Dışarı çıkmışlar."

"Kim kim?"

"O ve babam."

"Babasıyla mı futbol oynuyor?"

"Evet?"

Anlamadım. Babam benimle hiç futbol oynamazdı.

"Onların sesi mi geliyor?" dedim.

Müzik kesilince başka sesler geldi. Babam bağırıyordu:

"Top Littbarski'ye gidiyor. Şu iki ayakla çalımı nasıl beceriyor? İnanılmaz!"

"Maçı tekrar mı oynuyorlar?" dedim.

"Ne?" dedi Tora.

"Vidar'la babanız, Batı Almanya-İskoçya Dünya Kupası maçını oynuyorlar."

"Ah, hiç bilmiyorum," dedi iç çekerek.

"Normalde hep tek başına oynar," diye mırıldandım.

Elimdeki kalemle bunu hemen not aldım. Yanılmıştım. Günler birbirinin aynısı değildi. Diğer günlerde çocuk tek başına oynuyordu; şut atar ve gider topu çalılıkların arasından geri getirirdi. Ama 17 Haziran 1986'da babası yanındaydı ve Dünya Kupası maçını birlikte oynuyorlardı, babası spikerlik de yapıyordu.

Babam yine bağırdı: "Kenardan Rummenigge'ye ver! Peki Rummenigge ne yapıyor! Völler ortalıyor... Gol!" Babamın sevincini, çocuğun çığlığını duydum. "Rudi Völler'den rüya gibi bir gol!" diye bağırdı babam.

"Salaklar," dedi Tora. "Durun, gidip çağırayım."

"Hayır," dedim hızla. "Gerek yok."

"Nasıl?"

"Önemli değil. Çağırmanıza gerek yok."

Telefonu kapattım. Çocuk 17 Haziran 1986'da bir kez babasıyla futbol oynamıştı. Ve ben onu rahatsız edip o anı bölmek istemiyordum.

Parayla ilgiliydi.

Zaman çizelgesindeki o açıklanamaz boşluğun, duvarımda kara bir delik gibi duran o sessizliğin, çocuğun panik ve korkusunun, 20.21'de ondan yayılan o dehşetin... Tüm bunların para kadar sıradan, alelade bir şeyle bağlantılı olabileceğini düşünmek? Bu yöne işaret eden ilk ipucu tamamen tesadüfen çıktı karşıma; akşam aramamı, nasıl olduysa, birkaç saniye daha uzatmayı başardığımda. Saçmalayarak mı, gevezelik ederek mi, bilmiyorum.

"Alo?" dedi çocuk, telefonu açtığında. Ardından hemen, hıçkırıklar içinde "Anne?" diye seslendi. Sesindeki o çaresizliği defalarca duymuş ve hiçbir zaman alışamamıştım. Kalbim her seferinde hızlanıyordu, ağlayacak gibi oluyordum. Başlarda o anda hep afallar, kendime güvenimi yitirir, ona ancak yumuşak bir sesle ulaşmaya çalışırdım. Ama bu kez öyle olmadı. Bu kez doğrudan girdim konuya.

"Kapatma!" dedim. "Kapatmaman çok önemli. Her şey yoluna girecek. Gerçekten, her şey yoluna girecek."

"Ama..."

"Kapatma! Şu an umutsuz hissettiğini biliyorum ama geçecek. Duyuyor musun beni?"

"Ben..." Nefesini duydum. Başka bir şey söylemedi. Sonra yine ağlamaya başladı; ani hıçkırıklar, düzensiz soluklar.

"Sana yardım edeceğim," dedim. "Ama bana güvenmen lazım. Ne olduğunu söyle, ben de yardım edeyim."

"Paralar," dedi.

Hiç beklemediğim bir anda. Yepyeni bir bilgi.

"Paralar mı?" dedim. Sessizlik. "Hangi paralar?"

Telefon kapandı.

İlk kez histerik ve anlaşılmaz sözler dışında bir şey söylüyordu. 20.21'de yaptığım aramaların çoğu üç ila yedi saniye sürerdi, bu konuşma ise on beş saniyeydi. Bir rekordu. O an fark ettim: Hatta bir yol vardı. Onu hatta tutabildiğimde bilgi sızmaya başlıyordu. Gözyaşlarının arasından.

Ertesi gün yeniden denedim. Aradım. Açtı. Arayanın annesi olmadığını fark eder etmez kapatmasına engel oldum.

"Bekle!" diye bağırdım. "Üzgün olduğunu biliyorum, zor olduğunu da, ama sana yardım edebilirim. Kapatma! Beni dinle. Ben de senin yaşadıklarını yaşadım ve yardımcı olabilirim. Sadece bana güvenmen gerekiyor."

"Paralar..." diye mırıldandı.

"Parayla ilgili sana yardım edeceğim. Yemin ederim, parayı halledeceğim."

"Paralar... o paralar..."

Sonra, gerçekliğini yitirmek üzere olan birinden gelen o tanıdık uluma yükseldi. Ama bu kez, eskisi gibi bunun korkusuna kapılıp gitmedim. Sesini bastırmaya çalıştım.

"Sana yardım edeceğim!" diye bağırdım.

Sessizleşti. Sadece ağladığını duyabiliyordum.

"Parayla ilgili ne var? Sana nasıl yardım edebilirim, söyle."

"Geri dönmem lazım, paraları..."

Konuştuğumuz süre boyunca hareket ettiğini anlıyordum, hattan gelen çıtırtılardan belliydi. Ama şimdi durmuştu.

"Paraları ne?"

"Paraları toplamam lazım," dedi. Ve telefonu kapattı.

Büyük bir kâğıda "PARALAR?" yazdım ve 19.25 ile 20.20 arasındaki boşluğa iğneledim.

Sonrasında olanları anlatmak zor. Ama bir ipucu daha yakaladım; bu kez çocuktan değil, içimde çok daha derin bir yerden. O akşam, yatmadan hemen önce duştaydım. Soğuk suyun altında dururken bir görüntü belirdi zihnimde. Bir anı değildi, bir anının görüntüsüydü sanki. Beynim uzun bir filmden tek bir kare seçip çıkarmış gibiydi. Çocukluk anılarımın çoğu pusludur, kenarları bulanıktır. Ama bu görüntü cam gibi netti. Bir fotoğraf gibi. Yer hizasından çekilmiş gibiydi, yazlığın dışından. Çimenlerin üzerinde mi oturuyorum? Güneş alçakta, kırmızı duvar sanki ısınmış da dokunsan yakacakmış gibi parlıyor. Ev orada. Kapının yanındaki basamaklar orada. Ve gökten, o basamakların üzerine... Madenî paralar yağıyor.

Kare buydu. Sonra hafızam hareketlendi. Fotoğraf kısa bir sahneye dönüştü; sessiz, ağır çekim. Paraların düşüşünü iz-

ledim. Batan güneşte parıldayışlarını, basamaklardan sekip nemli çimlerin arasına saçılışlarını.

İşte buydu. Gökyüzünden yağan paralar. Ama hiçbir anlamı yoktu. Neden gökten para yağıyordu? Ve bu, bir çocuğu nasıl bu kadar korkutmuş olabilirdi? Bunu bir türlü anlayamıyordum.

Kendime bir komuta merkezi kurdum. Yatak odasında duran masayı alıp duvarın önüne çektim. Aramaları daha net kaydedebilmek için zamanı saniyenin yüzde birine kadar gösteren dijital bir saat aldım. Aynı anda hem konuşup hem not alabilmek için bir kulaklık edindim, kulaklığı da her şeyi kaydettiğim bilgisayara bağladım. Bir de hoparlörler... Odanın iki yanına yerleştirilmiş bir çift hoparlör. Pahalıydılar ama değdiler. Kanepede uzanıp eski aramaları dinlemeyi seviyordum; ses bütün odayı dolduruyor, çocuğun sesi her köşeye yayılıyordu.

Zamanla bu proje yüksek teknolojiye dönüştü; çocukluğuma yapılan tüm bu aramalar bana yeni beceriler kazandırmıştı. Eskiye yapılan aramalar sayesinde insan psikolojisini artık çok daha iyi anladığımı hissediyordum. Bir süper gücüm vardı sanki ve bu güç başka alanlarda da işe yarayabilirdi. Mesela Mellberg'in annesini arayacağım zaman, şansın benden yana olacağını biliyordum. Kaçarı yoktu. Enskede IK'da futbol oynadığını, sık sık giydiği kırmızı siyah eşofman üstünden çözmüştüm; gerisini almak çocuk oyuncağıydı.

"Rahatsız ediyorum," dedim, "adım Alexis Barnekow. Oğlum da sizin oğlunuzla aynı takımda oynuyor. Numaranızı takım listesinden buldum."

"Ah," dedi kadın samimi bir sesle. "Merhaba!"

"Bir aksilik oldu galiba, son antrenman programı bize ulaşmadı. Bir dahaki antrenman ne zaman, biliyor musunuz?"

"Elbette, bir saniye."

Kâğıtları karıştırdığını duydum. Her şey ne kadar da kolaydı. Hayatım boyunca dürüst olmamayı küçümsemiştim ama yalan söylemek artık bana fazlasıyla doğal geliyordu.

"Çarşamba, saat beşte," dedi.

"Her zamanki gibi Enskede IP'de, değil mi?"

"Aynen öyle."

Teşekkür edip kapattım. Gurur duyduğum bir an değildi ama kimseye zarar vermemiştim; niyetim kötü değildi.

Çarşamba öğleden sonra dışarı çıktım. Şubat sonlarıydı; denizden esen kâbus gibi bir soğuk rüzgâr Strandvägen boyunca yürürken yüzüme çarpıyordu. Her yer kar altındaydı; karşılaştığım insanlar kışlıklarına gömülmüş, kapüşonlarının içinden ancak yüzlerinin silik parçaları görünüyordu. Karanlıktan dolayı kapanmış gibi duran Stockholm'den hızlı adımlarla yürüyordum. Sarayın ışıkları sönüktü, Skeppsbron bomboştu, Södermalm'da neredeyse kimsecikler yoktu. Skanstull'a vardığımda ısınmak için içeri sığınmış insanlarla dolu bir kafeden latte aldım, birbirimize sessizce bakıp kupalarımızdan yudumladık. Sonra Skanstull köprüsünü geçtim, aşağıda ürkütücü badminton sahalarını gördüm; Årstaviken'de deniz zifirî karanlıktı, Titanik karası. 1930'lardan kalma, özenle ye-

nilenmiş evlerle dolu varlıklı semtlerden geçtim ve sonra orayı gördüm: Enskede IP. Saha, karın içinden kazılarak çıkarılmış gibiydi; dört yanında dev kar yığınları, sanki bir arkeolojik buluntu. Havada buz kristalleri asılıydı, projektörler altında futbol oynayan çocukların her birinin dört gölgesi vardı. Saha kenarında durup Mellberg'e bakındım.

Geçen sefer kendimi öyle kaptırmıştım ki çocuğu yere yapıştırmıştım. Bu kez onu korkutmadan yaklaşmak için daha incelikli bir planım vardı. Sakin kalacaktım. Soğukkanlı olacaktım. Yapmam gerekeni yapıp hemen uzaklaşacaktım. Bunun koruma emrini ihlal etmek anlamına geldiğini biliyordum ama başka çarem yoktu.

Antrenmanın bitmesini beklerken kenar çizgisinde durdum. Hepsi becerikli, disiplinli on beş kadar çocuk antrenman konilerinin arasından kıvrılarak geçiyor, iki antrenör de neredeyse hiç konuşmadan onları izliyordu. İşte Mellberg oradaydı; diğerlerinin yanında sessizce, kararlı adımlarla koşuyordu. Bir hafta önce ön soruşturma dosyasını alıp okul koridorundaki olaya dair ifadesini okumuştum. "Korktum," demişti polise. "Beni öldüreceğini sandım." Ona inanmamak için bir sebebim yoktu. Dosyada öğrenciler tarafından çekilmiş iki video daha vardı; kâbus farklı açılardan belgelenmişti ve çocuğun gerçekten korktuğu apaçıktı. Videolardan biri yakından çekilmişti: Mellberg'in bana doğru eğilip bir şeyler fısıldadığını, benim anında ellerini bırakıp sonra tekrar yakalayarak onu dolaplara savurduğumu gösteriyordu. Mellberg'in acısını, gözlerindeki korkuyu yakından görüyordum. Ve kendimi... Bırakmayı reddeden, onu demir bir mengene gibi tutan kendimi. Çocuk acıyla inliyordu, ben ağlamaya başlıyordum; bebek gibi ağlıyordum. Ta ki diğer öğretmenler gelip ellerimi ondan

zorla ayırana, beni oradan uzaklaştırana kadar. O videoyu defalarca seyretmiştim ama hâlâ hiçbir anlam veremiyordum. Ne olmuştu bana?

Antrenman bitince çocuklar soyunma odasına girdi, bense çıkışta bekledim. Yaklaşık on dakika sonra kapı tekrar tekrar açılmaya başladı. Her açılışta içeriden bağırışlar, fayanslardan seken sesler, mentol ve nem kokusu sızıyordu. Neden hiçbir zaman bir futbol takımına katılmamıştım? Göl kenarında her gün oynadığımı gören, ne kadar tutkulu olduğumu bilen babam neden beni bir takıma yazdırmamıştı? Kapı her açıldığında hiç sahip olmadığım bir aidiyet duygusunun ucunu görüyordum.

Derken Mellberg de çıktı. İlk tepkim endişe oldu. Saçları ıslaktı, duş sonrası kurulamamıştı; üşüyeceğinden korktum. Beni fark etti ama geçen seferki gibi kaçmadı; yanında bir takım arkadaşı olması ona cesaret vermiş olmalıydı. Yazdığım mektubu sıkıca tutuyordum.

"Konuşmak istemediğini biliyorum," dedim, "ama şu mektubu okur musun?"

Mektubu uzattım. Aşağı baktı.

"Hayır," dedi.

"Ne olur, sadece bir mektup. Okursan çok mutlu olurum."

"Hayır."

"Al," dedim, tekrar şansımı deneyip mektubu eline tutuşturmaya çalıştım.

"Ama istemiyorum."

"Al şunu!"

Tam o anda arkadaşı öne çıktı.

"Salak mısın sen?" dedi. "İstemediğini söyledi ya, şu aptal mektubunu al!"

Hiç hayal ettiğim gibi gitmiyordu. Zihnimde çok daha zarif bir sahne vardı: Mektubu verip uzaklaşmış, zarf elinde kalmış, ne olduğunu tam anlayamamış bir çocuk. Oysa şimdi yavaş yavaş büyüyen bir sahnenin ortasındaydım ve buna hiç niyetim yoktu. Mektubu ona uzatmış, ne yapacağımı bilemez haldeydim.

"Sen..." dedi arkadaşı, sesinde neredeyse nefrete benzeyen yeni bir tavırla. "Defolup gider misin?!"

Soyunma odasından çıkan buharın içinden, yelekleri toplayan antrenörün bağırışı duyunca duraksadığını gördüm. Yelekleri bıraktı ve bize doğru gelmeye başladı. Vaktim kalmamıştı.

"Lütfen," dedim, bu kez sesi yükselen bendim. "Sadece al şu mektubu!"

"Hayır!"

"Hey!" diye bağırdı antrenör. "Ne oluyor burada?"

Mektubu Mellberg'in ayaklarının dibine bıraktım ve hızla uzaklaştım.

"Hey!" diye bağırdı antrenör bir kez daha, antrenman boyunca sessiz kalan adamın sesi şimdi ortaya çıkmıştı ama ben çoktan kar yığınının yarısına tırmanmıştım. Projektörler üzerime çevrilmiş arama ışıkları gibiydi; bembeyaz, hareket halindeydim. Karanlığa koştum, bisiklet yoluna indim, Nynäsvägen boyunca kuzeye doğru ilerledim. Öfkeyle bağırdım ama otoyolda trafik öyle gürültülüydü ki sanki suyun altında çığlık atıyordum.

"Kendini iyice zor duruma sokuyorsun."

Kadın polisin beni ziyarete geldiğinde söylediği bu söz, aklıma gitgide daha sık düşmeye başlamıştı. Mellberg'e mektubu veremediğim o başarısız girişimin üzerinden bir hafta geçmişti. İlk birkaç gün boyunca hâlâ bir ihtimal olduğunu düşünmüştüm: Mektubu yerden almış, eve gidince sakin sakin okuyup ona asla zarar vermek istemediğimi anlamış olabilirdi. Belki pişman olduğumu fark ettiğinde, mektubun sonunda sorduğum soruya bile cevap verirdi. Ona ne söylemiştim de kendimi kaybetmiştim? Altına e-posta adresimi yazmıştım, o ilk günlerde gelen kutumu durmadan kontrol ediyordum. Ama bu boş umut, gizli numaradan gelen o çılgın telefon trafiği başlayınca sona erdi. Telefon çalıp duruyordu. O an anladım ki artık bir cevap beklememin anlamı yoktu, çünkü Mellberg'in ailesi polise gitmiş, koruma emrini ihlal ettiğimi bildirmişti. Ve şimdi yeniden peşimdeydiler.

Evet. Kendimi gerçekten zor bir duruma sokmuştum.

Uykusuz geceler uzadıkça uzadı. Yatakta gözlerim açık yatıyor, düşünceler içinde debeleniyordum. Parkın karşı tarafında,

tümsekli bir sokak vardı. Arabalar gecenin karanlığında o tümseğin üzerinden geçerken, ön tekerlekler yükseldiği anda farlar doğrudan yatak odası pencereme vuruyordu. Jaluzilere çarpan o keskin ışıklar uykusuzluğa hiç yardımcı olmuyordu. Sanki bana bir şey anlatmaya çalışıyorlardı.

Geceler yavaş yavaş kendi başına bir hayata kavuştu.

Yine de uyuyordum, herhalde. Çünkü ara sıra çocukluğumdaki halimi rüyamda görüyordum. Ağladığını görüyor, sonra uyanıyor, ağlayan kişinin ben olduğumu fark ediyordum. Böyle anlarda içimi gerçek bir panik kaplıyordu: Çocuk hâlâ oradaydı. O evde sıkışıp kalmıştı, aynı kâbusu her gece yeniden yaşıyordu. Onu oradan çıkarmalıydım. Bunun nasıl olabileceğine dair hayaller kuruyordum. Benimle burada yaşayabilirdi; ben kanepede uyurdum, o yatağı alırdı. Sonra birden: Salak mıyım ben? Bu kadar korkmuşken onu odada yalnız mı bırakacağım? Elbette onunla birlikte yatardım. Artık onu koruyacağımı, endişelenmesine gerek olmadığını söylerdim. Yanına uzanırdım, yanı başına; nefesimi onun nefesine uydurur, onu sakinleştirirdim.

Gerçeklikten kopuk bir dönemdi. Geceleri uyanık kalıp çocuğu düşünüyor, gündüzleri ise gizli numaralardan gelen aramalarla işkence çekiyordum. Gün ağarırken başlayan zil sesi durmak bilmiyordu.

Neredeyse hiç uyumadığım gecelerden birinin ardından, sabahın erken saatlerinde çocuğu aradım. O halini özlemiştim: Yarı uykulu, saçları dikilmiş, göz kenarlarında çapaklar, mutfak masasındaki küçük çocuk... Gölü seyrediyor, evin kalanının uyanmasını bekliyordu. Dışarıda güneş vardı, gece yağan yağmurdan sonra çimenler hâlâ ıslaktı. Onu aradım, belirli bir planım yoktu. Sadece sesini duymak istiyordum. Başlarda

üzerinde uzun uzun çalıştığım kendimi tanıtma cümleleri kısalmış, neredeyse silinmişti; aile dostu olduğumu söylememem yetiyordu. Sanırım bir frekans bulmuştum, ona ulaşan bir frekans. Her seferinde son derece doğal hissettiriyordu. Ne yaptığını sordum. İskambil destesini dizdiğini söyledi. Sabahları bunu yaptığımı tamamen unutmuştum; birkaç el Solitaire oynayıp sıkıldıktan sonra kartları renklerine ve türlerine göre sıralar, sonra pencere pervazındaki yerine koyardım. Her simgenin bende ayrı bir ruh hali uyandırdığını hatırladım: Sinekler huysuz ve keskin, maçalar ağır ve tehlikeliydi.

"En çok kupayı seviyorum," dedim. Ses çıkmayınca ekledim: "Yani simgeler arasında."

"Ben de," dedi. "Maça da iyi."

"Evet."

"Ama joker korkunç," dedi. "Ona bakmayı sevmiyorum."

"Evet ya."

"Tehlikeli gibi," dedi çocuk. "Kötü bir gülüşü var."

Güldüm. Haklıydı. O sinsi, sırıtkan jokeri düşündüğümde içime bir huzursuzluk çöktü.

"İyi biri değil," dedi çocuk. "Kupa kralı en sevdiğim, çünkü iyi birine benziyor. Bence iyi bir kral. Kupa kraliçesi de öyle."

"Karo kralı biraz huysuz," dedim.

"Evet ama karo valesine bak!" dedi. "O kadar aptal görünüyor ki her seferinde gülmek geliyor içimden."

"Belki iyidir," dedim. "Ama tam bir salak!"

Kısa bir kahkaha... Yükseldi ve geldiği gibi söndü. Onu gözümün önünde net bir şekilde görüyordum. Annemin yüzünü

hayalimde canlandırmakta zorlanmış olabilirim ama çocuk için tam tersi geçerliydi. Akşamları ağlarken de gözümün önüne geliyordu, şu anki haliyle de –gülerken, yanakları yukarı kıvrılmış, gözleri kısılmış.

"Saat daha yedi bile olmadı," dedim. "Hep bu kadar erken mi kalkarsın?"

"Hayır," dedi. "Ama uyuyamadım."

"Ben de."

"Bir rüya gördüm, sonra tekrar uyuyamadım."

"Kâbus mu?"

"Evet."

"Neydi?"

"Hatırlayamıyorum."

"Hadi ama, anlat bana."

"Gerçekten pek hatırlamıyorum..."

Bu kâbustan daha önce de söz etmiş ama ne olduğunu anlatmak istememişti. Yine de o sabah hâlâ etkisinde olduğunu hissedebiliyordum.

"Hepsini hatırlamıyorum," dedi.

"Peki nasıl başlıyordu?"

"Ben, annem ve babam bir çayırda çiçek topluyoruz. Mavi çiçekler var, kırmızı çiçekler var. Sadece mavileri toplayabileceğimi söylüyorlar; çok önemliymiş, çünkü kırmızılar tehlikeliymiş. Ben de çok dikkat ediyorum, sadece mavileri topluyorum. Sonra..."

"Sonra?"

"Sonra annemle babam dönüyor. Bıkmış ya da üzgün gibiler. Babam ne yaptığımı soruyor. Ben de 'Nasıl yani?' diyorum. O da elimdeki çiçeği gösteriyor. Bakıyorum... kırmızı. Ama eminim, onu kopardığımda maviydi."

"Sonra kızıyorlar mı?"

"Hayır. Kızgın değil... Daha çok üzgünler. Sanki biliyorlar... Sanki her şeyin bittiğini biliyorlar. Öleceğimi."

"Ne korkunç bir rüya."

"Evet," dedi. "Çünkü ben mavi bir tane kopardığımı biliyorum."

Hat sessizleşti. O konuşmadı, ben de ne diyeceğimi bilemedim. Mutfaktan sesler geliyordu; ateşin çıtırtısı.

"Sobayı yakmışsınız galiba," dedim. "Ne iç ısıtan bir ses."

"Evet," dedi. "Babam parmak şıklatmaya benzediğini söyler."

"Çok güzel. Evinizin seslerini sık sık düşünürüm. Orada çok bulundum, biliyor muydun?"

"Yok."

"Bulundum. Bana bir iyilik yapar mısın? Pencereyi açar mısın, dışarıyı duyayım."

"Dışarıda duyulacak bir şey yok."

"Yok mu?"

"Yok. Ormanın ortası, tamamen sessiz."

"Bahse girelim mi?"

"Nasıl?"

"Telefonun kablosu uzundur, değil mi? Basamağa çık."

"Dışarı mı çıkayım?"

"Evet. Çık, otur. Sana bir şey göstereceğim."

Ayağa kalktı, ahizeyi kaldırdığını duydum. Kablo kapıya kadar uzandı; kapıyı açtı, spiral kabloyu gererek dışarı çıktı.

"Basamakta oturuyorum," dedi.

"Ve hâlâ hiçbir şey duymadığını mı söylüyorsun?"

"Çok sessiz."

"Kuş cıvıltılarını duymuyor musun?"

"Ah... evet."

"Şarkılarını duymuyor musun, Vidar?"

"Duyuyorum."

"Telefonu yukarı kaldır da ben de duyayım."

Telefonu gökyüzüne doğru tuttu. Hava o kadar durgundu, kuş sesleri o kadar yoğundu ki neredeyse gerçek dışı geliyordu; çılgın bir hayvanat bahçesi gibi. Sonra bir ses daha... Bir arı, çok yakında.

"Arıyı duyuyor musun?" dedi.

"Evet!"

"Guguk kuşunu?"

"Evet!"

"Bu arada seni duyamıyorum," diye bağırdı. "Telefonu yukarı kaldırdım."

"Ben duyuyorum!" diye bağırdım.

17 Haziran 1986 sabahının erken saatlerinde, yazlığın önündeki basamağın üstünden bir arı geçti. Oradaydım. Yaklaşmasını duydum, uzaklaşmasını duydum. Çocukla birlikte basamakta oturup kuşları dinledim. Dışarıda ses olmadığını söylediği için onunla dalga geçince tekrar güldüğünü duydum; öyle güldü ki kuş sesleri silindi, kahkahası her şeyi bastırdı.

"Gördüklerini anlatır mısın?" dedim.

"Göle inen yolu görüyorum... Gölü... Saunayı... Futbol sahasını... Bir sürü huş ağacını...

Devam edeyim mi?"

"Evet, lütfen."

"Ahırı görüyorum, pinpon masasını, yüksek atlama çıtasını... Annemin arabasını, babamın arabasını..." Durdu. Ben de gördüm: Babamın beyaz Renault 5'i. Tekerlekli bir kutu, dik yokuşu çıkarken motoru çığlık atar gibi bağıran araba.

"Baban bugün mü gidiyor?" diye sordum.

"Evet," dedi usulca. "Stockholm'e."

"Gitmesini istemiyorsun."

"Evet."

Başka bir şey söylemedi. Sadece yumuşak bir iç çekiş duydum.

"Şimdi söyleyeceklerimi dikkatle dinler misin?" dedim.

"Neyi?"

"Bu gece, baban gittikten sonra üzgün olabilirsin. Çok üzgün... Ağlayacak kadar. Ama sorun değil. Geçecek. Eğer öyle olursa, bu konuşmayı hatırla. Sana her şeyin yoluna gireceğini söylediğimi hatırla."

"Neden üzgün olayım?"

"Bilmiyorum. Ama parayla ilgili olabilir."

"Para?"

"Evet. Sana bir şey çağrıştırıyor mu?"

"Hayır."

"Bilmiyorum Vidar... İçimde bir şey olacakmış gibi bir his var."

"Öyle mi."

"Olursa, söylediklerimi hatırlayacağına söz ver. Beni düşüneceğine. Beni hayal etmeye çalış."

"Tamam. Ama nasıl göründüğünü bilmiyorum ki."

"Nasıl göründüğümü mü?"

"Evet. Seni düşüneceksem. Tipin nasıl?"

Hızlı düşündüm.

"Karo valesine benziyorum."

Güldü. Evin dışındaki basamakta otururken.

"Biraz salak belki," dedim. "Ama iyi biri."

"Tamam," dedi. "Karo valesi. Seni düşüneceğim."

Konuşmadan sonra yatağa döndüm. Defterime safça bir düşünce karaladım ve bir iki hafta onunla yaşadım: Bundan sonra her gün aynı saatte arayacağım. Aynı şekilde hazırlayacağım onu. Acısını önceden hafifleteceğim. Böyle olması gerekiyor. Bu benim kaderim. Yeryüzündeki görevim bu.

Ben karo valesiyim. 17 Haziran'ın nöbetçisi ve avutucusu.

Mahkemeden tebligat geldi.

Belki saflıktı ama o ana kadar kendime işlerin bu noktaya varmasına gerek olmadığını söyleyip durmuştum. Sonuçta suçu kabul etmiştim, mahkemenin zaten bilmediği neyi araştırması gerekiyordu ki?

Ama artık bir tarih vardı. Bir saat vardı.

Bu, her şeyi değiştirdi. Artık toparlanabilecek ufak bir karmaşa değildi bu; keskin köşeleri olan, gerçek hayatta sonuçlar doğuracak bambaşka bir ciddiyetle karşı karşıyaydım. Dava bittikten sonra kendimi hapiste bile bulabilirdim.

Ve bugünkü sorunlarım somutlaştıkça, bir duvar gibi üzerime geldikçe, 17 Haziran projesi gitgide bulanıklaşmaya başladı. Eskiden çocukluğumdaki o güne odaklanabiliyor, önümdeki görevi net bir şekilde görebiliyordum. Her şey elle tutulur gibiydi; saatler, saniyeler, bir günün akışı. Bilgi topluyordum. Ama artık aylar geçmişti ve neden çocukluğumu aradığımı bile bilmiyordum. Bazen bunu sadece oyalanmak, can sıkıntısından ve yalnızlıktan kaçmak için yapıyordum.

Bir noktadan sonra sırf ortalığı karıştırmak için aramaya başladım. Nedense özellikle babamla uğraşmak, onun öfkesini tetiklemek istiyordum. Bir gün, mutfak masasında oturduğunu bildiğim bir anda aradım.

"Evet, günaydın. Ben Kristinehamn'daki askerî üsten Albay Jens Grede."

"Ah... günaydın." Bir duraksama. Babam itaatkâr bir şekilde bekliyordu. Orduda bulunmuştu ve bir albay konuştuğunda dinlenmesi gerektiğini bilirdi.

"Oldukça acil bir taleple arıyorum. Bir süreliğine mülkünüze el koymamız gerekecek."

"Ne yapmanız gerekecek?"

"Värmland'daki Knon Gölü'nün güney kıyısında bir yazlığınız var, doğru mu?"

"Evet, doğru ama..."

"Bu mülk bizim için stratejik öneme sahip. El koyma yasasının verdiği yetkiyle, belirli bir süreliğine mülkünüze el koymamız gerekiyor."

"Ne diyorsunuz siz? El koyma yasası mı?"

"El koyma yasası. Savaş zamanlarında devletin mülklere el koymasına izin verir."

"Tanrı aşkına, siz ne diyorsunuz? Savaşta değiliz ki."

"Savaşta değil miyiz?!" diye bağırdı albay.

"Saçmalıyorsunuz!" diye kükredi babam. İçimde tuhaf bir tatmin dalgası yayıldı. Artık öfkeliydi.

"Dünden beri Norveç'le savaş halindeyiz," dedi albay.

"Norveç'le mi?" Babam bir iki saniye sustu. Sonra şaşkınlıkla, "Aklını mı kaçırdın sen?"

"Asıl SEN aklını mı kaçırdın!"

"Ne?"

"Biraz gözünü aç!"

"Ama... Tanrım, evi alamazsınız!"

"Karşı geldiğinizi mi söylüyorsunuz?"

Babam güldü, sonra hırladı: "Elbette karşı geliyoruz."

"O halde Hava Kuvvetleri'ni gönderiyorum!" diye bağırdım. Telefonu ağzımdan uzaklaştırıp mutfağa doğru seslendim:

"Üç jet derhal havalansın! Knon'a, güney kıyıya!"

"Az önce ne dedin sen?" diye sordu babam. "Ne yapıyorsun?"

Cevap vermedim.

"Alo?" dedi babam.

Bir anlık sessizlik oldu. Sonra hattın diğer ucunda bir uğultu duydum. Zamanlamayı kusursuz ayarlamıştım. Uzak bir gök gürültüsü gibi başlayan ses, üç savaş uçağı evin üstünde alçaktan geçerken kulakları sağır eden bir gümbürtüye dönüştü. Babam korkudan çığlık attı. Bir çatırdama ve pat diye bir ses duydum; telefonu bırakıp siper almak için kendini yere atmış olmalıydı. Mırıldanıyordu: "Neler oluyor?"

Ablam mutfağa girdi.

"Baba, savaşta mıyız?"

"Odana git!" diye bağırdı babam. "Hemen odana!"

Telefonu yeniden aldı, sesi allak bullak ve korkuluydu.

"Neler oluyor..." diye sordu.

"Mülkü devretmeyi kabul ediyor musunuz?"

"Ama... ama neler oluyor?" dedi, bu kez daha çok kendi kendine.

"Peki, Hava Kuvvetleri'nden bir tur daha istiyorum."

Yine boşluğa bağırdım.

"Jetleri geri gönderin! Üstlerinden bir daha geçsinler!"

"Hayır!" diye bağırdı babam. "Yalvarıyorum..."

Evden fırladı, annemle beni çağırdı, içeri girmemiz için bağırdı. Bize saldıracaklarını, geri döneceklerini söylüyordu. Annemin kaygılı çığlığını duydum, ailenin panik halinde merdivenleri tırmanışını, uçakların bir kez daha evin tam üstünden geçişini.

Ortalık sakinleştiğinde aile mutfakta bir kriz toplantısı yaptı. Hepsini duydum, çünkü kimse telefonun hâlâ açık olduğunu fark etmemişti. Dinlendiklerini bilmeden ne söyleyeceklerini duymak başlangıçta ilgimi çekmişti; daha saf, daha gerçek bir hal. Ama hepsi saçmalıktı. İsveç'in Norveç'le savaşta olduğunu sanıyorlardı, radyonun başında toplanıp elektrik ya da su kesilirse nasıl hayatta kalacaklarını planlıyorlardı. Annemin derin kabullenişi, babamın irrasyonel liderliği, umutsuzlukla karışık öfke patlamaları... Hepsi anlamsızdı. Taşları yerinden oynatmıştım ama ertesi sabah her şey yine 17 Haziran'daki yerine dönecekti. Çünkü öyleydi: Her şey yeniden başlıyordu. Çocuğu evinin etrafına mayın döşemeye ikna etsem, evi havaya uçurtsam bile hiçbir şey değişmezdi. Ev ertesi gün yine yerinde olurdu.

17 Haziran nasıl başlayacağını, nasıl biteceğini biliyordu. Bugün olmazsa yarın kendi istediğini yapardı. Günün kendine ait bir anlatısı vardı. Biçimi, sahnelenişi belliydi. Benim yaptığım, söylediğim ya da düşündüğüm hiçbir şey bu devasa sıfır toplamlı oyunu etkilemiyordu.

Yine de uzun süre onların telaşlı seslerini dinledim. Hiç yaşanmamış bir savaş hakkında fısıldaşıyor, radyoda neden hiçbir haber olmadığını anlamaya çalışıyorlardı. Her şey bomboştu. Babama bu kadar acımasız davrandığım için suçluluk hissettim. Sevdiğim birine neden böyle davranıyordum? Sonra çocuğun sesini duydum. Nadiren konuştuğu anlardan biriydi. Korkmuştu. Ve o an içimde hiçbir heyecan kalmadı. Sadece utanç vardı. Çünkü onu korkutan bendim.

Mart ayında bir öğleden sonra kanepede otururken, ablama yazmak için mesaj uygulamasını açtım ve sohbet geçmişimizi okumaya başladım. Ona en son yazalı iki yıldan fazla olmuştu: Annem bakımevine taşındıktan sonra onu tamamen unuttuğunu ima eden, suçlayıcı bir mesajdı bu. "Onunla neden artık ilgilenmediğine dair bahanelerim tükendi," diye yazmıştım. "Kendin arayıp neden umursamadığını anlat, ben senin adına yalan söylemek zorunda kalmayayım."

Mesajı birkaç kez okudum. Görüldü olarak işaretlenmişti ama Tora cevap vermemişti.

Sohbeti en başına kadar kaydırdım. Ablamla aramın her zaman fena sayılmayacak kadar işlevsel olduğunu düşünürdüm ama mesajları baştan sona okuyunca bunun birbirine tahammül edemeyen iki insanın konuşması olduğu apaçık ortaya çıktı. Tarihleri ve saatleriyle dizilmişti hepsi; görmezden gelmek mümkün değildi.

Birikmiş nefretimiz.

Ne kadar çabalasak da birbirimize nazik olmayı becerememiştik.

On yıl önce, 24 Aralık'ta, "Mutlu Noeller," yazmıştım.

Onun hızlı cevabı: "Sana da!"

Sonra yeniden sessizlik.

Aylarca, bazen yıllarca süren boşlukların arasından kaydırmaya devam ettim. Tora'nın muhtemelen herkese kopyalayıp gönderdiği bir mesaj çıktı karşıma: "Küçüğümüz dün dünyaya geldi, bir erkek! 3 kilo 400 gram, 48 cm, herkes çok iyi!" Ben de üç ünlem işaretiyle tebrik etmişim; bazen içimde zerre kadar coşku yokken bile kullandığım, sahte heyecan işaretleri. Birkaç gün sonra annemi, babamı ve beni, bebeği görelim diye kahveye çağırmıştı. Dördümüzün bir araya geldiği son an oydu. Ardından her şey çok hızlı gelişti: Tora Norveç'e taşındı, babam hastalandı, annem hafızasını kaybetti. Bir iki yıl içinde her şey dağıldı. Ama o gün, Tora'nın mutfağında kahve içerken, son bir buluşma gibiydi; sanki grup yeniden bir araya gelmişti. Ve her şey eskisi gibiydi. Tora kendini kapatmıştı; hep bir yerlere yetişiyormuş gibi mutfakta belirsiz işlerle oyalanıyor, yüzü kızarmış, tuhaf biçimde sırıtkan Norveçli kocasıyla ve kucağına alıp durduğu bebekle kendine bir kalkan örüyordu. Annem balkona çıkıp bir sigara yaktı; rüzgâr incecik saçlarını dağıtıyor, o da eliyle tekrar düzeltiyordu. Avluya baktı. Rüzgâr yine saçını karıştırdı; sesini duymadım ama hem tiksintiyle hem sinirle bağırdığını gördüm. Annem rüzgârdan nefret ederdi.

Salonda kahve ve kek. Kısa, anlamsız nezaket sözleri, o kibarca söylenmiş yalanlar. Norveçliye iyi görünmek istiyorduk ama gerçek karakterimizi gizlemek imkânsızdı. Babam bir dilim kek daha aldı. Annem tısladı: "Gerçekten yemeye devam mı edeceksin?" Babam tersledi: "Rahat bırak beni!" Annem ayağa

kalktı, kendi kendine "İnanılır gibi değil," diye mırıldanarak tekrar balkona çıktı.

"Kucağına almak ister misin?" dedi Tora.

Bana boynunun önemli olduğunu anlattı, başı düşmesin diye nasıl destekleyeceğimi gösterdi. Bebeği kucağıma yatırdım, vücut ısısını bacağımda hissettim. Başparmağımı uzattığımda sımsıkı kavradı, bütün eli ancak yetiyordu. İrkilerek nefes aldım, Tora'ya baktım. Gülümsedi. Nedense o anı çok net hatırlıyorum. Altı ay sonra Norveç'e taşındı, mesajla yeni telefon numarasını ve adresini gönderdi. Cevap vermedim. Çocuk şimdi sekiz yaşında olmalı ama onu bir daha hiç görmedim; başparmağımı avucuna aldığı o andan beri.

Sonraki mesajlar ailemizin yavaş yavaş ayrılışının ve çöküşünün kısa notları gibiydi. Babamın hastalığı. Durumu kötüleştikçe Tora'ya mesaj üstüne mesaj atmıştım; ne kadar ima etsem de bir kez bile eve gelmeyi düşünmemişti. Babam öldükten sonra iletişim sıklaşmıştı. Cenaze levazımatçısıyla yaptığım görüşmeleri, tabutu, yakılırken üzerine giydirilecek kıyafetleri anlatmıştım. Onu bilgilendiriyordum, o da cevap veriyordu. Bir seferinde cevap gecikince sinirlenmiştim: "Yaptıklarım için teşekkür etmeni istemiyorum, sadece sorularıma cevap ver ki bu iş bitsin."

Bir mesajında tabut çıkarılırken orgun *My Way*'i çalmasını önermişti; öneriyi sadece reddetmekle kalmamış, adeta arzuyu da öldürmüştüm, üstelik haklı nedenlerle: Babamın cenazesinde *My Way*'den daha uygunsuz ne olabilirdi ki? Adam hayatı boyunca hiçbir şeyi kendi bildiği gibi yapmamıştı, hep annemin dediği olmuştu.

"Yine de çalsak olmaz mı?" diye yazmıştı Tora. "Kesinlikle hayır," diye cevap vermiştim.
Sonra yine birkaç sert mesaj ve ardından sessizlik.

Annemin demansı da mesajlara parça parça sızmıştı. Karlavägen'den arayıp yolunu bulamadığını söylediği ilk panik anı, onu telefonda yönlendirmem. Sonra sisin ağır ağır çökmesi. Artık tek başına yaşayamayacak hale gelişi. Neredeyse hiç cevap vermemesine rağmen her aşamada Tora'ya haber verdim. İçimde büyüyen bir öfkeyle. Neden ona bu kadar yükleniyordum? Bizi bırakıp gittiği için miydi? Aslında bu şaşırtıcı değildi; çocukluğumuz onun için baştan sona bir kaçıştı. Annemle babam kavga ettiğinde müziğin sesini açardı. Göl kenarında bağırışlar başladığında hamağa giderdi. Tüm o kavgalar... Bense antredeki temizlik dolabına saklanırdım; plastik kovaların arasında çömelişimi, çamaşır suyunun keskin kokusunu, boğuk bağırışları, açılıp kapanan kapıları, birinin yan odadan geçerken dolabın önünde yarattığı titreşimi hâlâ hatırlıyorum.

Mesaj geçmişimizi kaydırmaya devam ettim; karşıma yine aynı isteksizlik ve soğukluk çıktı. Ama bir mesaj vardı ki hemen göze çarpıyordu. Üç yıl önce, durup dururken yazmıştı: "Seni özledim." Aylar süren sessizlikten sonra. Sadece buydu. Gönderdiğini hatırlamıyordum. Buna cevap vermediğimi fark ettim.

Şimdi kanepede otururken Tora'ya yazdım: "17 Haziran 1986'da ne olduğunu biliyor musun?" Bir dakika geçmeden yazmaya başladığını gördüm. Zıplayan üç noktayı takip ettim. Süre uzadıkça umutlandım, belli ki o günle ilgili bildiği her şeyi yazıyordu. Ama sonra cevap geldi:

"Hayır."

Ekrana baktım, bu kısa yanıt karşısında afallamıştım. Ardından yazdım: "Hiç mi?" Birkaç saniye sonra cevap verdi: "Ne demek istiyorsun?"

Çocukluğumuzdan bir günü araştırmaya başladığımı anlattım. "Garip bir soru gibi gelebilir," diye yazdım, "ama 17 Haziran 1986'ya dair herhangi bir şey hatırlıyor musun diye merak ediyorum."

Kısa bir sessizlik. Sonra: "Hayır."

Tekrar yazmaya başladım; gölün üstünde uçan jetleri, babamın Stockholm'e gidişini hatırlatmak istedim ama sonra hepsini sildim. Bir süre boş ekrana baktım, ardından yazdım: "Nasıl gidiyor?" Sonrasında hiçbir şey olmadı. Aradan on dakika geçti. Telefonu kenara koydum, ayaklarımı kanepenin üzerine çektim, başımın altına bir yastık alıp gözlerimi kapattım. Belki biraz uyuyabilirdim.

"Seni özledim," diye yazmıştı bana.

Ona nasıl cevap verememiştim ben?

Çocuğun bir yerlerinin kanadığını öğrendim.

Bir akşam, uzun süredir telefondayken, birdenbire ortaya çıktı. Biraz sakinleşmişti, artık o histerik ağlama yoktu. Paradan söz edip duruyordu; onları toplaması gerektiğini söyledi, sonra sustu. Ben de her an telefonu kapatmasını bekliyordum.

"Kan," diye mırıldandı ansızın.

"Ne demek kan?" dedim.

"Ellerim kanıyor."

"Neden kanıyor ellerin? Ne oldu?"

Telefonu kapattı. Sonraki akşamlarda meseleyi anlamaya çalıştım. Kısa, bölük pörçük konuşmalarımızdan parça parça bilgi sızıyordu. Elleriyle dizleri kanıyordu. Canının yandığını söylüyordu. Çok kan olup olmadığını sordum. "Oldukça," dedi. Neden kanadığını söylemedi. Telefonu kapattı.

Panik atakların hep fiziksel, somut bir şey olduğunu sanırdım. Gürültülü ve duvarlara çarpmaya benzeyen bir hal. Oysa tam tersiymiş: Derli toplu bir dinginlik. Gece denizde yüzerken bir petrol tabakasının ortasında kalmak gibi. Kıpırtısız, yoğun,

sessiz bir karanlıkta asılı durmak gibi. Ataklarım o bahar sıklaştı, çünkü çocuk kanıyordu.

Beni sakinleştiren tek şey çocuğun gülüşüydü. Onun güldüğü her anın kaydını almıştım; toplam altmış beş kahkaha. Hepsi farklıydı: Kimi uzayıp büyüyen, kimi kısa, ani, mucize gibi patlayan. Akşamları, onun teselli edilemez halde olduğu konuşmalardan sonra, kanayan, umutsuz bir çocuk görüntüsü zihnimden gitmediğinde, o kayıtları açardım. Ama sonunda o da işe yaramaz oldu. Çünkü o kahkahalar gerçek değildi. Hepsi benim yönlendirmemle çıkmıştı; manipülasyonumun ürünüydü. 17 Haziran'ı ne kadar titizlikle haritalandırsam da çocuğun kendiliğinden bir kez bile güldüğüne dair tek kanıt bulamamıştım.

Çocuk, gerçek kişiliği, benim için gitgide daha uzak, ulaşılmaz bir hale geliyordu. Başlangıçtaki kadar yabancıydı artık. Panodaki duvar sahnelerle, görüntülerle doluydu ama çocuk hep bulanık kalıyordu, kenarda bir yerdeydi. O duvar çocuğun duvarı değildi. Annemindi. Her yerde o vardı.

Dışarıda oturmuş *Svenska Dagbladet* gazetesinin bulmacasını çözüyor. Mutfak penceresinden onu izliyorum, sırtını ve dağınık saçını görüyorum. Kahvesi soğumuş ama önemli değil, zaten soğuk sever. Arada kalemi dizlerine indirip göle bakıyor. O an ne düşünüyor? Yüzünü göremiyorum. Başka bir görüntü: Mutfakta yapbozun başında duruyor. Yine sırtı bana dönük, yine yüzünün yalnızca gölgesi. Masaya eğildiğinde ince sabahlığının altından omurgası seçiliyor. Onu hep arkadan ya da yandan görüyorum. Bir parçayı alıyor, uydurmaya çalışıyor, olmuyor. Kendi kendine "*Shit,*" diye mırıldanıyor. İşte ensesi.

Balıktan dönüp eve çıkıyoruz, ona sesleniyoruz:

"Üç tane balık tuttuk, anne!"

Başını gazeteden kaldırmadan, "Bravo," diyor. Yüzünü hiçbir yerde yakalayamıyorum. Hep başka bir şeye eğilmiş ya da beni pas geçiyor. Göl kenarında bir kadeh şarapla dururken yanına yaklaşıyorum, geldiğimi fark edince gözlerini kapatıyor. Beni orada istemiyor. Yalnız kalmak istiyor. Ben de bir şey söylemiyorum; yanından geçip gidiyorum, başka bir yere gidiyormuş gibi yapıyorum. Yüzünü asla yakalayamıyorum. Sadece rahatsızlığının, gönülsüzlüğünün belirsiz izleri. Hadi yüzünü göster bana. Panodaki fotoğraflarda bile göremiyorum yüzünü.

Bu tarafa dön!

Bir kez olsun göster bana kendini!

Annem sevmediği insanlardan söz ederken tuhaf bir şekilde canlanır. En sevdiği laf: "Enseye ateş!" Genellikle aptalları böyle harcar. Babama işte yaşadığı bir şeyi, aptalca bir şey söylemiş bir meslektaşını anlatır, babam her zaman tam yerinde tepki verir, aptallığa karşılık başını sallar. Sonra annem, "Enseye ateş!" der. Birini gerçekten sevmiyorsa onu taklit eder. Bunda iyidir; ses tonunu, kelimelerini öyle tutturur ki gerçek gibi olur. Karakteri adım adım kurar, aileyi güldürür; sanki sahnededir. Ama bir türlü bana bakmaz. Beni seyirciden saymaz. Ben onu kuliste kenardan seyrederim.

Sırtını kaşımamı istiyor. Bu çok hoşuna gider. Bir süre sonra sütyenini çözüyor ki gerçekten kaşıyayım. Neyi sevdiğini biliyorum: Sivrisinek ısırıklarını kaşımamı istiyor. Ama dikkatli olmalıyım, benlerine dokunursam öfkelenir. Sırtının her santimini biliyorum. Isırıkları bulup benlerden kaçınıyorum. Tırnaklarımı kızarmış yerlere sürüyorum. Gözlerini kapatıyor.

"Daha sert," diyor. Daha sert kaşıyorum. "Daha da sert." Arkasındayım. Yüzünü bir anlığına görüyorum. Gözlerini kapattığını, keyif aldığını. Sonra bağırıyor.

"Ah! Ne yapıyorsun?"

"Bir şey yapmadım?"

"Benimi kaşıdın!"

Şaşırıyorum. Doğru değil. Isırıkları kaşıyordum. Bana söyleneni yapıyordum. Öyle değil mi? Şimdi ayakta, öfkeli. Yüzünü görüyorum. Hareket etmeden önce bana bakıyor. Onu yalnızca öfkesinde net görebiliyorum. Üzerime doğru geliyor. Yüzünün buruşmuş halini seçiyorum.

Ne oluyor burada?

Ne haltlar yiyorsun, Vidar Åkeby?

İşte karşımda. Nihayet.

Telefonun kendisine gelince, hatırladıklarım şunlar: Griydi, çevirmeli kadranı şeffaftı. Gövdesinin ön alt kısmında, üzeri plastikle kaplı küçük bir kart vardı; telefon numaramız yazılıydı. Babamın onu oraya neden yazdığını hiç anlayamazdım; unutmayalım diye mi? Sarmal kablosunu hatırlıyorum, duvara takılı ucunu. Bazen yerinden çıkarır, neredeyse saygıya varan bir dikkatle incelerdim. Neredeyse mucizevi bir teknoloji; sanki telefon, sıradan elektrikten daha üst bir sanat dalıydı. Lambayı yakmak için duvarda iki basit delik yeterdi. Ama konuşmak için çok daha fazlası gerekirdi: Metal ve plastikten yapılmış altı uzun pim; sözcükleri duvardan çekip çıkarabilmek için onları sertçe, derinlemesine bastırmak zorundaydın.

Havanın taptaze olduğu bir sabahtı. Bahar kendini iyice göstermişti; sert bir rüzgâr restoran ve kafelerin tentelerini hırpalıyordu. Gärdet'i baştan başa yürüyerek Teknik Müze'ye gittim. Telefonun yüz ellinci yılıydı ve bu vesileyle yeni bir sergi açmışlardı. Müzeye vardığımda girişe balonlar asıldığını ve "İYİ Kİ DOĞDUN, TELEFON" yazan bir pankart yerleştirildiğini gördüm. Bir çocuğun doğum günü partisi havasındaki bu manzara o kadar yavan geldi ki neredeyse ar-

kamı dönüp eve gidecektim. Ama sonra görmek için geldiğim şeyi fark ettim. Oradaydılar: 1874'ten günümüze uzanan ünlü telefonlar, bir duvar boyunca dizilmişti. En baştan başlayarak yürüdüm. İlk telefonlar espresso makineleri kadar büyüktü; simsiyah ve parlaktılar. Sonra gitgide küçülüp tanıdık hale geldiler: çevirmeli kadranlar, ahizeler... Ve nihayet oradaydı: Yazlıktaki telefon. Gerçekten birebir aynı modeldi, aynı soluk gri tonu. Ahizeyi kaldırdım, plastiğin kulağıma değdiğini hissettim. Kadranı dokuzun üzerine kadar çevirdim, tıkırdayarak yavaşça eski yerine dönmesini izledim. Bir daha yaptım.

Hiçbir şey hissetmedim.

Ne olmasını bekliyordum ki? Bir şeyin harekete geçmesini mi? Telefonun bastırılmış anılarıma açılan bir kapı olmasını mı? Ne umutsuz bir saflık. Ne korkunç bir zaman kaybı. Eski telefona baktım ve kadranı bir kez daha dokuzun üzerine çevirdim.

"Affedersiniz!" diye seslendi biri. Genç bir kadın gözlerini kısmış, bana doğru aceleyle geliyordu. "Affedersiniz ama telefonlara dokunmanız yasak."

Duvardaki uyarı levhasını işaret etti.

"Ah, tamam," dedim, ahize hâlâ elimdeyken. "Ama bu pek nadir bir parça sayılmaz."

"Değil, ama dokunulmaması gerektiğini artık bildiğinize göre..."

"Anladım," dedim.

Ahizeyi yerine koydum. Kadın uzaklaştı. Sonra telefonumu çıkardım, gri telefonu fotoğrafladım ve Tora'ya gönderdim: "Bunu hatırlıyor musun?"

Kısa bir süre sonra cevap geldi: "Vay be."

Cevap vermesine bile şaşırmıştım. Uzun süredir ona ulaşmaya çalışıyordum ama sonuç alamamıştım, şimdiyse bana "Vay be," yazıyordu. Bunun ne anlama geldiğini bilmiyordum. "26217," diye yazdım.

"?" diye cevapladı.

"Yazlığın numarası. Hatırlamıyor musun?"

"Hayır."

"Ne? Gerçekten telefon numaramızı hatırlamıyor musun?"

"Yok, hatırlamıyorum."

Onu yakalamışken tekrar kaybetmek istemiyordum ama ne yazacağımı da bilmiyordum. Tam o sırada yazdığını işaret eden noktalar belirdi.

"Ama telefonu hatırlıyorum," dedi.

Noktalar zıplamaya devam etti.

"Babam her çaldığında çok korkardı," diye ekledi.

"Deli gibi hem de," diye yazdım.

"Telefonu el bombasıymış gibi açardı," diye cevapladı Tora.

"Hahaha," yazdım.

Paylaşılan bir anının varlığı içimde garip bir tatmin yarattı, neredeyse bir dalga gibi. Daha önce kardeşlerin aralarında böyle konuştuğunu duymuştum; yalnızca onların anlayabildiği kodlarla, başka kimsenin giremeyeceği bir alan içinde. Aynı ailede büyümenin sağladığı o gizli dil. Hep kıskanmıştım bunu. Bir sonraki mesajı yazarken kendi kendime gülümsedim, onun da aynı şekilde gülümsediğini hayal ettim.

"Teknik Müze'deyim," diye yazdım. "Bu telefona Kutsal Kâse muamelesi yapıyorlar. Az önce dokunmayayım diye neredeyse üzerine atladılar."

"Haha," diye cevapladı. Ardından ekledi: "Ama hiçbir değeri yoktur. Etrafta yüz binlercesi vardır."

"Ben de onu anlatmaya çalıştım."

Noktalar durdu, sonra yeniden belirdi.

"Annem gök gürültüsünden çok korkardı," diye yazdı. "Fırtına çıkınca telefonun mutlaka prizden çekilmesini isterdi."

Bir mesaj daha geldi:

"Ama kendisi hiç çekmezdi. Hep bize yaptırırdı."

Kısa bir sessizlikten sonra yeni bir mesaj düştü:

"O zaman anlamamıştım ama şimdi çok net. Kendisi çarpılma riskini almak istemiyordu, bize yaptırıyordu."

Bunların hiçbirini hatırlamıyordum. Annem gerçekten çarpılmaktan korktuğu için mi telefonu bize söktürürdü? Bilmiyordum. Aklımda yoktu.

"Lanet olsun," diye yazdım sonunda.

"Evet," diye cevapladı Tora.

"Ahizenin ağızlık kısmındaki kapağın sökülebileceğine dair söylentiyi hatırlıyor musun?" diye yazdım.

Cevap gelmedi.

"Söküp içine bir şey koyabiliyordun," diye yazdım.

Sessizlik.

"Şaka olsun diye yani," diye ekledim. "Hatırlıyor musun?"

"Konuşunca sesi sarhoş gibi yapıyordu," diye devam ettim.

"Kalaylı folyo muydu?" dedim.

"Alüminyum folyo yani?" diye sordum.

Cevap yoktu.

"Gerçi böyle bir şeyi denemeye cesaret etmiş miydik emin değilim," diye yazdım.

"Yoksa sen denedin mi?" diye sordum.

Yazışma durmuştu. Ben hâlâ gri plastik telefonun yanında duruyordum. Ona baktım, sonra tekrar telefonumun ekranına. Müze açıldığında sakindi ama şimdi kalabalık artmıştı; beton duvarlardan yankılanan sesler, havlayan köpekler gibi çarpışıyor, çocuklar çığlık atıyor, evden getirilmiş sandviçlerin kokusu etrafa yayılıyordu. Tora'ya birkaç mesaj daha yazdım.

"Dinle, seninle konuşmam lazım."

"Bana yardım edebilecek tek kişi sensin."

"17 Haziran 1986'yla ilgili."

"O günde bir şey var."

"Sanırım bir şey oldu."

Ekrana baktım, zıplayan noktaları bekledim. Ama bir türlü belirmiyorlardı. Gitmişti. Konuşmanın tamamı maviye dönmüştü; mesaj balonlarım her yeri kaplıyordu.

Saate baktım. 23.30.

Kalemi masaya bıraktım, ayağa kalktım, mutfağa geçip buzdolabından şekersiz bir kola aldım. Olduğum yerde içtim. Sonra saate bir kez daha baktım. Hâlâ zamanı gelmemişti. Biraz daha beklemem gerekiyordu.

İçkiliyken onu aramak istemiyordum ama başka çarem olmadığını anlamıştım. O akşamla ilgili bir şey vardı, o geç saatlerle ilgili. Henüz açığa çıkmamış bir şey. Göl kenarındaki evde geçen, içkili bir akşam. Onu gözümde canlandırıyorum: Buzdolabında bir buçuk litrelik Grappo, kilerde de bir şişe Star Gin vardır. İlk kadehini evyenin yanında hazırlar. O berbat küçük buzluk bölmesinden üç dört buz küpü, grimsi sıvının içinde hızla eriyip kaybolur. Gecenin ilerleyen saatlerinde artık o kadar özenli değildir; buzla uğraşmaz, içkiyi orta parmağıyla karıştırır. Ama başlangıçta neredeyse törenseldir her şey: Narin buzları bir kaşığın sapıyla dikkatle çevirir, sonra masadaki yerine oturur. Akşamın kalanını da orada geçirir. Her şeyi unutmak için mi içiyor? Bana yaptıklarını düşünmemek için mi? Aramayı ne kadar geciktirirsem, ona ulaşmanın o kadar zorlaştığını hissediyordum. Mantıklı bir şey bile koparmak

mümkün olmuyordu. 21.00'de hâlâ yumuşak ve şefkatliydi; biraz peltekleşmişti ama ayıktı, tetikteydi. Bir saat sonra ise sarhoşluğun bir sonraki evresine geçiyordu: Daha çok suskunluk, daha çok durup düşünme, bir cümleye başlayıp yarım bırakmalar. Aynı zamanda daha tehlikeliydi; kopukluğunda patlamaya hazır bir şey vardı, her an ters tepebilirdi. Onu en geç 23.10'da aramıştım; daha ileri gitmeye hiç cesaret edememiştim. Saat gece yarısına yaklaşırken telefonu defalarca elime aldığım olmuştu ama bir türlü arayamamıştım. Ayıkken bile uzak olan annem, o saatten sonra bir sis gibiydi: Yüzü olmayan, sessiz ve tehditkâr bir varlık. Mutfakta, duvarlarla aynı renk bir sabahlıkla oturur, öyle iyi kamufle olurdu ki neredeyse görünmez hale gelir, ancak hareket edince fark edilirdi.

Duvar dibindeki küçük masaya oturdum. Saat 23.40'tı ama biraz daha beklemeye karar verdim. Milenyumun iki yakasında oturuyorduk sanki: Ben kola içiyordum, o Grappo ve cin. Onu artık çok net görüyordum. Masada bir paket sigara, üzerinde çakmak. Kül tablası ağzına kadar dolu, söndürülmüş izmaritlerin hepsi L harfi gibi bükülmüş. Masada yapış yapış halkalar, bardağını her bıraktığında oluşmuş izler.

Pencerenin ötesindeki karanlık gözümün önüne geldi. Haziran gecesiydi, asla tam kararmayan bir alacakaranlığın içindeydik. Bahçe mobilyalarının üzerinde çiğ birikiyor, minderlerde su damlacıkları oluşuyordu. Dışarının havası serin ve berrak olmalıydı; gölün üstünde Pasifik mavisi, yıldızlı bir gökyüzü uzanıyor. Ev sessizdi ve o akşama dair bildiğim her şey çoktan olup bitmişti. Siyah kedi zaten ortaya çıkmıştı. Annem onu kovalamak için dışarı çıkmıştı. Mutfağın ışığını söndürmüş, karanlıkta masada oturuyordu. Artık bilinmeyen bir bölgedeydik. Daha önce buraya kadar gelmemiştik. Cevap burada

bir yerde olabilir miydi? 18 Haziran'a açılan günün eşiğinde, sigaralı kadının sessizce kendini içkiye gömdüğü loş mutfakta? Notlarıma baktım, bir kez daha okudum ve rolü üstlenmeye çalıştım. Sonra aradım. Saat 23.48'di. 17 Haziran 1986'nın bitmesine on iki dakika vardı. Her zamanki kadar hızlı açmadı. Telefon üç kez çaldı, dört, beş... Sonra ahizeyi kaldırdı ama her zaman yaptığı gibi numarayı söylemedi.

"Evet?" dedi sadece.

Sesi yorgun ve huzursuzdu.

"Ah, merhaba," dedim. "Bu kadar geç aradığım için özür dilerim."

"Evet?"

"Adım Jens Tolgraven. Yaban Hayatını Koruma Kurumu'ndan arıyorum."

"Evet?" dedi annem. Duraksadı, söylenenin yerine oturmasına izin verdi. "Pardon nereden dediniz?"

"Yaban Hayatını Koruma Kurumu'ndan. Bu akşam bölgenizde kaçak avcılıkla ilgili bir acil durum bildirimi aldık."

"Ne korkunç."

Yorgun ve yumuşak geliyordu sesi.

"Daha önce, yedi ya da sekiz gibi aramıştım ama yanıt alamadım. Dışarıdaydınız sanırım."

"Evet," dedi annem. İçkisinden bir yudum aldı. "Muhtemelen."

"Bir dişi geyik vurulmuş, yaralı halde bulduk ve birkaç saat önce uyutmak zorunda kaldık. Evinizin yakınında olmuş. Silah sesi duydunuz mu acaba?"

"Hayır, hiçbir şey duymadım."

"Hayvanı uyutmak zorunda kaldık. Ayrıca yavrularının evinizin üst tarafındaki ormanda dolaştığını öğrendik."

"Ne korkunç," dedi annem yine.

"Evet, gerçekten çok üzücü. Anneleri olmadan hayatta kalamazlar."

"Kalamazlar elbette. Kahredici bir durum."

"Öyle," dedim. "O yüzden arayıp sormak istedim; daha önce dışarı çıkmış olabilir misiniz, bir şey görmüş olabilir misiniz diye."

"Hayır."

"Peki akşam hiç dışarı çıktınız mı?"

Hattaki sessizlik, evin içindeki sessizlik. Annemin karanlıktaki nefesi.

"Nasıl yani, dışarı derken?" diye sordu.

"Arabayla dışarı çıktınız mı?"

"Arabayla mı?"

Annem kısa bir kahkaha attı, sonra sustu. Ardından yine güldü; kıkırdamaya benzeyen, tutamadığı bir gülüş. Sonra yine sessizleşti, ben devam edeyim diye bekliyormuş gibi.

"Özür dilerim," dedim. "Neden güldüğünüzü anlayamadım."

"Hiç..." dedi usulca. "Çok komik sadece."

"Komik olan ne?"

"Bak dostum," dedi annem. Sonra durdu, ahizeyi ağzına biraz daha yaklaştırdı. Tonu değişti. Fısıldadı:

"Gerçekten kim olduğunu anlamadığımı mı sanıyorsun?"

Telefonu hemen kapattım.

Bir akşam Caroline aradı. Daha "alo" diyemeden ne kadar öfkeli olduğunu anladım.

"Ne yaptığını sanıyorsun sen?" dedi.

"Nasıl?"

"Okuldaki çocukla yine mi irtibata geçtin?"

Acınası bir sessizliğe gömüldüm. Çünkü geçmiştim.

"Onunla iletişime geçip tehdit mi ettin?"

"Ne?" dedim. "Ben kimseyi tehdit etmedim!"

"Ona tehditkâr bir mektup mu yazdın?"

"Ona bir mektup yazdım ama tehdit değildi!"

"Oraya geliyorum."

İtiraz etmeye fırsat kalmadan telefonu kapattı. Aslında bir süredir böyle bir şey olabileceğini seziyordum. Hatta o gün, soyunma odasının önünde, Mellberg ve arkadaşının etrafında oluşan o rahatsız edici, gerilimli atmosferde bunu hissetmiştim. Belanın kokusunu alan antrenörün bana doğru yönel-

mesi ve beni kaçmaya zorlaması... Hiçbir şey umduğum gibi gitmemişti. Caroline'in mektubu bilmesi, mektubun okulda öğretmenler arasında elden ele dolaştığı anlamına geliyordu. Çocuğa karşı tuhaf bir ihanet duygusu hissettim. Ona sadece iyi niyetle yazmıştım; özür dilemiş, davranışımı anlamama yardım etmesini istemiştim. Gizli kalması gereken o mektup artık herkesin elindeydi. Caroline'in da okumuş olması hoşuma gitmiyordu. Yazdıklarımı görmesini istememiştim. Bana geldiğinde montunu bile çıkarmadı. Antrede dikildi; sanki beni hızlıca azarlayıp gitmek istiyordu.

"Böyle devam edemezsin," dedi.

"Tamam, tamam. Anladım."

"Ama devam ediyorsun."

"Evet ama kötü bir niyetim yoktu. Bunu sen de görebilirsin."

"Çocuğu tehdit ediyorsun."

"Ne diyorsun sen? Tehdit falan etmedim."

Caroline arka cebinden telefonunu çıkardı, mesajlar ve fotoğrafları kaydırmaya başladı. Mektubun bir kopyası elindeydi. İhanet hissi daha da büyüdü. Yüksek sesle okumaya başladı:

"*Bana ne söylediğini bilmem gerekiyor. Yardım edersen minnettar olurum. En kısa sürede haber verirsen her şey yoluna girecek.*"

Başını kaldırıp bana baktı. Ne demek istediğini anlamaya çalışıyordum.

"Eee?" dedim.

"*En kısa sürede haber verirsen her şey yoluna girecek.* Böyle yazmışsın. Peki ya cevap vermezse? O zaman her şey yoluna girmeyecek mi?"

"Delirdin mi sen? Bunu böyle mi anlıyorsun?"

"Herkes böyle anlıyor."

"Herkes mi? Neden herkes benim mektubumu okuyor? Sen neden okudun? Neden dedikoducular gibi davranıyorsun?"

"Vidar... Anlamıyor musun? Burada hatalı olan sensin. Bu ciddi bir mesele."

Derin bir iç çekti.

"Polisin bu işten haberdar olması an meselesi," dedi.

"Zaten haberleri var. Uzun zaman önce onun yakınına gitmemi yasakladılar."

"Ne? Mellberg senin hakkında uzaklaştırma kararı mı aldırdı?"

"Koruma emri diyorlar ama evet, aşağı yukarı o."

"Ben... artık dayanamıyorum..."

"Caroline," dedim, ona doğru bir adım atarak. "Durum tahmininden de kötü."

Gözlerini kapattı.

"Başta sadece darptan soruşturuluyordum ama okula gidip Mellberg'le konuşunca adaleti engelleme suçunu da ekledi-ler. Sonra futbol antrenmanına gittiğim için koruma emrini ihlalden bir soruşturma daha başlattılar."

"Yani şu an üç ayrı suçtan mı şüphelisin?"

"Evet. Saçmalık. Ne diyeceğimi bilmiyorum."

"Tanrım, Vidar... Bunu hemen bırakman lazım. Onu rahat bırakmalısın. Sen hata yaptın. O bir çocuk. Sen yetişkinsin."

Duymak istediğini söyleyip konuyu kapatabilirdim ama istemedim. Onu bırakmaya niyetim yoktu, yalan söylemek de istemiyordum.

"Bırakamam," dedim. "Bu mümkün değil."

"Lütfen böyle tuhaf şeyler söylemeyi bırak," dedi başını sallayarak.

"Şunu anlaman gerek," dedim biraz daha yaklaşarak. "Bu kendimi aklama meselesi değil. Yanlış yaptığımı biliyorum. Ama o gün koridorda bir şey oldu. Mellberg bana bir şey söyledi. Bir şeyi tetikledi. Ondan sonra bedenim sanki çalışmamaya başladı. Elimde garip bir uyuşma var, göğsümde bir ağırlık. Nabzım düzensiz. Dağılıyormuş gibi hissediyorum."

Sessiz kaldı. Gözleri yerdeydi.

"Bana ne olduğunu bilmem gerekiyor," dedim. "Bunu anlayabiliyor musun?"

Başını kaldırdı.

"Evet, anlıyorum. Ama sen de şunu anlamalısın: Bu çocuğun peşini bırakmazsan seninle görüşmem mümkün olmaz."

"Bunu bilmiyordum."

"Beni imkânsız bir duruma sokuyorsun."

Sessiz kaldım.

Kahve isteyip istemediğini sordum. Saatine bakıp, "Altı buçukta kim kahve içer?" dedi. Çay demleyebileceğimi söyleyince başıyla onayladı. Montunu çıkardı. Ben mutfağa geçip suyu ısıtırken o salona girdi.

"Tanrım..." diye mırıldandı duvarı görür görmez.

Projenin bu kadar büyüdüğünden bahsetmeyi hiç düşünmemiştim. O duvarın böyle bir etki yaratabileceği aklıma gelmemişti. Gözlerini duvardan ayırmadan kanepeye çöktü.

"Tanrım..."

Zaman çizelgesi bana o kadar tanıdık geliyordu ki artık körleşmiştim. Ama onun tepkisini görmek garip bir şekilde iyi geldi. Yüzlerce, belki binlerce not... Duvara kalın kalemle çizilmiş iki eksen, zıt yönlere uzanan oklar; biri koridora, kapıya doğru kaçmak ister gibiydi, diğeri tavana doğru.

"Bunlar ne?" diye sordu sessizce.

"Biliyorsun," dedim. "O günü araştırıyorum."

"Evet ama... geçen gelişimde birkaç not vardı. Bu başka bir şey."

"Evet. Proje büyüdü."

"Vidar bak..." dedi ve bakışlarını duvardan bana çevirdi. "Bunun sağlıklı olduğunu sanmıyorum."

"Endişelenecek bir şey yok."

"Ama göremiyor musun?"

"Neyi?"

"Bunun tuhaf olduğunu."

"Bunlar sadece bilgi. Kimseye zarar vermiyorum ki."

Caroline ayağa kalkıp duvara yaklaştı, kâğıtlardan birini dikkatle okudu.

"Çocuk iskelede balık tutuyor. Hiçbir şey yakalayamıyor."

"Evet," dedim. "Şanssızlık işte."

Mutfağa geçtim, beni takip eder sandım ama orada kaldı.

"Gel," dedim. "Burada oturalım."

"Bu çocuk kim?" diye sordu.

"Ben."

"Neden kendine 'ben' demiyorsun da 'çocuk' diyorsun?"

"Çünkü çocuk halimi düşündüğümde 'ben' gibi hissetmiyorum. O başka biri, başka bir 'çocuk'."

Parmağını başka bir notun üzerine koyduğunu gördüm; kâğıtlara dokunmasından hoşlanmıyordum, düzeni bozuyordu ve izin de istememişti. Fazla yakına gelmişti. Yanına gittim, ne okuduğunu görebilmek için arkasında durdum.

"Babam 'Çarşıdan süt almaya gidiyorum,' diyor," diye okudu.

"Evet. Hep öyle derdi bir yere giderken."

"Neden?"

"Vedalaşmak zor gelirdi, bu yüzden öyle derdi."

"Yani gerçekten süt almıyordu, öyle mi?"

"Hayır. Stockholm'e gidiyordu. Gel, mutfağa gidelim."

"Bir dakika."

Başka bir notu okumak için öne eğildi ama yazı çok küçüktü, göremedi; bunun üzerine iğneyi çekti ve notu duvardan kopardı. O an hızla tepki verdim.

"Lütfen ama," dedim ve dayanamayıp iğneyle notu elinden aldım.

"Duvarına dokunmam yasak mı?"

"Dokunabilirsin elbette ama notların bir düzeni var."

Notu yerine yeniden iğnelerken beni izledi; bu davranışım yüzünden beni bir şekilde hesaba çekiyormuş gibi hissettim ve bu beni fazlasıyla huzursuz etti. Bana yanlış bir şey yapmışım gibi dik dik bakıyordu. Üstelik durumu yumuşatmak da istemiyordu; konuyu değiştirmeye niyeti yoktu, mutfağa geçmek istemiyordu. Orada öylece durup bana bakmak, ona verdiğim tepkiyi büyütmek istiyordu.

Sehpada duran kulaklığımı aldı.

"Bunu ne için kullanıyorsun?"

"Bilmiyorum."

Saçma bir cevaptı ama o sırada aklıma başka bir şey gelmedi.

"Bilmiyor musun?"

"Biliyorum ama..."

Yanına gidip kulaklığı elinden aldım; piller boşa gitmesin diye gürültü engellemenin kapalı olduğundan emin oldum. Kulaklığı kenara bıraktım.

"Bu saati neden buraya koydun?"

"Saati bilmek için."

Kulaklığı yine eline aldı. "Lütfen bana dürüst ol," dedi bana uzatırken. "Bunu ne için kullanıyorsun?"

"Gel çay içelim."

"Hayır!" Sesini yükseltip gözlerini bana dikti. "Bunu ne için kullandığını bilmek istiyorum."

"Ses topluyorum."

"Peki. Ne sesleri?"

"Ses işte."

"Dinleyebilir miyim?"

"Hayır."

Kararlı görünüyordu; mektup ve duvar yüzünden zaten bir bakıma dezavantajlıydım. Tam o anda, ona dinletebileceğim bir ses dosyası olduğu aklıma geldi.

"Otur," dedim. Kulaklığı takıp bilgisayarı açtım. Taş Basamaklardan Yaz adını verdiğim dosyayı açtım. Bir süre dosyanın üzerinde çalışmıştım; dış sesleri kaldırmış, güçlendirmiş ve parazitleri temizlemiştim. Sadece 17 Haziran 1986 yazının sesini veren bir dosya olsun istemiştim. Onun için açtım dosyayı. Dinlerken yüzündeki değişimi izledim; gözleri parlıyordu, dinlerken meraklı bakışlarıyla duvarı süzüyordu. Zaman zaman anlam veremediği bir şey duyduğunda kaşlarını çatıyor, sonra bakışları yeniden aydınlanıyordu.

"Harika," dedi fısıltıyla, sonra da kulaklıklardan dolayı sesini yükseltti: "Neresi burası?" Kulaklığını çıkardım, sesi hoparlörlere verdim; oda bir anda 1986 yazıyla doldu. Sesler berrak, kristal gibiydi: Süzülüp geçen kırlangıçlar, kuş cıvıltıları, ağaç tepelerinde hafif bir esinti... Sonra yaban arısı geldi; bütün oturma odasını bir uğultu kapladı, sanki devasa bir böcekti, bir ev büyüklüğündeydi ve pencerenin dışında asılı duruyordu. Yaban arısı kayboldu, yazın sesleri yeniden güçlendi; kuşlar geri döndü, beraberinde cıvıltı ve rüzgâr. Ses dosyası bitti ve sessizlik çöktü. Bilgisayardaki programı kapattım. Caroline, yazı masasının yanındaki sandalyede oturmaya devam ediyordu.

"Neresi burası?" diye sordu yine.

"Çocukluğumun sesi aşağı yukarı böyleydi işte," dedim.

Böylece 17 Haziran 1986'nın gücünden biraz olsun tattı; seçtiğim dünyanın gücünden. O akşam daireden ayrılırken acele etti; ayakkabılarını giydi, sonra bir an koridorda öylece durduk.

"Demek öyle," dedi.

Ceketini giydi, başını kaldırıp bana baktı.

"Gidip süt alayım," dedi sakin bir gülümsemeyle. Ben de istemsizce bir kahkaha attım. Bana sarıldı ve sonra kayboldu.

Nasıl yapılır?

İnsan kendi çocukluğuyla konuşup aslında kim olduğunu ona nasıl anlatır? İnsan nasıl *ben, senim* der?

Önceki telefon konuşmalarında küçük karakterlerimi oynamıştım. Bunun için hazırlanırdım: Metinler yazar, prova yapardım. Ama şimdi gireceğim rol bambaşkaydı. Daha önce çocuğun derinlerine ulaşmam gerekiyordu; bu kez, tarif etmesi zor ama, aynı zamanda kendi içime de inmem gerekiyordu.

19.10'da aramaya karar verdim. Bilinçli bir tercihti bu, koşullar tanıdıktı. O saatte onu defalarca aramıştım; her şeyi zaten biliyordum. Babam Stockholm'e gitmek üzere arabadaydı. Annem göl kenarında, akşam güneşinde oturuyordu. O ise mutfakta, masada, çizgi romanı üzerinde çalışıyordu. Bir gün ünlü bir çizer olmayı hayal eden çocuk. Ortam sakindi. Daktilonun tereddütlü tıkırtısı ve yan odadan gelen Tora'nın kasetinin boğuk sesi dışında hiçbir şey yoktu. 19.10'da Dire Straits'ten *Brothers in Arms* çalıyordu, ardından A-ha'dan *Take on Me* gelecekti.

Çocuk telefonu hemen açtı. Sadece sesini değil, daha derin bir şeyi tanıdım: O gün, o saatteki ruh halini. 19.10'un kendine özgü bir dinginliği vardı; 17 Haziran 1986'nın başka hiçbir anında bulamadığım bir sükûnet. Çocuk çizgi romanıyla meşguldü; resimleri çiziyor, konuşma baloncuklarını dolduruyordu. Tüm çaresizliği ve mutluluğuyla hikâyesinde kaybolmuştu. 19.10 nefes alınabilen bir boşluktu. Bazen hayatta kalmasını sağlayan şeyin bu olduğunu düşünürdüm: Hayal gücünü bir zırh gibi kuşanması; kelimeler ve çizgilerle kurduğu küçük dünyanın, dış dünyayı geri püskürtmesi. Bu, rayından çıkmak üzere olan bir gündü –ya da belki çoktan çıkmıştı? Babamın gidişiyle oluşan boşluk, Tora'nın hüzünlü şarkılarının mutfağa sızışı. Annem göl kenarında, küçük tahta sandalyesine eğilmiş, diken üstünde... Yoksa tetikte miydi? Az sonra ayağa kalkacak, eve doğru aceleyle yürüyecekti. Gün kararacaktı. Ama şu an, mutfaktaki bu kısa anda, bunların hiçbir önemi yoktu.

"Merhaba Vidar. Doğrudan konuya gireceğim. Sesimden, senin için en iyisini istediğimi anlayabileceğini umuyorum. Bir de sabırla beni dinlemeni isteyeceğim, çünkü sana söylemem gereken önemli bir şey var."

Başta cevap vermedi, sanki devam etmemi bekliyordu.

"Ama... Kimsiniz?" diye sordu çocuk.

"Ben de o konuya geleceğim. Ama önce küçük bir düşünce oyunu oynamak istiyorum seninle. Olur mu?"

Gerçek bir tereddüt vardı sesinde:

"Bilmem."

"Sadece bir oyun. Uzun sürmez, korkacak bir şey de yok."

"Tamam."

"Gelecekteki halini hayal edebilir misin? Otuz yedi yıl sonrasını. O zaman kaç yaşında olacaksın?"

"Hımm..." Sekiz yaşındaki bir çocuğun parmaklarıyla saydığını duyabiliyordum. "Kırk beş."

"Evet. Yetişkin bir adam olacaksın. Şimdi şunu hayal et: Kırk beş yaşındayken, çocukluğunda yazlarını geçirdiğin evin telefon numarasını buluyorsun. Ev çoktan yok olmuş, anne baban ya hasta ya da ölmüş. Yapayalnızsın. Numaraya baktığında içinde ansızın bir dürtü yükseliyor. Numarayı çeviriyorsun ve olabilecek en tuhaf şey oluyor. Hat çalıyor, oysa numara artık kullanılmıyor. Ve biri açıyor. Bir çocuk. Sence kim?"

"Bilmem."

"Sen. Çocuk halin."

"Evet?"

"Yani çocukluğundaki kendinle konuşuyorsun."

"Evet, anladım."

"Ne düşünüyorsun?"

"İyi bir çizgi roman olur."

"Olur, değil mi? Harika bir fikir."

"Güzel olabilir," dedi dalgınca, sanki zihni şimdiden hikâyeyi kurmaya başlamıştı.

"Çok güzel çizgi romanlar yazıyorsun," dedim. "Yakın zamanda yazdığın birini hatırlıyorum. Bir çocuk var. Her gece uykuya dalmadan hemen önce, pencerenin dışında tuhaf bir adam beliriyor. Camı buğulandırıp bir şey yazıyor ve kay-

boluyor. Çocuk kalkıp bakmaya gittiğinde yazı yok oluyor. Penceredeki Adam'dı adı. Hatırlıyor musun?"

"Ama..." dedi çocuk, kafası karışmıştı. "Sen onu okudun mu?"

"Ben yazdım," dedim.

Ev sessizleşti. Hat sessizdi. Uzaktan gelen bir çıtırtı, kabloların içinden geçen rüzgâr gibi. Yan odadan *Brothers in Arms*'ın gitar solosu yükseliyordu. Sessizliği bozmadım, uzamasına izin verdim.

"Ama onu ben yazdım," dedi çocuk.

Biraz bekledim.

"Aynen öyle."

Sessiz kaldı. Sanki bir şeyleri harekete geçirmiş, sonunda bir pencere aralamıştım.

"Dikkatle dinle Vidar. Bunun kulağa tuhaf, hatta deli saçması geldiğini biliyorum. Bana bile inanması zor geliyor. Dinliyor musun?"

"Evet?"

"Seni arayan kişi... otuz yedi yıl sonraki sensin."

"Evet."

"Ben, senin yetişkin halinim."

"Evet."

Bu, söylediğimi anladığını ya da inandığını gösteren bir "evet" değildi; sadece bir çocuğun bir yetişkine söylediği türden, hiçbir şey ifade etmeyen, otomatik bir "evet"ti.

"İnanmak zorunda değilsin. Ama düşünce oyununu biraz daha sürdürelim. Diyelim böyle bir çizgi roman yazıyorsun: Yetişkin bir adam, çocukluğunu arıyor ve kendisiyle konuşuyor. Sence sonra ne olur?"

"Çocuk önce inanmaz."

"Evet, kesin. Sonra?"

"Adam kanıtlamak zorunda kalır."

"Evet. Adamın, çocuğun kimseye söylemediği şeyleri bildiğini düşün."

"O zaman sonunda inanır."

"Deneyebilir miyim?"

"Neyi?"

"Kendinle ilgili, cevabını yalnızca senin bildiğin bir soru sor. Eğer doğru cevaplarsam, aynı kişi olmalıyız."

"Tamam," dedi, oyundan keyif almıştı.

"Bir dakika..." dedi bir yandan düşünürken. "Bir dakika..."

Uzun süre sessiz kaldı. Bir an için hattın kesilmiş olabileceğini düşündüm ve orada olup olmadığını sordum.

"Dün gece ne gömdüm ben?"

"Ne mi gömdün?"

"Evet. Kimse bilmiyor, benden başka. Ne gömdüm?"

"Bana nereye gömdüğünü söyleyebilir misin?"

"Saunanın yanında."

Duvara iğnelenmiş fotoğrafına bakıyordum. Gözlerimi kapattım. Saunayı düşündüm: Göl kenarındaki küçük yapı,

duvardaki ağlar, batıdaki kayalık zemin, doğuda babamın diktiği huş ağaçları. Kendimi çocukken gördüm; dizlerimin üzerinde, öne eğilmiş, siyah toprağın başında. Ağaçların arasında rüzgâr dolaşıyor, güneş sırtımı yakıyordu. Ve o anda bir anı geri geldi.

"Bir kuş," dedim. "Bir kuş gömdün."

Nefesini içine çekti.

"Saunanın dışındaki sundurmada buldun. Camlara çarpıp ölmüştü. Orada yatıyordu. Zift gibi siyah bir rengi vardı, küçük siyah gözünde bir parıltı. Çok güzeldi. Kürekle bir çukur kazdın. Aldığında hâlâ sıcaktı, az önce canlıymış gibiydi. Belki de güneş ısıtmıştı. Onu çukura bıraktın. Sonra iki çubuğu iple bağlayıp küçük bir haç yaptın. Pek ağlamazsın ama o gün ağladın. Çok üzülmüştün."

Çocuk artık daha hızlı nefes alıyordu; eskisi kadar heyecanlı görünmüyordu. Onun nefesini dinlerken, bir anda dayanılmaz bir düşünce geldi aklıma: Bir gün önce gömdüğüm kuşu düşündüm ve 16 Haziran'ın da var olduğunu, onun da en az 17'si kadar büyük bir evren olduğunu fark ettim. 17 Haziran'ın taşıdığı o muazzam yük, 16 Haziran kadar ağırdı. Çocuklukta her gün bir ton çeker.

"Bunu nereden biliyorsun?" diye fısıldadı.

"Anlatmaya çalıştığım şey bu," dedim. "Ben senim. Taşıdığın her özellik, düşüncelerin, duyguların aynı zamanda benim."

Sessizlik.

"Senin hakkında her şeyi biliyorum. Futbola delicesine düşkün olduğunu, saatlerce penaltı çalıştığını, koşmadan, Sócrates gibi. Nelerden korktuğunu biliyorum. Su pompasından kor-

kuyorsun; çok gürültülü. En çok da bodrumdan, çünkü Tora seni oraya kilitlemişti. Her geçişinde kanın çekiliyor. Her seferinde."

"Evet," dedi çocuk.

"Korktuğunda seni güvende hissettirenin baban olduğunu da biliyorum. Tıpkı bugün, savaş uçakları evin üstünden geçerken babanın elini sıkıca tuttuğunda olduğu gibi."

"Evet," dedi çocuk yine.

"Senin için birkaç saat önceydi. Benim için otuz yedi yıl önce. Babamın yumuşak elini hatırlıyorum. Ellerinin yumuşak olduğunu biliyorsun, değil mi?"

"Evet," dedi. "Zımparalanmış gibi."

"Evet!"

Güldüm.

"Çok düşündüğünü ama pek anlatmak istemediğini biliyorum. Bazen çok yalnız hissettiğini de."

Sessiz kaldı.

"Dün gece kötü bir rüya gördüğünü de biliyorum. Hâlâ aklında ama kimseye anlatamıyorsun."

Hattın diğer ucunda sessizlik vardı. Nefesini tutmuş gibiydi.

"Rüyayı da biliyorum."

"Ne?" dedi, neredeyse duyulmayacak kadar kısık sesle.

"Annen ve babanla çiçek topluyordun. Sadece mavi olanları toplaman gerekiyordu. Ama elindekilerden biri kırmızıydı."

Yine sessizlik.

"Ve sonra başına çok kötü bir şey geleceğini anladın."

Ağlamak üzereydi.

"Ama bu sadece bir rüyaydı, sevgili dostum. Gerçek değildi. Saçma bir rüya."

"Baban Stockholm'e gittiği için kaygılı olduğunu da biliyorum," dedim. "Gitmesini istememiştin, bunun hakkında da konuşmak istiyorum seninle. Ama önce bir şey soracağım."

"Ne?"

"Bana inanıyor musun?"

Ardından gelen sessizlikte, sanki birdenbire gezegenin dönüş hızını hissettim; Güneş sisteminin içinde ne kadar büyük bir hızla savrulduğumuzu. Çocukla konuşmam, her zamankinden daha büyük bir mucizeydi artık; çünkü o sadece kırk yıl ötede değil, 500.000 ışık yılı uzaklıktaydı. Aramızdaki boşluk zamanla, mesafeyle, yalnızlıkla ve kederle doluydu. Bir sonraki sözünü söylediğinde sesi öyle uzaktan geliyordu ki, daha önce hiç bu kadar uzağa düşmemişti.

"Evet," dedi. Sonra, zar zor seçebildiğim bir mırıltıyla: "Sen bensin."

İşte kelimesi kelimesine böyle oldu. Çocuğa kim olduğumu söylediğimde ve bana inandığında olan buydu. O anı biraz farklı hayal etmiştim, neden emin değilim; belki bir şekilde birleşir, aynı kişi oluruz sanmıştım. Ama o hâlâ oydu, ben de hâlâ bendim ve etkileşimimiz devam ediyordu. O utangaç ve nazikti, ben temkinli ve koruyucuydum. Geleceğe dair bilmek istediği bir şey olup olmadığını sordum, ilk sorusunun ne olacağını zaten biliyordum.

"Dünya Kupası'nı kim kazanıyor?" diye sordu.

"Hoşuna gitmeyecek," dedim.

"Kim?"

"Arjantin."

"Olamaz," dedi.

"Evet."

"Peki ya Brezilyalılar?"

"Çeyrek finalde Fransızlara penaltılarda eleniyor."

"Fransızlara mı?" dedi hayal kırıklığıyla.

"Brezilyalıların ilk penaltısını kimin kaçırdığını duyduğunda hoşuna gitmeyecek."

"Kim?"

"Sócrates..."

"Hayır!"

"Evet."

Kıvranıp durduğunu, kendi kendine mırıldandığını duydum: "Nasıl kaçırır?" Sonra bana bir şey sormaya çalıştı ama bir türlü doğru kelimeleri bulamadı.

"Peki benimle ilgili bir şey sorabilir miyim?" dedi sonra.

"Neyi öğrenmek istiyorsun?"

"Hiç köpeğim oluyor mu?"

"Nasıl?"

"Köpeğim oluyor mu?"

"Köpek mi?" dedim.

Sonra birden hatırladım, tamamen unutmuştum: Çocukken bir köpeğim olsun diye duyduğum o çılgın isteği. Yıllar boyunca her Noel'de, her doğum gününde bir köpek istedim, köpekle ilgili çizgi romanlar çizdim, adını bile koymuştum: Timmy. Ve her doğum günüm geldiğinde, yine bana köpek alınmadığında aynı hayal kırıklığını yaşadım.

"Hayır," dedim. "Üzgünüm Vidar, ama sana yalan söyleyemem. Hiçbir zaman bir köpeğin olmuyor."

"Hımm. Eh, neyse."

"Ama biliyor musun? Hiçbir zaman köpeğimin olmaması beni rahatsız etmiyor."

"Peki ileride..." dedi çocuk ve sustu.

"İleride ne?"

"Karikatürist oluyor muyum?"

Çocukken benim için bu kadar hayati olan o hayalin başına ne geldiğini hiç oturup düşünmemiştim: Ya karikatürist olmak ya da ölmek. Umutsuzluğa benzeyen bir şeye dönüşen ateşli bir arzu vardı, sonra birden yok oldu; ama bir patlamayla değil, yavaş yavaş sönüp gitti. Bunun üzerine hiç düşünmemiştim, bu da ona verecek bir cevabım olmadığı anlamına geliyordu. Ne söyleyeceğimi bilmiyordum. Ve o sessizlikte, çocuğun beklentisini duydum; sanki kaderi tam o anda, oracıkta belirlenecekti.

"Evet," dedim. "Oldun."

"Yok canım?" dedi çocuk.

"Evet. Hem de İsveç'in en iyi karikatüristi."

"Ne?"

"İşlerin pek çok dile çevrildi, dünyaca ünlü oldun."

"Vay canına."

Saat 19.19'du. Sadece altı dakika kalmıştı, sonra annem yokuştan çıkacak ve bu görüşme bitecekti.

"Biliyor musun, Penceredeki Adam hâlâ bende. Babam bunca yıl onu bir kutuda saklamış, ben de sadece birkaç ay önce okudum. Eskiden penceredeki adamın ben olduğumu düşünürdüm; sana ulaşmak ve önemli bir şey söylemek için bana bir fırsat verilmiş gibi. Ama şimdi bunun tam tersi olabileceğini düşünmeye başladım; önemli bir şeyi söylemesi gerekenin sen olduğunu."

"Ne gibi?"

"Bilmiyorum. Ama sanırım bunun annemle bir ilgisi var."

"Annemle mi?"

"Evet. Son zamanlarda onu çok düşünüyorum. Gittikçe daha fazla. Ve son birkaç gündür... neredeyse durmadan onu düşünüyorum."

"Ben de onu düşünüyorum."

"Öyle mi?" dedim. "Ne düşünüyorsun?"

"Şey, acaba... Yani sadece... Bilmiyorum."

"Hayır, hadi söyle. Neyi merak ediyorsun?"

"Hayır, sadece... Bazen sanki..."

Sesini alçalttı, artık fısıldıyordu; annesinin, söylediklerini gölün aşağısından duyabileceğinden korkuyormuş gibiydi.

"Bazen sanki o..."

Nefesi yine hızlandı.

"Ne?" diye sordum.

"Bazen sanki benden hoşlanmıyormuş gibi geliyor."

"Bu çok korkunç."

"Evet," diye fısıldadı.

O kadar sessiz konuşuyordu ki duyabilmek için kulaklıkları kulaklarıma bastırmak zorunda kaldım.

"Beni tekrar sevmesi için ne yapabileceğimi düşünüyorum."

"Ah, Vidar," dedim ve yutkunduğunu duydum. "Hiçbir çocuk böyle bir şeyi düşünmek zorunda kalmamalı."

Hızlı hızlı nefes alıp verdi. Sonra ağlamaya başladı; kimse duymasın diye sessiz sessiz ağlayan insanlar gibi, hıçkırıkları zar zor duyuluyordu.

"Vidar," dedim. "Bilmen gereken bir şey var. Dinliyor musun?"

"Evet."

"Değersizliğe kapılma, Vidar."

"Yok."

"Sen çok değerlisin."

"Evet."

"Beni duyuyor musun?"

Hattın öbür ucunda hafif nefesi, açık pencereden gelen kuş sesleri.

"Duyuyor musun?"

Usulca iç çekti. Bu iç çekişin ne anlama geldiğini bilmiyordum.

"Sen çok değerlisin ve sevilmeye layıksın."

"Evet."

Saate baktım; annemin yokuştan çıkmasına bir ya da iki dakika kalmıştı.

"Seni unuttuğum için çok üzgünüm, Vidar. Bunu nasıl yapabildim bilmiyorum. Ama seni bir daha bırakmayacağım, beni duyuyor musun?"

"Evet."

"Seni bir daha asla bırakmayacağım."

"Yok."

Saate baktım ve bir anda zamanın kendisine, saniyelere, her şeyin çoktan olup bittiği gerçeğine, annemin her an yukarı çıkacak olmasına, bu anın da diğer her şey gibi geçici oluşuna karşı bir öfke hissettim.

"Eğer aramızdaki bu hikâye çizgi romanlarından biri olsaydı, ikimizi yazsaydın, nasıl biterdi?"

"Mutlu sonla," dedi. "Tüm hikâyelerim mutlu sonla bitiyor."

"Ne güzel. Ben de öyle düşünüyorum."

Duvara baktım, sandalda küreklerin başında çekilmiş fotoğrafımı gördüm. Dudaklarının kenarında belli belirsiz bir gülümseme vardı, neredeyse mutlu görünüyordu.

"Ah, dostum," diye fısıldadım.

Sonra kablonun cızırtısını duydum. Sandalye ayaklarının sürtünmesini.

"Annem geliyor," dedi. "Kapatmam lazım."

Bir tık sesi geldi ve hat koptu. Çocuk sahneden çıktı, 17 Haziran 1986'dan silinip gitti. Ondan kalan son iz, ayağa kalkarken sandalyesinin ahşap zeminde çıkardığı sürtünme sesiydi; sonra kaybolmuştu. Her zamanki gibi, görüntüsü bir süre içimde asılı kaldı; ışığı kapattıktan sonra birkaç saniye daha parlayan bir ampulün filamanı gibi. Onu mutfakta, annemin yokuş yukarı gelişini izlerken gördüm. İşte oradaydı: Üzerinde bir ton ağırlığında bir günü taşıyan çocuk.

Annemi alt etmeye karar verdim. Artık gerekli araçlara sahiptim, bunun mümkün olduğunu biliyordum. Bunca zaman, bunca arama, bunca emek... Gün artık bana aitti. Her saniyesini kontrol ediyordum ve onunla dilediğimi yapabilirdim. Evet, topladığım bilgileri kullanarak annemi kesin olarak yerle bir etmeye karar verdim; geriye kalan enkazda ilginç bir şey olup olmadığını görmek istiyordum.

Aramayı birkaç gündür planlıyordum. Kurgu karmaşıktı; söyleyeceklerim ve yapacaklarım mutlak bir hassasiyet gerektiriyordu. Masanın üzerinde ayrıntılı bir zaman çizelgesi duruyordu: Her bölüm için yazılmış bir metin, her hamle için kesin bir saat. Kulaklığımı takmıştım, elimde bir kalem vardı, gözlerim saate kilitlenmişti. Anı özenle seçmiştim: Sabahın ilerleyen saatlerinde, annemin dengesiz, bu yüzden de savunmasız olduğu kırılgan bir zaman dilimi. Numarayı çoktan çevirmiştim, parmağım yeşil tuşun üzerinde asılı duruyordu. Basmadan önce saniyeleri saydım.

"Yirmi altı, yirmi bir, yedi."

Zamanlamam kusursuzdu. Annemin kahvaltılık ekmekleri tam o an ekmek kızartma makinesinden fırlamıştı, bu da acele ettiği anlamına geliyordu. Tereyağını sürmesi, peyniri koyması gerekiyordu, ikisinin birlikte erimesini isterdi. Rahatsız edilmek istemediği bir an varsa o da buydu. Bu yüzden sesi, planladığım gibi, öfkeliydi.

"Geçen yaz ne yaptığını biliyorum," dedim.

"Pardon?" dedi annem. "Kimsiniz?"

"Dışarı bakın. Gölün üstüne çöken bulut kütlesini görüyor musunuz?"

"Ne?"

"Soruma cevap verin. Size doğru gelen o mavimsi siyah bulut kütlesini görüyor musunuz?"

"Evet?"

"İşte o fırtına benim."

"Saçmalıyorsunuz."

"Ben en büyük kâbusunuzum."

"Eğer bu bir şakaysa..."

"Kesin sesinizi ve dinleyin. Yemin ederim, çenenizi kapalı tutmazsanız bu iş sizin için iyi bitmeyecek."

Annemle bu şekilde konuşmak yanlıştı; midemi kaldırıyordu. Ama sesimin bir oktav yükseldiğini, korktuğumu fark etmemişti. Tamamen afallamış, dengesi bozulmuştu. Üzerine gitmek için yalnızca birkaç dakikam vardı.

"Yedi saniye içinde oğlunuz mutfağa girecek," dedim. "Ayakkabılarını çıkarmayı unutacak ama onu azarlamayacaksınız."

Kapının açıldığını duydum, takunyaların zemindeki sesini. Çocuk artık onunlaydı.

"Bir kavanoz isteyecek," dedim anneme.

"Anne," dedi çocuk. "Kavanozumuz var mı?"

"Solucan bulmaya gidecek," dedim.

"Solucan bulmaya gidiyorum," dedi çocuk.

"Ona yardım edeceksiniz," dedim. "Kavanozu bulacaksınız. Sesinizi yükseltmeyeceksiniz. Tostunuz umurumda değil. Ona yardım edeceksiniz."

"Kimsiniz siz?" diye fısıldadı annem. "Oğlumun mutfağa gireceğini nereden bildiniz?"

"Kavanozu verin. Buzdolabının üzerinde," dedim. "Orada bir tane var."

"Neler oluyor?"

"Yardım edin!"

"Buzdolabının üzerinde," dedi annem dalgın bir sesle. Sandalyenin çekildiğini duydum.

"Kimsiniz?" diye yineledi.

"Susun," dedim. "Kavanozu bulup çıkmasını bekleyelim. Çığlıklarınızı duymasını istemem."

"Çığlık mı? Çığlık atmıyorum ki."

"Henüz."

Çocuk kavanozu buldu ve mutfaktan çıktı. Yeniden yalnızdık.

"Ne olursa olsun," dedim, "hiçbir yere ayrılmayacaksınız. Telefonu kapatmayacaksınız."

Annem cevap vermedi, duyduğum tek şey hızlı nefes alışlarıydı.

"Masanın üzerindeki balık kovasını görüyor musunuz?" dedim. "Kırmızı olanı. Görüyor musunuz?"

"Ne diyorsunuz siz?"

"Turna ve iki levrek. Mutfak masasında, önünüzde."

"Evet?"

"Turnayı görüyor musunuz? Ölü gibi duran."

"Evet."

Saate baktım. Birkaç saniye bekledim. Sonra bağırdım:

"Uyan turna!"

Tam o anda turna sıçrayarak kovadan çıktı, masanın üzerinde çırpınmaya başladı.

"Saldır!" diye bağırdım. "Yakala onu!"

Balık masada çırpınıyor, anneme doğru ilerliyordu. Annem, hayatımda hiç duymadığım bir çığlık attı; tiz, hayvansı, saf panik. Sonrası karmakarışıktı: Masaya vuran kuyruk, devrilen sandalyeler, Tora'nın müziğin sesini açması, babamın koşarak gelişi.

"Ne oluyor burada!" diye bağırdı.

"Balığı tut!" diye haykırdı annem.

Turna balığı hâlâ canlı ve saldırgandı; masanın üzerinde taklalar atıp yere düşer, oradan da ahşap döşemede çırpınarak yoluna devam ederken verdiği mücadele, gerçekten görkemli bir son savaştı. Babam onu yakalamakta zorlandı; masanın altında dört ayak üzerinde sürünüyordu.

"Hiçbir yere gitmiyorsunuz," dedim anneme. "Dikkatle dinlemez ve söylediğim her şeyi harfiyen yapmazsanız bir dahaki sefere sizi gerçekten incitirim. Üzerinize balıktan çok daha kötüsünü salabilirim."

Annem konuşmadı. Babam sonunda balığı ele geçirmişti; kendi kendine küfrettiğini duydum, ardından birkaç boğuk patırtı geldi –balığı mı öldürmüştü? Sonra, "Müziği biraz kısar mısın, Tora!" diye bağırdı ve elinde kova, aceleyle tekrar dışarı çıktı.

"Orada mısınız?" dedim.

"Evet," dedi annem, ağlamanın eşiğinde olduğunu anlayabiliyordum. "Ne oluyor burada?" diye bağırırken sesi tizleşmişti.

"Sakin olun. Oturun."

Artık hıçkırıyordu; bedeni sesler çıkarıyordu, kendisinin bile farkında olmadığı şeylerdi bunlar –panikten doğan inlemeler.

"Şimdi dikkatle dinleyin," dedim. "Sizi görüyorum. Attığınız her adımı. Saçtığınız nefreti. Korkuttuğunuz insanları. Kocanıza nasıl davrandığınızı. Çocuklarınızı nasıl ihmal ettiğinizi. Her şeyi biliyorum. Fareyi gördünüz mü? Onu bir armağan olarak kabul edin."

"Hiçbir şey anlamıyorum," dedi annem, bu sefer hıçkırarak ağlıyordu. "Fare mi?" dedi hıçkırıkların arasından.

Tam o anda fare buzdolabının arkasından fırladı. Yerde telaşla dolandı. Annem çığlık çığlığaydı, delirmişti sanki.

"Otur aşağı!" diye bağırdım.

Babam mutfağa döndü.

"Neler oluyor?"

"Ona gitmesini söyle!" diye bağırdım. "Derhal mutfaktan çıksın! Söyle ona, yoksa daha fazla fare gönderirim!"

"Dışarı çık!" diye bağırdı annem.

"Ama..." dedi babam.

"Çıkar mısın!"

Babam gitti, ben de anneme tekrar oturmasını, sakinleşmesini söyledim. Fare yok olmuştu. Garip bir sessizlik çöktü; yalnızca annemin güçlü, kontrolsüz hıçkırıkları vardı.

"Sana bir sorum var," dedim. "Dürüstçe cevap verirsen bu konuşmayı burada bitiririz, bir daha seni aramam. Ama yalan söylersen, sana yaşatacağım cehennemin sadece başlangıcını görmüş olursun. Anlaşıldı mı?"

"Evet," diye fısıldadı. "Ne istersen yaparım."

"Geçen yaz. Alışveriş yapmak için arabayla çıktın, oğlun da seninle geldi. Ama süpermarkete vardığınızda park ettin ve ona arabada beklemesini söyledin. Seninle içeri girmek istedi ama hayır dedin, muhtemelen onu oradan oraya sürüklemek istemedin, öyle değil mi? Hım?"

"Bilmiyorum," dedi annem. "Hatırlamıyorum."

"Yalan söyleme!"

"Yalan söylemiyorum! Hatırlamıyorum!"

"O zaman arabada bekledi, ama sen uzun süre gelmedin, her zamankinden daha uzun bir süre. Oğlun endişeliydi, hep öyleydi; sürekli kaygılanan korkak bir baş belası değil miydi zaten! Zavallı, aciz bir şey! Haksız mıyım?"

"Ne..."

"Çirkin de! Ancak bir annenin sevebileceği bir yüze sahip olan çocuk, öyle değil mi?"

"Bilmiyorum..."

"Her neyse! Zavallı, beceriksiz oğlun çok uzun süre bekledi ve sonunda endişelenmeye başladı. Annesine bir şey mi olmuştu? Onu aramak için arabadan indi. Aslında arabadan ayrılmak istemiyordu ama başka çaresi yoktu; bir saat olmuştu, belki daha da fazla. Bir şey yapmak zorundaydı. Koca otoparkta dolaştı ama annesi ortalarda yoktu. Bunun üzerine markete girdi, her reyonu tek tek aradı ama annesi buhar olup uçmuştu! Sonra tekrar otoparka çıktı ve işte o an felaketin yaşandığını fark etti. Araba yoktu. Şimdi hatırladın mı?"

"Hayır..."

"Arabanın nereye park edildiğini bildiğinden neredeyse emindi, ama şimdi yoktu işte! Ya da belki unutmuştu? Çocuk o an gerçekten paniğe kapıldı. Annesi yoktu, araba yoktu ve o koca otoparkta yapayalnızdı. Arabaların arasında koşturmaya başladı, gözyaşları sel gibi akıyordu. Annesi neredeydi? Sen neredeydin?"

"Bilmiyorum, hatırlamıyorum..."

"Hayır, tabii."

"Hatırlayamıyorum, ben..."

"Sonunda çocuk bir araba kornası duydu, sendin o! Arabaya dönmüş, oğlunun orada olmadığını fark etmiş ve şimdi otoparkta onu arıyordun. Sana doğru koştu, can havliyle koştu ve arabaya atladı. Tanrım, nasıl da hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Hatırlıyor musun?"

"Hayır."

"Hayır mı? Perişan halde arabaya binen oğluna ne dediğini de mi hatırlamıyorsun?"

"Hayır..."

"Sana arabada kalmanı söylemiştim! Neden dediğimi yapmadın?"

"Bilmiyorum..."

"Aynen böyle söyledin. Her şey çocuğun suçuydu, senin değil. Hiçbir açıklama yoktu, hiçbir özür yoktu, sakinleşmek için zaman geçtikten sonra bile. Sonra da ikiniz sessizce eve gittiniz. Çocuğun korkusuna dair tek kelime bile edilmedi; her şey onun hatasıydı. Ve her zamanki gibi, olan biten onun için bir muammaydı, aklı almıyordu. Ama işte tam o sırada oldu, eve dönüş yolunda; arka koltuktan annesinin ensesine bakarken, ince elini vites kolunun üzerinde görürken. Önden gelen sarımsaklı geğirti kokusunu aldı. Hafif sarımsak dalgaları art arda arabayı doldurup kayboluyordu. Ve o an anladı. Bir yerde yemek yemiştin. Oğlun arabada tek başına, endişeyle beklerken sen bir şeyler yemeye gitmiştin. Bunu bir daha hiç konuşmadınız, ikiniz de. Ama o düşündü. Yıllar sonra bile, arabayı dolduran o sarımsak kokusunu hatırlayacak. O günü asla unutmayacak. Asla anlayamayacak. Oğlun arabada yalnızken gerçekten yemeğe mi gittin?"

Konuşmayı kestim ve annemin hıçkırıklarını duydum, fonda George Michael'dan *Careless Whisper* çalıyordu.

"Gittin mi?" diye sordum.

"Ne?"

"Yemeğe gittin mi? Bilmek istiyorum."

"Bilmiyorum... Bunların hiçbirini hatırlamıyorum."

"Nasıl olur da..."

Konuşmayı bırakmak zorunda kaldım; sesim titredi, yutkundum, derin bir nefes aldım.

"Yedi yaşında bir çocuğu bir saat boyunca otoparkta nasıl yalnız bırakırsın? Nasıl bir anne..."

Sustum. Gözlerimi kapattım.

"Nasıl bir anne..."

Ve işte o an oldu: Hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladım. Bu planın bir parçası değildi ve başladığım anda duramadım. Ne kadar acınasıydı; kontrolümü kaybettiğim için kendimden nefret ediyordum. Gitgide daha da şiddetli ağladım ve sonunda gözyaşlarımı bastıramadığım için kendime öfkelendim. Kalktım ve kanepenin yanındaki lambayı öyle sert tekmeledim ki duvara çarpıp devrildi.

"Nasıl bir anne..." dedim yine, ama bir kelime daha edemedim, nefes alamıyordum. Hattın diğer ucunda annem artık sessizdi.

"Nasıl bir anne..." dedim ve sonra öfkeyle bağırdım. Annemin tarafında çıt çıkmıyordu. Kanepede cenin pozisyonuna kıvrıldım; artık gözyaşlarını tutmaya çalışmıyor, kontrolsüzce ağlıyordum.

"Onu hiç sevdin mi?" diye fısıldadım sonunda ve bir yanıt bekledim ama hiçbir şey duymadım. "Onu hiç sevdin mi?" diye yineledim, ama hat tamamen sessizdi; yan odadan Tora'nın müziğini bile duyamıyordum. Hiçbir şey yoktu, sonra kesik kesik bir ses duyuldu; arama düştükten sonra gelen o ses. Annem telefonu kapatmıştı.

Yürümekten bıkmıştım, trene bindim.

Şehirden güneye giden yeşil hat. Her istasyonda peronlar cazibesini biraz daha yitiriyordu; sanki renkleri, çekiciliği istasyon istasyon sönüp gitmişti. İndiğimdeyse geriye sadece en temel şeyler kalmıştı: Dar bir asfalt şeridi, birkaç bank ve oradan en hızlı çıkış yolunu gösteren bir tarife. Gökyüzü alçak ve basıktı; ince bir temmuz yağmuru yağıyordu. Huzurevine vardığımda yaşlılar ortak salonda öğle yemeklerini bitirmek üzereydi. Annemi sordum, görevliler onun yerine doğru baktılar. Garip, az önce buradaydı, belki yemeğini bitirince odasına dönmüştür? Masasına göz gezdirdim: Pencere kenarında bir yer, muhtemelen yağmuru izliyordu; bir bardak meyve suyu ve tabakta bir kurabiye. Kenarlarından didiklemiş, ortasını hiç dokunmadan bırakmıştı; her yanı diş izleriyle çevriliydi, bir testere ağzını andırıyordu.

"Öğle yemeğinde sandviç mi yiyor?" diye sordum.

"Evet," dedi bakıcı. "Boğazına bir lokma sokabilirsek seviniyoruz."

Annemin kapısı kapalıydı. Tıklattım ve hemen arkasından sesini duydum:
"Ne oluyor burada?"

Yatağına henüz dönmüştü.

"Ah," dedi beni görünce. "Sen miydin?"

Yastığı sırtının arkasında kabartarak yerleşmesini izledim. Son gelişimden beri kilo vermişti.

"Kötü beslendiğini söylüyorlar," dedim.

"Olabilir."

"Nasılsın?"

"Eh, biliyorsun işte..." dedi, gözlerinde anlık bir nefret parladı. "Ne söylememi istiyorsun, Vidar?"

"Bilmem," dedim.

"İşte."

Hangi ruh halinde olduğunu biliyordum, susmanın en iyisi olduğunu biliyordum. Ne söylesem yine saldırıya geçecekti. Saatime baktım, hâlâ biraz erkendi. Pencereye gidip dışarı baktım. Sahnenin içinde bir melankoli vardı; boş park yerleriyle dolu sokaklara çöken türden bir hüzün. Ceketini başına çekmiş bir kadın koşarak geçti.

"Yine porno mu seyrediyor?" diye sordu annem.

"Ne, kim?"

"Karşıdaki adam. Sürekli porno seyrediyor. Durmaksızın."

Gözlerim yolun karşısındaki apartmanların pencerelerinde gezindi ama bir yaşam belirtisi yoktu.

"Gel buraya, sana bir bakayım," dedi annem.

Sesindeki yumuşaklık, az önce terslediği için pişmanlık duyduğunu düşünmeme neden oldu. Yatağın kenarına oturdum. Elini saçlarımda gezdirdi, öne doğru taradı; dikkatle, sabırla, kararlı bir şekilde perçemimi alnıma düzgünce yerleştirdi.

"Ne yapıyorsun anne?"

"Ne düşündüğümü biliyorsun."

"Hayır, ne düşünüyorsun?"

Onu inceledim. Yatağın yanında, geçen gelişimde olmayan bir makine vardı. Bir monitör, düğmeler, paslanmaz çeliğe bağlanan kablolar... Ne işe yaradığını anlamak imkânsızdı ama odaya tuhaf bir ağırlık katıyordu. Burada yaşayan kişinin sadece yaşlı olmadığını, hasta da olabileceğini haber veriyordu.

"Bu ne için?" diye sordum makineyi göstererek.

"Nereden bileyim."

Cihaza ilk kez görüyormuş gibi baktı. Sonra kablolardan birini alıp ucuna kadar izledi, parmağına takılan küçük mandalı hayretle inceledi.

"Hiçbir fikrim yok."

Yılların ona ne kadar acımasız davrandığını gördüm: Göz altı torbaları, seyrekleşmiş saçları. Makyaj yapmamıştı, bu onun için alışılmadık bir şeydi. Huzurevine taşındıktan sonra bile görünümüne özen göstermişti ama artık bundan vazgeçmiş gibiydi. Oysa annem, kendi güzelliğine her zaman hayran olmuştu. Çocukluğumdan bir anı: Bir gün onunla kuaföre gitmiştim. Ben bir kanepede beklerken saçını kestirip boyatıyordu. Oturduğum yerden aynada kendini inceleyişini

görebiliyordum. Yüz hatlarını sakin sakin süzüşünde neredeyse erotik bir şey vardı. O an fark etmiştim, asla doyurulamayan bir susuzluktu bu. İki saat boyunca, bir an bile gözünü ayırmadan, kendi yansımasına açgözlülükle bakmıştı.

"Geçen geldiğimde babamı sormuştun," dedim.

"Ne zaman geldiğini bile hatırlamıyorum!" dedi. "O kadar zaman oldu ki."

Sessizlik. Hâlâ makinenin kablosuna bakıyordu. Kabloyu işaret parmağına doladı, düzgün bir halka yaptı, masaya bıraktı. Sonra duygusuz bir yüzle pencereye döndü.

"Ona çok öfkeliyim."

"Neden?"

"Eh," dedi. "Bilmiyorum."

Yağmur şiddetlenmişti, camlara sıçrıyordu. Odaya giren ışık benek benekti. Pencereye döndüğünde yüzü lekeli görünüyordu.

"Beni ziyarete de gelmiyor."

Sonra bana baktı, gözleri nefretle yanıyordu.

"Bunu açıklayabilir misin? Neden hiç gelmiyor? Ben burada çürürken bir kere bile geldi mi!"

"Sanmıyorum," dedim.

"Nerede peki?"

"Yazlıkta."

"Ne?" Soğuk bir kahkaha attı. "Orada ne yapıyor?"

"Yaz sonuçta."

"Ah tabii..."

"İstersen arayalım mı?"

"Peh," dedi kısa bir sessizlikten sonra. "Cehenneme kadar yolu var."

Komodinin üzerindeki gazeteyi alıp hışır hışır karıştırdı; kahvaltı masasında tostunu yerkenki o uykulu, huzursuz hareketler.

"Bahçeyle ilgileniyor mu bari?" diye sordu ansızın.

"Kim?"

"Baban."

"Bilmem."

"Elbette ilgilenmiyordur. Gerçekten bıktım ondan. Ver telefonu."

Telefonumu çıkarıp saate baktım. 11.46. Neredeyse kusursuz. 17 Haziran 1986'da annem bu saatte alışverişe çıkmış olurdu; yağmur yeni başlamış, babamsa mutfak masasının başına kurulup kapalı gökyüzüne somurtarak bakıyor. Numarayı çevirdim, hoparlöre aldım, telefonu anneme uzattım. Bir iki çalıştan sonra babam açtı.

"Evet, alo?"

Telefona her cevap verdiğinde olduğu gibi sesinde yine o direnç vardı. Annem önce elindeki telefona, sonra bana baktı. Ona doğru başımı salladım.

"Benim," dedi annem.

Sessizlik.

"Kim?" dedi babam.

"Saçmalama."

"Ama... Nereden arıyorsun?"

"Sence?"

"Ne? Markette misin?"

"Markette miyim?! Aklını mı yitirdin?"

"Telefonu nereden buldun? Bir şey mi oldu?"

"Hayır. Sana turpları toplamanı hatırlatmak istedim."

"Turpları mı?"

"Evet, turpları. Yemeyeceksen bile topla."

"Çoğunu topladım zaten."

"Güzel. Çürümeye bırakmanın anlamı yok."

"Birkaç tane kaldı ama onlar da can çekişiyor."

"Hımm. Gözün üstlerinde olsun."

Babam güldü.

"Anlamıyorum. Sırf turplar için mi aradın?"

"Evet?"

"Eve gelince söylesen olmaz mıydı?"

"Aramasaydım yapmazdın."

"Lütfen ama..."

"Gerçek bu. Yoksa hiçbir şey yapılmıyor. Hiçbir şey!"

Babamı gözümde canlandırdım; bakışları masada, birdenbire çökmüş.

"Bu bitmeyen güvensizlik," diye mırıldandı.

"Güvensizlik mi?"

"Gerçekten bu kadar mı işe yaramazım?"

"Onu demiyorum, ben..."

Ama doğru kelimeleri bulamadı, belki de ilgisini kaybetti. Bu konuşmayı defalarca yapmışlardı. Bağlantıda küçük bir çıtırtı oldu, geldiği gibi kayboldu. Annem pencereden dışarı baktı; yağmur pervaza tıkır tıkır vuruyordu.

"Orada da mı yağmur var?" diye sordu.

"Evet," dedi babam. "Yeni başladı."

"Burada yağıyor," diye mırıldandı annem. "Neredeyse kutsal kitaplardan fırlamış gibi."

"Hımm. O zaman buraya da gelir yakında."

Annem derin bir iç çekti. Yorgun görünüyordu.

"Ne zaman eve dönüyorsun, Lennart?"

"Bugün Stockholm'e gidiyorum. Biliyorsun."

"Öyle mi..."

Gözlerinde ani bir parıltı belirdi. Başta anlamadım.

"Bu yolculuklarda gerçekten ne yaptığını bana ne zaman anlatacaksın?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Ne zaman anlatacaksın?"

"Çalışıyorum."

"Beni bu kadar aptal mı sanıyorsun? Yaz ortasında kim durup dururken işe çağrılır? Ne yaptığını biliyorum."

"Ne yaptığımı mı? Çalışıyorum."

"O kadına gittiğini biliyorum."

Babam sustu. Sadece ağır nefes alışları duyuluyordu.

"Beni ne kadar... beni ne kadar yaraladığını bile bile arkamdan işler çevirmeye devam ettiğini biliyorum..."

Avuçlarını gözlerine bastırdı. Konuşmaya çalıştı ama sesi çıkmadı.

"Hayatım," dedi babam.

"Beni nasıl yaraladığını bile bile..."

"Hayatım, ben..."

"Yalvardım sana! Lütfen, onu görmeyi bırak dedim! Ama kendine engel olamadın..."

"Neden bunları telefonda konuşuyoruz? Nereden aradığını neden söylemiyorsun? Eve gelince konuşamaz mıyız?"

"Kim bilir eve dönecek miyim!" diye bağırdı annem.

"Hayatım, tabii ki döneceksin..."

Annem ağlamaya başladı.

"Çocuklarla beni yalnız bırakma diye yalvarmama rağmen. Tek başıma onlarla olmayı beceremiyorum. Beni onlarla yalnız bırakma!"

"Hayatım, sakin ol. Eve gelince sakince konuşuruz."

Annem hıçkırarak ağlıyordu.

"Beni bırakma," dedi.

"Seni bırakmayacağım."

Yatağın kenarında oturuyordum, babam kadar sessizdim. Ne yapacağımı bilmiyordum. Koluna dokunmam, yanağını okşamam gerektiğini düşündüm ama nasıl yapacağımı bir türlü çıkaramadım. Ağladığında başka birine dönüşüyordu; küçücük, kırılgan. Yaşlı kadından eser kalmıyordu, yatağımın önünde küçük bir kız yatıyordu sanki.

"Çok iğrençti," dedi annem.

"İğrenç olan ne?"

"O yolculuklardan sonra eve geldiğinde... Bilmiyormuş gibi davrandım ama çok iğrençti."

"Hayatım..."

"İğrençti! Bana her yaklaştığında... Onu hissediyordum. İçinde olduğunu hissediyordum. Ve tek kelime etmedik. Hiç konuşmadık."

"Şimdi konuşabiliriz," dedi babam.

"Ah, Lennart..." Bir mendil alıp yanaklarını sildi.

"Şuna bak," dedi. "Rimelim akmış..."

"Özledim seni, Lennart."

Sessizlik. Babamın sesi de titredi. Boğazını temizledi.

"Ben de seni özledim."

Annem güldü.

"İkimiz," dedi. Gözlerini kapattı, yüzüne bir gülümseme yayıldı. "Çocuklar küçükken onları uyutmaya çalıştığımız zamanları hatırlıyor musun? Ben Vidar'la, sen Tora'yla odanın iki yanında... Uyuduklarında sessizce çıkardık ama kapıda dönüp bir süre bakardık. Hatırlıyor musun?"

"Evet," dedi babam.

"O zaman birbirimize hep ne fısıldardık?"

"'Gerçekten biz mi yaptık onları?'"

Annem başını sallayıp güldü, sonra sustu. Telefona baktı. Gözyaşlarını sildiğini gördüm, babamın sessiz ağlayışını duydum.

"Seni sevdim," dedi annem.

"Ama tatlım..."

"Seni sevdim ama bunu çok geç fark ettim."

"Geç değil."

"Çok şey yaptım... ama açıklayamam. Sen hastalandığında..."

"Hastalandığımda mı?"

"Seni hastanede yapayalnız bıraktım, nasıl yaptım bilmiyorum. Seni görmeye gelmek için paltomu giydiğim o kadar çok an oldu ki... Ama yapamadım. Yapamadım. Seni ölürken görmeye dayanamadım."

"Ama hayatım," dedi babam. "Neden bahsediyorsun?"

"Sanırım o zaman hâlâ senden nefret ediyordum, yaptıkların yüzünden. Bırakamadım, içimde tutamadım. Ama şimdi pişmanım, seni yalnız bıraktığım için. Biliyorum, her gün beni sormuşsun. Nasıl yapabildim? Vedalaşma şansımız bile olmadı."

"Hasta değilim," dedi babam. "Ölmüyorum."

Sonra bir sessizlik oldu, zaman geçti. Yazlığın dışındaki yumuşak çimlerin üzerine yağmur çiseliyordu, huzurevinin duvarlarını ise sağanak kamçılıyordu.

"Şimdi gitmem gerekiyor, Lennart."

Sessizlik.

"Beni duydun mu?"

"Evet," diye mırıldandı babam.

"Şimdi kapatıyorum."

"Tamam," dedi babam. "Sonra daha fazla konuşuruz."

Tuhaf, mucizevî bir gece. Pencerenin öte yanında karanlık var; sokak lambaları bozuk, arabalar sokağımdan kaçınmaya başlamış, dışarısı zifirî karanlık. Ufukta sabahın yaklaştığını hatırlatan tek pembe iz yok. Eğer son şafak çoktan söktüyse, dünyanın hali bu demek: Sonsuz gece. Uyuyamıyorum ama tam anlamıyla uyanık da değilim; çünkü öyle olsaydım, gecenin bu kadar büyük bir kısmı nasıl olur da benden habersiz geçip giderdi? Komodinin üzerinde not defterim duruyor. Şimdi karıştırırken yeni bir notla karşılaşıyorum. Bu da nereden çıktı?

Taş basamakta parıldayan cam kırıkları.

Sayfaları geriye doğru çeviriyorum, yazdıklarımı anlamıyorum. El yazım zaten çoğu zaman okunaksızdır ama seçebildiğim kelimeler de anlamsız. Başka bir yerde şunu karalamışım:

Annem şakaklarımı sevmiyor; şakaklarımı görmek, kafatasımın hatlarına bakıyor gibi hissettiriyormuş ona.

Bu da nereden çıktı şimdi? Annemin böyle bir şey söylediğini hatırlamıyorum. O kadar çok tuhaf, merak uyandırıcı şey var

ki tek mantıklı açıklama, bunları benim değil, bir başkasının yazmış olması.

Bu gece şimdiye kadarki en uzun gece. Tavana bakıyor, karanlığı dinliyorum. Dışarıdan bir araba sesi geliyor. Babamın küçük Renault'sunun, traktör yolunu tırmanırken çıkardığı o tiz motor sesini hatırlatıyor. İşte gidiyor! Stockholm'e doğru. Yan koltukta hafta sonu için hazırladığı çantası. Cam hafif aralık, ağzında ince bir puro; külünü aralıktan dışarı vuruyor, rüzgâr saçlarını her yöne savuruyor. Otobanda hızlı sürüyor. Karnında kelebekler mi var, ateşli bir özlem mi? Az sonra ona kavuşacak. Arzu güçlü mü, daha mı hızlanıyor? Sürerken hiç bizi düşünüyor mu, ailesine ne yaptığını? Belki yol kenarında durup kendiyle tartışıyordur. Bir eli arabanın sıcak tavanında, en azından kısa bir tereddüt anı... Sonra yeniden direksiyonun başına geçip sevgilisine doğru yola koyuluyor.

Uykusuz gecelerin kendine özgü sesleri vardır ve ben hepsini ezbere bilirim. O sesleri dinleyerek gecenin hangi evresinde olduğumu anlayabilirim. Akşamın erken saatlerinde Foodora motorları; gece ilerledikçe seyrekleşir, sonra tamamen kaybolurlar. 23.00 gibi sokaktan yükselen bağırışlar; pizzacı kapanır ve her zamanki sarhoşlar sendeleyerek dışarı dökülür. 23.30-00.00 civarı Japonya'dan gelme hızlı arabalarıyla genç Suriyeliler belirir, düzlükte patinaj çekerler. Onlar da dağıldıktan sonra pencerenin ötesindeki dinginlik, binaların seslerini ortaya çıkarır. Asansör boşluğunda yukarı aşağı giden kabinin motoru, hep takılan kapı kilidi, zemin kattaki kapının durmadan çarpışı. Şafaktan önceki birkaç saat öyle sessizdir ki, ta Lidingövägen'deki trafiği duyarım. Finlandiya'dan gelen ilk feribot 04.30'da yanaşır, kamyonlar bomboş şehirden geçer. Hemen ardından ilk pazarcılar meydanda belirir, kaldırım

taşlarını hortumla yıkarlar. Küçük, hüzünlü pazar şekillenmeye başlar; yıpranmış tezgâhlar kurulur, mallar indirilir –su balonu kadar şişkin yaban mersinleri, yarı saydam ahududular.

Bu gece tüm o tanıdık sesleri takip ediyorum, ama sonra başka bir şey duyuyorum; daha önce hiç duymadığım bir şey. Duvarların içinde su var sanki; duvar kâğıdının hemen ardında tuhaf bir çağlama, bir fokurtu. Oda küçülüyor, rüya görüyorum; burası bir oda değil, bir denizaltı. Yüzeyin on bin metre altında, gece vakti okyanusta ağır ağır ilerliyorum. Gövdeye kulağımı dayarsam öte taraftan sesler duyuyorum –fısıldaşmalar, sayısız ses; hepsi bana önemli bir şey anlatmak istiyor ama bir kelimeyi bile seçemiyorum. Bu sıradan bir gece değil; bu başka bir gece, yeni bir gece. Evet, tuhaf, mucizevî bir gece ve yeni seslerle dolu. Dışarıdan tanımlayamadığım bir ses geldiği için yataktan kalkıyorum. Ne olduğunu çözemiyorum; daha önce hiç duymadığım bir şey. Havada titreşen bir rezonans mı, yoksa yüksek voltajlı bir akım mı? Derken panjurun arasından göz alan bir ışık yarıyor odayı. İlk anda parkın öbür ucundaki kasisten geçen bir arabanın farı sanıyorum ama bu ışık daha parlak ve odama dolmaya devam ediyor; gümüşi beyaz, duvarda keskin bir yansıma. Yataktan kalkıp panjuru açıyorum ve gece göğünde bir mızrak görüyorum; gök kubbede ağır ağır ilerliyor. Kıpırdamadan duruyorum, afallamış halde. Gümüşten ya da fosfordan bir mızrak; yukarıda bir yay çizerek süzülüyor. Başta yanlış gördüğümü düşünüyorum; belki camda bir yansıma bu. Lambayı kapatıyor, banyo kapısını örtüyorum ama mızrak hâlâ orada, iletkenmiş gibi hafif hafif titreşiyor. Balkona çıkıyorum. Hava sıcak ve nemli; biraz önce yağan yağmurdan sonra toprak gibi kokuyor. Gökyüzü pırıl pırıl, yıldızlar keskin. Ve mızrak orada, sessiz yolculuğunda; apaçık bir mızrak, göklerin içinden parlayarak

ağır ağır başımın üstünden geçiyor. Parlaklığa alıştıkça gözümü kırpmadan bakabiliyorum. Hayatımda gördüğüm en güzel şey bu. Mızrak köpürüyor gibi, kenarları sanki gözenekli. Bir tür uzay gemisi, bir geçit olmalı diye düşünüyorum. Sonra fark ediyorum: Bu bir galaksi. Çubuklu bir galaksi, yan yatmış bir sarmal galaksi. Ve bu galaksi şimdi sessizce dünyanın üstünden geçiyor. Bunun eşsiz bir an olduğunu anlıyorum. Yedi yüz milyar yılda bir rastlanacak türden bir şey: Bir galaksinin böylesine elverişli bir konumda, böylesine yakından geçmesi. Ve biliyorum: O yıldızların arasında bir yerde benim yıldızım var, etrafında dönen gezegenim; göl kenarındaki yazlık! Ağaçların ötesinde parıldayan su! Kamyon yolu! Ve lastik izlerinin arasındaki yumuşak çimenliğin ortasında çocuk sırtüstü yatmış gökyüzüne bakıyor. Küçücük bedeninin iki yanında çiçekler; düğün çiçekleri, çan çiçekleri, onlara doğru eğilen acı baklalar. Bulutların hızla şekil değiştirmesini mi izliyor, yoksa bulutların ötesine mi bakıyor? Bana mı bakıyor? Beni gördüğünde irkiliyor, balkon korkuluğuna tutunmak zorunda kalıyorum. Bana gülümsüyor sanıyorum ama emin değilim, belki de güneşte gözlerini kısıyor. Kollarını açıyor, ipeksi çimenlerin içinde bir haç gibi geriniyor. Ve hiç de mutlu olmadığını görüyorum. Ağlıyor! *Neden yalnızım? Annem ve babam nerede? Ablam nerede?* Çocuk gözlerini kapatıyor, dudakları kımıldamaya başlıyor. İlk başta ne dediğini duyamıyorum, sonra tekrar söylüyor: "Bırak beni, seni pislik."

Ses şimdi daha da yükseliyor; titreşim güçleniyor, sanki voltaj artıyor. Ve o an anlıyorum: Bu elektrik değil. Sinekler, eşekarıları, arılar bunlar; ağaçlardaki rüzgâr. Mızraktan yükselen ses doğanın orgu sanki, geçip giderken bir kükremeye dönüşüyor. Her şey bir iki dakika içinde sona eriyor. Mızrak, karanlık

gökyüzündeki yolculuğunu sürdürüyor ve bir an sonra yok oluyor. Yatağıma dönüyorum. Sonsuz gece yerinde sayıyor.

Mızrak başımın üstünden süzülüp geçti, ama yine de bana isabet etti.

Mızrağı atan kimdi?

Bunu soran, mızrağın delip geçtiği kişi; benim.

Mellberg'in evinin dışındaki leylaklardan birinin arkasında saklanıyordum; bir süredir oradaydım ve üşümeye başlamıştım. Harika bir yaz günüydü ama alacakaranlık çöker çökmez her şey sevimsiz bir hal aldı; gölgeler uzadı, maviye döndü. Hâlâ kararımı vermemiştim, bu adımı atmanın gerçek bir risk taşıdığını biliyordum. Pencereden içeri baktığımda sıcak ışıkların altında hareket eden insanları gördüm; annesinin kiler kapısını açıp kapatmasını, kaygısız çocukların odalar arasında dolaşmasını. Buzdolabının üzerinde mıknatıslarla tutturulmuş notlar vardı –belli ki yapılacak şeylerle dolu bir hayatın izleri: Parti davetiyeleri, aileye gelecek hafta da hayatlarına kaldıkları yerden devam etmelerini hatırlatan şeyler.

İçeri girmemem gerektiğini biliyordum ama başka çarem yoktu. Günün erken saatlerinde Caroline'den bir mesaj almıştım. Uzun zamandır ondan haber almamıştım, bu yüzden böyle bir mesajı hiç beklemiyordum. Bir video dosyası vardı; koridordaki olaydan, daha önce görmediğim bir kayıt. Videoyu seyrettim, sonra bir daha seyrettim ve kararımı verdim. Bana her açıdan zarar verebilecek olsa bile Mellberg'i görmem gerekiyordu. Davaya dört gün vardı; hazırlık yapıyordum,

yani ne olduğunu bilmediğimi iddia edemezdim, çünkü biliyordum. Hakkımda iki suçlama daha yöneltilmişti; böylece üç ayrı suçlamaya karşı kendimi savunacaktım. Yapmak üzere olduğum şey, yani koruma emrini tekrar tekrar ihlal etmek de dördüncüsü olacaktı. Aptalcaydı, tehlikeliydi, her yönüyle yanlıştı.

Sonra birden karar verdim ve yaptım. Çalının arkasında saklandığım yerden çıktım, bahçeye girdim, çimlerin üzerinden geçtim, posta kutusunu iki kez kontrol ettim; evet, üzerinde MELLBERG yazıyordu. Zili çaldım. Kapıyı yedi yaşlarında, gözleri pırıl pırıl, meraklı bir oğlan açtı; arkasında, koridorda Mellberg vardı. Beni gördüğünde, gelenin ben olduğumu fark ettiğinde, omzunun üzerinden bağırdı:

"Baba!"

"Sana zarar vermeyeceğim," dedim hemen.

"Baba!" diye bağırdı Mellberg, bu kez daha yüksek, daha tiz.

"Lütfen, yalvarıyorum. Sadece konuşmak istiyorum."

Annesinin başı mutfaktan uzandı. Beni görür görmez anladı; koşup çocuğu kendine çekti. Gözlerindeki korkuyu gördüm. Öyle acıydı ki bu, gerçekten çocuğa zarar vereceğimi düşündüğünü fark etmek içimi parçaladı.

"Defol buradan!" diye bağırdı anne.

"Baba!" diye bağırdı Mellberg yine.

"Ronny!" diye bağırdı annesi, avazı çıktığı kadar.

"Lütfen," diye mırıldandım. "Sadece bir dakikanızı alacağım..."

O sırada adam, evin erkeği Ronny geldi. Holün en ucundaki merdivenlerde belirdi, alt basamaktan bir kedi gibi atladı ve onu gördüğüm an, üzerime doğru atıldığını gördüğüm an, ağzımda kan tadını hissettim. Bana doğru sadece birkaç adım atmıştı ama yumruk atacağını biliyordum; burnum daha kırılmadan kırılmıştı sanki. Benden çok daha iriydi, ağırlık merkezi daha aşağıdaydı; tıraşlı kafası, ten rengi tişörtüyle yarı çıplak, bir hayvan, bir boğa, yabani bir hayvan gibiydi. Sonrasında tam olarak ne olup bittiğini anlatamam. Tek hatırladığım, üzerime saldırdığı, fazlasıyla hızlı, fazlasıyla öfkeli olduğu ve bunun asla iyi bitmeyeceğiydi. Ellerine karşı kendimi savunmaya çalıştım, o da kafasıyla hamle etti. Alnı burnumun tam ortasına çarptı; boğuk bir çatlama sesi duydum, bir şeyin kırıldığını söyleyen bir ses. Ardından antrenin parke zeminine serildim, kanım yerdeydi. Karşılık vermeye çalışmadım bile, vurmaya devam ederken direnmedim. Karısı histeriye kapılıp ona durmasını haykırana kadar durmadı. Sonra sırtıma oturdu, elimi kolumu bağladı. Onunla konuşmaya çalıştım ama canım çok acıyordu, nefes alamıyordum; kelimeler ağzımdan zar zor çıkıyordu. Karısına bağırarak polisi aramasını söyledi. Onun mutfakta aramayı yaptığını duyduğumda olayın nasıl anlatılacağını da biliyordum: Önce oğullarına saldırmış, sonra onu defalarca takip edip taciz etmiş biri, şimdi de evlerine girmişti. Hikâyeyi, okulun öğretmenler odasında anlatılacağı haliyle duydum, dışarıdan dinledim; yıkıcıydı. Polis yoldaydı ve beklemekten başka yapacak bir şey yoktu. "Kıpırdamayacaksın!" diye bağırdı baba. Sanki kıpırdayabilirmişim gibi; tam üzerimde oturuyordu. Ona, endişelenmesine gerek olmadığını, kimseye zarar vermek istemediğimi, bırakırsa kaçmayacağımı söylemeye çalıştım ama yerinden oynamadı. Anne, çocukları odalarına gönderdi ve ortama tuhaf bir sükûnet çöktü. Ses-

sizce yattım. Kanlar içinde, yüzüm şişmiş, dünyaya daracık iki yarıktan bakarak.

Polisin gelmesi uzun sürdü.

Bir süre önce hissettiğim korku başka bir şeye dönüştü. Utanca. Sadece o ana değil, her şeye, işlerin bu noktaya gelmesine dair bir utanca. Beni oraya, Mellberg'in holüne, yerdeki ayakkabıların arasına getiren olaylar zincirine. Dövülmüş, paspasta kendi kanıma bakarken.

Böylesi büyük bir başarısızlık.

Sonunda karısı ona üzerimden kalkmasını söyledi. Burnuma bastırmam, yüzümdeki yaralara tampon yapmam için bir mutfak havlusu verdi. Duvara yaslanmama da izin verildi. Elbette hâlâ sıkı gözetim altındaydım; adam biraz ötede dikilmiş beni izliyordu, anne ise biraz daha gerideydi. Su ister miyim diye sordu. İstedim elbette. Getirmeye gitti. Onun suyunu içmem absürt bir durumdu.

"Oğlunuza zarar vermek istemediğimi biliyorsunuz, değil mi?" dedim. Dudağım yarılmış olmalıydı, peltek konuşuyordum.

"Ne istediğini bilmiyorum," diye tersledi babası.

"Sadece onunla konuşmak istiyorum, çünkü kendimi anlamama yardım edebileceğini düşünüyorum."

"Harika. Önce onu mosmor ediyorsun, sonra yardımını istiyorsun. Mükemmel."

"Durun," dedim. "Size bir şey gösterebilir miyim?"

Adam cevap vermedi. Telefonumu çıkardım, videolara hızla göz gezdirdim.

"Oğlunuzu tuttuğum görüntüyü defalarca seyrettim. İyi görünmüyor..."

"E tabii ki görünmüyor," dedi adam.

"Ama sonra başka bir kayıt gördüm, bir meslektaşım gönderdi. Ben gelmeden önce olanları gösteriyor. Ben müdahale etmeden önce çocukların kavga ettiği anlara ait bir video seyrettiniz mi?"

Adam cevap vermedi.

"Ben de görmemiştim, ta ki bunu seyredene kadar. Lütfen, bir bakın. Oğlunuzun diğer çocukla kavga ettiği bir video."

"Video falan seyretmek istemiyorum!" dedi adam.

"Lütfen, bir bakın."

Ekranı ona doğru tuttum. Daha iyi görmek için eğilmedi ama şüpheyle telefonuma baktı.

"Bakın, burada olan şu: Diğer öğrenci oğlunuzu yere yatırmış, karnına defalarca vuruyor."

"Off, kapat şunu," diye inledi annesi.

"Bir saniye," dedim. "Diğer öğrenci vururken, oğlunuz herkesin yapacağı şeyi yapıyor, kollarıyla kendini koruyor."

"Eee?" dedi adam.

"Bir daha seyredin."

"Hayır, yeter, kapat!" diye bağırdı annesi.

"Salak mısın sen?" diye tısladı baba. "Seyretmek istemiyoruz!"

Kapattım.

"Diğer öğrenci, oğlunuzun kolunun morardığı yere dört ya da beş kez vuruyor. Benim yaptığımı iddia ettiğiniz morluğa."

Kısa bir sessizlik oldu. Anne bir adım öne çıktı.

"Bir bakabilir miyim?"

Videoyu tekrar oynattım, bu kez ikisi de eğilip ekrana baktı.

"Hangisi daha inanılası?" dedim, yumruklar çocuğun koluna yağarken. "Oğlunuzun kolu onu tuttuğum için mi morardı, yoksa burada gördüğümüz gibi defalarca yumruklandığı için mi?"

"Aman Tanrım..." diye mırıldandı annesi.

"Bir dakika, hiçbir şeyi kesin olarak bilmiyoruz," dedi baba.

"Videoya bak," dedi kadın kocasına.

Film yeniden oynadı; koridordan bağırışlar, tezahüratlar, sonra sessizlik. Bir an için her şey duruldu, neredeyse huzurluydu. Sonra baba, oğluna seslenip mutfağa gelmesini söyledi.

"Bakın," dedim. "Buraya kendimi aklamak için gelmedim. Oğlunuzun yardımına ihtiyacım var."

Mellberg kapıda belirdi.

"Kavga sırasında koluna yumruk atıldığını neden söylemedin?" diye sordu babası.

"Bilmiyorum," dedi Mellberg.

"Bilmiyorum mu?"

Ayağa kalkmayı denemem gerektiğini düşündüm ama baş darbelerinin sersemliği hâlâ geçmemişti.

"Bu beni temize çıkarmaz, biliyorum. Morluğu ben de yapmış olabilirim. Ve yapmamış olsam bile, yaptığımın yanlış olduğunu biliyorum. Seni çok sert tuttum, bunu biliyorum."

Babası, "Niye hiçbir şey söylemedin?" diye oğluna bağırdı.

"Lütfen," dedim. "Bunların hiçbiri umurumda değil." Mellberg'e döndüm. "Umurumda olan ve sadece senin bana yardım edebileceğin şey, sonrasında ne olduğunu anlamak. Lütfen, bana yardım et."

Telefonumdaki diğer videolara geçtim, kavgaya müdahale ettiğim anı gösteren kısmı açtım.

"Ona gösterebilir miyim?" diye sordum. Babası kısa bir baş sallamayla onayladı. Oynattım.

"Başta her şey normal görünüyor. İlk kez kavga ayırmıyorum; burada seni kaçamayasın diye tuttuğumu görüyorsun, bu mantıklı. Ama sonra bir şey oluyor. Tam burada. Bana bir şey fısıldıyorsun ve ben... kolumu beline doluyorum, seni sürükleyip götürüyorum. Çok sıkı tutuyorum, fazla sıkı, ama şuna bak..."

Mellberg telefona biraz daha yaklaştı.

"Burada, bu açıdan bakıldığında... ağladığımı görebiliyorsun, resmen çocuk gibi ağlıyorum. En tuhafı da şu: Bırakmayı reddediyorum. Görüyor musun? Sanki can havliyle sana tutunuyorum."

Mellberg kısaca başıyla onayladı.

"Sonra diğer öğretmenler geliyor ve beni çekip alıyorlar. Bunların hiçbirini hatırlamıyorum."

Video bitti.

"Bir şey söyledin ve ben orada koptum. Tek istediğim, ne söylediğini bana anlatman, böylece ne olduğunu anlayabilirim."

Mellberg konuşmadı.

"Ona ne dediğini söylesene," dedi babası. "En azından bunu yap. Haline bak adamın."

"Ronny," dedi annesi. "Bunu o yapmadı. Sen yaptın."

"Çünkü oğluma zarar vereceğini sandım!"

"Lütfen," dedim. Mellberg'e döndüm. "Ne söyledin orada?"

"'Bırak beni,' dedim."

"Hepsi bu mu?" diye sordum.

Sessiz kaldı.

"Hatırlamaya çalışır mısın?"

"Evet, hatırlıyorum," dedi çocuk kısık sesle. "Şöyle dedim: 'Bırak beni, seni pislik!'"

"'Bırak beni, seni pislik!' mi?"

Kısa bir sessizlik oldu, sonra sokaktan gelen mavi ışıkla her yer yıkandı ve iki polis memuru, açıklaması pek de kolay olmayan bir sahneye doğru merdivenleri hızla çıktı.

Kapının önündeki paspasa İsveç Ulusal Eğitim Ajansı'ndan bir mektup bırakılmıştı. Okuldaki iç soruşturma tamamlanmış, bir karar verilmişti: Bir öğrenciye karşı, öğretmenliğin meslek ilkeleriyle bağdaşmayan davranışlar sergilediğim tespit edilmişti ve bu nedenle görevime derhal son veriliyordu.

Mektubu birkaç kez okudum. Sonra antredeki aynada kendimi fark ettim; kâğıdı sımsıkı tutuyordum. Şişmiş yüzümü süzdüm. Ne kadar zayıfladığımı ilk kez gerçekten fark ettim; kemikli omuzlarım tişörtün altından belli oluyordu. Aynadaki adama baktım ve tam bir yıl önce, bodrumdaki kolilerden birini açıp babamın eski telefon rehberini hurdaların arasında bulduğumda işte tam burada durduğumu hatırladım. Her şeyin başladığı an buydu; telefonumu çıkarıp çocukluğuma ilk aramayı yaptığım, babamın kendine özgü o tedirgin sesiyle telefonu açtığı, arka planda annemin "Ne oluyor burada?" diye tısladığı an.

Tam burada duruyordum.

O zamanlar telefon numarası dramatik bir macera gibi gelmişti bana; içimde titreşen, heyecan verici bir vaat. Ne olursa olsun,

bunun beni inanılmaz yerlere götürecek bir şeyin başlangıcı olacağını hissetmiştim. Bir süre sonra bu his derinleşmişti: Çocukluğumu geri alacağımı sanmıştım. Ama kırık burnu, yarı aralık ağzıyla aynadaki adama bir bakın şimdi. İstediğinden biraz daha dramatik bir şey elde etmişti.

Salona geçtim. Karalamalarım duvarın bir yüzüne devasa bir kürk manto gibi yayılmıştı; not üstüne not, kalın bir bilgi tabakası. O duvara yumruğunu bütün gücünle vursan, elin yumuşak bir kâğıt yığınına çarpardı. Yaklaştım ve dikkatle raptiyelerden birini çıkardım. Not kâğıdını elime aldım.

Mangal kömürü

Macar salamı

Kefir

Annemin 11.32'de markete gittiğinde alması gerekenlerin listesiydi bu. Babam, annem arabaya doğru yürürken arkasından seslenip söylemişti bunları. Nota baktım, sonra bıraktım, yere doğru süzülmesine izin verdim. Bir başkasını söktüm; annemin güneş batarken göl kenarında içtiği şeyin bir Fransız sofra şarabı olduğunu hatırlatan notu. Onu da bıraktım. Bir not daha söktüm, sonra bir tane daha. Başta yanlış gelmişti ama çabucak kaptırdım kendimi. Gitgide büyüyen bir çılgınlıkla hepsini koparıp attım; 17 Haziran gözlerimin önünde ufalanmaya başladı. Ve notların arkasında, orman açıklığı yeniden açıldı. Duvarda tek not kalmayana kadar hepsini söktüm, geriye yalnızca binlerce renkli raptiye ve ahşap sandaldaki fotoğrafım kaldı. 1986 yazından kalma, çocuğa ait tek fotoğraf. Onu bıraktım.

Bununla birlikte, içimde kalan son tereddüt de yok oldu. O akşam ablama bir mesaj attım: "Selam Tora, son mesajlarıma

neden cevap vermediğini bilmiyorum ama şu anda yoldayım ve yarın senin oralarda olacağım, o yüzden uğrayıp bir selam vereceğim."

Mesajım istediğim etkiyi yarattı, üç küçük nokta hemen zıplamaya başladı.

"Seni görmek güzel olurdu ama yarın bana pek uymuyor." Ne cevap vereceğimi zaten biliyordum. Hızla yazdım: "Yine de uğrayacağım, kısa bir süreliğine. Yarın görüşürüz!"

Alçaktan vuran sabah güneşinin altında hızlı hızlı yürüyordum; saat henüz 07.00 olmasına rağmen hava ılıktı. Omzumda bir çanta asılıydı. Valhallavägen'e vardığımda içi yeni araba kokan bir araç kiraladım. Birger Jarlsgatan'da arabaya benzin doldururken, ahırın arkasındaki benzin bidonunu düşünmeye başladım; Tora'yla gizlice oraya kaçışlarımızı. Hiç konuşmadan kapağı açar, sırayla ciğerlerimizi o keskin buharla doldururduk. Yasak bir şey yapmanın getirdiği suç ortaklığıyla kısa bir baş dönmesi, geçici bir coşku yaşar, sonra tekrar ailenin arasına karışırdık. Sanırım aramızdaki tek sır buydu.

Otoban altı şeritliydi. Stockholm banliyölerini geçip Oslo yönünde batıya sürdüm. Seksenlerden başka hiçbir şey çalmayan bir radyo kanalı buldum ve ilk kez şarkıların umutlu tınladığını fark ettim. Madonna, Tears for Fears... Van Halen çıkıp "*JUMP!*"* diye bağırdığında ben de ona karşılık verdim. O an, o aptalca sözlerin bile tuhaf bir anlamla, daha yüksek bir manayla dolu olduğunu hissettim. Güneş yüzüme vuruyordu; bir şeylerin gerçekleşmek olmak üzere olduğu, virajın hemen

* "ZIPLA!" (İng.) (e.n.)

ardında henüz göremediğim bir şeyin beni beklediği duygusuyla doluydum. Ama saatler geçtikçe içimde bir şey yer değiştirdi, sanki hafif bir umutsuzluğa kapıldım. Stockholm'den ayrılmıştım ama bunun geçici olduğu açıktı. Dava ertesi gün başlayacaktı ve dönmem gerekecekti. Otobanda, deposu dolu bir arabayla süzülürken duyduğum o özgürlük hissi yavaş yavaş çekildi. Norveç sınırını geçip kıyıya doğru ilerlerken neredeyse çökmüş haldeydim. Beni dar çakıl yollarda yönlendirirken navigasyonun sesi gitgide kısıldı, huzursuzlaştı; yaptıklarımdan gitgide daha da şüphe eder gibiydi. Nihayet vardığımızda sadece hedefe ulaştığımızı mırıldandı ve hemen ardından kendini kapattı.

Stockholm'den ayrılırken sahip olduğum hız ve enerji çoktan yok olmuştu. Bir anda kendimi yine bir çalının arkasında saklanırken, başka bir bahçeye bakarken buldum. Meğer Tora bir masalın içinde yaşıyormuş. Çatısı çimle kaplı bir ev; ahşap yapı öyle dik bir yamaçta duruyor ki, sanki terasta birkaç kez zıplasan denize yuvarlanacak. Aşağıda deniz koyu ve durgundu, yumuşak çimlerin arasından uzun ağaçlar yükseliyordu. Kıyıdan uzanan eğri büğrü bir iskele... Güneşten ağarmış tahtalar, eski mi eski; sanki son buzul çağının hemen ardından yapılmış ve o günden beri oradaymış gibi. Her şey kartpostal gibiydi; neredeyse gerçek dışı, hatta biraz gülünç. Servete mal olması muhtemel bir ev –ama Tora'nın parasından pek harcanmamıştı belli ki. Kocasının ne iş yaptığını bile bilmiyordum. Ekonomi ya da hisselerle ilgili bir şeyler olmalıydı. Stockholm'deki tek karşılaşmamızı düşündüm; annemle babamın da olduğu o akşamı ve telefonuna durmaksızın yağan bildirimleri. Telefon her titreştiğinde cam masayı zangırdatıyor, o da alıp ekrana dokunuyor, sonra tekrar bırakıyordu. Bu böyle sürüp gitmişti. Sonunda annem, "Yoksa hava trafik kontrolörü müsün? Uçağı

indirmekle meşgulsen seni oyalamayalım," demişti. O da kıkırdamış, telefonu ekranı aşağı gelecek şekilde koymuştu ama yüzü daha da kızarmış, kızarıklık gitgide yukarı tırmanmıştı. Muhtemelen gelen uyarıları görmezden geldikçe kaybettiği paralardandı bu.

Aslında kapıya yürüyüp zili çalmayı düşünmüş ama cesaretimi kaybetmiştim; yine bir çalının arkasına saklanıp evi ve bahçeyi seyrettim. Güneş gökyüzünde yükselirken ne yapacağımı bilemeden bir süre orada kaldım. Sonra onu gördüm. Elinde dizüstü bilgisayarı ve kahvesiyle devasa terasa çıktı. Gölgelerden sıyrılıp aşağı yürüdüm, suya yuvarlanmamak için çamlara tutunmak zorunda kaldım. Korkmasın diye uzaktan seslendim. Güneşe kısılmış gözlerle baktığını, elini alnına siper ettiğini gördüm. Bilgisayarını kapatıp ayağa kalktı. Bana sarıldı; teni soğuktu, benimkiyse ateş gibi. Geri çekildikten sonra yüzüme baktı.

"Tanrım," dedi. Kesiklerimi, bandajlarımı inceledi; elini kaldırıp kırık burnuma nazikçe dokundu. "Ne oldu?"

"Peh," dedim. "Bir şey yok, biraz talihsizlik."

Gözlerini burnumdan ayıramıyordu.

"Kafa attılar, bir güzel dövdüler ama o kadar da kötü değil. Suç bende. Kendimden başka kimseyi suçlayamam."

Şişmiş yüzümü incelerken gözleri kısıldı.

"Önemli değil," dedim geri çekilerek. "Artık pek acımıyor."

Kahve getireceğini söyledi. İçeri gittiğinde korkuluğa yaslandım, denizin dibinde neler olabileceğini düşündüm. Sabitlenmemiş her şeyin doğrudan suya yuvarlanması gerekirdi. Hafif

bir esinti, Tora'nın astığı rüzgâr çanını salladı; sesi, okuldaki ders zilini çağrıştırıyordu.

İşte oradaydı: Tora'nın oğlu. Artık bir çocuktu. Suyun kenarında, kendi dünyasına dalmış oyun oynuyordu. Taşlar topluyor, üst üste diziyordu. Neden bilmiyorum ama bu manzara beni derinden etkiledi. Belki bana kendimi hatırlattığı içindi; çocuk halimle aynı saç kesimine sahipti, benim gibi ince bacakları vardı. Yüzünü görmek istedim ama sırtı dönüktü; oyununa, taşları üst üste koymaya öyle dalmıştı ki. Ona seslendim. Döndü. Gülümsedi mi, yoksa güneşte gözlerini mi kıstı bilmiyorum; ona el salladım, o da bana salladı. Sonra işine döndü. Onu rahatsız ettiğime pişman oldum. Koyun etrafına GİRİLMEZ yazılı bir şerit çekilmeliydi: "Rahatsız etmeyin, çocukluk yaşanıyor."

"Ee!" diye seslendi Tora içeriden, kahve makinesiyle uğraşırken. "İşler nasıl gidiyor?"

"Artık bir işim yok," dedim. "Beni kovdular."

Kısa bir sessizlik.

"Neden?"

"Bir öğrenciyi darp ettiğim için."

Gürültü kesildi. Tora kapıda belirdi, bana baktı.

"Ne diyorsun sen?"

"Benim için gerçekten tuhaf bir dönem," dedim. "Pek iyi değildim ve kendimi bir belanın içine soktum. Aslına bakarsan oldukça büyük bir bela."

"Peki ne oldu?" diye sordu. "Kimi payladın? Seni döven kişiyi mi?"

"Hayır, bir öğrenciyi... Boş ver... Dava yarın başlıyor."

"Dava mı?"

"Kimseye zarar vermek istemedim ama hatalıydım. Bunun sonuçlarını kabul etmem gerekiyor, o yüzden korkmuyorum. Zaten sana gelmemin sebebi de bu. Yardımına ihtiyacım var. Başka her şeyi denedim..."

Terastaki masaya oturdu, benim de oturmamı işaret etti. Yakınında olmak beni utandırıyor, huzursuz ediyordu. Etrafında bir enerji vardı; çok yaklaştığımda bedenim beni uyarıyor gibiydi. Bu ikimizin de suçu değildi. Ne yapacağımızı bilmiyorduk, çünkü kimse bize öğretmemişti.

Mutfakta ani bir hareketlenme oldu: Norveçli. Elinde golf çantasıyla merdivenlerden indi, hızla geçerken beni fark etti. Durdu, teras kapısını açtı.

"Selam!" dedi neşeyle. "Tora uğrayabileceğini söylemişti."

Yanımıza geldi. Yüzü hatırladığımdan da kızarıktı. Cildi hiç iyi görünmüyordu; mavimsi bir ton veren bir krem sürmüştü.

Beni daha net görünce, "Aman Tanrım!" diye bağırdı ve hemen geri çekildi.

"Biliyorum," dedim. "Düştüm."

Yüzümü inceledi, şaşkındı; belki de sonunda kendininkinden daha kızarık bir yüzle karşılaşmaktan hafifçe memnundu.

"Golf oynamaya mı?" dedim çantayı işaret ederek.

"Evet."

"Burada golf sahası var mı ki? Dağdan başka bir şey yok sanıyordum."

Gülerek söylemiştim.

"Olmaz mı," dedi hayretle bana bakarak. "Var tabii."

"Anladım."

Telefonu titredi.

"Kaçmam lazım," deyip gitti. Birkaç saniye sonra yokuştan çıkan arabasının sesini duydum. Ortama yeniden bir sakinlik çöktü. Tora fincanımı doldurdu.

"Hadi bakalım," dedi. "Ne konuşmak istiyordun?"

Suyun kenarındaki çocuğa baktım. Şimdi ağır bir kayayı kaldırıyordu.

"Çok tatlı," dedim. Tora bir anlığına gülümsedi. "Onu oynarken görmek ne güzel."

Sonra ikimiz de sustuk. Rüzgâr çanı bir esintiyle şıngırdadı. Bakışlarımı masaya sabitlemiş, doğru kelimeleri bulmaya çalışıyordum. Stockholm'den beri ne söyleyeceğimi defalarca prova etmiştim ama zihnim tamamen boştu.

Güldüm.

"Arabada gelirken radyoda *Walk Like an Egyptian* çalıyordu," dedim. "Bittiğinde ne düşündüğümü biliyor musun?"

"Ne?"

"*Say You, Say Me* şarkısını."

Şaşkın baktı.

"Neden?"

"Çünkü senin kasetinde *Walk Like an Egyptian*'dan sonra o geliyordu."

Gözlerini birkaç kez kırptı, sonra yüzü aydınlandı.

"Evet," dedi. "Öyleydi. Bunu nasıl hatırlıyorsun?"

"Böyle şeyleri hatırlıyorum. Son zamanlarda hatırlamaya başladım. Anlatması zor... Hepsini söyleyemem, deli olduğumu sanırsın. Ama çocukluğumuzu kazıyorum."

Biraz durdum. Söylediklerimi özümsemesini bekledim.

"Ben de senin gibiydim," dedim. "Umursamazdım, tüm o saçmalıkları unutmak isterdim. Ama son zamanlarda gece gündüz ne olduğunu düşünüyorum. O yüzden seninle konuşmam gerekiyor. Takılı kaldım ve bana yardım edebileceğini düşünüyorum."

"Seksenlerdeki o güne," dedi.

"17 Haziran 1986. Aradım, mesaj attım ama cevap vermedin."

"Çünkü bilmiyorum! Kırk yıl önceki rastgele bir günde ne olduğunu bilmem mümkün değil."

"Anlıyorum ama denemeni istiyorum."

"Peki... ama neden? Unutup gitmek daha iyi olmaz mı? Bu enerjiyi nereden buluyorsun, anlamıyorum. Ben yapamıyorum."

"Ama o günle ilgili bir şey var. Sanırım bir şey oldu."

"Ne gibi?"

"Korkunç bir şey. Belki..."

"Vidar..." Fincanını itti. "Haklı olabilirsin. Belki o gün gerçekten korkunç bir şey oldu. Ama ertesi gün de oldu. Ondan önceki gün de."

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani daha önce hiçbir gün olmayan bir şey yaşanmadı o gün. Tabii daha sonra da."

"Anlamıyorum, Tora."

"Bir travma mı arıyorsun?"

"Evet. Belki de."

"Ya gerçek şuysa," dedi duraksayarak, "travma 17 Haziran 1986 değilse? Ya travma bütün çocukluğunsa?"

Gözlerime bakmaya çalıştı.

"Çocukluğumuzun her günü travmaydı," dedi.

Arkama yaslanıp ağaçların üstüne, gökyüzündeki küçük, beyaz bulutlara baktım. "Ama Tora... Bir şey oldu."

Bana acır gibi bir ifadeyle baktı. Sonra sustu. Dudaklarında hoşgörülü, küçük bir gülümseme vardı.

"Nasıl yardım edebilirim, söyle Vidar."

"O günle ilgili bildiğim her şeyi anlatırsam belki senin hafızanı da tetikler."

"Deneyelim."

"O gün güneşli bir sabaha uyandık ama saat ilerledikçe hava bulutlandı."

"Tanrım," dedi. "Bunu baştan söyleseydin ya! *O günden* mi bahsediyorsun?"

İkimiz de güldük. Sonra gülüşlerimiz yüzümüzde kalmış halde birbirimize baktık.

"17 Haziran 1986," dedim. "Meksika Dünya Kupası'nın ortası. Maradona'nın kupası. Palme'nin öldürülmesinin üzerinden

birkaç ay geçmiş, Çernobil yaşanalı iki ay bile olmamış. O yaz sen on üç yaşındaydın, pek ortalıkta görünmezdin. Annemle babam tartışmaya başladığında odana kapanır, sürekli müzik dinlerdin."

"Derleme kasetimi... *Say You, Say Me*'den sonra ne geliyordu?"

"*Walking on Sunshine*," dedim.

"*Walking on Sunshine*..."

"Evet. Tarih, 17 Haziran. Diğer günler gibi bir gün, birkaç istisna dışında. O sabah ağları toplamak için sandalla açıldık. Mutfakta bir balık kovadan fırladı. Ortalık karıştı! Hatırlıyor musun?"

"Hayır."

"Öğleye doğru üç savaş uçağı gölün üstünden o kadar alçaktan geçti ki hepimiz korktuk. Hatırlıyor musun?"

Suyun ötesine baktı.

"Hayır."

"O öğleden sonra babam Stockholm'e gitti. Sadece üçümüz kaldık. Sen, ben ve annem. Ve o akşam bir şey oldu..."

Tora gözlerini kıstı, güneş vurdukça koyu mavi gözlerinin rengi açıldı.

"Ne oldu?" diye sordu.

"Bilmiyorum," dedim. "Ama parayla ilgili olabilir."

"Para mı?"

"Evet. Bir anım var... Daha çok bir görüntü gibi. Gözümün önünden gitmiyor. Gökyüzünden madenî paralar yağıyor."

Tora güldü.

"Hiçbir şey anlamıyorum," dedi. "Ne demek gökten paralar yağıyor?"

"Tanrım! Tora, ben sadece hatırladıklarımı anlatıyorum."

İrkilmişti.

"Pardon. Bağırmak istemedim," dedim. "Ama gerçekten hiçbir şey hatırlamıyor musun?"

Artık gülümsemiyordu.

"Benden imkânsız bir şey istiyorsun," dedi. "Kırk yıl önceki bir günden hatıralar yaratamam. Hele ki yönlendirecek başka bir şey yokken."

"Daha anlatayım mı?" diye bağırdım. "Çok var!"

Çantamı alıp masaya fırlattım, fermuarı açtım. Duvara astığım binlerce not. Bir avuç alıp önüne attım.

"Buyur, seç!"

"Bunlar ne böyle?" diye mırıldandı.

İçlerinden bir tane aldım, yüksek sesle okudum.

"11.58. Babam mangal kömürünün yağmur altında kaldığını fark edip kurtarmaya gidiyor."

Bir başkasını aldım.

"10.12. Annem bulmacasına ARAK yazıyor. Sonra GAYRET yazıyor, ama onu birkaç dakika sonra yazıyor, o başka bir kâğıtta yazılı."

Bir tane daha.

"21.59. Annem mutfak lambasını kapatıyor."

Ben not kâğıtlarını birbiri ardına çekip çıkarırken Tora bakakaldı. Sandalyenin arkalığına yaslanmış, notları teker teker yüksek sesle okurken beni sessizce izliyordu.

"Bunlar bir işe yarıyor mu, Tora? İçinde bir şey kıpırdadı mı? Benim 17 Haziran'a dair on bin anım var, senin bir tane bile yok mu?!"

"Ama Vidar..."

"Nasıl hiçbir şey hatırlamazsın?!"

Çantayı ters çevirip kalan notları masaya yığdım.

"Tanrı aşkına," dedi.

Bir not daha aldım.

"20.01!" diye bağırdım. "Bu saatten yüzlerce notum var, çünkü o zaman çok üzgündüm. Burada ne yazıyor, görüyor musun?"

Notu gösterdim. Saat ve tek bir kelime vardı, büyük harflerle yazılmıştı: KAN.

"Kanıyordum, Tora! 17 Haziran 1986'da kanıyordum. Bu bir şeyi çağrıştırıyor mu?!"

Ona baktım; korkmuştu. Onu ürkütmüştüm. Oturdum, sakinleşmeye çalıştım.

"Neden kanadığımı bilmiyorum," dedim sessizce. "O günün her saniyesini biliyorum ama bunu bilmiyorum. Ne zaman sorsam söylemeyi reddediyor."

"Kime?" dedi Tora.

"Ona!" diye bağırdım. "O çocuğa!"

Sonra ağlamaya başladım. Ellerim yüzümde, hıçkıra hıçkıra. Çok utanç vericiydi. Daha önce onun yanında hiç böyle

ağlamamıştım –çocukken bile. Morarmış yüzümü sakladım. Tora elini koluma koydu. Dokunuşunu hissettiğim an daha da çok ağladım. Yanıma geldi, beni kucakladı; abla bedeniyle her yerdeydi. Sesini uzaktan duyar gibiydim, aynı kelimeyi tekrar tekrar söylüyordu: "Hey dostum..."

Ne kadar öyle kaldık bilmiyorum. Beni uzun süre bırakmadı. Nefesiyle beni sakinleştirdi. Sonra bir yıldır biriktirdiğim o bilgi yığınına baktım. Tora rüzgârla ahşap zemine savrulan birkaç notu aldı.

"Sana yardım etmek için elimden gelen her şeyi yapacağım."

"Hayır," dedim. "Bunu yapmak zorunda değilsin."

"Zorundayım, çünkü bunun senin için ne kadar önemli olduğunu görüyorum."

Not yığınına dokundu.

Notlardan birine uzandı, belki diğerlerinden büyük olduğu için onu seçmişti –daha önemli olduğu için o notu bilerek daha büyük tutmuştum. Duvarda, elli beş dakikalık radyo sessizliğinin tam ortasında duruyordu. Üzerinde tek kelime yazıyordu: PARA?

"Bu para ne ile ilgili?" diye sordu. "Biraz anlatabilir misin?"

"Pek bilmiyorum," dedim. "Ama çok net. Evin dışında duruyorum. Güneş alçak, çimenler ıslak... Sonra birden taş basamaklardan üzerime madenî paralar yağıyor."

Beni dinlerken yüzü yumuşaktı ama paraları anlatınca bir şey değişti. Bakışları içe döndü, ışıltısı söndü sanki. Sonra yeniden canlandı. Gözleri hızla sağa sola hareket etti; içinde bir şeylerin kıpırdadığını sezdim.

"Paralar," dedi.

Benim için beklenmedikti; sadece oturmuş, ona şaşkınlıkla bakıyordum.

Başını kaldırdı, uzun süre beni inceledi. Susmayı seçtiğini sandım, ama sonunda konuştu.

"Seni orada yalnız bırakmamalıydım."

"Nerede?" dedim.

Başını yavaşça salladı. Rüzgâr esti, notlar hışırdadı, rüzgâr çanı fiyordun üstünde çınladı.

"Seni orada yalnız bırakmamalıydım."

Ve sonra anlattı. Kırk yıldır kayıp olan o saati ilmek ilmek işledi. O günün rengini, şeklini geri getirdi. Ablamla ben, akşama kadar konuştuk. Vedalaşıp kiralık arabaya bindiğimde içimde tüm bunlarla ilgili güçlü bir his yoktu. İşte bu, dedim. Olan buydu. 17 Haziran 1986'nın bütün hikâyesi buydu.

17 Haziran 1986

Bir rüyadan uyandım ve yeniden uyuyamıyorum. Evde uyanık olan tek kişi benim, biliyorum; daha erken, hâlâ yataktayım. Dışarısı öyle sessiz ki, en ufak bir esinti bile yok. Evin seslerine kulak veriyorum. Kırlangıçlar çatının altına yuva yapmış, girip çıkarken kanatları ahşaba sürtüyor. Mutfaktaki buzdolabı uğulduyor. Arada bir duruyor, sonra hiçbir mantığı yokmuş gibi yeniden çalışmaya başlıyor; canı ne zaman isterse açılıp kapanıyor. Odamın tavanı o kadar ince ki, yukarıda babamın yatakta dönüp durduğunu duyabiliyorum. Böyle sessiz sabahlarda bazen annemle babamın nefes alışlarını bile işitebiliyorum. Sanki bütün ev kartondan yapılmış. Her şey duvarların içinden olduğu gibi geçiyor, konuşmalar bile. Bir gece önce, yattığım yerden mutfaktaki annemle babamı dinlemiştim. Annemin süzgece döktüğü buz küplerinin sesini duymuştum; çeliğe yapışmışlar, onları bir şeyle, sanırım bir kaşığın sapıyla sökmesi gerekmişti. Kendine bir kokteyl hazırlamıştı. Babam ise her zamanki gibi açtı, ocağın başında tavada kızaran sosislerle oyalanıyordu. Bir tanesini ağzına attı, birkaç kez çiğnedi.

"Yok," dedi lavaboya giderken.

"Ne?" dedi annem.

"Bu sosisler gitmiş."

Sosisleri çöpe tükürdü.

"Fazla beklemişler."

Babam buzdolabını açtı. Bir bira çıkardı, jambonun etrafındaki kâğıdı çözdü ve birazını tabağa aktardı. Annemle masaya oturdular, dışarıdaki karanlıkla birlikte mırıldanarak konuşmaya başladılar.

"Yarın Stockholm'e gitmem gerek," dedi babam.

Uzun bir sessizlik oldu.

"Peki," dedi annem ve mutfak yeniden sessizliğe gömüldü. Ne yapıyorlardı? Bir tıkırtı duydum; babamın, içinde hâlâ bir şey kalmış mı diye Antep fıstığı kabuklarının bulunduğu kâseyi karıştırmaya başladığını düşündüm.

"Yağmur geliyor," dedi babam.

Birdenbire sandalyenin ayakları gıcırdadı; annem kalkmış ve tek kelime etmeden mutfaktan çıkmıştı. Merdivenlerdeki ayak seslerini duydum. Babam olduğu yerde kaldı. Yağmur başladığı için damlaların pencere pervazına vuruşundan başka hiçbir şey duyulmuyordu artık.

Bir süre daha yatakta kalıyorum, yeniden uyuyamayacağımı bilerek. Güneş, tığ işi perdelerin arasından doğrudan içeri vuruyor, duvarın her yerine küçük beyaz benekler serpiştiriyor. Onları tavana kadar takip ediyorum, suyun orada bıraktığı hasarı görüyorum: Boyanın kabarıp dökülmeye başladığı koyu bir leke. Babamın bazen sessizce oraya baktığını görürüm;

hiçbir şey söylemeden tavana bakar, sonra arkasını dönüp odadan çıkar.

Bazı günler başlangıçta neredeyse hiç ağırlık taşımaz, ancak ilerledikçe ağırlaşır. Bugün gibi bazı günlerse en başından ağır olur. Çünkü uyanmadan hemen önce bir kâbus görmüştüm ve onu üzerimden atamıyordum. Çünkü gece boyunca şiddetli bir sağanak vardı ve yağmur yağdığında evin toprağa gömülüp yok olacağını hissederdim hep. Çünkü babam bugün Stockholm'e gidecekti ve ben onun gitmesini istemiyordum.

Kalkıyorum ve soğuk salon zeminini geçerek doğruca ön kapıya yürüyorum. Rüzgâr, anahtar deliğinden üflediğinde yumuşak bir ıslık sesi çıkıyor. Kapıyı itip açıyorum, bahçeye çıkıyorum; çimenler ıslak. Böğürtlen çalılarının üzerine işiyorum ve içeri dönmeden yağışölçere bakıyorum. Babam her sabah uyandığında ne kadar yağmur yağdığını bilmek ister. Ona söylerim ama söylediklerime hiçbir zaman tam anlamıyla güvenmez, gidip kendisi kontrol eder.

Altı milim.

Yağışölçeri her gördüğümde içimi bir suçluluk kaplıyor; sanki korkunç bir şey sırtıma hafifçe dokunuyor. Çünkü beni geçen yazın o sabahına götürüyor: Ölçeri yağmur variline daldırmış, ağzına kadar doldurmuş, sonra da yerine koymuştum. Babam uyandığında uzun süre ölçerin başında durmuş, hayretle içine bakmıştı. Günün kalanında kendinde değildi; bunu düşünmeden edememişti, bir gecede bu kadar çok yağmurun nasıl yağmış olabileceğini aklı almıyordu. Yaptığım bir şeyin onu bu kadar etkilediğini bilmek baş döndürücüydü. Bütün gün şaşkınlık içinde dolaştı, bir türlü sakinleşemedi; bu kadar yağmur nasıl yağmış olabilirdi? İtiraf etmem gerektiğini dü-

şünüp duruyorum, ama artık üzerinden o kadar zaman geçti ki nasıl yapacağımı bilmiyorum.

Sobada ateş yakıyorum; dikkatli olduğum sürece buna izin verdiğini söylüyor babam. Huş ağacının kabuğunun üst katmanını soyuyorum; o kadar ince ki kendi üzerine kıvrılıyor ve neredeyse anında tutuşuyor, kibriti yaklaştırmama bile gerek kalmadan çılgınca yanmaya başlıyor. Sonra mutfak masasına oturuyorum; merdivenleri tam karşıdan görebileceğim bir yere. Bu önemli, çünkü her şey merdivenlerde başlar. Gün, annemle babam merdivenlerden indiğinde başlar, akşam yeniden yukarı çıktıklarında biter. Burada hep böyle olmuştur: Gün geldiklerinde başlar, gittiklerinde sona erer. Oturduğum yerden bakınca hiçbir şey beni hazırlıksız yakalayamaz.

Burada olan biten her şeyi görürüm.

Hatta bazen olmadan önce görürüm. Babamın merdivenlerden indiğini duyarım; aceleyle tuvalete girer, sonra sürüne sürüne yatağa döner. Yatak odasının penceresini açar ve lazımlıktaki idrarı dışarı döker; sabah güneşinde parıldayan altın rengi bir yağmur. Bunu görür görmez annemin kızacağını bilirim, aşağı yukarı ne söyleyeceğini de. Hayvan gibi davrandığını söyleyecektir, onu sık sık böyle tarif eder. Babama her kızdığında, insandan ziyade hayvana benzer onun gözünde; tıpkı burnunu karıştırmadan önce iyice içine girebilsin diye parmağını yaladığında olduğu gibi. Annem de en azından insan gibi davranmayı deneyebileceğini sık sık bağırarak söyler. Tartıştıklarında pek çok korkunç şey söyler ama en kötüsü, babamın tiksindirici olduğunu düşünmesidir.

Beni tiksindiriyorsun.

Bunun nasıl mümkün olabildiğini bilmiyorum. Tiksindiği birini sevebilir mi insan? Gün böyle başlıyor: Babam, annemin gözü önünde pencereden idrarını döküyor. Annem buna öfkeleniyor, iğrenç olduğunu haykırıyor; o da karşılık verip bir şeyler bağırıyor.

Sanki günler o anda eğilmeye başlıyor. Bazen hemen olur bu, bazen öğleden sonra geç vakitlerde. Bugün erken eğiliyor. Güneş evin üstünde yükselip bahçeyi kurutuyor. Ailenin kalanı da her gün olduğu gibi uyanıyor. Ağları toplamak için göle açılıyoruz. Tora kıçta, babam kürek çekiyor; bense baş taraftayım, yanağımı ılık ahşaba dayamış, simsiyah suya yakın. Babamın kendinden emin kürek darbeleri; kaldırıp geri iterken küreklerden damlayan sular, her damla suda bir halka oluşturuyor, o halkalar arkamızda kayboluyor. Ardımızda halkalar bırakan bir teknedeyiz; tekne bir halka yapıcısı. Durgun yüzeydeki şamandıra, biri onu çekiştiriyormuş gibi görünüyor; balıklar, kurtulmak için son bir hamle yapıyormuş gibi. Şamandıra her kıpırdadığında Tora'nın yüzü de kıpırdıyor. Sessiz ve sabırlı; gözleri şamandıraya kilitlenmiş. Bazen neden bizimle balık tutmaya geldiğini gerçekten bilmiyorum, çünkü başka hiçbir şeye katılmaz ve başta hep sıkılmış, uzak görünür. Ama şamandıraya her yaklaştığımızda bir şey olur: Babam ipi gevşetip ağı çekmeye başladığında Tora biraz doğrulur, ben de öne eğilip bakışını izlerim. Balıklar derinliklerden çıkınca nefesi kesilir, birdenbire gerçekten heyecanlanır.

Bir süre sonra, gölün üstünden yavaş yavaş bir bulut kütlesi sürüklenip geliyor. Babamla bir müddet onu seyrediyoruz. "İyiye benzemiyor," diye mırıldanıyor. "Yeniden mi başlayacak acaba?" Bahçeyi yeniden yağmura hazırlarken peşine takılıyorum, adımlarına yapışmış gibi, ama bundan rahatsız olmuyor.

"Balık tutmaya gidelim mi?" diye soruyorum.

"Balık tutmak mı istiyorsun..." diyor babam.

Aklı başka yerde. Sessiz, dalgın; minderleri içeri alıp almamaya karar verirken bahçe mobilyalarına bakıyor.

"Gidebilir miyiz?" diye tekrar soruyorum.

"Ne?"

"Balığa yani?"

"Önce solucan bulmamız gerek!" diye bağırıyor. "Git, onları koymak için annenden bir kavanoz iste."

"Bir tane bulmamda yardım edemez misin?" diye soruyorum.

Bana bakıyor, gülümseyip saçlarımı karıştırıyor.

"Annene sor," diyor. "Sonra birlikte solucan aramaya gideriz."

Annem mutfakta, ekmeğin tost makinesinden fırlamasını bekliyor. Sorunca, "Daha yeni kalktım!" diyor. Duvara bakıyor, sadece sırtını görebiliyorum. Umutsuzca gülüyor. "Kalkar kalkmaz bir de size hizmet mi edeceğim!"

Kendim bulabileceğimi söylüyorum ama artık çok geç. Dolap kapaklarını açıp kapatmaya başlıyor, sertçe çarpıyor. Bir kavanoz bulunca masaya hırsla bırakıyor, sonra tost ekmeğine dönüyor. Bana kızgın, ama babama daha da kızgın, çünkü balık dolu kovayı mutfakta bırakmış. Balıklardan biri masanın üzerine sıçrayınca annem çılgına dönüyor, çığlık atıyor; babam içeri giriyor ve ondan da yüksek sesle bağırmaya başlıyor. Balığı, başını masanın kenarına vurarak öldürüyor. Diğerleri gittikten sonra geride kalıyorum, ahşaba yapışmış pullara bakıyorum.

Gün kayıyor. Başkaları henüz fark etmiyor olabilir, ama ben ediyorum. Labirent oyunu gibi: Küçük labirentin içindeki ağır bilye benim. Bazen yaslanacak bir duvar bulup bir anlığına soluklanabiliyorsun, ama sonra yeniden hareket etmek zorundasın; dünya sağa sola eğiliyor, bir deliğe düşüyorsun, bilye yeraltındaki tahta zemine çarpıyor ve sen bir anda yok oluyorsun. Kahvaltıdan sonra hamakta yatan Tora'nın yanından geçiyorum. Walkman'ini dinliyor; duyduğum tek şey ritim –sinir bozucu biçimde vuran bir davul, tıpkı tıkırdayan bir saat ya da geri sayım gibi.

Çok geçmeden kavanozu dizlerimin arasına alıp oturuyorum. Ne bulabileceğime bakmak için kürekle kazabildiğim kadar kazıyorum. Mavimsi siyah toprağın içinde her yerde solucan var; birini çekip çıkarıyorum, ardından bir başkasını, hepsini tek tek kavanoza koyuyorum. Arada bir başımı kaldırıp ailemin hâlâ son gördüğüm yerde durup durmadığını kontrol ediyorum. Babam şimdi ahırın yanında, çim biçme makinesini sürüyerek çatının altına sokuyor. Annem mutfakta gazetesinin üzerine eğilmiş kahvaltısını ediyor, penceredeki yansımaların arasından onu güçlükle seçebiliyorum. Tora hâlâ hamakta. Solucanlar, hiçbir şey olmamış gibi kıpırdanıp duruyor, hiç direnmeden onları yakalamama izin veriyorlar. Gölün üstünde üç savaş uçağı beliriyor, evin tam üstünden geçiyorlar. Döndüklerinde korkuyorum, koşup babama gidiyorum, o da elimi tutuyor. Babamın eli serin ve yumuşak, pürüzsüz –eski bir evdeki merdiven korkuluğu gibi. Onu tutmak iyi hissettiriyor. Uçaklar bir kez daha üstümüzden geçtikten sonra annemin mutfaktan çıktığını ve Tora'nın hamaktan kalktığını fark ediyorum. Dördümüz birbirimize yaklaşmışız. İşte buradayız: Bütün aile, merdivenlerin yanında ayakta. Ve uçakların gürültüsü uzaklaştıkça birlikte duruyoruz.

Yağmur şiddetlenince mutfağa doluşuyoruz. Babam bulutlara bakıyor, dağılacaklarına dair bir işaret arıyor. Annem ise bambaşka bir gökyüzüne odaklanmış; yapbozunun mavisine. Ayırt edilmesi imkânsız bin parça; aynı rengin küçük parçaları masaya yayılmış. Sadece bakmak bile beni huzursuz ediyor, ama annem için yapboz sakinleştirici bir şey. Ona yardım edebilmeyi çok isterdim, yerine uyan bir parça bulmayı. Bir fırsat görüyorum; tereddütle işaret ediyorum, o da başını sallıyor, denememe izin veriyor. Parçayı alıp deniyorum ama uymuyor. Biraz aptal gibi hissediyorum ama gülümsüyor ve "Olacak," diyor. Elini yanağıma koyuyor. Kahvesinden bir yudum alıyor, yakınında durmama izin veriyor. Tora'nın odasından *Live is Life* çalmaya başlıyor.

Bugün annemde bir tuhaflık var, babama çok sinirli görünüyor. Babam ne zaman yanına yaklaşsa odadan çıkıyor. Bunun babamı üzdüğünü görebiliyorum; onun adına üzülüyorum. Annem markete gittiğinde babam konuşmamız gerektiğini söylüyor. Mutfak masasına oturuyoruz. Kelimeleri dillendirmekte zorlanıyor ama ne söyleyeceğini zaten biliyorum. Bugün Stockholm'e gidecek. Çalışması gerek.

"Gitmek zorunda mısın?" diye soruyorum.

"Evet," diyor. "Ama yarın dönerim."

Sonra ekliyor: "Annenle bugün her zamankinden daha iyi geçinmeye çalış."

Batı Almanya-İskoçya maçının devre arasında babamla futbol oynuyoruz. O kalede. Şut çekeceğim her sefer dizlerini kırıyor, kolları yengeç kıskacı gibi açılıyor, gözleriyse fal taşı gibi; sanki ölüm kalım meselesi. Babamın benimle oynamasına seviniyorum, bunu pek sık yapmaz. Ama aynı zamanda gidecek olması

içimi burkuyor. Maçı benden çok daha iyi anlatıyor; daha hızlı konuşuyor, her şeyi gerçek gibi hissettiriyor. Yaptığım güzel bir şeyde bağırarak beni övdüğünde içimde bir coşku yükseliyor, ama aynı zamanda göz kapaklarımın ardında gözyaşları yanıp duruyor. Topa kötü vuruyorum, böğürtlen çalılarının içine uçuyor. Babamın beklediği işaret de bu, oyun bitiyor. "Burada bırakalım," diyor gülümseyerek. Ama "Bekle," diye bağırıyorum. Topu alabileceğimi söyleyip dikenlerin arasına dalıyorum. Dikenler bacaklarıma batıyor ama babam çoktan yokuşu tırmanmaya başlamış. Topu bulup çalıların üzerinden baktığımda basamaklara vardığını görüyorum. "Yarın yine oynarız!" diye sesleniyor. "İkinci yarı yakında!"

Babamın çantası mutfak masasında. Bir yanlış anlama değilmiş, gerçekten gidiyor. Çanta mavi ve tırnağını naylonun üzerinde sürttüğünde hoş bir ses çıkarıyor. Babam fermuarı çekmiş, içindekileri göremiyorum, sadece ağzına kadar dolu olduğunu anlıyorum. Güneş yeniden görünüyor, gölün üstünde, alçakta asılı duruyor. Kıyıdaki huş ağaçlarının gölgeleri az sonra eve kadar uzanacak. Yakında her yer kararacak. Annem gölün kıyısında, dizlerinin üzerinde bir bulmacayla oturuyor. Yanında bir şişe şarap, bir de kadeh.

Güneş, pencerenin tam karşısından vuruyor, mavi çantayı parlatıyor. Basamaklarda babamın ayak seslerini duyuyorum, işte geliyor. Saçını taramış; normalde burada hiç uğraşmaz bununla, sadece bir yere gideceği zaman yapar. Daktilosunu taşıyor.

"Bunu isteyebilirsin diye düşündüm," diyor.

Masaya, çantaya bakıyorum; babama bakmak istemiyorum, çünkü bunun beni daha da üzeceğini biliyorum.

"Çizgi romanların için konuşma balonu yazmak istersen diye."

"Evet," diye mırıldanıyorum. "Sağ ol."

Daktiloyu masaya koyuyor. Çantasını alıyor. Omzuna savururken naylon geriliyor.

"Peki o zaman. Biraz süt almak için pazara gidip geleceğim."

Konuşmuyorum.

"Duydun mu?" diyor. "Süt almaya gidiyorum."

"Tamam."

Bu onu rahatlatabilir, ama beni değil.

Dondurucudan sevdiğim köftelerden çıkardığını söylüyor, akşam cips de yiyebileceğimi. Beni neşelendirmeye çalışıyor; bunu çoğu zaman yememe izin verilen şeylerden söz ederek yapar. Yiyeceklerin beni mutlu edebileceğini sanıyor. Eğilip başımdan öpüyor; ona sarılıyorum, o da bana. Bütün bedenim kucağında, nefesini hissediyorum; kıyıya vuran dalgalar gibi. Sanki sonsuza dek vedalaşıyor.

"Oğlum," diyor. Beni bırakmıyor. "Benim güzel oğlum."

Sonra dışarı çıkıyor, ama arabaya doğru değil. Göl kenarına, annemin yanına gidiyor. Onun yanında duruyor ama annem bulmacasından başını kaldırmıyor. Konuşuyorlarmış gibi görünüyor ama göz kapaklarımın ardında da gözyaşları yanıp duruyor, daha doğrusu babam konuşuyor da annem dinliyor gibi. Sahne bir tabloyu andırıyor; güneş tam arkalarında ve bir ışık halkasının ortasındalar. Kilisedeki resimlerde azizlerin arkasında parlayan o ışık gibi, arkalarından bir parıltı yayılıyor.

Tanrılar gibi, çevrelerinde titreşen bir ışıkla.

Konuştukları şeylerin önemli olduğunu hissediyorum; bilmem gereken şeyler olduğunu. Ama tek kelimesini bile duyamıyorum. Babam eve doğru yürüyor. Mutfak penceresinin önünden geçerken el sallıyorum ama beni görmüyor, bakışları ileride bir yere kilitlenmiş. Sonra Renault'sunun sesini duyuyorum. Motoru gereğinden fazla gazlıyor, toprak yolda giderken öfkeli gibi. Annem bulmacasından başını kaldırıyor, sonra yeniden göle bakıyor.

Ve babam gözden kayboluyor.

Sadece üçümüz kalıyoruz.

Mutfak masasındaki yerime geçip çizgi romanım üzerinde çalışıyorum, ama ara sıra göle doğru bakıp annemin hâlâ aynı yerde oturup oturmadığını kontrol ediyorum. Aslında aynı yerde değil. Güneş gittikçe alçalıyor ve ne zaman gölgeye düşse sandalyesini alıp güneşin vurduğu bir yere taşıyor, şarabını ve kadehini de beraberinde götürüyor. Başımı her kaldırışımda biraz daha ileride oluyor, kıyı boyunca yavaş yavaş ilerliyor. Çok geçmeden burnun ucuna varıyor; bedeni gölgede kalmış, artık sadece başı güneşte. Gazeteyi bıraktığını görüyorum; yüzü son ışıkları yakalıyor, saçları altın gibi parlıyor. Gölgeler uzamış artık, kıyıdaki küçük ardıç çalıları bile altın rengi çayırların üzerine gölgeler düşürüyor. Aşağı inip sırtını kaşımak isteyip istemediğini sormayı düşünüyorum, bunu yapmamı sever. Ama emin olamıyorum, çok dalgın görünüyor. Bu yüzden vazgeçiyorum. Güneş tam o an gölün karşı yakasındaki ağaçların ardında kayboluyor ve annem mavi bir gölgenin içinde kalıyor. Hâlâ göle bakıyor. Sandalyede kıpırdamadan oturuyor. Sonra kadehine uzanıyor, son yudumu içiyor ve ayağa kalkıyor.

İşte geliyor.

Eve doğru yürüyor; normalde hafif bir yokuştur ama bugün sanki tam tersi çok hızlı geliyor, uzun adımlarla bana doğru. Günün eğildiğini söylemiştim; onu izliyorum, pencerenin öbür tarafından bir gölge gibi geçip basamakları tırmanışını görüyorum.

"Bana mahzenden bir şişe beyaz şarap getirir misin?" diye soruyor içeri girerken.

Hemen ayağa kalkıyorum, antredeki takunyalarımı giyiyorum.

"Ben de bize bir şeyler hazırlayayım," diyor, sesi ağır ama yumuşak.

"Tamam," diyorum.

"Tora!" diye sesleniyor. "Gel, yemeğe yardım et!"

Mahzenden nefret ediyorum. Soğuğundan, neminden, duvarlardan süzülen sudan. Karanlığından, her seferinde bir şeye takılıp tökezlemekten. Yerlerde geçen yazdan kalma kefir var. Biri kutunun üzerine basmış olmalı; patlamış, küflü sıvı da taş zemine yayılmış. Kapıyı olabildiğince açıyorum ki içeri ışık girsin. Sonra içeri dalıp el yordamıyla bir şişe arıyorum, bir tane bulup hemen çıkıyorum.

Mutfağa döndüğümde annem daktilonun başında oturuyor. Yazdıklarımı okuyor. O kadar şaşırıyorum ki olduğum yerde donup kalıyorum; ne yapacağımı, ne söyleyeceğimi bilemiyorum.

"Bu ne?" diye soruyor. Gözleri daktilodaydı, şimdi bana bakıyor.

"Bir çizgi roman," diyorum.

"Çizgi roman mı?" diyor annem.

"Evet."

"Adı ne?"

"Bilmiyorum."

"Bilmiyor musun? Ama bir adı var, burada yazıyor."

"Evet."

"Ee, adı ne?"

"Sanırım Dönüşüm koyacağım adını. Ama kurşun kalemle yazdım, değiştirebilirim."

"Konusu ne?"

"Annelerinin cadı olduğunu keşfeden bir aileyle ilgili."

Annem kâğıdı daktilodan çıkarıyor ve yüksek sesle okumaya başlıyor.

"İnsandı, ama bir atın gözlerine sahipti. Yüzüne göre çok büyük ve siyahlardı, tuhaf bir şekilde parlıyorlardı."

Sessizce okumaya devam ediyor. Tora mutfağa girip Walkman'iyle masaya oturuyor. Annem hâlâ çizgi romanıma dalmış durumda.

"Bu benimle mi ilgili?" diye soruyor, gözleri hâlâ kâğıtta.

"Ne?" diyorum. "Hayır!"

"Cadı. O benim, değil mi?"

"Kesinlikle hayır."

İçimde zonklayan bir tehlike hissi var ama endişelenecek bir şey olmadığını da biliyorum. Annem hakkında yazmamıştım. Onu asla böyle yazmazdım. Buna rağmen o okumaya

devam ederken içimi tuhaf bir kaygı kaplıyor. Tora bir şeyler olduğunu fark ediyor, başını kaldırıp bize bakıyor, kulaklığını çıkarıyor.

"Peki bu ne?" diye soruyor annem.

Kâğıdı kaldırıyor ve annenin çocuklarının önünde durduğu karelerden birini işaret ediyor. Konuşma balonunda, kocaman harflerle şöyle yazıyor: "NE OLUYOR BURADA???"

Düşünmeye çalışıyorum. Ne yazmışım? Cadıyı nasıl tarif etmişim?

"Düşündüğün gibi değil..." diyorum ama annem dinlemiyor. Gözlerini devirdiği başka bir kareyi gösteriyor. Konuşma balonunda şöyle yazıyor: "ENSEYE ATEŞ!"

Kalp atışlarım hızlanıyor. Açıklayamıyorum, bilerek yapmadım. Farkında bile olmadan annemden parçalar almış olmalıyım.

"Ama bu sen değilsin, anne," diyorum.

"*Bullshit,* Vidar Åkeby."

"Senin at gözlerin yok ki."

"Ah, çok naziksin," diyor başını kaldırmadan, hâlâ metne bakıyor. "Peki ya cadının giydiği şu çizgili sabahlık?"

Çizgi romanımı tekrar kaldırıyor. Cadı her karede, annemin sabahlığıyla aynı soluk, sarımsı kahve çizgilere sahip bir sabahlık giyiyor. Bu sefer sesim çıkmıyor, ne diyeceğimi bilmiyorum. Bunun nasıl olduğunu anlayamıyorum.

"Böylesine korkunç bir anneye sahip olmak zor olmalı."

"Sen korkunç değilsin, ben..."

"Sen?" Annem bana bakıyor. "Sen ne? Ne, Vidar?"

"Ben seni seviyorum, anne."

"Kes," diye cevap veriyor. "Kes sesini."

Başka neler yazmış olabileceğimi bilmiyorum. Ondan başka şeyler de kullanmış olabilir miyim? Onun bunu okuyabileceğini hiç düşünmemiştim; yazdığım hiçbir şeyi okumaz, hiçbir zaman ilgilenmez. Ama şimdi orada oturuyor, ağzı açık, babam onun hoşlanmadığı bir şey yaptığında takındığı ifadeyle bana bakıyor. Sonra kalkıp yemek hazırlamak için ocağa gidiyor. Tora'yla göz göze geliyoruz ve bakışlarında bir şey görüyorum. Akşamı tehlikeli hale getirdiğim için bana kızgın. Annemin ayakları yere pek sağlam basmıyor. Bir an dolap kapaklarından birine tutunup dengesini sağlıyor, sonra tekrar hareket ediyor. Şimdi ocağın başında duruyor.

"Zaten iyi de değil," diyor birden kendi kendine. Sonra dönüyor. Sanki kendinde yeniden enerji buluyor; masadaki kâğıtlara gidiyor, birini alıyor.

"Buna bu kadar zaman harcıyorsun..."

Kendi kendine gülüyor.

"Ama beceremiyorsun!"

Sayfaları karıştırıyor, başka bir kâğıt alıp inceliyor.

"Yetenek de yok."

Kâğıdı bırakıp ocağa dönüyor.

"Bunu söylemem hoşuna gitmeyebilir," diye mırıldanıyor. "Ama bazen birinin gerçeği söylemesi iyidir."

Daktilonun yanına gidip kâğıdı alıyorum, masadakileri de topluyorum. Hepsini pencerenin yanına bırakıp oturuyorum. Anneme sofrayı kurmada yardım etmem gerektiğini biliyorum ama istemiyorum. Mutfaktan çıkmak istiyorum ama cesaret edemiyorum. Bu yüzden olduğum yerde kalıp masaya bakıyorum. Annem hâlâ öfkeli.

"Gerçekten iyi olduğun bir şeye zaman harca!" diyor. Ocağı yakıyor; tava zaten üzerinde. Sosisleri görüyorum ve dün gece annemle babamın konuşmasını hatırlıyorum; babam birini tatmış ve tükürmüştü. Bozulmuşlardı. Sosislerin büzüşmüş sertleşmiş yağla kaplı olduğunu görüyorum. Isındıkça yağ eriyor, sosisler parlamaya başlıyor, annem onları tavada çeviriyor. Ona sosislerin bozulduğunu söylemem gerek. Kendine bir kadeh daha şarap koyuyor ve sofrayı kuruyor. Tabakları çıkarırken yorgun hareketlerini görüyorum; biri benim için, biri Tora için.

"Yardım ister misin?" diye soruyorum. Annem cevap vermiyor. Kalkıp dolaptan iki bardak alıyorum ama onları elimden kapıyor.

"Ben yaparım," diye tersliyor.

Bardakları ve çatal bıçakları masaya koyuyor, sonra tekrar ocağa dönüyor. Şimdi tam arkasında duruyorum, bir şeye ihtiyacı olursa diye hazır bekliyorum; bir şeyi almasına yardım etmemi ya da sırtını kaşımamı ister diye. Ama bir kere bile bana doğru bakmıyor. Buzdolabından sütü alıp iki bardağı dolduruyorum.

Tavayı doğrudan ahşap masanın üzerine koyuyor, içtiği için nihaleyi tamamen unutuyor. İz bırakabileceğini biliyorum ama hiçbir şey söylemiyorum. Sadece sosislere bakıyorum.

"Anne," diyorum. "Köfte yemeyecek miydik?"

"Köfte mi?"

"Evet, babam öyle demişti."

"Bunlar yeter," diyor.

Sosislerden birini ikiye kesiyorum ve yarısını ağzıma atıyorum. O yağ tabakası, yumuşak deri ve süngerimsi et damağımın üzerinde şişiyor. O kadar kötü hissediyorum ki bayılacak gibi oluyorum. Başımı kaldırıyorum; Tora çiğniyor. Göz göze geliyoruz. Sosis ağzımda duramıyor, yutamıyorum; orada kalırsa kusacağımı biliyorum. O yüzden hızla avucuma tükürüp bıçağımın altına saklamaya çalışıyorum.

"Lokmada bir sorun mu vardı?" diye soruyor annem, tabağımdaki küçük yığını işaret ederek.

"Hayır," diyorum.

"O zaman ye."

Çiğnenmiş sosisi tekrar ağzıma koyuyorum. Artık gözyaşlarım yanaklarımdan süzülüyor, çünkü kusacağımı ve annemin daha da sinirleneceğini biliyorum. Süt bardağına bakıyorum ama tabaklarımızı bitirmeden süt içmemize izin yok; evin bir kuralı bu, babamın bile arkasında durduğu bir kural. Eti yutuyorum ve kusmamayı başarıyorum. Tabağıma bakıyorum.

"Anne," diyorum, hâlâ ağlarken. "Onun yerine bir sandviç alabilir miyim?"

Annem bağırıyor.

"Neden hiçbir şey yeterli olmuyor? Yaptığım hiçbir şey!"

"Ama sadece bugünlük bir sandviç yesem..."

"Hayır," diyor. "Önündekini yiyeceksin."

Hâlâ beş sosis var, kendi yağlarının içinde parlıyorlar. Hepsini yemek zorunda olduğumu biliyorum. Midem bulanıyor. Başımı kaldırmaya cesaret edemiyorum ama annemin gözlerini üzerimde hissediyorum; beni izliyor.

"Anne..." diyorum sessizce. "Sosisler bozulmuş."

"Bozulmuş mu?"

Tora'ya bakıyor.

"Tora, sosisler bozulmuş mu?" diye soruyor.

"Yoo," diye mırıldanıyor Tora.

Tora'ya bakıyorum ama gözlerime bakmıyor. Ne yaptığını biliyor, beni incittiğini biliyor.

Telefon çalmaya başlıyor ve hemen ayağa kalkıyorum, ama sadece bir adım atabiliyorum ki annem bağırıyor.

"Hayır! Bırak. Yemek yiyoruz."

"Ama ya babamsa?"

"Hayır dedim."

Tabağımdaki sosislere bakıyorum. Annem kadehini boşaltıp kendine bir tane daha dolduruyor. Telefon yeniden çalmaya başlıyor. Tekrar ayağa kalkıyorum.

"Hayır!" diye bağırıyor annem. "Hayır dedim!"

"Ama ya babam..."

Tavayı alıp duvara fırlatıyor.

"Kes!" diye bağırıyor. "Babandan söz etmeyi kes!"

Tava şimdi mutfağın öbür ucunda yerde, sosisler ve yağ her yere saçılmış.

"Yeter!" diye bağırıyor annem. "Onun hakkında tek kelime daha istemiyorum! Otur!"

Dönüp sandalyeme oturuyorum.

"Yemeğini bitir," diyor.

Çatal bıçağımı alıyorum, bir sosisi ikiye kesip yarısını çatalıma geçiriyorum. Aşağı bakıyorum; ellerim titriyor, sosis titriyor. Ağzıma koyamıyorum. Yapamıyorum. O kadar çok ağlıyorum ki tek kelime edemiyorum.

"Ben..." diyorum ama sesim kesiliyor. Sosisi tekrar tabağa bırakıp ellerimi yüzüme kapatıyorum.

"Sen ne?" diye soruyor annem. Tam tepemde duruyor. "Söyle bana, Vidar. Ne istiyorsun?"

"Babamı aramak istiyorum."

Ondan sonra her şey çok hızlı oluyor.

"Şu anda seninle uğraşamam," diye mırıldanıyor, kendi kendine konuşur gibi. Sonra Tora'ya dönüyor.

"Arabaya bin," diyor.

"Ne?" diyor Tora.

"Git ve arabaya bin dedim!"

"Neden arabaya binecekmişim?"

Annem ona bağırıyor, dediğini yapmasını söylüyor. Tora kalkıp antrede ayakkabılarını giyiyor. Neler olduğunu bilmiyorum, anlamıyorum; her şey çok hızlı. Tora aceleyle arabaya gidiyor, annem güm güm adımlarla merdivenleri çıkıyor. Ben hâlâ

mutfak masasındayım ve birden fark ediyorum: Burada bir felaket yaşanmak üzere. Duymasın diye merdivenleri parmak uçlarımda çıkıyorum. Yatak odasında görüyorum onu; yatağın üzerine bir çanta fırlatmış, odada volta atarak içine kıyafetler tıkıştırıyor.

Annem gitmek için valiz hazırlıyor. Daha önce de gitmişti, ama hep babamdan kaçardı, benden değil. Bu ciddi. Bu oluyor. Gerçek. Kapının eşiğine geliyorum.

"Özür dilerim, anne."

Beni duymazdan geliyor, eşyaları çantasına tıkmaya devam ediyor.

"Özür dilerim," diyorum bir kez daha.

"Artık bu cadıdan kurtulacaksın," diyor başını kaldırmadan.

"Yemeğimi de yerim," diyorum.

"Çık buradan," diyor.

"Hepsini yerim."

"Dışarı!"

Merdivenlerden gerisin geri iniyorum; basamağa, oradan da çimenlere çıkıyorum. Tora arabanın arka koltuğunda; göz göze geliyoruz. Her şeyi biliyor ve olmasına izin veriyor. Annemin merdivenlerdeki ayak seslerini duyuyorum; her zamankinden daha ağır. İçtiği için mi, yoksa omzundaki çanta yüzünden mi? Basamağa çıkıyor, elinde tuttuğu şeyi görüyorum. Bozuk paraların olduğu büyük cam kavanoz. Her alışveriş dönüşü bozuklukları antredeki o kavanoza atardı. O kavanoza ne kadar çok baktım, hazine gibi dururdu. Birden durup kavanozu kaldırıyor ve basamağa fırlatıyor. Cam paramparça oluyor ve

paralar üzerime yağıyor, ayaklarımın dibindeki çimenlerin her yanına saçılıyor.

"Orada idare etmene yetecek kadar vardır," diyor.

Sonra bana hiç bakmadan yanımdan geçip arabaya doğru yürüyor. Paralar ve cam kırıkları batan güneşte parlıyor. Annemin peşinden koşuyorum.

"Özür dilerim," diyorum.

Ama konuşmuyor, sadece yolcu kapısını açıp çantasını koltuğa fırlatıyor.

"Özür dilerim, anne," diyorum bir kez daha. Artık ona yetişmiş durumdayım. Ona sarılıyorum, arkadan kollarımı beline doluyorum.

"Bırak," diye tıslıyor.

Kurtulmaya çalışıyor ama bırakmıyorum. Ne olursa olsun bırakmayacağım. Annemi bırakmayacağım. O kadar sıkı tutuyorum ki kollarım ağrımaya başlıyor.

"Bırak beni," diyor.

Asla. Can havliyle tutunuyorum. Başını eğip bana bakıyor, gözlerinin kocaman açıldığını görüyorum.

"Bırak beni, seni pislik," diye fısıldıyor.

Asla bırakmamaya karar vermiştim ama söylediği şey beni bir anda güçsüz bırakıyor, kollarım pelte gibi oluyor. Oysa o, kararını vermiş birinin gücüne sahip. Beni silkeliyor, yere düşüyorum. Sonra sürücü tarafına dolanıyor. Ayağa kalkıp peşinden koşuyorum ama artık arabanın içinde. Kapıyı açmaya çalışıyorum, cama vuruyorum. Tora'yla yine göz göze geliyoruz. Anneme bağırıyorum, işaret etmeye çalışıyorum

ama bana bakmıyor. Sadece motoru çalıştırıyor. Cama vuruyorum; vitesi takıyor ve dar yoldan yukarı sürüp gidiyor. Ve gözden kayboluyor.

Korku o kadar güçlü ki her şeyin üzerini örtüyor. Sanki her şeyi susturmuş. Hiçbir şey duymuyorum; düşüncelerimi bile, nefesimi bile. Neden nefes almıyorum? Olduğum yerde dimdik duruyorum; zaman geçiyor mu, saniyeler durdu mu yoksa hızla mı akıyor anlayamıyorum. Birinin nefes aldığını duyuyorum; bu ben olmalıyım ama hava yoğun, her nefes için mücadele etmem gerekiyor. İçimde bir alarm sistemi çalışıyor sanki, kafamın içinde sirenler çalıyor. Artık ağlamıyorum. Ağlayamam. Hızlıyım, odaklıyım. Annemi bulmam gerek. Yokuşu birkaç metre koşup duruyorum. Düşünmem gerek. Geçen yaz bir gün, annem yine çekip gittikten sonra yoldan yukarı koşmuş ve kıyı boyunca yalnızca birkaç yüz metre ilerlediğini fark etmiştim. Dönüş cebine park etmiş, ormana, sete doğru yürümüş, sonra da göle karşı sigarasını içmişti. Bir süre sessizce durmuş, sonra arabaya binip eve dönmüştük. Şimdi de aynı yoldan koşuyorum. Tekerlek izlerinin arasını dolduran uzun otların içinden, su kenarı boyunca, kıyıya doğru. Hayatımda hiç bu kadar hızlı koşmamıştım. Düşüyorum, kalkıyorum, koşmaya devam ediyorum. Ama sete vardığımda annem orada yok. Belki birazdan gelir? Beklemeli miyim? Ormanda araba sesi duymak için çabalıyorum. Alacakaranlık yaklaşıyor, artık sadece en uzun ağaçların tepeleri güneş alıyor. Yerdeyse her şey maviye dönmüş. Birden üşüyorum; hafif bir rüzgâr suyu dalgalandırıyor. Mutfakta olanları hatırlamaya çalışıyorum. Hiç anlamıyorum. Normalde bir tartışmanın geleceğini herkesten önce sezerim, bunu nasıl kaçırdım? Ondan özür dilediğimde sosisleri yemediğim için özür diliyordum, onu cadı olarak çizdiğim için değil. Nasıl bu kadar aptal olabildim? Annemi

cadı olarak nasıl çizebildim? Şimdi geri gelse, bunun için de özür dilerdim. Eve dönmeye karar veriyorum. Belki çoktan dönmüştür. Belki beni aramaya çıkmıştır.

Hızlanıyorum.

Daha da hızlı koşuyorum; eve yetişmeliyim. Annem orada olabilir, beni bekliyor olabilir. Yağmurdan sonra kayaların üzerindeki yosunlar kaygan; takunyalarla koşuyorum, sürekli kayıyorum. Koşarken ağaç gövdelerine tutunmak zorunda kalıyorum, geçerken kabuklarını koparıyorum. Koşuyorum, koşuyorum ve bir anda nerede olduğumu anlayamıyorum. Burada bir tepe olmalıydı ama yok, yerinde göğe uzanan dev çamlar var. Şurada küçük bir göl olmalıydı ama şimdi çalı ve kayalardan ibaret.

Ormanın ortasında çakılıp kalıyorum. Kendi etrafımda dönüyorum.

Çok mu ileri koştum? Fark etmeden evin önünden de mi geçtim? Ters yöne koşuyorum ama hâlâ hiçbir şey tanıdık değil. Yine dönüyorum. Başka bir yöne. Aynı yön mü? Bilmiyorum. Tekrar koşuyorum. Orman gittikçe sıklaşıyor. Devrilmiş bir ladin ağacının yanından geçiyorum; az önce de geçmiş olduğuma eminim. Her şey yeniden tuhaf bir sessizliğe gömülüyor. Kendi nefesim ve hıçkırıklarım dışında bir şey duymuyorum. Ağaçların arasında sesler garip yankılanıyor; anneme seslendiğimde sanki biri tam karşımda durup aynısını yüzüme bağırıyormuş gibi. Kendi kendime vazgeçemeyeceğimi söylüyorum. Anneme seslenmeye devam edeceğim. Eğer ormanda beni arıyorsa zaten göremez; beni duyabilmesi önemli. Ona sesleniyorum, yakınlarda olduğunu hayal ediyorum; her an yüzünü görebilirim, endişeli bakışını. Saatlerdir beni aramıştır

ve koşup sarılacak, beni kucağına alıp eve kadar taşıyacaktır. Avazım çıktığı kadar bağırıyorum; annem gelmiyor. Yine duruyorum. Dönüyorum. Gökyüzüne bakıyorum ve o an bir şey görüyorum; tam tepemde değil, biraz geride, yana doğru, uzayı yaran siyah bir çizgi. Bir elektrik hattı. Babamın bir zamanlar söylediği şeyi hatırlıyorum: Ormanda kaybolursan elektrik hatlarını takip et, önünde sonunda eve çıkarsın.

Yukarıya bakarak yürümeye başlıyorum; gökyüzündeki siyah şerit, meyan kökü şekeri ipi gibi. Yokuşları, bataklıkları, büyük kayaları aşıyor, gözümden ayırmıyorum. Ama sonra fark ediyorum: Hat doğru olsa bile yön yanlış olabilir. Geri mi dönmeliyim? Şüpheye düşüyorum, yavaşlıyorum.

Derken birden, tanıdık bir yokuş. Ormanın kokusu tanıdık geliyor ve bir çukurda, ağaçların arasında titreyen bir ışık görüyorum. Oraya yöneliyorum; işte bizim ev! Yine hızlanıyorum.

Eve vardığımda bahçe bomboş. Dışarıda araba yok, kimse yok. Annem hâlâ yok. İçeri girip bağırıyorum ama cevap yok. Telefona gidiyorum, babamı aramak için evin numarasını hatırlamaya çalışıyorum ama hatırlayamıyorum.

Artık annemin gelmeyeceğini anlıyorum.

Tüm paraları toplamam gerektiğini düşünüyorum. Burada tek başıma hayatta kalacaksam ekmek, süt, yiyecek almam gerek. Dışarı koşuyorum. Basamakların dibinde dört ayak üzerine çöküp paraları toplamaya başlıyorum. Uzun çimenlerin arasında zar zor görünüyorlar; parmaklarımla yokluyorum ve bir cam parçasıyla elimi kesiyorum. Kanayınca önce korkuyorum ama her bir kronu bulmam gerek. Çimenlerin arasında sürünür gibi ilerliyorum; cam dizlerimi, avuçlarımı, parmak uçlarımı kesiyor. Acıması gerekir ama neredeyse hiç hissetmiyorum.

Şimdi kanı düşünemem. Pazara giden yolu bulmam gerek. Orada ekmek ve süt var; hayatta kalmam için yeterli. Ama yolu hatırlamıyorum. Ne kadar uzak? Yol birkaç kez çatallanıyor. Arabayla defalarca gittim ama hiç nerede sola, nerede sağa dönüldüğünü düşünmedim. İşte buradayım; annemin yere saçtığı paralarla ağırlaşmış şortum, ceplerim dolu, sığmayanları kanlı ellerimde tutuyorum. Yolu bulamayacağımı biliyorum. Ne yapacağımı bilmiyorum. Gölgeler hayvan gibi görünüyor, göl bir duvar gibi.

Çimenlere çöküyorum. Koyda bir balığın zıplayışını duyuyorum, ardından birkaç tane daha. Sonra su yine sessiz. Demek ki derinlere dalıyorlar. Turnalar ve levrekler aceleyle koyu terk ediyor, kayalık dip boyunca kaçıyorlar. Orman suskun, hayvanlar çekiliyor. Elektrik direklerinden birinde küçük bir kutu var ve birden vınlamayı kesiyor, akım gidiyor. İki pencereli ev; onları hep üzgün gözler gibi düşünürdüm, kapı da kocaman, açık bir ağız gibi. Ev bana her zaman ürkmüş görünürdü. Ama şimdi, bu loşlukta farklı. Daha bağışlayıcı. Pencereler sıcak bir bakış, kapı yumuşak bir tebessüm. Ev, her şeyin yoluna gireceğini, endişelenmeme gerek olmadığını, istersem uzanıp uyuyabileceğimi fısıldıyor.

Vazgeçmek fena hissettirmiyor.

Traktör yolunun tam ortasında sırtüstü uzanıyorum. Çimenler ıslak, enseme soğuk geliyor. Etrafımdaki düğün çiçekleri birer birer soluyor; çan çiçekleri, acı baklalar. Gökyüzü hâlâ mavi ama orada uzayı da görebiliyorum. Birkaç bulut geçiyor, onların ötesinde yıldızlar var. Biraz ağlıyorum ama o kadar da kötü değilim. Annemi düşünüyorum. Ona tutunmaya çalıştığımda yüzüme baktığı anı. Gözlerini.

Bırak beni, seni pislik.

Gün daha önce çok ağırdı ama şimdi neredeyse hiç ağırlığı yok. Hiç. Çünkü ben de bir hiçim. Ağaçların tepesinden bakıldığında, karanlık çimenlerin üzerindeki minicik bir noktayım. İyi hissettiriyor. Bir hiç olmak.

Sonra bir ses duyuyorum. Bir motor sesi. Evin üst tarafındaki orman yolunda ilerleyen bir araba. Ses yaklaşıyor, doğruluyorum. Yokuşun üstünde bir ışık görüyorum; farlar, ağaç gövdelerinin üzerinde yukarı aşağı salınıyor.

Annem geliyor.

Tuhaf ama neredeyse hiçbir şey hissetmiyorum. Arabayı ahırın yanına park edip motoru kapatmasını izlemiyorum bile. Bana doğru gelirken ayağa kalkmıyorum.

Alnıma bastırdığı sıcak elini hissediyorum. Arkasında eve doğru aceleyle ilerleyen bir silüet görüyorum: Tora. Bir an göz göze geliyoruz. Annem beni nazikçe mutfağa götürüyor, ellerime ve dizlerime bakıyor. Sobayı yakıyor, beni önüne oturtuyor. Yumuşak, telaşlı hareketleri. Kesiklerimle ilgileniyor, cam parçalarını tek tek çıkarıyor. Yaraları temizliyor, kurutuyor.

"Geri döneceğimi biliyordun, değil mi?" diyor benimle uğraşırken.

Konuşmuyorum.

"En başından beri biliyordun. Seni asla bırakmayacağımı biliyorsun."

Yerdeki tavayı alıyor, sosisleri toparlayıp yağı siliyor. Tuvalete gidiyor. Çizgi romanım hâlâ pencerenin yanında bıraktığım yerde. Alıp ateşe atıyorum. Kâğıtlar huş kabuğu gibi hemen

tutuşmuyor; her sayfa yavaşça, ağır ağır kararıp yok oluyor. Odama gidip yatağa uzanıyorum.

Annem sifonu çekince pompa uluyor, annem mutfağa dönüyor. Tavana bakarak yatıyorum; su sızıntısından oluşan lekelere. Annem bir sigara yakıyor, çakmağı masaya bırakıyor. Dışarıda hava durgun. Evin seslerini dinliyorum. Kırlangıçlar çatıya yuva yapmış, girip çıkarken tahtaya sürtünmelerini duyuyorum.


Yeni kitap önerimiz
için karekodu
telefon kameranıza
okutunuz.
Aynı karekod ile her hafta başka bir kitap